

Aanpakken en doorpakken

GEÏNTEGREERD JAARDOCUMENT 2013

Stichting ROC West-Brabant

Aanpakken en doorpakken

GEÏNTEGREERD JAARDOCUMENT 2013

Stichting ROC West-Brabant

Postbus 699
4870 AR Etten-Leur

T 076 504 8000
E info@rocwb.nl
www.rocwb.nl

Opgesteld door Raad van Bestuur, d.d. 17 juni 2014
Vastgesteld door Raad van Toezicht, d.d. 23 juni 2014

Lijst van afkortingen

AKA	Arbeidsmarkt Kwalificerend Assistent
AM&TS	Aircraft Maintenance & Training School
ATG	Aviation Training Group
Bbl	Beroepsbegeleidende leerweg
Bol	Beroepsondersteunende leerweg
Bpv	Beroepspraktijkvorming
BVE	Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
ECVET	European Credit System for Vocational Education and Training
FoV	Focus op Vakmanschap
INK	Instituut voor Nederlandse Kwaliteit
MARAP	Managementrapportage
Mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
OR	Ondernemingsraad
OVO	Openbaar Voortgezet Onderwijs
PDCA	Plan-do-check-act
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RPA	Regionaal Platform Arbeidsmarkt
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorziening
RSA	ROC Service en Advies
RWTC	Rotary Wing Training Centre
ToI	Transfer of Innovation
Vmbo	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
Vmbo-b	Basisberoepsgerichte leerweg
Vmbo-gl	Gemengde leerweg
Vmbo-k	Kaderberoepsgerichte leerweg
Vmbo-t	Theoretische leerweg
Vo	Voortgezet onderwijs
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
Vwo	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WCAA	World Class Aviation Academy
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
ZAT	Zorg Adviesteam
ZEK	Zelfevaluatiekader

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen	4
Voorwoord	9
Leeswijzer	11
1. Raad van Bestuur	13
1.1 Ons motto verklaard	13
1.2 Onderwijzen met passie en grip op zaken	14
1.2.1 Beleidsperiode 2005-2015	14
1.2.2 Beleidsperiode 2015-2020	15
1.3 De staat van ons onderwijs	15
1.3.1 Aanpak kwaliteitsborging mbo	15
1.3.2 De staat van ons vo: ons vmbo	16
1.3.3 De staat van ons overige vo	16
1.3.4 De staat van ons mbo	17
1.3.5 De staat van onze educatie	17
1.3.6 De staat van ons contractonderwijs	17
1.4 Personele ontwikkelingen	20
1.5 Ontwikkelingen in bedrijfsvoering en financiën	20
1.5.1 Bedrijfsvoering	21
1.5.2 Financiën	21
1.6 Ontwikkelingen in Medezeggenschap	23
1.7 Externe ontwikkelingen	24
1.7.1 Ontwikkelingen in de regio	24
1.7.2 Landelijke Ontwikkelingen	25
1.8 Samenvattend en concluderend	25
1.9 Vooruitblik naar 2014 en verder	28
1.10 Raad van Bestuur	28

2. Raad van Toezicht	30
2.1 Inleiding	30
2.2 Samenstelling Raad van Toezicht	30
2.2 Governance Code	32
2.3 Activiteiten van de Raad van Toezicht in 2013	33
2.4 Zelfevaluatie	34
2.5 Beoordeling Raad van Bestuur	34
2.6 Bezoldiging Raad van Toezicht	35
2.7 Vooruitblik	35
3. Organisatie	37
3.1 Organisatiestructuur onderwijs	37
3.2 Programma ROC Service en Advies	39
3.3 Deelnemingen	40
3.4 Stichtingen en verenigingen	41
3.5 Samenwerkingsverbanden	41
4. Onderwijs	45
4.1 Onderwijsprestaties	45
4.1.1 Vo inclusief vmbo	45
4.1.2 Mbo	45
4.1.3 Educatie	46
4.2 Deelnemers (leerlingen en studenten)	46
4.2.1 Aantallen studenten verdeeld over de onderwijssoorten	46
4.2.2 Vo inclusief vmbo	47
4.2.3 Mbo	48
4.2.4 Educatie	48
4.3 Oprichting bureau Onderwijs Expertise	49
4.4 Invoering Focus op Vakmanschap	50
4.5 Invoering intensivering taal en rekenen	50
4.6 Aanpak voortijdig schoolverlaten	51
4.7 Invoering passend onderwijs	52
4.8 Interne kwaliteitszorg	53
4.9 Stakeholdersonderzoeken	54
4.10 Onderwijsinnovatie	55
4.11 Internationalisering	56
5. Personeel	58
5.1 Personeelsbezetting	58
5.2 Aanpassingen in de organisatie	60
5.2.1 Aanpak formatieproblematiek	60
5.2.2 Transitie ROC Service en Advies (RSA)	61

5.3 Vertrouwenspersoon	61
5.4 Interne geschillencommissie	61
5.5 Professionalisering	62
6. Bedrijfsvoering en financiën	65
6.1 Huisvestingsprojecten	65
6.2 Management en control	67
6.3 Financiën	68
6.3.1 Financieel Beleid	68
6.3.2 Financieel resultaat	70
6.3.3 Toestand op balansdatum	71
6.3.4 Kengetallen	72
6.3.5 Treasury	73
7. Medezeggenschap	75
7.1 Ondernemingsraad	75
7.2 Leerlingen/Studentenraad	76
7.3 Ouderraad	76
7.4 Overige interne dialoog	77
8. Continuïteitsparagraaf	78
8.1 Meerjarenperspectief	78
8.2 Verwachte ontwikkelingen	78
8.2.1 Ontwikkelingen in financiële kengetallen 2011-2018	79
8.2.2 Ontwikkelingen in leerling- en studentaantallen 2011-2018	80
8.2.3 Ontwikkelingen in formatie 2011-2018	81
8.2.4 Ontwikkelingen in huisvesting 2011-2018	82
8.2.5 Meerjarenstaat van baten en lasten	83
8.3 Beleidsmatige ontwikkelingen richting 2018	84
8.3.1 Huisvestingsbeleid	84
8.3.2 Organisatie en besturing	84
8.4 Risicomanagement	84
Jaarrekening	87
Bijlagen 1 t/m 5	147

Overige bijlagen (Jaarverslagen scholen, colleges, diensten en overige entiteiten, Sociaal Jaarverslag, Jaarverslag Ondernemingsraad en Dossier extern rendement alumnionderzoek), kunt u lezen op de bijgesloten cd-rom.

Voorwoord

Beste lezer,

Graag bieden wij u het Geïntegreerd Jaardocument van ROC West-Brabant over het jaar 2013 aan. Met dit document verantwoorden we ons over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten en de besteding van de aan ons toevertrouwde middelen in 2013.

Het document is een totaaloverzicht met betrekking tot de Stichting ROC West-Brabant. Het is tot stand gebracht op basis van een aantal onderliggende documenten, zoals de jaarverslagen en jaarrekeningen van onze afzonderlijke scholen, ondersteunende diensten, deelnemingen en de Ondernemingsraad. Uit al deze beschikbare documentatie mag u opmaken dat het afleggen van verantwoording door ons niet als plicht wordt ervaren, maar als een vanzelfsprekendheid, passend bij onze maatschappelijke rol.

Die rol bestaat in essentie uit het verzorgen van goed middelbaar beroepsonderwijs, voortgezet onderwijs en volwassenen-educatie. Goed voor allereerst onze leerlingen en studenten. De inspanningen die we doen, doen we in hun belang. Maar goed onderwijs is ook van belang voor anderen: de ouders van onze leerlingen en studenten, de scholen waar ze vandaan komen of waarnaar ze naar doorstromen, de bedrijven waar zij straks aan het werk gaan. Goed onderwijs staat ten dienste van de samenleving als geheel. We zijn ons bewust van de grote verantwoordelijkheid die dat met zich mee brengt. We hopen dan ook dat belanghebbenden zich uitgenodigd voelen kennis te nemen van ons werk, er iets van te vinden of zelfs met ons mee te denken en doen.

Met het Geïntegreerd Jaardocument geven we vorm aan het afleggen van horizontale verantwoording (aan belanghebbenden in onze maatschappelijke omgeving) en verticale verantwoording naar onze toezichthouders (intern, extern) en politiek. We vertellen ook over de zaken waar we zelf niet tevreden over zijn. Op deze manier is het document voor ons ook een bron voor beleidsverandering of -aanscherping.

Het thema van dit Geïntegreerd Jaardocument is 'aanpakken en doorpakken'. Het jaar 2013 was geen gemakkelijk jaar, maar er ontstond wel ruimte voor het aanpakken van structurele verbeteringen. In 2012 werden we 'bij de les' geroepen, wat 'aanpakken en doorpakken' tot een noodzaak maakte. We zijn er nog niet, maar we menen in 2013 bepalende stappen te hebben gezet.

We kijken graag vooruit, maar willen ook leren van de terugblik op het afgelopen jaar. We leren ook graag van de opmerkingen en suggesties die u wellicht na lezing voor ons heeft. We nodigen u dan ook van harte uit mee te kijken met onze terug- en vooruitblik.

Mr. A. Heikens, Voorzitter Raad van Toezicht
Drs. A. Kastelein MBA, Voorzitter Raad van Bestuur

23 juni 2014

Leeswijzer

Dit document is geschreven om verticale en horizontale verantwoording af te leggen. De website rocwb.nl zal in het kader van de horizontale verantwoording nog nadrukkelijker worden ingezet.

In dit document is sprake van gelaagdheid. Het voorliggende Geïntegreerd Jaardocument is het jaarverslag van de Stichting ROC West-Brabant. Daarnaast heeft elke school, elk college, elke BV en elke dienst een eigen jaarverslag geschreven. Alle jaarverslagen zijn beschikbaar via rocwb.nl.

In **hoofdstuk 1** is het verslag van de Raad van Bestuur opgenomen.

In **hoofdstuk 2** komen namens de Raad van Toezicht de belangrijkste onderwerpen aan de orde.

Hoofdstuk 3 is gewijd aan de structuur van ROC West-Brabant.

Het onderwijs komt in **hoofdstuk 4** aan de orde. Niet alleen de onderwijsprestaties worden hier toegelicht, maar ook onze inspanningen op het terrein van innovaties en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Ook onze inzet ter verbetering van de kwaliteit en onze acties op het gebied van internationalisering komen aan bod.

Hoofdstuk 5 is gewijd aan het onderwerp personeel. Er wordt een beeld gegeven van onze bezetting waarna verschillende aspecten van ons personeelsbeleid worden geschetst.

In **hoofdstuk 6** wordt ingegaan op onze bedrijfsvoering en financiën.

In **hoofdstuk 7** wordt een toelichting gegeven op de wijze waarop medezeggenschap in brede zin van het woord in onze organisatie plaats heeft.

Hoofdstuk 8 beslaat een nieuw thema, namelijk de zogenoemde continuïteitsparagraaf. Deze is opgesteld op aangeven van het Ministerie van Onderwijs en de MBO Raad. Hoewel pas over een jaar verplicht maken we er nu al een start mee.

Daarna volgt de **Jaarrekening 2013**.

In de diverse hoofdstukken wordt verwezen naar enkele **bijlagen**, die u aantreft aan het eind van dit document.

Tot slot word in dit Geïntegreerd Jaardocument regelmatig verwezen naar een of meerdere jaarverslagen van onze scholen, colleges, diensten en deelnemingen. Al deze verslagen treft u aan op de bij dit document bijgesloten **cd-rom**. Hier treft u ook het **Sociaal Jaarverslag**.

Raad van Bestuur

1.1 Ons motto verklaard

Het Geïntegreerd Jaardocument 2013 ROC West-Brabant schetst de cijfers en het achterliggende verhaal over onze scholen en colleges, onze leerlingen, studenten en medewerkers. In hoofdstuk 1 vat de Raad van Bestuur het verslagjaar 2013 samen aan de hand van de belangrijkste ontwikkelingen.

In 2012 werd ROC West-Brabant voor het eerst in zijn bestaan geconfronteerd met een negatief exploitatiesaldo, namelijk 9,8 miljoen euro. In datzelfde jaar werden direct ingrijpende activiteiten opgestart om op zo kort mogelijke termijn weer een positief resultaat te boeken. Ook de begroting voor 2013 voorzag in een exploitatieverlies, mede omdat we ervoor kozen enkele omvangrijke en ingrijpende uitgavenreducties door te voeren na afloop van schooljaar 2012-2013. We sluiten het jaar nagenoeg conform de begroting af met een exploitatieverlies van 3,5 miljoen euro, terwijl we tot ver in 2013 rekening hadden gehouden met het oplopen daarvan tot 6 miljoen euro. Dat het verlies minder ongunstig uitvalt heeft alles te maken met eenmalige middelen die ROC West-Brabant ontving als gevolg van het Herfstakkoord. Voor 2014 zijn we optimistisch over een positief resultaat.

Wij willen in dit Geïntegreerd Jaardocument het verhaal achter de cijfers vertellen. Het verhaal van een organisatie die zich geconfronteerd wist met een aantal interne ontwikkelingen en een veranderend economisch tij. En waar **aanpakken en doorpakken** als enige logische benadering werd ervaren door heel veel betrokkenen binnen ons ROC.

Zo leverden tal van maatregelen in 2012 en 2013 een bijdrage aan betere 'checks & balances' waardoor ROC West-Brabant in control blijft. De besluiten over en de gevolgen van die maatregelen waren niet makkelijk. En daar bleef het niet bij. We kregen te maken met tegenvallende resultaten in de maatwerktrajecten van P3transfer BV. Dat dwong ons aanvullende maatregelen te treffen, die helaas het faillissement van P3transfer uiteindelijk niet konden voorkomen.

Aanpakken móest omdat we vinden dat we het verplicht zijn aan onze leerlingen en studenten, die recht hebben op prima onderwijs. Dat lukt, want ruim 95% van ons regulier onderwijs in vmbo en mbo is gewoon goed. Wel gaf de Inspectie van het Onderwijs ons eind 2012 terecht een onvoldoende voor onze kwaliteitsborging; het leidde ertoe dat kwaliteitsborging topprioriteit kreeg. Doorpakken kón omdat we een organisatie zijn die tegen een stootje kan, niet in de laatste plaats omdat er een enorme wil is om gezamenlijk aan te pakken. De kracht van vele kleinere scholen en colleges in een groot ROC heeft zich hier opnieuw bewezen. We zijn in de basis sterk genoeg om mogelijke risico's op te vangen. De solvabiliteit van ons ROC is onverminderd goed.

Tot slot

Het jaar 2013 is een overgangsjaar gebleken. Weliswaar eindigde de exploitatie met een tekort, maar dat was volgens plan. De getroffen maatregelen hebben gewerkt. In 2014 zal dit doorwerken en zal onze exploitatie naar verwachting weer positief zijn. Daarnaast hebben we focus kunnen houden op onze inzet om onderwijs van goede,

geborgde kwaliteit te bieden. De Raad van Bestuur is dankbaar voor de slagkracht die in de organisatie werd ervaren en die aantoont dat ons ROC gebouwd is op een stevig fundament.

1.2 Onderwijzen met passie en grip op zaken

De beleidsdoelen voor de periode 2010-2015 zijn destijds beschreven in het document 'Onderwijs met Passie 2'. Dit helpt ons nog steeds bij het aanbrengen van focus. Het afgelopen jaar vroeg om handelend optreden. Mede daarom komt de beleidsperiode 2015-2020 nu al in beeld.

1.2.1 Beleidsperiode 2005-2015

ROC West-Brabant ontstond in 2005 na een fusie tussen twee rechtsvoorgangers. Er werd gekozen voor een organisatie-inrichting rondom sterke en geprofileerde scholen voor zowel vmbo als mbo, in een gebied dat zich uitstrekt van Tholen tot Andel. Zo kunnen jongeren en hun ouders écht kiezen voor een school die bij hen past en waar ze zich thuis voelen.

In 'Onderwijs met Passie 2' (2010-2015) werd deze besturingsfilosofie gehandhaafd, met een extra accent: het aanhalen van de banden tussen de scholen onder het motto 'van ik naar wij'. Convergeren als middel om de belangrijkste taken nog beter te kunnen uitvoeren, met deze focuspunten:

- basiskwaliteit op orde
- vergroten professionaliteit van alle medewerkers
- doorlopende leerlijnen (vmbo- mbo)

Juist de situatie in 2012 en 2013 heeft aangetoond dat de scholen een sterke organisatie achter zich weten, die hen mogelijkheden en faciliteiten biedt om in hun eigen onderwijs redelijk zelfstandig te kunnen opereren. Die ruimte ontstaat echter vooral als het grotere geheel een som der delen én meer is. Als de intentie aanwezig is om beheer, borging en bedrijfsvoering samen effectiever en efficiënter te organiseren. In de prioriteiten die werden benoemd voor 2013, is die intentie terug te vinden.

Prioriteiten voor 2013:

- we voeren het verbeterplan Kwaliteitsborging uit, zodanig dat het Inspectieoordeel 'voldoende' mag worden verwacht
- we bereiden de fusieschool vmbo Halsteren voor (opening per augustus 2014), inclusief de sluiting van 2 locaties en de opwaardering van de nevenvestiging zorg, in de regio Bergen op Zoom
- we plegen per augustus 2013 een grote formatieaanpassing en houden zodoende ROC West-Brabant 'in control'
- we realiseren de eerste daadwerkelijke inrichting van een 'shared service center' in het najaar van 2013 en bereiden de overige stappen in 2014 voor (voortkomend uit het programma ROC Service en Advies, waarin de ondersteuningsorganisatie wordt geconcentreerd)
- we spannen ons verder in om waar nodig ambities en uitvoering meer met elkaar in overeenstemming te brengen (waaronder opleidingen voor vliegtuigonderhoud)
- op diverse thema's bevorderen we de samenwerking en samenhang binnen ROC West-Brabant inclusief aspecten als cultuur en gedrag, verbetering van managementinformatie en vergroting van transparantie

In de loop van 2013 hebben we, als gevolg van het faillissement van P3transfer, een prioriteit toegevoegd, namelijk dat we de aangegane verplichtingen jegens cursisten van bekostigde trajecten hebben overgenomen.

Activiteiten in 2013 met focus op de langere termijn:

- versterking beleid en de implementatie van kwaliteit en innovatie, ROC-breed
- invoering Focus op Vakmanschap (verkorting, intensivering en aanpassing van het onderwijsportfolio)
- vernieuwde bovenbouw vmbo
- verdere stroomlijning en doelmatigheidsverhoging van ondersteunende diensten

In dit Geïntegreerd Jaardocument leest u of we erin geslaagd zijn deze prioriteiten te realiseren.

1.2.2 Beleidsperiode 2015-2020

ROC West-Brabant had de afgelopen periode lastige zaken af te handelen (het faillissement van P3transfer, het exploitatieverlies, de beoordeling van de kwaliteitsborging door de Inspectie, de beoordeling van de kwaliteit van de maatwerktrajecten door de Inspectie). Daarbij komt dat de afgelopen paar jaar de maatschappelijk politieke context van het middelbaar beroepsonderwijs ingrijpend is gewijzigd.

Er is de afgelopen paar jaar goed gekeken naar de wijze waarop een gezamenlijke ondersteuningsorganisatie kan worden ingericht. Het gaat ons echter ook om de vraag hoe de scholen meer kunnen samenwerken, hoe we op grond van onze collectiviteit ('van ik naar wij') meer kunnen betekenen voor onze leerlingen en studenten. Bij welk leertraject hebben ze baat? Hoe kunnen we daar maatwerk en kwaliteit in leveren? Hoe borgen we dat?

Deze vragen zijn in de afgelopen periode indringender geworden. Ze gaan over de loopbanen van jongeren in deze regio, over de ontwikkeling van onze regio, maar ook over de manier hoe wij als onderwijsinstelling werk maken van goed onderwijs. Het zijn leidende vragen, nog zonder antwoord, die ons helpen bij de koersbepaling van het beleid richting 2020.

Tot slot

Juist de achterliggende periode heeft ons doen besluiten de volgende strategieperiode naar voren te halen. De strategie voor beleidsperiode 2015-2020 wordt gedurende 2014 ontwikkeld en is naar verwachting komende winter gereed. Een voorzichtige voorspelling is dat in elk geval deze thema's er in voor zullen komen:

- flexibilisering van het onderwijs vanuit onze visie 'loopbaanleren centraal'
- verdere professionalisering van de medewerkers
- verdere uitwerking van de doorlopende leerlijnen vmbo-mbo

1.3 De staat van ons onderwijs

Eind 2012 rondde de Inspectie van het Onderwijs een onderzoek af naar de Staat van de Instelling in het mbo. Dat maakte duidelijk: ons reguliere onderwijs is in het algemeen van voldoende kwaliteit, de kwaliteitsborging verdient echter forse verbetering. Onze opdracht voor 2013 was helder.

1.3.1 Aanpak kwaliteitsborging mbo

Vanaf 2012 geldt een nieuw Toezichtkader BVE. Eind 2012, na het onderzoek naar de Staat van de Instelling, bleek ons ROC nog niet te voldoen aan het kader; een nieuw kader legt immers weer andere accenten. Wij waren, in de ogen van de Inspectie, onvoldoende in staat om alle passie en toewijding in ons handelen, te verankeren in geborgde onderwijskwaliteit.

Met de Inspectie zijn we het eens dat goed onderwijs geen kwestie van toeval mag zijn: passie en toewijding alleen zijn niet voldoende. We zijn daarom pragmatisch aan de slag gegaan:

- De verbetering van kwaliteitsborging vormde een concrete opdracht voor een stuurgroep en een projectgroep. Zij hebben een 'kwaliteitszorgsysteem primair proces' voor ROC West-Brabant ontwikkeld. Dit systeem werd in december 2013 opgeleverd. Vanaf begin 2014 start de implementatie. Het zal aspecten als sturing, beoordeling, verbetering & verankering en dialoog & verantwoording ten aanzien van ons onderwijs moeten gaan verbeteren.
- Kwaliteitszorg is belegd bij onze colleges, omdat we van mening zijn dat kwaliteit een integraal onderdeel is van het onderwijsbeleid van onze scholen en colleges. Vanaf juni 2013 is op ROC-niveau een bureau Onderwijs Expertise op volle sterkte. Dat houdt zich onder andere bezig met de vertaling van centraal/landelijk beleid richting onze scholen en de inrichting van centrale examens. Een andere taak is het voorbereiden van verbetervoorstellen naar aanleiding van inspectiebeoordelingen en deze bespreken met kenniskringen (overlegorganen met vertegenwoordigers namens de colleges), zodat verant-

woordelijken op de colleges zich ondersteund weten in de aanpak van verbeteringen.

- We zijn lid geworden van het Kwaliteitsnetwerk MBO - een initiatief van een groot aantal ROC's - waardoor externe partijen ons scherp kunnen houden op onze kwaliteit en de borging daarvan.

Het kritische signaal van de Inspectie van het Onderwijs is ter hand genomen. Onder andere gezien de genoemde stappen hebben we vertrouwen in de aanpak en de progressie die getoond zal worden. Uit een mondelinge terugkoppeling van de Inspectie maken we op dat we weliswaar nog geen 'voldoende' krijgen, maar dat we op de juiste weg zijn met onze aanpassingen en verbeteringen en daar de benodigde tijd voor krijgen.

1.3.2 De staat van ons vo: ons vmbo

Ons vmbo vormt een belangrijk onderdeel van ons ROC. We mogen gelukkig vaststellen dat het goed gaat met ons vmbo.

Dat was nog maar enkele jaren geleden heel anders. In de periode 2009-2010 werden we in een aantal inspectie-beoordelingen gewezen op tekortschietende kwaliteit. De vmbo-entiteit heeft daarop krachtig doorgepakt, onder andere met de ingebruikname van een interne auditsystematiek. Eind 2012 hadden 9 van de 10 'zwakke' afdelingen weer een positieve beoordeling. In 2013 hebben alle afdelingen een basisarrangement gekregen van de Inspectie. De Raad van Bestuur is ervan overtuigd dat deze situatie duurzaam is, omdat de teams de aanpassingen vooral zelf tot stand hebben gebracht. Dat verdient grote waardering.

De agenda in het vmbo werd in 2013 vooral door de volgende onderwerpen bepaald:

- Er werd aan het eind van schooljaar 2012-2013 afscheid genomen van een aantal medewerkers met een tijdelijk contract. De vmbo-entiteit heeft een bijdrage geleverd aan de oplossing van de formatieproblematiek die we in 2012 binnen ROC West-Brabant constateerden.
- In het westelijke deel van ons verzorgingsgebied is sprake van een demografische daling van het aantal kinderen en als gevolg daarvan een onrendabele bezet-

ting in de scholen. Voorjaar 2013 was er voortgang in de besprekingen met enkele andere schoolbesturen en de gemeenten Bergen op Zoom en Tholen, met als resultaat een masterplan voor de samenwerking in de regio. In die context besloten we om 3 vmbo scholen ('t Bergse VMBO in Bergen op Zoom, Westerpoot in Tholen en Prinsentuin Halsteren) samen te brengen in 1 vmbo school. Hoewel een dergelijk besluit voor velen ingrijpend is, achtten wij het de beste route om goed onderwijs in de regio bereikbaar te houden. De nieuwe school, met de naam Steenspil, komt in Halsteren. Daarnaast blijft een kleine vmbo zorglocatie in Bergen op Zoom - onder een nieuwe naam - in stand.

De rest van 2013 werd gebruikt om voorbereidingen te treffen voor de start van de nieuwe school met ingang van september 2014. Daarnaast werd een principe-akkoord bereikt met de gemeente Tholen over de verkoop van het Westerpootgebouw aan de gemeente.

Kwaliteitszorg was in het vmbo al geruime tijd structureel belegd (bijvoorbeeld in de vorm van collegiale visitaties en audits). Daaraan werd in 2013 het onderwerp teamontwikkeling toegevoegd, met ook de introductie van Yucan. Daarnaast werd, als gevolg van de afspraken in het Bestuursakkoord vo, het scholingstraject 'Compassare' voor management en overige leidinggevenden opgestart.

1.3.3 De staat van ons overige vo

Binnen de organisatie van ROC West-Brabant zijn 2 vo scholen opgenomen, namelijk het Stedelijk Gymnasium en Graaf Engelbrecht, beide gevestigd in Breda. Krachtens afspraken binnen onze stichting, hebben beide scholen een grote mate van autonomie. Beide scholen kregen begin 2013 een nieuwe rector.

Het Stedelijk Gymnasium verzorgt onderwijs van voldoende kwaliteit, maar had enkele jaren te maken met een terugloop in leerlingenaantallen. Inmiddels is de instroom terug op het niveau van enkele jaren geleden. In 1 jaar tijd werd op de oude locatie een nieuw pand gerealiseerd, dat met ingang van het schooljaar 2013-2014 in gebruik werd genomen. Tijdens de bouw vond de school om niet huisvesting in het voormalige pand van vmbo school Van Cooth.

Graaf Engelbrecht (mavo, havo, vwo) ontving eind 2013 het basisarrangement van de Inspectie. De basis is daarmee weer op orde, na enkele jaren van minder goede beoordelingen. De Raad van Bestuur is dankbaar voor alle inspanningen die het team verrichtte om zaken structureel weer op orde te krijgen. De volgende uitdaging is om ook hier de instroom weer op het niveau van circa 2 jaar geleden te brengen.

1.3.4 De staat van ons mbo

In de Staat van de Instelling eind 2012 waren de belangrijkste conclusies van de Inspectie:

- de kwaliteitsborging is onvoldoende
- er zijn risico's bij de kwaliteit van de examens en de tevredenheid van de studenten

Daarnaast kunnen we gelukkig zeggen dat de kwaliteit van het onderwijs dat we onze studenten bieden in het algemeen van een goed niveau is (zie bijlage 1, die een doorkijk geeft in de onderwijsresultaten en activiteiten per school). Ook de 'Benchmark middelbaar Beroepsonderwijs 2012 bevestigt dat (zie bijlage 5).

Kwaliteit mag echter geen kwestie van toeval zijn. In paragraaf 1.3.1 gaven we al enkele structurele maatregelen aan in het kader van kwaliteitsborging. Wat deden we in 2013 nog meer om onze kwaliteit beter te borgen?

- In 2013 kreeg de implementatie van het kwaliteitsinstrument Yucan (ingericht op basis van het Toezichtkader BVE en het INK-managementmodel) verder vorm. Het streven is dat medio 2016 alle teams in het mbo een ingevulde evaluatie en een verbeterplan hebben.
- In 2013 werd een basis gelegd voor een centraal scholingsplan voor alle examenfunctionarissen. In 2014 zal de realisatie daarvan plaatsvinden binnen onze eigen ROC Academie.
- Onze interne audits werden als gebruikelijk uitgevoerd (per mbo college, jaarlijks bij 1 team). Daarbij werd de auditsystematiek in 2013 meer risicogericht toegepast. Voorheen kon een college zelf aangeven bij welk team men een audit zinvol achtte, op basis van een risicoschatting. Inmiddels wordt tevens een risicoberekening toegepast die onze dienst Audit en Control maakt op basis van

een aantal variabelen (onder andere examenresultaten, onderwijsopbrengst, ziekteverzuim en stakeholders-onderzoeken), om te bepalen bij welke teams een interne audit zal plaatsvinden.

In het voorjaar werd de risicoberekening nog als pilot ingezet, vanaf het najaar werd het een vast onderdeel in onze auditsystematiek.

1.3.5 De staat van onze educatie

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het aanbod van volwassenenonderwijs aan door hen te selecteren doelgroepen. ROC's zijn jarenlang, in opdracht van het ministerie, de exclusieve aanbieder geweest van deze onderwijsvorm. Ook ons ROC beschikt daartoe bij Kellebeek College over de benodigde expertise en infrastructuur.

De middelen voor dit educatieaanbod bij gemeenten zijn de afgelopen jaren fors afgenomen, met gevolgen voor onze volwasseneneducatie: in 2012 en 2013 pasten we verdere reductie toe, waarmee in 2013 de exploitatie sluitend werd. Daarnaast speelt al enkele jaren de discussie op politiek niveau of volwassenenonderwijs al dan niet onder marktwerking hoort. Bij de kabinetswisseling in 2013, besloot de nieuwe minister om de marktwerking door te zetten.

Graag willen wij voor de gemeenten dit onderwijsaanbod blijven leveren. Ook aan de kant van de gemeenten bestaat die wens. Er werden dan ook met diverse gemeenten in ons verzorgingsgebied gesprekken gevoerd. We kunnen de beschikbaarheid van ons personeel en de benodigde infrastructuur echter alleen garanderen als het lukt om gezamenlijk tot meerjarenafspraken te komen. Onze educatie verkeert dan ook in een tamelijk onzekere situatie. In 2014 zal duidelijk worden of meerjarenafspraken haalbaar zijn.

1.3.6 De staat van ons contractonderwijs

Ten tijde van het schrijven van het Geïntegreerd Jaardocument 2012, voorjaar 2013, kregen we te maken met het faillissement van onze BV voor contractonderwijs P3transfer. We vonden het relevant om de informatie op

dat moment al te verwerken in het Jaardocument 2012. We kijken in dit document nogmaals terug op het traject voorafgaand aan het faillissement en beschrijven nu ook de gevolgen ervan en de besluiten die we nadien namen.

Aanloop naar het faillissement

- Eind 2011 werden besluiten genomen om de kosten van P3transfer substantieel te verlagen, aangevuld met extra maatregelen in 2012. De kosten van de organisatie stonden niet meer in een gezonde verhouding tot de opbrengsten van de verleende diensten.
- Inspectieonderzoeken leverden in 2012 negatieve beoordelingen op. De toepassing van het nieuwe Toezichtkader BVE maakte die beoordelingen nog scherper.
- Medio 2012 trof de Raad van Bestuur maatregelen die tot structurele kwaliteitsverbetering moesten leiden, daarbij ingrijpend in het gebruikelijke beleid dat verantwoordelijkheid voor onderwijs thuishoort bij de uitvoerder:
 - Er werd binnen ROC West-Brabant een senior manager aangesteld die opdracht kreeg om de toepassing van de kwaliteitskaders bij P3transfer te bewaken
 - Er werden reparatietrajecten aangeboden aan klanten, voor opleidingstrajecten die volgens eigen onderzoek en inspectiebeoordelingen niet aan de gebruikelijke kwaliteitseisen voldeden.

- Er werd, ondanks het omzetverlies dat dit met zich meebracht, afscheid genomen van enkele grote klanten die lagere kwaliteitseisen nastreefden dan die waaraan P3transfer gehouden was.
- De verbinding van bekostigde maatwerktrajecten met het reguliere onderwijs werd versterkt, daarvoor werden de uitvoeringsafspraken rondom bedrijfs-groepen aangepast. De strengere uitvoeringsregels die in de maatwerktrajecten werden doorgevoerd, leidden tot minder vraag van bedrijven naar dergelijke trajecten.
- In het verloop van 2012 kwamen de financiële resultaten van P3transfer verder onder druk te staan, de economische crisis liet zich meer en meer gelden.
- In de eerste maanden van 2013 kwamen de financiële resultaten van P3transfer onder zodanige druk, dat onderzoek uitwees dat aanpassingen in de bedrijfsvoering geen heilzaam effect meer zouden hebben. De omzet nam snel af, de kasstroom verslechterde ernstig.
- De Raad van Bestuur wilde geen publiek geld inzetten als redmiddel en zag zich genoodzaakt het faillissement van P3transfer BV aan te vragen. Dit werd op 1 mei 2013 uitgesproken.

Na het faillissement

Het mag duidelijk zijn dat het faillissement een forse impact had op ons ROC, niet in de laatste plaats op de circa 80

mensen die hun baan verloren. Het ROC zette onder andere de volgende stappen:

- Met de vakbonden werden afspraken gemaakt over bescheiden hulp van het ROC aan voormalige medewerkers van P3transfer bij het vinden van een nieuwe werkgever.
- ROC West-Brabant nam lopende trajecten over in het belang van cursisten en hun werkgevers. Met betreffende klanten werden afspraken gemaakt over de wijze waarop opleidingen op acceptabele wijze konden worden afgerond.
- Als ROC willen we graag blijven meewerken aan leven-lang-leren-doelstellingen. De volledige uitvoeringsverantwoordelijkheid van die trajecten werd neergelegd bij de mbo colleges.

Terugkijkend concluderen we dat ondernemendheid en ondernemerschap de afgelopen jaren bij ons ROC teveel door elkaar zijn gehaald. Als instelling voor beroepsonderwijs moeten we midden in de samenleving staan en hebben we, ook vanuit de wet, een meervoudige opdracht. Daarin past dat we toekomstgericht zijn, snel handelen, nieuwe initiatieven ontplooiën, samenwerken met het bedrijfsleven en de regio. Ondernemendheid is dan ook een kernwaarde van ons ROC, we willen het bevorderen bij leerlingen en

studenten en verwachten het ook als competentie bij onze medewerkers.

Ondernemerschap is echter geen hoofdpodracht voor ons ROC. Daarop inzetten vertroebelt zaken en leidt het af van onze primaire taak: gewoon goed onderwijs verzorgen. In onze organisatie hebben we daarom een aantal aanpassingen doorgevoerd, waarmee we de focus meer leggen op het publieke belang van onze werkzaamheden. Een andere organisatie van maatwerktrajecten zoals hierboven beschreven, is daarvan een voorbeeld.

Tot slot

Het faillissement van P3transfer was in 2013 een 'name & shame'-onderwerp. Maar 'name & fame' is zeker ook aan de orde. Zowel in het vmbo als in het mbo hebben we op zeker moment geconstateerd dat er zaken waren die een stevige aanpak vroegen. Hetzelfde geldt voor het vo. We hebben aangepakt, met resultaat: de kwaliteit van de opleidingen is voldoende en de kwaliteitsborging krijgt vorm. ROC West-Brabant heeft daarmee het vermogen getoond om zaken te keren.

Dat geeft ons het vertrouwen dat het in de kern van onze organisatie goed zit. Dat we krachtig genoeg zijn om de uitvoering van maatwerktrajecten net als ons andere onderwijsaanbod te scharen onder de noemer 'gewoon goed onderwijs'.

In bijlage 5 vindt u een overzicht van de scores van ROC West-Brabant en de colleges en scholen in een aantal 'ranglijsten' (de Benchmark mbo, de Volkskrant Dronkers-lijst 2013, de MBO Keuzegids). Dat onderschrijft onze mening dat ons onderwijs van goede kwaliteit is.

1.4 Personele ontwikkelingen

In paragraaf 1.2 en 1.3. werd kort gerefereerd aan een aantal ontwikkelingen op het gebied van personeel. In deze paragraaf zetten we de belangrijkste ontwikkelingen bij elkaar.

- De exploitatieproblematiek in 2012 ontstond onder andere doordat onze formatiebeheersing niet bleek te voldoen. We constateerden dit eind 2012, tijdens een schooljaar. We wilden de aanpak van dit probleem niet ten koste laten gaan van de continuïteit van het onderwijs voor onze leerlingen en studenten. Daarom hebben we een verlies geaccepteerd en pas bij afsluiting van het schooljaar (zomer 2013) afscheid genomen van 120 fte'n. Dat betrof bijna alle medewerkers met een tijdelijk contract op dat moment, een zeer moeilijk besluit. We kunnen echter constateren dat door goed samenwerken en goed kijken naar de werkelijkheid, ROC West-Brabant vanaf augustus 2013 formatief op orde is. Dit heeft een bewustwording teweeg gebracht: ons onderwijs mag (moet!) ambitieus zijn, daar hebben onze leerlingen en studenten recht op. Dat kan echter alleen binnen een ROC waar de bedrijfsprocessen goed en verantwoord plaatsvinden. In onze planning- en control cyclus heeft deze bewustwording inmiddels zijn invloed gehad. Vanaf 2012 is die intensiever geworden en geeft ons meer zicht op de langere termijn.
- In het programma 'ROC Service en Advies' (RSA) werd sinds 2011 de herschikking naar een centrale ondersteuningsorganisatie verkend en voorbereid. In het najaar van 2013, na een positief advies van de Ondernemingsraad,

besloot de Raad van Bestuur over te gaan tot implementatie per 1 januari 2014. Dat betekende een ingrijpende transitie voor circa 165 medewerkers van de financiële -, personele -, deelnemersadministratie, HRM en Control. Deze transitie vergde veel voorbereiding van staf, management en medezeggenschap. De implementatie is overigens volgens planning van start gegaan op 1 januari 2014.

- In 2012 werd een start gemaakt met de ROC Academie, onder leiding van een kwartiermaker. Inmiddels heeft de academie een veertigtal cursussen, trainingen en lezingen georganiseerd, beschikbaar voor al het personeel van ons ROC. In 2014 vindt een evaluatie plaats van de activiteiten tot dan toe en wordt besloten of de ROC Academie een levensvatbaar concept is, dat effectief bijdraagt aan de aangescherpte ambities en doelstellingen van ons ROC op het gebied van professionalisering en kwaliteitsborging.
- Bij de uitvoering van de gesprekscyclus is stevig ingezet op professionalisering. Verder werd in het vmbo ingezet op scholing van het management en in het mbo op scholing van de examenfunctionarissen.

Tot slot

Goed onderwijs wordt bepaald door medewerkers die in hun kracht staan. Docenten, ondersteunend en leidend personeel leveren daaraan hun toegevoegde waarde. De Raad van Bestuur hoort en ziet daar bijna dagelijks prachtige voorbeelden van. Bijhouden van het vak, vernieuwen van kennis en vaardigheden, samenwerken ten behoeve van de leer- en keuzeprocessen van onze leerlingen en studenten: kortom, professionalisering als speerpunt van beleid in uitvoering.

1.5 Ontwikkelingen in bedrijfsvoering en financiën

In 2012 werd duidelijk dat onze bedrijfsvoering op korte termijn aangepast moest worden om meer grip op zaken te krijgen en onze financiële huishouding op orde te brengen. In het vorige

verslagjaar benoemden we dat als 'niet meer maar betere checks & balances'. Het werd in 2013 een 'doorpak-onderwerp'.

1.5.1 Bedrijfsvoering

In 2013 werd de lijn doorgezet waar in 2012 toe besloten werd, namelijk het verstevigen van grip op bedrijfsmatige processen:

- In de ontwikkeling van de Management Rapportage (MARAP) zijn begin 2013 majeure stappen gezet: de rapportages zijn sneller beschikbaar en zijn ROC-breed gestandaardiseerd. Het prognosticerend vermogen van de organisatie is toegenomen. Behalve de kwartaalrapportages is het meerjaren-dashboard ontwikkeld: dit biedt op alle belangrijke indicatoren 5 jaar vooruit informatie. Dit dashboard gaan we tevens toepassen op collegeniveau.
- In de vorige paragraaf werd het programma ROC Service en Advies (RSA) al genoemd. Het heeft tot doel het eenduidiger inrichten en uitvoeren van ondersteunende processen, geautomatiseerd, op meer efficiënte en effectieve wijze. In de nieuwe ondersteuningsorganisatie is nadrukkelijk aandacht voor de business control functie. Dit is noodzakelijk omdat het 'management control framework' verbetering behoeft. De versterking van business control gaan we onder meer terug zien in beter afgewogen besluitvorming, meer inhoudelijke management rapportages, toename van strategisch risicomangement en een soepele externe controle door onze accountant. De effecten zullen vooral in 2015 zichtbaar gaan worden.
- Ons risicomangement werd versterkt door alle grotere projecten structureel aan risicoanalyse te onderwerpen (dat geldt bijvoorbeeld voor RSA, huisvestingsprojecten en de reorganisatie van het vmbo in regio Bergen op Zoom); ook werd het planmatig werken versterkt.
- Elk jaar wordt ons strategisch huisvestingsplan geactualiseerd op projectniveau. Begin 2013 werd deze actualisatie kritisch getoetst vanuit het perspectief van liquiditeitsprognoses. Op deze basis is voor enkele projecten (nieuwbouw Radius College, nieuwbouw Markiezaat College) besloten deze te verplaatsen naar 2025, respectievelijk 2030.
- Het directiereglement werd volledig gereviseerd en aangepast op de huidige inzichten voor verantwoorde-

lijkheden en bevoegdheden, zodat nu scherper is wie waarvoor staat.

- Aan de 'zachtere' kant van de organisatieontwikkeling werd ingezet op het bevorderen van een cultuur van 'afpraak is afspraak'. De Raad van Bestuur organiseerde management- en trainingsbijeenkomsten (de zogenaamde WIJ-dagen); inzichten werden onder andere toegepast in de omvangrijke formatiereductie en in management-review gesprekken. We zijn ons ervan bewust dat dit permanente aandacht vraagt.

1.5.2 Financiën

Het economische tij en de gesprekken met de directies van onze scholen en colleges over meerjarenprognoses maakten eind 2012 duidelijk dat ROC West-Brabant met een omslag te maken kreeg. Het jaar 2012 werd met een negatief resultaat van 9,8 miljoen afgesloten. Daarop werden direct maatregelen getroffen, de uitvoering daarvan liep door tot medio 2013; zo wisten we gevolgen voor leerlingen te beperken. Wel werd daardoor 2013 verlieslatend.

In 2013 waren er de volgende ingrepen:

- Het afbouwen van een gezamenlijke mbo vestiging van Florijn College en Radius College in Oosterhout werd in 2012 aangekondigd. Aan het einde van schooljaar 2012-2013 werd de vestiging definitief stopgezet.
- Als eerder gemeld kregen we eind 2012 zicht op formatieproblematiek. Op dat moment werd besloten de formatie niet tijdens het lopende schooljaar aan te passen om de continuïteit van het onderwijs te waarborgen. Aan het einde van schooljaar 2012-2013 werd een reductie van 120 fte'n gerealiseerd.
- Voorjaar 2013 werd, onder andere als gevolg van een samenwerkingsconvenant met enkele schoolbesturen en de gemeente Bergen op Zoom besloten om 3 van onze vmbo scholen in het westen van ons verzorgingsgebied samen te voegen op 1 locatie. Het was een antwoord op het dalende leerlingaantal in die regio, en het draagt bij aan een reductie in huisvestingskosten omdat we twee onrendabele locaties kunnen sluiten. De nieuwe vmbo school Steenspil in Halsteren zal bij aanvang van schooljaar 2014-2015 starten. Het gebouw van Westerpoort Tholen lijkt nu (voorjaar 2014) een

nieuwe bestemming en nieuwe eigenaar (gemeente Tholen) te krijgen. Het gebouw van 't Bergse VMBO zal te zijner tijd worden gesloopt.

- Gezien leerlingenprognoses en markttaxatie hebben we besloten de waardering van het pand '42' (op de balans van Aviation Training Group BV) in overeenstemming te brengen met de vigerende marktwaarde.
- Al in 2012 werden de plannen voor opleidingen op gebied van vliegtuigonderhoud bezien en te ambitieus bevonden. Er werden diverse stappen gezet om de organisatie in overeenstemming te brengen met de reële situatie. Begin 2013 werd het management vervangen en werd een kostenbesparing in gang gezet. De in 2012 geïntensiveerde samenwerking met andere ROC's en het bedrijfsleven resulteerde in een hogere rijksbekostiging en stage-garantie. Voor het helicopterdeel, ondergebracht in het Rotary Wing and Training Centre (RWTC) concludeerden we dat voortzetting in World Class Aviation Academy-verband niet langer passend was. Om die reden is eind 2013 het WCAA-belang in RWTC overgedragen aan Gate2. Volgens de afspraken neemt Gate2 de negatieve exploitatie over geheel 2013 voor zijn rekening. Hoezeer de operatie rondom AM&TS/WCAA ook is verbeterd, de Raad van Bestuur acht het gewenst de operatie verder te versterken. Daaraan wordt dan ook hard getrokken, binnen de organisatie zelf maar ook samen met andere partijen in het veld.

Er zijn nog zorgpunten:

- De Onderwijsinspectie heeft ROC West-Brabant begin 2014 bericht gedaan van het voornemen om voor 1 opleiding, uit de tijd van P3ransfer, de rijksbekostiging terug te vorderen (ruim 5 ton euro). Er worden gesprekken gevoerd met de Onderwijsinspectie over onze zienswijze.
- Van het Agentschap Sociale Zaken hebben wij bericht ontvangen over het voornemen een eerdere voorlopige subsidieverlening in het kader van ESF niet om te zetten in een definitief besluit. In het meest ongunstige geval gaat dit om enkele miljoenen euro's.

De exploitatie 2013 komt ongeveer uit rond het begrote verlies van 3,1 miljoen euro, namelijk 3,5 miljoen euro, terwijl we tot ver in 2013 rekening hadden gehouden met het oplopen daarvan tot 6 miljoen euro. Dat het verlies minder omvangrijk uitvalt heeft alles te maken met eenma-

lige middelen die ROC West-Brabant ontving als gevolg van het Herfstakkoord. Daarnaast was er sprake van eenmalige bijzondere lasten:

- afwaardering van de vordering op het Trivium Hotel
- waardevermindering op het gebouw bij Aviation Training Group
- verlies door verkoop van het belang in RWTC BV ultimo 2013
- hogere dotatie aan de voorziening sociaal beleid in het kader van ROC Service en Advies
- herziening van de berekening van de voorziening voor medewerkers die in voorgaande jaren in het kader van reorganisatie zijn vertrokken
- hogere afschrijvingen dan begroot door afwaardering van niet doorgegangene nieuwbouwprojecten
- aanvullende afwaardering van de vordering op P3transfer

De liquiditeitsontwikkeling in 2013 komt gunstiger uit dan begroot. In 2013 en 2014 lopen enkele nieuwbouwprojecten af. Door besparingen en marktontwikkelingen vallen de projectuitgaven enkele miljoenen euro's lager uit dan begroot.

In 2012 en 2013 hebben we gebruik gemaakt van onze financiële buffer. Omdat we nog steeds over ruim financieel draagvlak beschikken kunnen we de tekorten dekken uit eigen vermogen. Ook de benchmark van de MBO Raad toont aan dat onze solvabiliteit onverminderd sterk is (50%):

Solvabiliteit	
ROC West-Brabant 2013	0,50
ROC West-Brabant 2012	0,51
Gemiddelde ROC's 2012	0,45
Liquiditeit	
ROC West-Brabant 2013	1,28
ROC West-Brabant 2012	1,42
Gemiddelde ROC's 2012	0,95

(Benchmark financiële prestaties MBO - betreft de tot nu toe meest recente gegevens uit 2012)

Tot slot

We hebben aangepakt en doorgepakt: de afspraken die we hebben gemaakt binnen onze organisatie hebben we gerealiseerd. Daarnaast hebben we ook geconstateerd dat initiatieven uit het verleden niet goed bleken te werken: we noemen expliciet RWTC en P3transfer. De consequentie van het afhandelen van de situatie rondom P3transfer was ingrijpend. We zijn er echter van overtuigd dat we hebben gedaan wat moest gebeuren, om uiteindelijk weer een gezonde situatie te creëren. Dat draagt bij aan 'borgen' en schept ruimte voor 'vernieuwen': de stapsgewijze invoering van Focus op Vakmanschap, vernieuwingen in het vmbo en kwaliteitsontwikkeling.

1.6 Ontwikkelingen in Medezeggenschap

Wij ervaren betekenisvolle medezeggenschap en daar zijn we trots op. Het zegt veel over de mensen in en rond ons ROC. Contact met de organisatie is onmisbaar voor de Raad van Bestuur: het geeft een beeld van 'hoe de vlag er bij hangt', levert waardevolle inzichten op en draagt bij aan een kritische toets op te nemen besluiten.

Sinds begin 2011 werken we met een volledig ingerichte Ondernemingsraad (OR) en Onderdeelcommissies. Op de meeste scholen en colleges werd een jaar later een Ouderraad en een Leerlingen/Studentenraad ingericht. Deze raden dragen vertegenwoordigers aan voor centrale raden. Op alle niveaus in onze organisatie heeft de medezeggenschap op deze wijze vorm gekregen. In 2013 waren de raden voor het tweede volle jaar werkzaam. Het is goed om te zien dat het overleg op stoom raakt.

Niet in alle gevallen lukt het om op onze scholen en colleges een Ouderraad of Leerlingen/Studentenraad te realiseren. Op colleges bijvoorbeeld met relatief veel bbl'ers wordt betrokkenheid door ouders nu eenmaal heel anders ingestoken dan op een vmbo school. Daar waar mogelijk passen we maatwerk op locatie toe in ons streven naar medezeggenschap.

Ondanks deze lastige omstandigheid, is met de centrale Leerlingen/Studentenraad en Ouderraad over een flink aantal ingewikkelde thema's gesproken. Zo is het onderwerp 'begeleide onderwijstijd' actueel ook vanwege de normering die de Inspectie hiervoor hanteert.

Een belangrijk onderwerp in de gesprekken met de Ondernemingsraad was de besluitvorming rondom ROC Service en Advies (RSA). Vanuit een consequent kritische opstelling, steunde de OR ons in de ambitie om ons ROC een goed georganiseerde onderwijsorganisatie te laten blijven. We waren het eens over de maatregel om de ondersteuning te stroomlijnen ten gunste van het onderwijs. Dat levert een ingewikkeld krachtenveld van belangen op voor een OR; kiezen voor het een gaat immers ten koste van het ander.

Ook vond er in 2013 een verkiezing plaats en kwamen er nieuwe vertegenwoordigers bij. Tegelijkertijd wist men tijd vrij te maken voor de eigen professionalisering, de voorbereiding op onderwerpen en het kritisch beoordelen van lopende procedures.

Tot slot

De Raad van Bestuur ervaart in de kritische en gedreven opstelling van de raden een zorgvuldige en gerespecteerde positionering. Wij beschouwen dit als een verrijking voor het ROC.

Naast de meer formele medezeggenschapsfora hecht de Raad van Bestuur ook belang aan informeel overleg en dialoog: we zullen zeker doorgaan met ons digitale én 'live' panel (zowel voor medewerkers als studenten), de regelmatige lunches met studenten, het Presidium Conciërges, de kennismakingsavonden met nieuwe medewerkers en werkbezoeken. En als de situatie daarom vraagt, gaat de Raad van Bestuur zelf de zeepkist op voor toelichting en discussie.

1.7 Externe ontwikkelingen

Een groot ROC is een regionale speler van formaat. Juist door onze vestigingslocaties in een groot verzorgingsgebied West-Brabant, hebben we te maken met tal van ontwikkelingen in een grote regio en zijn er contacten met allerlei instanties en netwerken. Dat houdt ons scherp op wat de regio van ons verwacht.

1.7.1 Ontwikkelingen in de regio

Een voorzichtige analyse is dat veel organisaties in de regio eigen zorgen hadden die aandacht vroegen. Net als bij ROC West-Brabant. De economische ontwikkelingen en de gevolgen daarvan waren daaraan mede debet. Lopend overleg is gaande gehouden. Voor het teweeg brengen van impulsen aan de regio zou er echter meer doorgepakt mogen worden.

Een inventarisatie van organisaties en netwerken waarmee contact bestaat en rollen die we daarin spelen leverde een indrukwekkende lijst op. Op allerlei niveaus heeft ons ROC contact met de omgeving. Op onze website is daarvan een overzicht te vinden.

De jaaropening in september is een gelegenheid waarbij veel relaties aanwezig zijn en kennis maken met de 'toppers' van onze colleges. Ook vond vorig jaar het burgemeestersgaladiner plaats; ons ROC organiseert dat tweejaarlijks. Voorafgaand aan het diner vond een aantal zeer inspirerende werkbezoeken plaats van burgemeesters aan enkele van onze scholen; tijdens het diner deden zij daarvan op boeiende wijze verslag aan hun collega's.

In het kort waren dit opmerkelijke ontwikkelingen in de regio in 2013:

- In 2013 kwamen middelen beschikbaar waardoor de oprichting van het **Centrum voor Innovatief Vakmanschap rondom biobased ontwikkelingen** (CiV Biobased) mogelijk werd. Het Ministerie van Economische zaken stelde hiervoor 1 miljoen euro beschikbaar. In het centrum gaan onderwijs en bedrijfsleven de vormgeving en uitvoering van onderwijsactivi-

teiten organiseren, die aansluiten bij de behoeften van de regio in de kansrijke sector 'groene chemie'. Het is niet zo maar iets dat het ministerie ons voorstel positief beoordeelde, we beschouwen het als eervol hiermee aan de slag te kunnen. We werken in dit CiV intensief samen met Avans Hogeschool. Behalve in Biobased werken we via Prinsentuin College in de groene kolom mee in nog 2 CiV projecten, namelijk CiV Tuinbouw en uitgangsmaterialen en CiV Agro en food.

- In het samenwerkingsverband **Stichting Maintenance Education Consortium** vindt heroriëntatie plaats op de wijze waarop het onderwijs in deze sector beter kan aansluiten bij de wensen van het bedrijfsleven. Wat staat daar de komende termijn van circa 5 jaar te gebeuren en hoe kan het onderwijs daar een rol van betekenis in spelen? ROC West-Brabant beschikt over subsidies om nieuwe curricula op te stellen, inbreng van het regionale bedrijfsleven is daarbij een voorwaarde.
- Ons ROC stond aan de wieg van initiatieven en ontwikkelingen die leidden tot het ontstaan van de **Strategic Board Delta Region**, begin 2013. In deze organisatie geven bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden gezamenlijk kracht aan de innovatieagenda voor de regio Zuid-West-Nederland. De board focust daarbij op 3 clusters: biobased economy, logistiek en maintenance. Onze indruk is dat de voortvarendheid van het begin is afgenomen. Het omzetten van voorgenomen intenties naar daadwerkelijk overleg en actie blijkt lastiger dan gedacht. De onderwijsinstellingen willen graag aan de slag met hun deel van de opdracht, we hopen dat het bedrijfsleven meer ruimte gaat vinden voor zijn rol als kartrekker in dit overleg.
- Wij werkten intensief mee in het **Regionaal platform Arbeidsmarkt** hetgeen resulteerde in een rapport over de arbeidsmarktontwikkelingen in diverse sectoren. Een toets aan onze eigen plannen en ervaringen met studentenbelangstelling gaf een bevestigend beeld. De Raad van Bestuur bespreekt met regelmaat met de college-directeuren de aansluiting met het beroepenveld en de arbeidsmarktrelevantie van opleidingen.
- Samen met de instellingen voor hoger onderwijs in de regio vormen we een klankbord voor Rewin. Ook hier wordt geprobeerd de langere termijn ontwikkelingen in de zogenaamde **Human Capital Agenda's** te volgen en op elkaar te laten aansluiten.

1.7.2 Landelijke Ontwikkelingen

Politiek, media en maatschappij hebben de laatste jaren veel meer aandacht voor vmbo en mbo. Wellicht is die aandacht soms om de verkeerde redenen afgedwongen; het is echter goed om te zien dat het belang van goed beroepsonderwijs voor de economie van ons land, leidt tot beleidsmatige aandacht. Het is soms laveren tussen alle verwachtingen die men heeft, maar het politieke uitgangspunt onderschrijven we: 'Onderwijs is de belangrijkste bouwstof die Nederland heeft'

(uit: *Nationaal Onderwijsakkoord, september 2013*).

- Het beleidsplan '**Focus op Vakmanschap**' (FoV) werd in 2011 gepresenteerd. ROC West-Brabant heeft ervoor gekozen om FoV integraal en fasegewijs in te voeren. Daarvoor is een speciale Taskforce FoV opgericht, de colleges hebben de belangrijkste rol in de realisatie van de aanpassingen. De minister heeft besloten de mbo scholen pas per augustus 2016 te verplichten volledig conform de nieuwe kwalificaties en wetgeving te handelen. Onze planning sluit daarop aan. We volgen daarom nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van:
 - de totstandkoming van nieuwe kwalificaties
 - de invoering van een nieuw bekostigingssysteem (hetgeen op dit moment met de grootste onzekerheid gepaard gaat)
 - de wijze waarop we de onderwijstijd mogen invullen (de onderwijstijd neemt toe, maar de meeste opleidingen zullen korter worden)
 - de vereiste aanpassingen in systemen en procedures en vooral de tijdigheid hiervan
- Dankzij het **Nationaal Onderwijsakkoord** heeft het huidige kabinet een aantal zekerheden gecreëerd voor het onderwijs in brede zin. De ambitie is groot: het akkoord schetst 'de route naar geweldig onderwijs'. Dat is een ambitie die we onderschrijven. Het onderwijsakkoord moet gaan leiden tot afspraken met het onderwijs over:
 - inhoud en kwaliteit van het onderwijs
 - de beste onderwijsgeveden (blijven) interesseren voor het onderwijs
 - arbeidsvoorwaarden
 - de verhouding tussen overheid en onderwijsveld
 - de besturing van en binnen het onderwijs.

Het onderwijsakkoord zorgt er ook voor dat er geld beschikbaar komt om de ontwikkelingen mogelijk te maken. Samen met de MBO Raad volgen we de ontwikkelingen en geven uitvoering aan de gemaakte afspraken.

- Gedurende het jaar 2013 is de aanpassing van de **Governance Code** onderwerp van gesprek geweest in de MBO Raad. Wij hebben die discussie actief gevolgd en mede gevoerd. Wij voelen ons dan ook zeer gehouden aan de uiteindelijke versie, die medio 2014 van kracht wordt.

Tot slot

Er zijn jaren in ons bestaan geweest, waarin de contacten met organisaties in de regio intensiever waren. Er is in 2013 nadrukkelijk focus gelegd op zaken die aandacht behoeften in onze eigen organisatie. Dat neemt niet weg dat we de contacten warm hebben gehouden. Daar waar we voorheen graag het voortouw namen, willen we de inspanningen in de regio graag meer delen met anderen.

We zien ook dat de regionale overlegmomenten gepaard gaan met veel beleid en papieren werkelijkheden. We nemen ons voor onze rol in de regio weer actiever te maken en ons daarbij meer te richten op realisatie van regionale doelstellingen.

1.8 Samenvattend en concluderend

Voor 2013 stelden we onszelf een aantal prioriteiten. In het kort leest u hierna hoe de realisatie daarvan is verlopen, als samenvatting van dit hoofdstuk.

Prioriteiten 2013	Realisatie
<p>We voeren het verbeterplan Kwaliteitsborging uit, zodanig dat het Inspectieoordeel 'voldoende' mag worden verwacht.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • er is een ROC-breed kwaliteitszorgsysteem primair proces ontwikkeld en opgeleverd, dat vanaf 2014 toegepast gaat worden. • toepassing kwaliteitsbeleid en interne audits vinden onverminderd plaats, zowel in het vmbo, vo als in het mbo. • bureau Onderwijs Expertise was in juni 2013 op volle sterkte, het houdt zich onder andere bezig met vertaling van centraal/landelijk beleid. • maatwerktrajecten worden uitsluitend uitgevoerd als ze voldoen aan de uitvoeringsafspraken die daarover binnen ROC WestBrabant zijn gemaakt.
<p>We bereiden de fusieschool vmbo Halsteren voor (opening per augustus 2014), inclusief de sluiting van 2 locaties en de opwaardering van de nevenvestiging zorg, in de regio Bergen op Zoom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • de teams zijn nagenoeg gereed om vanaf schooljaar 2014-2015 te starten in de vmbo school Steenspil in Halsteren. • hetzelfde geldt voor de zorglocatie in Bergen op Zoom aan de Pomonalaan. • de belanghebbenden in de regio zijn geïnformeerd. • er werd een principeakkoord bereikt met de gemeente Tholen over de verkoop van het Westerpootgebouw aan de gemeente.
<p>We plegen per augustus 2013 een grote formatieaanpassing en houden zodoende ROC West-Brabant 'in control'.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • de formatieaanpassing heeft plaatsgevonden (afschied van 120 fte), conform plan.
<p>We realiseren de eerste daadwerkelijke inrichting van een 'shared service center' in het najaar van 2013 en bereiden de overige stappen in 2014 voor (voortkomend uit het programma ROC Service en Advies, waarin de ondersteuningsorganisatie wordt geconcentreerd).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • het besluit voor de inrichting is genomen, na positief overleg met de Ondernemingsraad. • de transitie is uitgevoerd, zodat de bemensing van de nieuwe organisatie vrijwel geheel voor het eind van 2013 bekend was, voor mensen werkzaam in de financiële, personele en deelnemersadministratie, HRM en Control. • de implementatie van 'ROC Diensten' en 'Bedrijfsvoering' startte per 1-1-2014.
<p>We spannen ons verder in om waar nodig ambities en uitvoering meer met elkaar in overeenstemming te brengen (waaronder opleidingen voor vliegtuigonderhoud).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • er is ingegrepen bij de uitvoering van maatwerktrajecten (er zijn nieuwe uitvoeringsafspraken vastgesteld). • op 1 mei is het faillissement aan P3transfer toegekend. • RWTC is overgedragen aan externe partij Gate2. • er hebben zware ombuigingen plaatsgevonden bij AM&TS en WCAA.

<p>Op diverse thema's bevorderen we de samenwerking en samenhang binnen ROC West-Brabant inclusief aspecten als cultuur en gedrag, verbetering van managementinformatie en vergroting van transparantie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • de Management Rapportages zijn verbeterd, versneld en eenduidiger gemaakt. • er vonden zogenaamde WIJDagen plaats waar het complete management dit thema heeft besproken. • de overlegstructuur is aangepast, met meer accent op de lijn (invoering 'directieteam') en daarmee meer aandacht voor het primaire proces. • collegedirecteuren krijgen meer invloed op beleid, door hun rol in Beleidsadviesgroepen.
<p>We nemen, na het faillissement van P3transfer, de aangegane verplichtingen aan cursisten over.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • de trajecten zijn uitgevoerd en in een groot aantal gevallen afgerond.
<p>Prioriteiten met een scope die iets verder ligt</p>	
<p>Versterking beleid en implementatie van kwaliteit en innovatie, ROC-breed.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dit is een voortgaande ambitie.
<p>Invoering Focus op Vakmanschap (verkorting, intensivering, aanpassing onderwijsportfolio).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • de invoering in de organisatie is belegd bij de Taskforce FoV en de directeuren mbo. • de Taskforce FoV heeft een aantal adviezen geformuleerd over deze centrale thema's: opleidingsdomeinen, vmbo-mbo, bekostiging, doelmatigheid, nieuwe kwalificatiestructuur en de entree-opleidingen.
<p>Vernieuwde bovenbouw vmbo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • in 2011 startte de 'Vernieuwing Beroepsgerichte programma's'. In de vier sectoren wordt momenteel gewerkt aan nieuwe examenprogramma's, die aansluiten op actuele ontwikkelingen in de (beroeps)werkelijkheid en vervolgopleidingen in het mbo. In 2017 worden de eerste examens afgenomen. Onze vmbo scholen zijn in 2013 gestart met het inrichten van hun aanbod op de nieuwe programma's.
<p>Verdere stroomlijning en doelmatigheidsverhoging van de ondersteunende diensten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gedurende 2014 zal de eerste tranche worden geïmplementeerd, de voorbereidingen voor de tweede tranche zullen plaatsvinden. • gaandeweg de implementatie zal de stroomlijning van processen verder worden toegepast.

1.9 Vooruitblik naar 2014 en verder

In 2014 verwachten we weer zwarte cijfers te kunnen realiseren. Dan breekt de tijd aan dat we naast 'borgen' ook weer ruimte hebben voor 'vernieuwen'.

Uit de vorige paragraaf nemen we de laatste 4 onderwerpen met een langere-termijn-perspectief mee naar 2014. Dit zijn de ROC-brede speerpunten, bepaald voor 2014:

- Het verbeteren van de onderwijskwaliteit en kwaliteitsborging. Verder zowel generieke als college-specifieke doelstellingen rondom flexibilisering en de wijze van leren en doceren.
- Het doorvoeren van de onderwijskundige veranderingen in de context van Focus op Vakmanschap (bijvoorbeeld intensivering en verkorting), de vernieuwde bovenbouw in het vmbo alsmede de afspraken uit het Bestuursakkoord.
- Een verbeterde aansluiting vmbo-mbo-hbo.
- De verdere implementatie van de nieuwe ondersteuningsorganisaties: Bedrijfsvoering en ROC Diensten. Daarbinnen intensieve aandacht voor human resources beleid en professionalisering.

In hoofdstuk 8 Continuïteitsparagraaf richten we aan de hand van cijfermatige trends, het vizier nog wat verder, namelijk 5 jaar vooruit richting 2018.

1.10 Raad van Bestuur

Het jaar 2013 was voor de Raad van Bestuur het eerste volle kalenderjaar in deze samenstelling. Dit maakte het mogelijk fris tegen zaken aan te kijken. De actualiteit van het afgelopen jaar had een grote impact op onze werkagenda.

Naast de reguliere en meer formele overlegvormen zorgden we met regelmaat voor andere overlegmomenten. Ook vanwege de ontwikkelingen waarmee we juist in 2012 en 2013 te maken kregen, hebben we steeds ruimte gecreëerd voor evaluatie van onze werkwijze en strategisch-bestuurlijke evaluatie.

Het jaar 2013 was voor de Raad van Bestuur intensief. Veel van de hiervoor beschreven 'aanpak' en 'doorpak' passeerde dagelijks onze kantoren. Belangrijk daarbij was dat we een gedreven en betrokken team achter ons wisten, dat bereid was tot grote inzet maar ook tot grote veranderingen.

Onderwijs draait om mensen, onderwijs is mensenwerk, onze mensen maken ons ROC. Het afgelopen jaar heeft ons in die mening meer gesterkt.

In de volgende hoofdstukken en in de jaarverslagen van de scholen, colleges, diensten en deelnemingen leest u meer gedetailleerd waar en hoe ieder zijn steentje heeft bijgedragen. Ook dat passeerde, in vele verschillende vormen, dagelijks onze kantoren. En vooral als het enthousiasme van onze medewerkers wordt weerspiegeld in de gesprekken die we regelmatig hebben met leerlingen en studenten, mag het duidelijk zijn waardoor wij geïnspireerd zijn. Het past in dit document onze medewerkers daarvoor te danken.

Ilona Dulfer
Arjan Kastelein

Portefeuilleverdeling Raad van Bestuur

Op rocwb.nl staat de meest actuele portefeuilleverdeling van de raad.

Nevenfuncties

Arjan Kastelein

Voorzitter Raad van Bestuur sinds 1-4-2012, werkzaam bij ROC West-Brabant sinds 1-8-2010

• Lid bestuur VO Raad	bezoldigd*
• Vicevoorzitter Stichting Bentinck Fonds	onbezoldigd
• Lid Raad van Toezicht Stichting 'Youké'
(betref vóór 1-10-2013 de functie bezoldigd van vicevoorzitter Raad van Toezicht Stichting Maatschappij Zandbergen. Zandbergen werd ondergebracht in een concernstichting)	
• Lid College van Belanghebbenden Luchtvaartopleidingen	onbezoldigd*
• Lid bestuur Maintenance Education Consortium	onbezoldigd*
• Lid bestuur Coöperatie onderwijshuisvesting Breda e.o. U.A. (Building Breda)	bezoldigd*

Ilona Dulfer

Werkzaam bij ROC West-Brabant als lid Raad van Bestuur sinds 1-5-2012

• Voorzitter Coöperatie Zuidwest Delta	onbezoldigd*
• Voorzitter Stichting Sporttalent en Onderwijs in de Delta	onbezoldigd*
• Vicevoorzitter Raad van Toezicht Bibliotheek Hoekse Waard	bezoldigd
• Vicevoorzitter Stichting Kinderopvang Cromstrijen	bezoldigd

*Werk-gerelateerd. Eventuele bezoldiging wordt overgedragen aan ROC West-Brabant.

NB. Met bezoldigd wordt bedoeld: een vergoeding op basis van vacatie en/of onkosten.

Raad van Toezicht

2.1 Inleiding

Dit is het jaarverslag van de Raad van Toezicht van ROC West-Brabant. Met dit verslag legt de Raad van Toezicht verantwoording af over het gevoerde interne toezicht.

2.2 Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat statutair uit minimaal 3, maximaal 7 leden. De maximale zittingsduur voor een lid van de Raad van Toezicht is tweemaal 4 jaar. Bij het samenstellen van het rooster van aftreden is hier rekening mee gehouden.

In 2013 bestond de raad tot oktober uit 6, daarna uit 5 leden; een nadere invulling van mogelijke vacatures is aangehouden in afwachting van het aantreden van een nieuwe voorzitter van de raad.

In het nevenstaande overzicht is de samenstelling van de raad per 31 december 2013 weergegeven, inclusief de hoofd- en relevante nevenfuncties van de leden. De samenstelling van de raad is conform de profielschets 'Algemeen profiel Raad van Toezicht', zoals deze eind 2012 is hernieuwd.

Zitting	
Voorzitter	
Dhr. N.C.M. Koch	Teruggetreden vanaf 25 februari 2014
Leden	
Dhr. H.A.W.M. Brons	Teruggetreden vanaf 10 oktober 2013
Dhr. J.J.M. Tromp	Zal terugtreden eind 2014
Dhr. A.M.L. Verpaalen	In december 2012 opnieuw benoemd voor 4 jaar tot december 2016
Dhr. C. Daleboudt	In december 2012 opnieuw benoemd voor 4 jaar tot december 2016
Dhr. H.C.W. Beijerinck	Zitting met ingang van 26-2-2013

Maatschappelijke functie	Nevenfuncties
Werkzaam in de rechtspraak	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Advies MKBI Groeifonds BV • DGA Koch Beheer BV • Docent NOVA • Bestuurslid van de Stichting Natuurboeren
Voorzitter Raad van Bestuur Groenhuysen Roosendaal	<ul style="list-style-type: none"> • Lid van het bestuur van het Platform Ontmoeten is leren in Roosendaal • Lid van het bestuur van de SWOOG, stichting wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in de gezondheidszorg, Tilburg • Voorzitter van de academische werkplaats Chronische Zorg van Tranzo (Transformaties in de zorg), Universiteit van Tilburg
Werkzaam als zelfstandig ondernemer	<ul style="list-style-type: none"> • Raad van Commissarissen NRV Holding BV • Raad van Commissarissen 24Kitchen Television BV • Raad van Advies DB&S • Raad van Advies MKBi Groeifonds BV • Raad van Advies Between-Us BV • Lid Raad van Commissarissen RWTC BV a.i. per 26 februari 2013 • Voorzitter Raad van Commissarissen WCAA BV a.i. per 1-9-2013
Werkzaam als organisatieadviseur	<ul style="list-style-type: none"> • Commissaris Philip Morris Holland BV • Voorzitter Brabant Chapter American Chamber of Commerce • Commissaris Green Chemistry Campus • Lid Raad van Toezicht woningbouwcorporatie Stadlander (m.i.v. 1-1-2014)
Lid op voordracht van de Ondernemingsraad	<ul style="list-style-type: none"> • Penningmeester van het Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum in Oudenbosch • Penningmeester van het Zevenbergs Vocaal Ensemble (een kamerkoor) in Zevenbergen • Voorzitter van de Stichting Glymes Consort (organiseert koorprojecten) in Woensdrecht • Bestuurslid met portefeuille Deskundigheidsbevordering van de AWN -Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie (landelijk) • Beheerder van het kerkelijk bureau (leden- en bijdragenadministratie) van de Protestantse Gemeente te Woensdrecht • Preekconsenthouder in de Protestantse Kerk in Nederland
Emeritus hoogleraar TU Eindhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurslid Forum on Physics and Society, European Physical Society • Columnist Europhysics News • Directeur grootaandeelhouder (DGA) Common Commerce BV consultancy voor high-tech industry en university • Consultant bij TU Eindhoven (vier promovendi projecten)

Per 26 februari 2013 werd de raad versterkt met de heer Herman Beijerinck (emeritus hoogleraar TU Eindhoven). Daarmee werd invulling gegeven aan de al langer bestaande wens om, conform de in 2012 aangescherpte profielschets 'Algemeen profiel van de Raad van Toezicht', het facet van onderwijservaring nadrukkelijk in de raad te brengen. Per 10 oktober 2013 nam de heer Henny Brons afscheid van de raad. Hij speelde gedurende een langere periode een belangrijke rol in de professionele ontwikkeling van toezicht en bestuur binnen ROC West-Brabant, waarbij hij in het bijzonder oog had voor de verhouding met de regio.

Ook de heer Klaus Koch kondigde al eerder zijn voorgenomen vertrek in 2013 als voorzitter aan. Inmiddels is een opvolger gevonden in de heer Bert Heikens; op 25 februari 2014 nam hij de voorzittershamer van de heer Koch over. Een vooruitblik naar 2014 laat zien dat er ook in 2014 vernieuwing zal plaatsvinden in de Raad van Toezicht, onder andere als gevolg van het geplande afscheid van de heer Jaap Tromp.

2.2 Governance Code

ROC West-Brabant kent een Raad van Bestuur met 2 bestuurders en een Raad van Toezicht die in 2013 bestond uit 6 leden, vanaf oktober 2013 uit 5 leden.

De Raad van Toezicht onderschrijft ten volle de aangepaste Governance Code met de titel 'Branchecode goed bestuur in het mbo' die op 1 augustus 2014 van kracht wordt: omdat

men zich uitermate bewust is van de verantwoordelijkheid die de raad is gegeven.

"Bestuurders, toezichthouders en medewerkers van mbo-instellingen dienen publieke belangen. Het werken aan publieke belangen, met publieke middelen schept grote verplichtingen voor het besturen en het toezicht houden, binnen het door de overheid gehanteerde besturingsmodel van systeemsturing. Binnen de kaders die de overheid in dit besturingsmodel stelt, zijn de instellingen in hoge mate zelf verantwoordelijk voor beleid, vormgeving en inrichting en dat brengt grote maatschappelijke verantwoordelijkheden met zich mee."

(Uit: Branchecode goed bestuur in het mbo, van kracht per 1 augustus 2014, paragraaf 2.2)

Het bestuur is verantwoordelijk voor de beleidsvorming en -realisatie en de dagelijkse gang van zaken binnen het ROC West-Brabant. De Raad van Toezicht heeft als taak om toezicht te houden op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken bij ROC West-Brabant. Om de Raad van Toezicht in staat te stellen zijn taken goed uit te voeren worden zwaarwegende besluiten en rapportages van de bestuurder ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Dit betreft onder andere de begroting, de jaarrekening, het jaarverslag, de managementletter (aandachtspunten naar aanleiding van de accountantscontrole), het strategisch meerjarenplan, de financiële meerjarenraming en het intern risicomanagement.

Een belangrijk onderdeel van de Governance Code is het afleggen van verantwoording door de Raad van Bestuur op de belangrijkste beleidsterreinen van onderwijsbeleid, onderwijsresultaten, ontwikkeling van deelnemers, schooluitval en financiële resultaten.

Naast de rapportage over de Staat van de Instelling en diverse rapportages naar aanleiding van (vervolg)onderzoeken door de Inspectie van het Onderwijs werd de raad in 2013 bij voortduring ook geïnformeerd over de voortgang van Inspectieonderzoeken, rapportages met betrekking tot voortijdig schoolverlaten (VSV), stand van zaken huisvestingsontwikkelingen, managementrapportages (MARAP) en diverse onderzoeken (MBO Benchmark, JOB Monitor, Bedrijvenonderzoek, Personeelstevredenheidsonderzoek).

Ook onderstaande onderwerpen stonden daarom op de gespreksagenda van de Raad van Toezicht:

- Toezicht op de bestuurskwaliteit
- Toezicht op aanpak en voortgang van Focus op Vakmanschap
- Toezicht op de aanpassingen in de portefeuilleverdeling Raad van Bestuur

Eigentijds toezicht is de samenleving tonen dat je aangesloten bent in het maatschappelijk debat rondom onderwijs en toezicht. Daarbij moet het toezicht actief en waarneembaar de belangen van de verschillende stakeholders vertegenwoordigen en borgen.

Deze Raad van Toezicht wenst een eigentijdse en kritische raad te zijn. De aanscherping van het 'Algemeen profiel van de Raad van Toezicht', eind 2012, was in dat perspectief een betekenisvolle stap. Het profiel is gedurende 2013 regelmatig een leidraad geweest bij de activiteiten van de raad.

Aan de hand van de branchecode zal het toezicht bij ROC West-Brabant zich verder ontwikkelen.

2.3 Activiteiten van de Raad van Toezicht in 2013

In 2013 vond 6 maal een reguliere vergadering van de Raad van Toezicht plaats; de Raad van Bestuur was daarbij aanwezig. Van die overleggen waren er 2 gekoppeld aan een werkbezoek aan scholen van ROC West-Brabant.

In april vond naast het reguliere overleg een werkbezoek plaats aan IT-Workz BV. Er was onder andere gelegenheid voor een rondleiding door het inspirerend ingerichte gebouw en een presentatie over de organisatie van IT-Workz. Vanzelfsprekend kwam uitgebreid de visie van IT-Workz aan de orde op ICT en onderwijs: de uitdagingen die het meebrengt voor het primaire proces, de verbeteringen die het kan opleveren voor zowel docent als student en de veranderingen die het met zich mee brengt voor de organisatie.

In november vond naast het reguliere overleg een werkbezoek plaats aan Kellebeek College in Roosendaal. Uiteraard stond daar een rondleiding op de nieuwbouwlocatie (die najaar 2014 in gebruik wordt genomen) op het programma. Behalve aan alle mbo opleidingen gaat deze locatie onderdak bieden aan een Zorgboulevard, waarmee een bijzondere samenwerking tussen gemeente, instellingen en onderwijs wordt gerealiseerd.

Ook onderwijsinhoudelijk presenteerde Kellebeek College zich: leerlingen en docenten vertelden over de Internationale Schakelklas (ISK), de arbeidsmarkt kwalificerende assistentenopleiding (AKA) en Educatie.

Gedurende het jaar waren er 2 extra bijeenkomsten over specifieke onderwerpen. Dat betrof de situatie rondom P3transfer BV en het wervingstraject voor een opvolger van de heer Koch, na zijn aangekondigde vertrek.

In 2013 speelde een aantal zaken waar de Raad van Bestuur de Raad van Toezicht nadrukkelijk heeft gevraagd om in dialoog een rol te spelen bij te nemen beslissingen. Het betrof zaken die grote personele gevolgen of grote bedrijfsveranderingen tot gevolg hadden. Elders in dit verslag zijn deze onderwerpen al uitgebreid aan de orde geweest.

Daarom wordt per onderwerp verwezen naar de betreffende paragraaf voor meer inhoudelijke informatie.

- In zowel 2012 als 2013 kreeg de situatie rondom de exploitatie in relatie tot de formatieproblematiek veel extra aandacht. Paragraaf 1.4 gaat hier verder op in.
- De ontwikkelingen rondom de contractactiviteiten van P3transfer waren nadrukkelijk onderwerp van gesprek. De situatie wordt in paragraaf 1.3.6 verder toegelicht.
- Ook werd in 2012 en 2013 veel aandacht besteed aan de opleidingen in vliegtuigonderhoud. In het bijzonder betrof dit de overdracht van het WCAA-aandeel in RWTC aan een derde partij. Een nadere toelichting hierover is te vinden in paragraaf 1.5.2.
- In 2013 keurde de Raad van Toezicht de plannen goed rondom het vmbo in de regio Bergen op Zoom. Dit leidde tot een samenwerking in 1 nieuwe brede vmbo school Steenspil (Halsteren) met een zorglocatie aan de Pomonalaan te Bergen op Zoom (alles met ingang van schooljaar 2014-2015). Paragraaf 1.3.2 gaat nader op dit onderwerp in.
- In het najaar van 2013 stemde de Raad van Toezicht in met de plannen voor een herschikking van de ondersteuning in een centrale ondersteuningsorganisatie. De resultaten hiervan worden in paragraaf 1.4 en 1.5 beschreven, onder de noemer ROC Service en Advies.

Buiten de reguliere en extra vergaderingen, waren er andere overlegmomenten, waarbij een of enkele leden van de Raad van Toezicht betrokken waren:

- Bilateraal overleg tussen leden van de Raad van Toezicht en een lid van de Raad van Bestuur over tal van onderwerpen
- Congresdeelname
- Beoordelingsgesprekken met de leden Raad van Bestuur
- Selectiecommissies in het kader van de werving van een nieuwe voorzitter en kandidaat-leden van de Raad van Toezicht
- Overleg met de Ondernemingsraad
- Voorbereiding op de voornoemde werkbezoeken
- Deelname aan het landelijk Platform Raden van Toezicht

2.4 Zelfevaluatie

Sinds 2010 past de Raad van Toezicht jaarlijks een zelfevaluatie toe. Het leverde een bijdrage aan de beraadslagingen over de samenstelling van de raad.

Het wervingstraject voor een in 2011 ontstane vacature in de Raad van Toezicht had een tamelijk lange looptijd. Het gaf de raad echter de gelegenheid om de profielschets van de Raad van Toezicht die eind 2012 werd opgesteld, nadrukkelijk toe te passen. Het resulteerde in februari 2013 in de aanstelling van een nieuwe collega-toezichthouder met een scherp onderwijsprofiel, een passende aanvulling in de verhouding en dialoog tussen Raad van Bestuur en Raad van Toezicht.

Gedurende 2013 vond een wervingstraject plaats voor een nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht, vanwege het aangekondigde vertrek van de heer Koch. Ook hier heeft de profielschets een rol gespeeld in de benoeming van een nieuwe collega-voorzitter.

Al met al kan gezegd worden dat de ontwikkelingen in 2013 ertoe leidden dat de Raad van Toezicht kan bogen op ruime onderwijs-, bedrijfs-, en bestuurservaring. De raad blijft daarmee op sterkte.

2.5 Beoordeling Raad van Bestuur

De huidige Raad van Bestuur trad in deze samenstelling aan in 2012. Het jaar 2013 was daarmee het eerste volle jaar dat het bestuur zijn rol kon vervullen. De Raad van Toezicht is van mening dat de Raad van Bestuur noodzakelijkerwijze scherp aan de wind heeft gevaren.

Bij de beoordeling van de Raad van Bestuur is dezelfde werkwijze gevolgd als voorgaande jaren: in gesprekken werd teruggeblikt, vooruit gekeken en gereflecteerd op het gevoerde beleid en de daarmee samenhangende resultaten. Dit vond plaats in januari 2014.

De bezoldiging van de Raad van Bestuur vindt plaats op basis van het 'Beloningsclassificatiesysteem bestuurders

mbo instellingen 2013'. De concerncontroller draagt zorg voor een onderbouwing op grond van de formele rekenregels waarna de Raad van Toezicht de bezoldiging vaststelt binnen de uitkomst van de schaalbreedte. Gelet op de invoering van de Wet Normering Topinkomens (WNT) in 2013 werden de WNT-bedragen als norm gehanteerd. De beloningsbedragen worden genoemd en toegelicht in de Jaarrekening, onder referentie 21.

2.6 Bezoldiging Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht kent een vacatieregeling.

Hiervan wordt in de Jaarrekening verslag gedaan. De vergoeding die is uitgekeerd per lid, is te vinden onder referentie 21. Ook deze vergoedingen vallen binnen de normen die per 2013 krachtens de WNT gelden voor toezichthouders.

2.7 Vooruitblik

De Raad van Bestuur beschreef het in hoofdstuk 1: 2013 was een bewogen jaar, maar het jaar 2013 kan ook worden bestempeld als een overgangsjaar.

Een organisatie zoals een ROC moet zich blijvend aanpassen aan wensen van de regio, studenten en hun ouders, het bedrijfsleven, het ministerie. Dat leidt soms tot veel dynamiek en complexe ontwikkelingen, terwijl ook binnen veel wet- en regelgeving moet worden geopereerd. Dat is de situatie van alledag waarin een ROC verkeert.

In 2013 stond ROC West-Brabant daarnaast voor de taak om zowel op het gebied van de exploitatie als op het gebied van borging van de onderwijskwaliteit orde op zaken te stellen. Vorig jaar omschreef de Raad van Bestuur dat in het Geïntegreerd Jaardocument 2012 als volgt:

“2012 was niet alleen het jaar van de financiële omslag. We hebben ons ook de vraag gesteld: lost elk van onze autonome scholen voldoende zelf zijn eigen problemen op? We constateerden dat het niet overal goed was gegaan. (...) Toch geloven we onverkort in ons besturingsmodel, of

beter, ons zijnsmodel met onze verschillend geprofileerde scholen. (...) Het is aan de Raad van Bestuur om de daarbij noodzakelijke ‘checks & balances’ effectief in te richten: niet meer, maar beter. Besturing, juist in ons model, vraagt om nog meer pro activiteit.”

(Uit Geïntegreerd Jaardocument 2012, paragraaf 1.7)

Is in het jaar 2013 voldoende aangepakt en doorgepakt op betere ‘checks & balances’? De financiële afronding van het jaar lijkt die vraag positief te beantwoorden; zwarte cijfers kunnen in 2014 weer mogelijk zijn. Daarnaast lijkt het herhalingsonderzoek van de Inspectie naar de Staat van de Instelling een stijgende lijn te bevestigen ten aanzien van de kwaliteitsborging. Dat is een positieve wending, echter waakzaamheid blijft geboden. Voor 2014 is het volgens de Raad van Toezicht belangrijk dat de discipline in de aangebrachte ‘checks & balances’ verder uitgebreid wordt.

Naar aanleiding van de nieuwe Governance Code en gezien het aantreden van een nieuwe voorzitter per 25 februari 2014, is de raad voornemens om gedurende de eerste helft van 2014 zijn rol nogmaals te heroverwegen en waar nodig bij te stellen. In die heroverweging zal ook worden gekeken naar de in de toekomst gewenste omvang en samenstelling van de raad.

De Raad van Toezicht dankt het bestuur, het management en alle medewerkers voor hun inzet en spreekt de verwachting uit dat we gezamenlijk een nieuwe verbeterslag kunnen bewerkstelligen voor het jaar 2014.

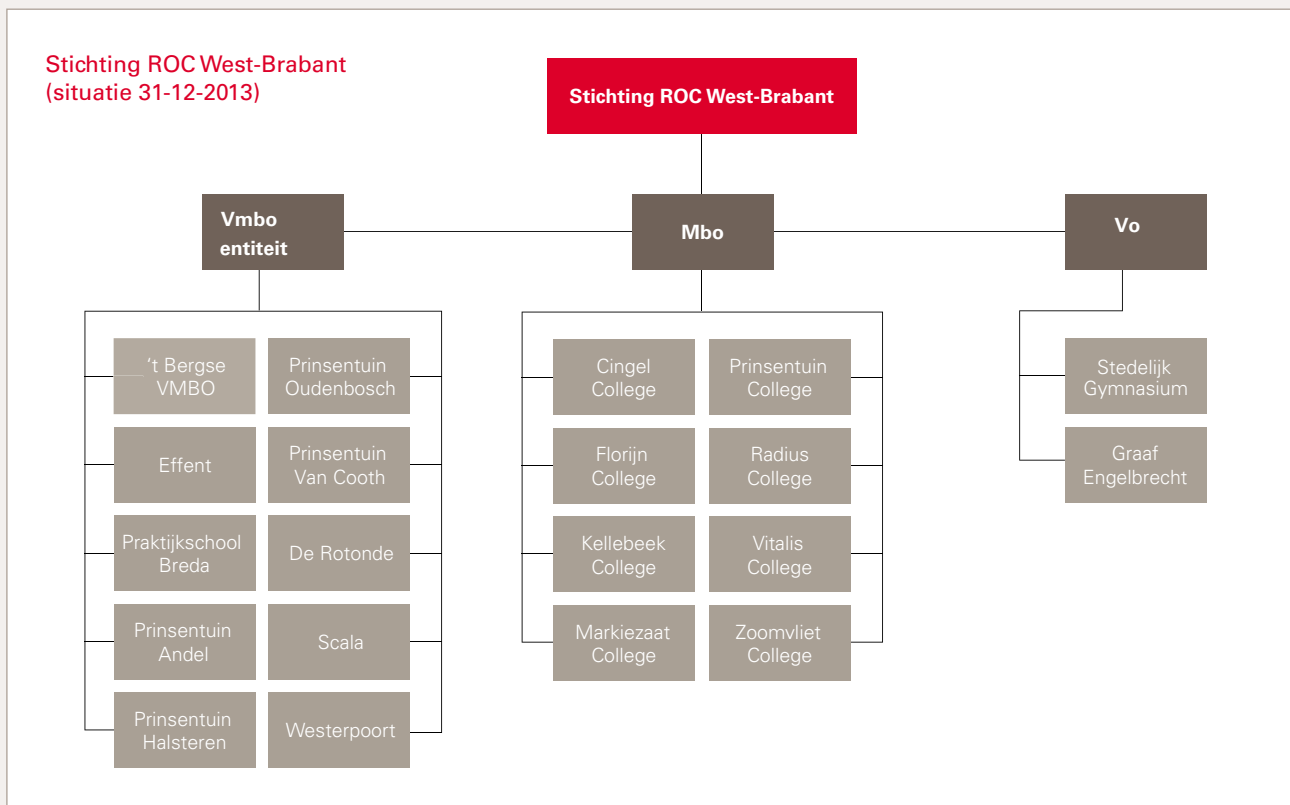
3

Organisatie

3.1 Organisatiestructuur onderwijs

Voortkomend uit de besturingsfilosofie wordt de organisatievorm van ROC West-Brabant gekenmerkt door decentralisatie in de vorm van herkenbare vo/vmbo scholen en mbo colleges met oog voor de menselijke maat.

De taak van de colleges en scholen bestaat uit het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig onderwijs en een krachtige onderscheidende (merk)identiteit. De verantwoordelijkheid daarvoor is belegd bij de directeur van de vmbo entiteit en de directeurs van de mbo colleges.

Educatie is in zijn geheel ondergebracht bij Kellebeek College.

CIOS Goes Breda, een resultaat van gezamenlijke onderwijsactiviteiten van ROC Scalda en ROC West-Brabant, is voor de HR-component gepositioneerd onder Vitalis College.

Johan Cruyff College, waarvoor een 'license agreement' is afgesloten met Johan Cruyff Academics International, is gepositioneerd als onderdeel van Zoomvliet College.

Veranderingen in het vmbo

In 2012 kreeg in de regio Bergen op Zoom het overleg rondom een evenwichtig geprofileerd vo-aanbod concreet vorm. Dat resulteerde voorjaar 2013 in een gemeenschappelijke visie van alle betrokken schoolbesturen en gemeenten, om de te verwachten demografische krimp in de regio het hoofd te bieden.

ROC West-Brabant nam daarop een voorschot door de mogelijkheid van samenvoeging van onze scholen in de regio te onderzoeken. Dat resulteerde voorjaar 2013 in dit besluit: 't Bergse VMBO Nobellaan, Westerpoot in Tholen en Prinsentuin in Halsteren zullen vanaf augustus 2014 vanaf 1 locatie (Halsteren) breed vmbo onderwijs bieden, inclusief groen onderwijs.

De naam van de nieuwe school, Steenspil, werd bekendgemaakt tijdens de jaaropening in september.

De kleine zorglocatie die was aangesloten bij 't Bergse VMBO, zal worden versterkt.

Veranderingen in het mbo

Met ingang van zomer 2013 sloot de gezamenlijke mbo locatie van Florijn College en Radius College in Oosterhout de deuren. Dit was de uitvoering van een in 2012 genomen besluit. Onderzoek had uitgewezen dat een rendabele bedrijfsvoering op termijn niet haalbaar bleek.

De studenten konden na de zomervakantie hun opleiding verder afronden op de locaties van Florijn College en Radius College in Breda.

Voor de educatie werden enkele kleinere locaties gesloten.

3.2 Programma ROC Service en Advies

Om scholen en colleges in staat te stellen zich maximaal te richten op onderwijs, werd in 2011 de keuze gemaakt om ondersteunende processen te standaardiseren en centraliseren. Het programma ROC Service en Advies (RSA) werd daartoe destijds opgestart.

Ondersteunende diensten werden binnen ROC West-Brabant zowel centraal als decentraal uitgevoerd respectievelijk in een bestuurscentrum en op de instituten. Dit gebeurde conform het bij de fusie in 2005 omarmde principe 'decentraal tenzij'. In lijn met de latere doorontwikkeling 'van ik naar wij' werd het RSA-programma in gang gezet: processen zouden eenduidiger, efficiënter, waar mogelijk geautomatiseerd en kwalitatief beter moeten worden ingericht.

In de eerste helft van 2012 leidde het programma tot de oplevering van een houtskoolschets van een geconcentreerde ondersteunende organisatie bestaande uit:

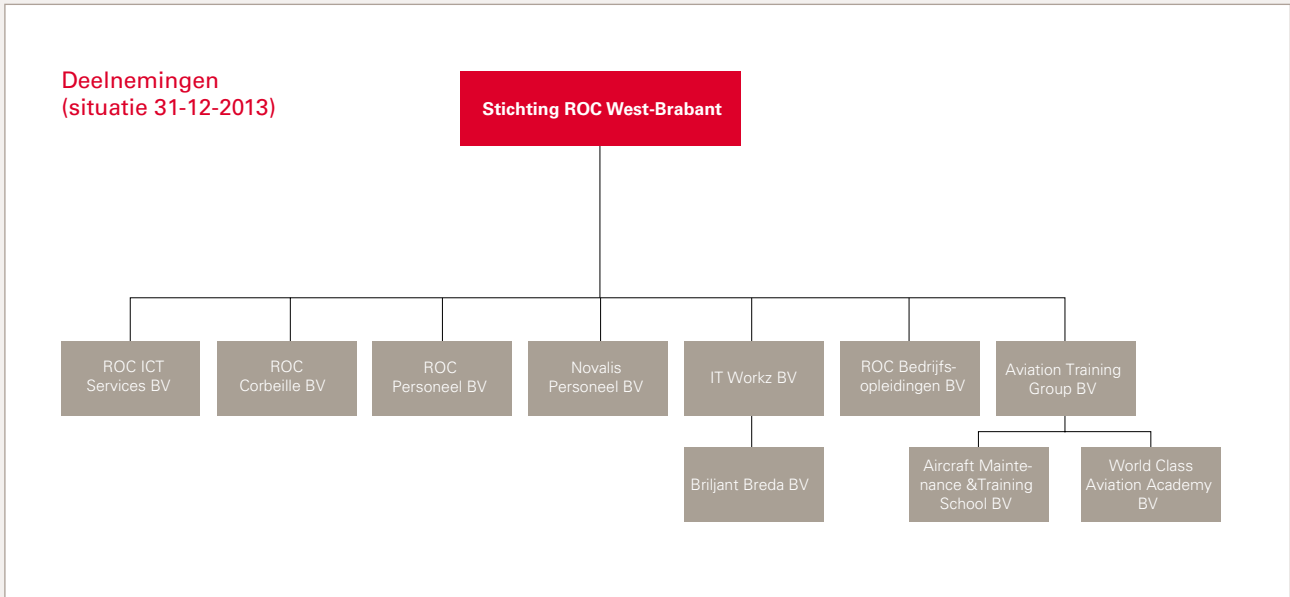
- een 'service center' voor operationele dienstverlening aan de instituten

- een tweetal management support eenheden voor beleidsontwikkeling, -voorbereiding en -advisering, op het gebied van bedrijfsvoering en onderwijs & beleid.

De Ondernemingsraad stemde in met de houtskoolschets en de uitvoering van de eerste tranche op een groot deel van de ondersteunende activiteiten.

De Raad van Bestuur heeft de plannen daartoe grondig laten doorrekenen zodat helder was wat de personele consequenties van implementatie zouden zijn. De papieren werkelijkheid van functie invulling en functieaantallen bleek namelijk af te wijken van de reële taakinfilling en taakverdeling op de colleges en scholen. Duidelijk werd hoezeer het primaire en secundaire proces soms met elkaar vervlochten waren en op zeer lokaal niveau waren ingericht. Van 'zomaar' ontvlechten en verhuizen zou zeker geen sprake zijn.

In het najaar kon een Transitieplan worden voorgelegd aan de Ondernemingsraad. Een kortlopend en intensief overlegtraject leidde uiteindelijk tot een Transitieplan dat de Raad van Bestuur met instemming van de Ondernemingsraad kon laten uitvoeren. Uitvoering is inmiddels gestart per 1 januari 2014.

3.3 Deelnemingen

Onder de Stichting ROC West-Brabant ressorteert een aantal rechtspersonen. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan bepaalde afgebakende vormen van dienstverlening.

Deze werkwijze is gekozen zodat het primaire proces professioneel ondersteund wordt, maar te allen tijde zelfstandig en onafhankelijk kan opereren. Ook is het hiermee mogelijk een inrichting te kiezen die optimaal past bij de opdracht van de deelneming.

Ontwikkelingen

In paragraaf 1.3.6 doet de Raad van Bestuur verslag van de ontwikkelingen rondom P3transfer BV. Deze ontwikkelingen leiden uiteindelijk tot een faillissement op 1 mei 2013. Dat had ook gevolgen voor P3transfer Personeel BV. Deze deelneming beheerde contracten met docenten die op projectbasis werden ingezet voor P3transfer. De deelneming kreeg na het faillissement van P3transfer BV een nieuwe naam - ROC Personeel BV - omdat er teveel verwarring ontstond over de situatie van deze organisatie. Deze deelneming stond immers los van P3transfer. De contracten in beheer van deze deelneming werden afgebouwd, eind 2013 was de portefeuille leeg.

Na het faillissement heeft ROC West-Brabant het standpunt ingenomen wel bedrijfsopleidingen te willen blijven verzorgen, maar door en onder verantwoordelijkheid van de mbo colleges. Voor de ondersteuning hierbij is een kleine eenheid ondergebracht in ROC Bedrijfsopleidingen BV. Daarnaast verzorgt ROC Bedrijfsopleidingen aanvullend cursorisch onderwijs.

Voor Rotary Wing Training Centre (RWTC), een samenwerkingsverband tussen World Class Aviation Academy en Gate2, was 2012 het eerste werkzame jaar. De aandelen van het RWTC waren voor 51% in het bezit van ROC West-Brabant (en voor het overige deel bij een consortium van enkele Brabantse gemeenten). Eind 2013 is het aandelenpakket overgedragen aan Gate2. Zie ook paragraaf 1.5.2.

Een overzicht

Dit zijn de overige deelnemingen (tenzij anders vermeld zijn het volle dochters), met een korte toelichting:

- ROC ICT Services BV: beheer van ICT-infrastructuur, het onderwijs administratie- en volgsysteem Edictis is hier ondergebracht.
- In ROC Corbeille BV is het gebouw aan het Trivium te Etten-Leur ondergebracht.
- Bij ROC Personeel BV (voorheen P3transfer Personeel BV) waren docenten in dienst die op projectbasis werden

ingezet bij het voormalige P3transfer. Ultimo 2013 liepen er geen contracten meer.

- Novalis Personeel BV was dochter van P3transfer Personeel BV. De deelneming staat nu op zichzelf en stelt docenten ter beschikking aan de educatieopleidingen van ROC West-Brabant.
- IT-Workz BV: helpt onderwijsinstellingen bij automatisering en informatisering, technologische innovatie en beheer van ICT-infrastructuur. IT-Workz werkt op basis van een service level agreement voor ROC West-Brabant.
 - Brilljant Breda BV: is voor 51% dochter van IT-Workz, produceert digitale content in uiteenlopende vormen, zoals 3D-animaties. Werkt nauw samen met het onderwijs, waardoor studenten (zowel mbo als hbo) er een stage vervullen.
- De Aviation Training Group (ATG) BV omvat een tweetal deelnemingen voor opleidingen binnen de luchtvaarttechniek, ATG functioneert als facilitaire dienstverlener.
 - Aircraft Maintenance & Training School BV: voor regulier onderwijs, gelieerd aan het Markiezaat College. In 2004 werd de school gecertificeerd (Part-147) door EASA, de Europese organisatie die de luchtvaartwetgeving beheert. Vanwege de PART-licenties wordt dit publieke onderwijs verzorgd in een vennootschappelijk model.
 - World Class Aviation Academy (WCAA): verzorgt commerciële opleidingen voor professionals, werkzaam in de luchtvaartindustrie. WCAA heeft een eigen statutaire directie en Raad van Commissarissen.

3.4 Stichtingen en verenigingen

De Stichting ROC West-Brabant is gelieerd aan een aantal stichtingen en verenigingen. Op deze wijze geeft het ROC op diverse manieren invulling aan haar regionale, maatschappelijke rol.

Ontwikkelingen

De Stichting Beheer Florijn gebouwen is in 2013 opgeheven. Deze stichting was eigenaar van het gebouw van het Florijn College aan de Wilhelminasingel in Breda, dat werd overgedragen aan Stichting ROC West-Brabant.

Een overzicht

- Stichting Bredaas Gymnasium is ooit opgericht met als doel het ondersteunen van de school, maar leidt momenteel een slapend bestaan.
- Stichting tot steun aan het Baronie College heeft als doel het ondersteunen van de niet-subsidiabele activiteiten van het ROC.
- Stichting Talentenfonds ROC West-Brabant heeft als doel het belonen van bijzondere prestaties en het stimuleren en financieel ondersteunen van ideeën en initiatieven van studenten van het ROC West-Brabant. De Stichting financiert elk jaar de prijzen voor de colleegetoppers en die voor de ROC-topper, die bij de ROC-jaaropening worden uitgereikt.
- De Vereniging onderwijshuisvesting voorgezet onderwijs Breda e.o. (Coöperatieve Vereniging UA Building Breda) is een coöperatieve vereniging opgericht om de door-decentralisatie van de onderwijshuisvestingsmiddelen van de vo scholen in de gemeente Breda uit te voeren. Zij wordt daartoe in staat gesteld door de gemeente Breda die een vastgesteld jaarlijks bedrag beschikbaar stelt voor de uitvoering van het strategisch huisvestingsplan. Dit plan is gebaseerd op afspraken tussen de leden van de coöperatie en de gemeente Breda, vastgelegd in een Masterplan. Het bevoegd gezag van de scholen voor voortgezet onderwijs in Breda is lid van de coöperatie.
- De Coöperatieve Vereniging Onderwijsgroep Zuid-West Delta UA. Onder deze coöperatie vallen de gezamenlijke onderwijsactiviteiten van de CIOS-opleidingen van ROC Scalda en ROC West-Brabant.

3.5 Samenwerkingsverbanden

ROC West-Brabant participeert in een groot aantal samenwerkingsverbanden. Het is een van de wijzen waarop we met velen vanuit onze organisatie een rol spelen in het maatschappelijke debat. Een horizontale dialoog houdt ons scherp op de wijze waarop we zo dienstbaar mogelijk kunnen zijn aan onze stakeholders.

In paragraaf 1.7.1 werden al enkele organisaties genoemd in het kader van regionale ontwikkelingen:

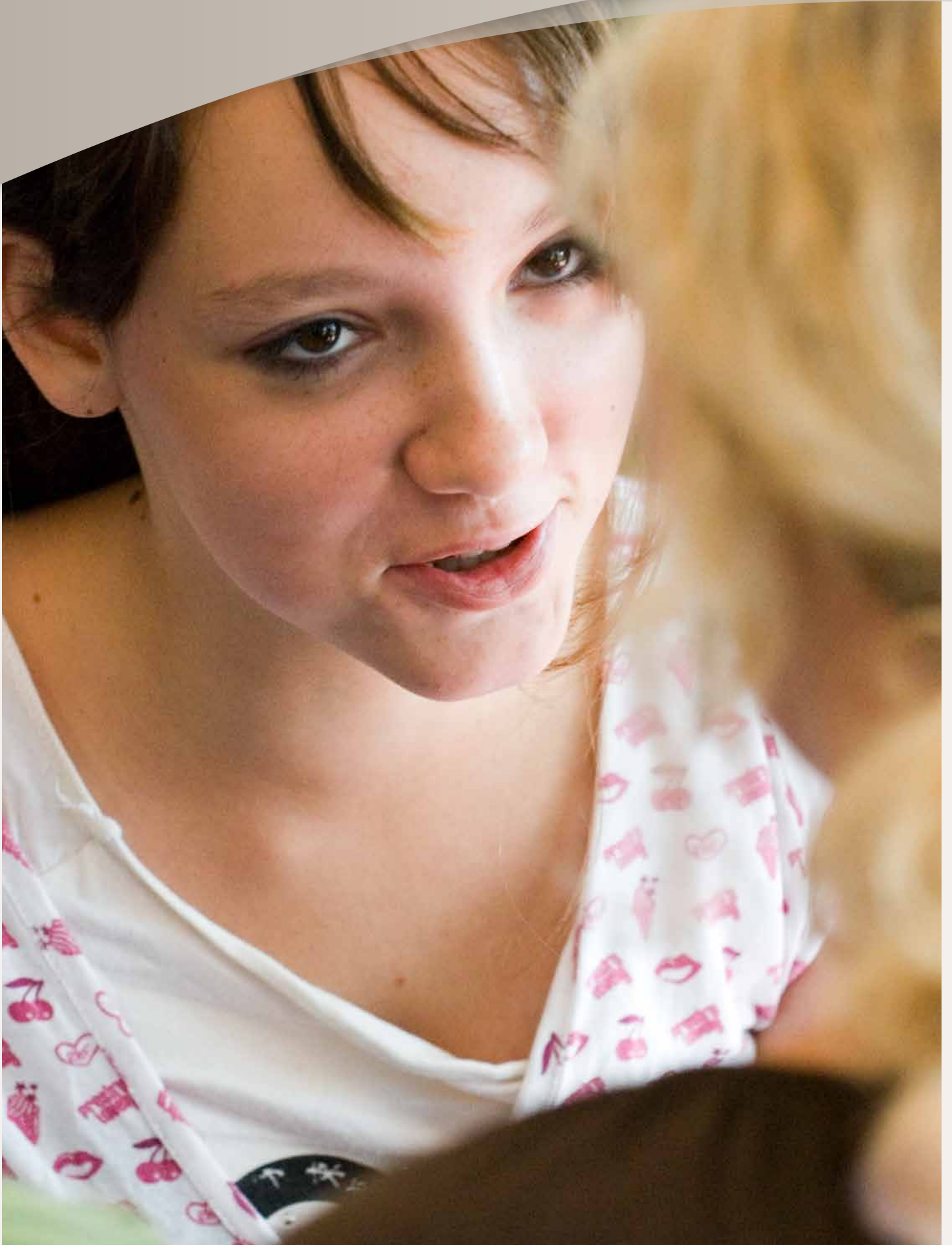
- het Centrum voor Innovatief Vakmanschap rondom biobased ontwikkelingen
- de Strategic Board Delta Region
- de Stichting Maintenance Education Consortium

Hierna volgt een kleine selectie uit overige samenwerkingsverbanden, waarin ROC West-Brabant participeert:

- ROC4NL, een samenwerkingsverband met drie andere ROC's ter versterking van vooral onderwijsinnovatie en bedrijfsvoering.
- Overleg Brabantse ROC's, een overleg met het oog op samenwerking, kennisdeling en afstemming.
- Stichting Sporttalent en Onderwijs in de Delta, ter bevordering van studie en scholing in combinatie met topsportbeoefening.
- MBO Raad, VO Raad en AOC Raad.
- Regionale Samenwerkingsverbanden VO: verantwoordelijk voor het zorgbeleid in het voortgezet onderwijs, inclusief de invoering van Passend Onderwijs.
- Regiegroep Voortijdig Schoolverlaten regio West-Brabant, verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van de VSV-convenanten in de regio.
- Regionaal Platform Arbeidsmarkt (RPA) West-Brabant, een overleg binnen de regio waaraan onderwijs, overheid en ondernemers deelnemen en waarbij de focus ligt op het arbeidsmarktbeleid voor de regio tot 2020.

Op de website rocwb.nl vindt u een actueel overzicht van organisaties waar directeuren en managers uit hoofde van hun functie op enigerlei wijze in participeren.

Onderwijs

In bijlage 1 wordt van alle scholen en colleges van ROC West-Brabant een doorkijk gegeven in de onderwijsprestaties, inspectierapportages en 'highlights'. In de jaarverslagen van de scholen en colleges is een nadere analyse opgenomen. In dit hoofdstuk wordt naar de ROC-brede situatie gekeken.

In paragraaf 4.1 en 4.2 staan diverse kengetallen met betrekking tot de onderwijsprestaties van onze verschillende scholen en kenmerken van onze leerlingen en studenten. De paragrafen 4.3 tot en met 4.7 geven de wijze aan waarop landelijk beleid binnen onze organisatie vorm krijgt. Vanaf paragraaf 4.8 wordt gemeld hoe ons eigen onderwijsbeleid op diverse terreinen wordt ingevuld.

4.1 Onderwijsprestaties

Deze paragraaf geeft een globaal beeld van de onderwijsprestaties.

4.1.1 Vo inclusief vmbo

In bijlage 1 is van de vmbo en vo scholen per leerweg het opbrengstoordeel en het slagingspercentage 2013 opgenomen. Het opbrengstoordeel is samengesteld uit het rendement onderbouw, het rendement bovenbouw, de cijfers van het centraal examen en het verschil tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer van het centraal examen. Van de eerste drie genoemde indicatoren is door de Inspectie van het Onderwijs het gemiddelde bepaald over de jaren 2011 tot en met 2013. Per indicator wordt aangegeven of dit voldoende of onvoldoende is. Wanneer 2 of meer indicatoren onvoldoende zijn, luidt het opbrengstoordeel 'onvoldoende'.

De vmbo-entiteit bestaat uit 10 scholen: 9 vmbo scholen en Praktijkschool Breda. Bij 1 school is 1 leerweg met een opbrengstoordeel 'onvoldoende' beoordeeld en de andere 2 leerwegen met een opbrengstoordeel 'voldoende'.

De 8 Scholen met in totaal 25 leerwegen scoren over de hele linie voldoende. Voor Praktijkschool Breda geldt het PO Toezichtkader; de Praktijkschool scoort goed, maar daarvan wordt geen 'opbrengstenkaart' gemaakt.

Bij de scholen van de vmbo-entiteit hebben 11 leerwegen in 2013 een slaagpercentage van 100% gerealiseerd. Er zijn zelfs 7 leerwegen, die deze prestatie al voor het tweede jaar op rij leverden.

Er maken 2 vo scholen deel uit van ROC West-Brabant. Bij Graaf Engelbrecht is sprake van een twee leerwegen met een opbrengstoordeel 'onvoldoende' en een leerweg met een opbrengstoordeel 'voldoende'. Het Stedelijk Gymnasium, met 1 leerweg, scoort over de hele linie voldoende.

4.1.2 Mbo

Op ROC-niveau kan het jaarresultaat en diplomaresultaat als volgt worden weergegeven:

Niveau	Rendement (exclusief bedrijfsgroepen ¹)		Inspectienormen	
	jaarresultaat	diplomaresultaat	jaarresultaat	diplomaresultaat
1	77%	69%	60,7%	45,1%
2	75%	71%	56,5%	45,2%
3	77%	79%	65,3%	67,3%
4	74%	78%	64,2%	67,3%
totaal	75%	76%		

4.1.3 Educatie

De educatie-activiteiten (ROC-breed en regiobreed) zijn ondergebracht bij het Kellebeek College. Met de opdrachtgevers zijn prestatieafspraken gemaakt.

Educatie	Uitstroomresultaat	Norm productovereenkomst
Vavo	82,7%	65%
NT2	69,3%	80%
BE	97,8%	80%

Er is in cursusjaar 2012-2013 voldaan aan prestatieafspraken uit de productovereenkomst voor vavo en basiseducatie maar niet voor NT2. Daarvoor is de volgende verklaring aan de opdrachtgever gegeven:

- Het rijksbeleid om per 1-1-2013 niet meer toe te staan alfabetiseringstrajecten voor inburgeringsplichtigen te financieren uit WEB-gelden, maar uitsluitend uit inburgeringsgelden, heeft bij de deelnemers voor veel onzekerheid gezorgd over het verder kunnen volgen van de cursus. Dit heeft de motivatie en daarmee de studieresultaten sterk nadelig beïnvloed.
- Het aandeel analfabeten ten opzichte van de reeds beter opgeleide NT2 deelnemers is in dit schooljaar sterk toegenomen. Voor een aanzienlijk deel van de analfabeten is niveau c niet realiseerbaar door de beperkte leerbaarheid van deze groep. Dit heeft de uitstroomresultaten onder druk gezet.

¹ Er is gekozen voor het weergeven van het diplomaresultaat en jaarresultaat exclusief bedrijfsgroepen, omdat bedrijfsgroepen vaak een drukkend effect hebben op de rendementen. De kolom rendementen exclusief bedrijfsgroepen drukt dus het beste uit hoe de mbo colleges presteren.

Bij Kellebeek College is ook rekening gehouden met de afdeling arbeidsmarkt kwalificerend assistent (AKA). Voor deze groep leerlingen telt het hebben van een baan net zo zwaar mee als het behalen van een diploma op niveau 2.

4.2 Deelnemers (leerlingen en studenten)

Deze paragraaf geeft een beeld van de ontwikkelingen die zijn waar te nemen in onze leerlingen- en studentenpopulatie.

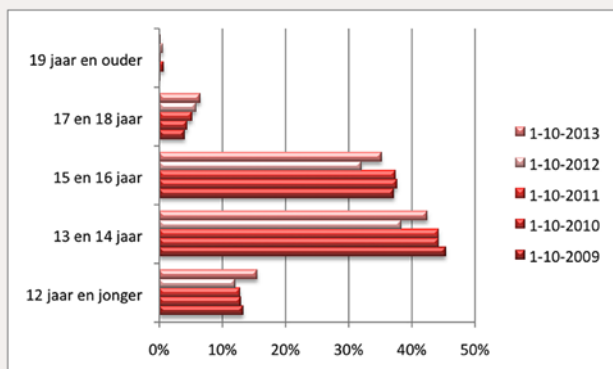
4.2.1 Aantallen studenten verdeeld over de onderwijssoorten

Op het eerste gezicht lijken onze studentenaantallen te dalen. De daling treedt echter vooral op bij bbl-ROC-breed (bedrijfsgroepen gelieerd aan P3transfer) en educatie. Het reguliere mbo en vo/vmbo zijn redelijk stabiel. Dit wordt nogmaals toegelicht in hoofdstuk 8 Continuïteitsparagraaf.

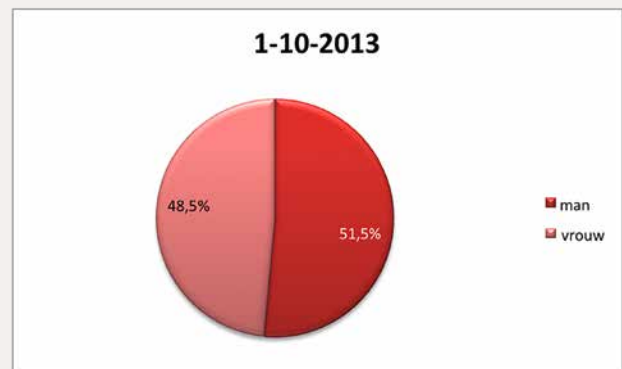
	2013				2012				2011				2010			
	MBO	VMBO	OVO	Educatie	MBO	VMBO	OVO	Educatie	MBO	VMBO	OVO	Educatie	MBO	VMBO	OVO	Educatie
BBL-ROC breed	1.064				2.603				2.575				2.476			
Cingel College	782				770				866				898			
de Rotonde		378				375				379				373		
Effent		807				786				760				770		
Florijn College	1.703				1.669				1.621				1.617			
Kellebeek College	2.810	209		646	2.720	180		886	2.672	198		1.159	2.627	194	159	1.766
Markiezaat College	2.255				2.353				2.745				2.838			
Praktijkschool		318				327				309				296		
Prinsentuin Andel		762				751				739				732		
Prinsentuin Breda		525				526				507				499		
Prinsentuin College	1.557				1.608				1.407				1.466			
Prinsentuin Halsteren		340				352				402				461		
Prinsentuin Oudenbosch		464				469				459				455		
Radius College	3.127				3.063				3.067				3.197			
Scala		912				922				814				873		
't Bergse VMBO		350				344				330				334		
van Cooth		255				186				356				409		
Vitalis College	3.030				2.865				2.729				2.674			
Westerpoort		208				276				312				342		
Zoomvliet College	2.123				2.000				2.097				2.258			
Totaal	18.451	5.528			19.651	5.494			19.779	5.565			20.051	5.738		
vmbo + mbo	23.979				25.145				25.344				25.789			
Stedelijk Gymnasium			859				831				857				932	
Graaf Engelbrecht			816				884				978				1.053	
OVO (excl. Aantallen VMBO-entiteit)			1.675				1.715				1.835				1.985	
Educatie				646				886				1.159				1.766
Totaal				26.300				27.746				28.338				29.540

4.2.2 Vo inclusief vmbo

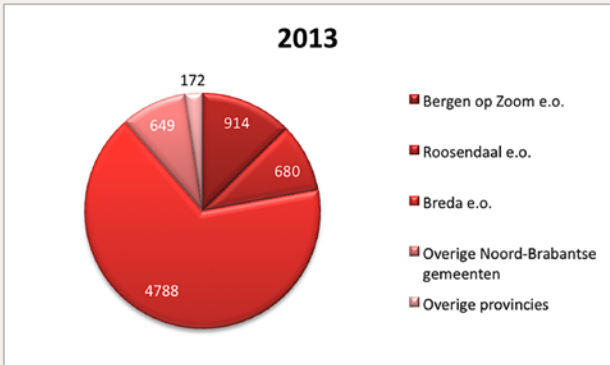
De gemiddelde leeftijd van een leerling is 14,1 op 1 oktober 2013, tegen 14,3 op 1 oktober 2012.

De verdeling man-vrouw verandert minimaal: op 1 oktober 2009 was 50,4% van de leerlingen van het mannelijke geslacht; op 1 oktober 2013 was dit percentage 51,5% (3706 jongens en 3497 meisjes).

Het grootste deel van de leerlingen is afkomstig uit het oostelijk deel van de provincie Noord-Brabant. Om de spreiding van de leerlingen over de provincie verder inzichtelijk te maken wordt gebruik gemaakt van de indeling, zoals die wordt gehanteerd in de regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

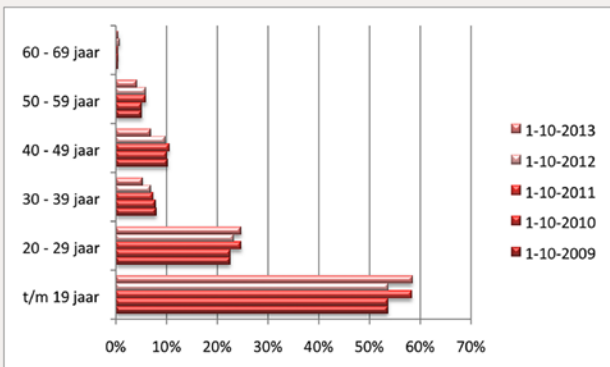
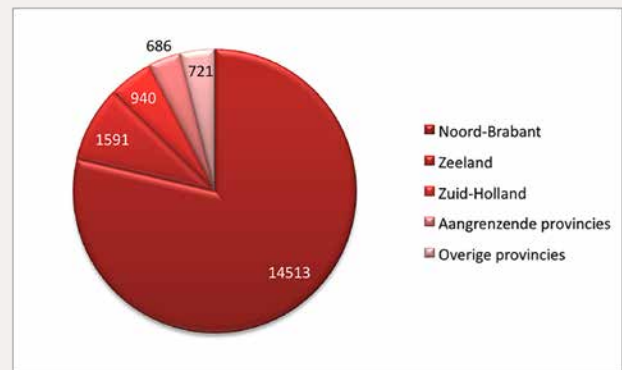

Studenten in het mbo komen grotendeels uit de provincie Noord-Brabant; ten opzichte van de dalende lijn van afgelopen jaren is daarin zelfs een stijging te zien en zijn we weer bijna terug op het percentage van 2009, namelijk 78,7%.

De aanloop vanuit Zeeland is met 1% gestegen naar 8,6%. De aanloop vanuit andere provincies is iets afgenomen.

4.2.3 Mbo

Ruim driekwart van de studenten in het mbo is jonger dan 30 jaar. Dit wijkt nauwelijks af van voorgaande jaren.

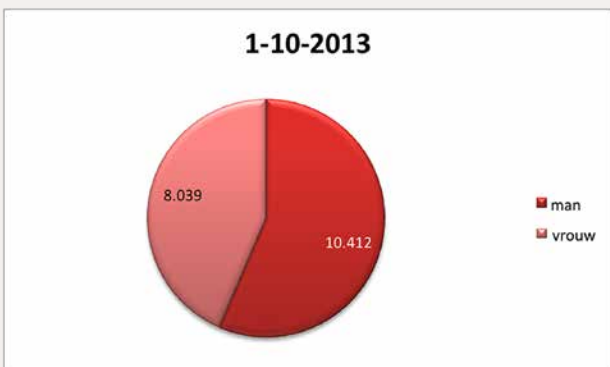

4.2.4 Educatie

Op 1 oktober 2009 was het totaal aantal deelnemers bij educatie 1.856, tegenover 669 deelnemers op 1 oktober 2013. Dat betrof 110 deelnemers bij basiseducatie, 152 deelnemers bij NT2 en 407 deelnemers bij vavo.

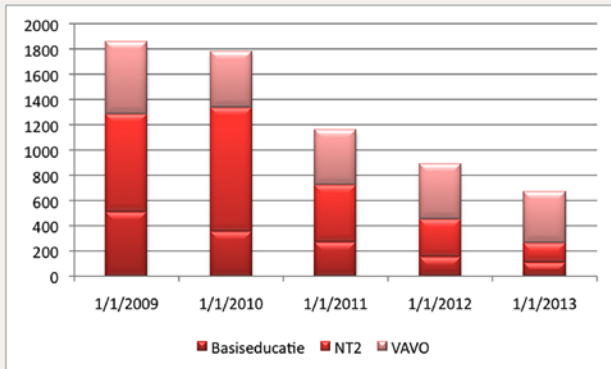
Verhoudingsgewijs studeren meer mannen (56,4%) dan vrouwen bij de mbo colleges. Deze percentages zijn stabiel.

ROC West-Brabant heeft met een aantal gemeenten in het westelijk deel van onze regio productovereenkomsten afgesloten, waarin prestatieafspraken zijn opgenomen. Deze afspraken hebben betrekking op specifieke gemeentelijke educatievragen (betreffende onder ander het opleiden van jongvolwassenen zonder startkwalificatie, herintredende vrouwen, laagopgeleiden en alloctonen voor zover het geen inburgering betreft).

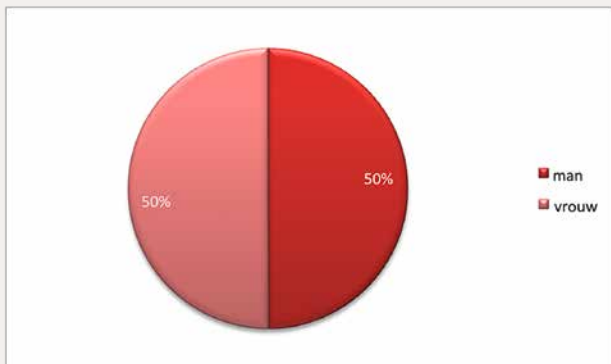

De deelnemers binnen basiseducatie volgen allen cursussen gericht op verbeteren van basisvaardigheden zoals lezen, schrijven, rekenen, Engels en sociale vaardigheden. Binnen de NT2-afdeling hebben we per definitie te maken met allochtone deelnemers die een alfabetiseringstraject of een vervolgtraject na de inburgering volgen. De populatie bij vavo bestaat vrijwel volledig uit voortijdig

schoolverlaters, die alsnog een mavo-, havo- of vwo-diploma of -certificaat willen halen.

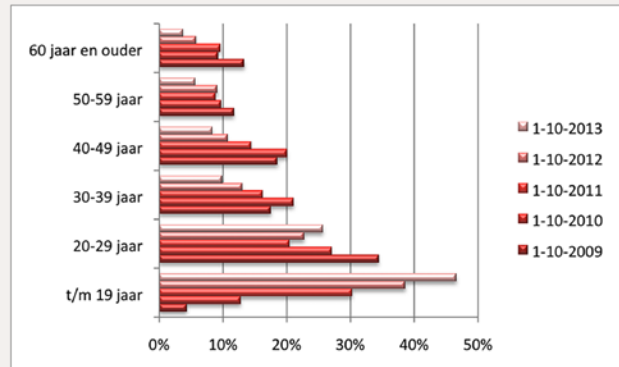

Het aantal mannen en vrouwen binnen educatie is nagenoeg gelijk.

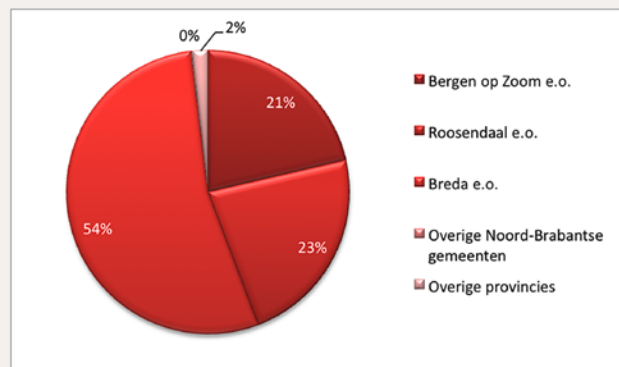

Binnen de deelnemersgroep zet de trend in verschuiving van leeftijdsgroepen zich voort: de groep deelnemers jonger dan dertig jaar neemt een steeds groter aandeel in van het totaal aantal deelnemers.

De deelnemers in de leeftijdscategorie tot en met 19 jaar groeit daarbij relatief het hardst: van 30% in 2011, naar 39% in 2012 naar 47% op 1 oktober in 2013.

Bij educatie komt het grootste deel van de deelnemers uit het westelijk deel van de provincie Noord-Brabant. Voor de vergelijkbaarheid wordt uitgegaan van dezelfde regio-indeling zoals die bij de vo-leerlingen is gehanteerd. Het is opvallend dat de verdeling over de gemeenten jaarlijks met enkele procenten fluctueert.

4.3 Oprichting bureau Onderwijs Expertise

Vanaf juni 2013 is het bureau Onderwijs Expertise op volle sterkte. Het wordt bemenst door een beleidsadviseur en een beleidsondersteunend medewerker.

De keuze voor een centrale onderwijssteuning komt voort uit een aantal ontwikkelingen:

- Er is meer centraal, landelijk gedirigeerd beleid
- Vanwege inspectieboordelingen op opleidingsniveaus over de locaties heen

- Vanwege de inrichting van centrale examens in relatie tot strak gekaderde normen

Onderwijs Expertise volgt landelijke onderwijsontwikkelingen, vertaalt deze naar ROC-beleid, brengt kennisontwikkeling en -uitwisseling op gang en adviseert de Raad van Bestuur en directeuren op het gebied van onderwijs en examinering.

In 2013 werden daarvoor de volgende initiatieven genomen:

- Er zijn drie kenniskringen opgestart die middels vastgestelde afspraken en structuren met regelmaat bij elkaar komen. Dit zijn de kenniskringen Onderwijs & Innovatie (O&I), Examinering en Beroepspraktijkvorming. Deze kringen worden voorgezeten door Onderwijs Expertise en beschikken over werkruimte op de portal. De eerste adviezen vanuit deze kenniskringen zijn al in gezamenlijkheid gegeven. Daarnaast worden op enkele thema's centrale kaders ontwikkeld.
- Ook de beroepskolom behoort tot het werkveld van Onderwijs Expertise: er is in 2013 een breed netwerk opgezet met de omringende hbo's, een cijfermatige analyse van de doorstroom naar het hbo gemaakt en er is een intern netwerk gestart met het doel de doorstroom naar hbo in kaart te brengen, te analyseren en waar mogelijk en nodig te verbeteren. Eind 2013 is besloten dat ook het interne vmbo tot het aandachtsgebied behoort en heeft er afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden van Onderwijs Expertise voor het vmbo in 2014.
- In 2013 is het beleidsadvies Onderwijstijd mbo tot stand gekomen. Hierin zijn de kaders en mogelijkheden rondom dit thema voor ROC West-Brabant uitgewerkt en praktijk-situaties onderzocht.
- De informatievoorziening door Onderwijs Expertise wordt mede digitaal vormgegeven. In de portal is ruimte ingericht met informatie voor alle medewerkers, zoals updates van wet -en regelgeving en interessant en nuttig onderwijsnieuws. Daarnaast worden er servicedocumenten gemaakt over relevante thema's die een breder publiek bedienen dan één van de kenniskringen.

Medewerkers kunnen bij Onderwijs Expertise terecht voor inhoudelijke adviezen op het gebied van onderwijs en voor vragen over bijvoorbeeld onderwijs, examinering, wets-

wijzigingen, landelijke ontwikkelingen en de doorstroom mbo-hbo.

4.4 Invoering Focus op Vakmanschap

De invoering van Focus op Vakmanschap (FoV) is in 2012 reeds in de organisatie belegd bij de Taskforce FoV en de directeuren van de mbo colleges.

De taskforce FoV is ingesteld om het proces rondom de veranderingen vanuit een centrale positie te coördineren en te bewaken. De taskforce is gepositioneerd onder de Raad van Bestuur.

Rondom deze vaste kern wordt per thema een tweede schil gevormd door een collegedirecteur en een thema-expert uit een van de colleges. De taskforce FoV heeft in 2013 een aantal adviezen gegeven over de centrale thema's: opleidingsdomeinen, vmbo-mbo, bekostiging, doelmatigheid, nieuwe kwalificatiestructuur en de entreeopleidingen.

4.5 Invoering intensivering taal en rekenen

Het implementatieplan voor de regeling 'Intensivering taal en rekenen' binnen ROC West-Brabant bevat een ROC-breed deel en aparte delen voor elk van de mbo colleges.

De reflectie op de behaalde resultaten in 2013 wordt in het eigen jaarverslag van ieder college weergegeven. Daarbij geldt een aantal gemeenschappelijke hoofdlijnen:

- uren taal- en rekenonderwijs verankerd in de roosters, bij alle opleidingen in alle instituten
- afnemen van entreetoetsen
- beoordelen van de diverse methodes, zowel voor taal als rekenen
- professionaliseren van de betrokken collega's
- ontwikkelen van objectieve beoordelingsmodellen
- het optimaal organiseren van vak- en werkgroepen (centraal en decentraal)
- mogelijkheden onderzoeken voor flexibilisering na het afnemen van entreetoetsen
- experimenteren met variatie in werkvormen

- instellen van remedial teaching
- integratie van taal en rekenen met beroepsgerichte kerntaken en werkprocessen
- deelnemen aan de pilots examinering voor zowel taal als rekenen
- evalueren en analyseren van de cito resultaten
- opnemen van de eisen voor taal en rekenen in de examenplannen
- realiseren van de best mogelijke examenorganisatie ter voorbereiding op de centrale examinering (qua accommodatie, wijze van inschrijving, verdeling van taken, afname en verwerking van gegevens).

Bijlage 3 completeert de jaarverslagen 'Intensivering Taal en Rekenen' van de mbo colleges. Deze bijlage benoemt de ROC-brede activiteiten van de centrale projectgroep.

4.6 Aanpak voortijdig schoolverlaten

In januari 2014 publiceerde het Ministerie van Onderwijs de eerste voorlopige VSV-resultaten over het schooljaar 2012-2013. Hoewel deze gegevens enkel betrekking hadden op het mbo en de RMC-regio 34, indiceren zij toch al een forse verdere daling van het voortijdige schoolverlaten binnen ROC West-Brabant in 2013.

Bij de start van het eerste landelijke Convenant Voortijdig Schoolverlaten beëindigden onze mbo opleidingen het schooljaar 2005-2006 nog met 1.523 voortijdige mbo

uitvallers, terwijl het schooljaar 2012-2013 met 767 schoolverlaters werd afgesloten. Het aantal jongeren dat ons mbo zonder diploma verlaat is sinds 2006 met maar liefst 50% gedaald. Een mooi resultaat dat mede werd bereikt doordat de uitval ook in het schooljaar 2012-2013 verder afnam: ten opzichte van het schooljaar 2011-2012 bij het Prinsentuin College met 43,1% en bij de overige mbo colleges met 25,4%.

Ook de regionale cijfers tonen een verdere daling van 35,2%. Daarmee komt de totale reductie van RMC-regio 34 sinds het schooljaar 2005-2006 op ruim 53% uit (was 2.306 en is 1.077). Hoewel concrete resultaatgegevens over het voortgezet onderwijs op dit moment nog ontbreken, signaleren deze positieve regionale cijfers wel dat ook de vo/vmbo scholen van ons ROC substantieel aan deze verminderde schooluitval hebben bijgedragen.

De betrokkenheid bij de VSV-problematiek is in alle lagen van de organisatie toegenomen. Dit wordt onder meer zichtbaar in het stijgend gebruik van voorzieningen waarmee de uitval preventief kan worden bestreden, zoals coaching, M@zl en loopbaanoriëntatie in vo en mbo. Het komt ook tot uitdrukking in het succes van onze regionale en collegegebonden opvangvoorzieningen, als de Observatieklas, Matchpoint, de Kansklas en het Succescentrum.

De curatieve zorg werd in 2013 verder geïntensiveerd. Hiertoe is tussen ROC West-Brabant en het Regionaal Bureau Leerplicht een speciale 'hotline' opgezet om niet toegelaten leerlingen alsnog geplaatst te krijgen. Terzelfder

tijd is ook een structureel afstemmingsoverleg tussen de ROC poortwachter en het RBL ingesteld: hier wordt bepaald, welke acties leerplicht gaat ondernemen om de voortijdige uitvallers van de voorafgaande maand zo snel mogelijk weer naar school te krijgen.

Aanvullend hierop hebben ROC en RBL in 2013 de focus steeds meer op de moeilijke doelgroep van 18-plussers gericht. De voortijdige schooluitval is in deze categorie vele malen hoger dan onder jongere deelnemers, omdat zij niet meer leerplichtig zijn en daardoor sneller geneigd het onderwijs voortijdig te verlaten. Ze blijven tot hun 23e levensjaar echter wel kwalificatieplichtig en zijn zonder diploma dus automatisch voortijdig schoolverlater. Daar slechts overredingskracht deze jongeren weer naar het onderwijs kan leiden, is in december 2013 met het RBL een grote publiciteitscampagne opgezet om de open dagen in het mbo bij deze doelgroep extra onder de aandacht te brengen.

Door al deze activiteiten halen jaarlijks steeds meer jongeren binnen ROC West-Brabant hun diploma. De uitdaging voor de komende tijd zal er dan ook vooral uit bestaan, het bereikte vast te houden en op de ingeslagen weg voort te gaan. Dat vraagt om blijvende aandacht van alle betrokkenen. Zeker nu de invoering van 'Passend Onderwijs' in het vmbo en 'Focus op Vakmanschap' in het mbo nog onvoorziene effecten op het voortijdig schoolverlaten zouden kunnen hebben.

4.7 Invoering passend onderwijs

Zowel in het vo en vmbo als in het mbo zijn er diverse samenwerkingsverbanden om de stelselwijziging 'passend onderwijs' in te voeren.

Vo en vmbo

In 2013 zijn de contouren van de stelselwijziging 'passend onderwijs' verder aangescherpt. Nu het wetgevingstraject is afgerond kunnen de samenwerkingsverbanden de plannen omzetten in concrete daden. ROC West-Brabant heeft de rol van Bevoegd Gezag voor een groep vmbo scholen en de eigen mbo colleges, de ambities zijn groot.

In het vo/vmbo is de samenwerking onderverdeeld in een viertal regionale samenwerkingsverbanden, waarbinnen nu beleid wordt gemaakt voor de combinatie van onderwijs en leerlingenzorg.

ROC West-Brabant kiest ervoor leerlingen en studenten waar mogelijk het reguliere onderwijs te laten volgen en waar dat niet mogelijk is, een leerling (bij voorkeur tijdelijk) te plaatsen in het speciaal onderwijs of een tussenvoorziening tussen regulier en speciaal onderwijs. Na een tijdelijke specifieke orthopedagogische en/of orthodidactische interventie moet een leerling zijn schoolloopbaan vervolgen in het regulier onderwijs (normaal waar kan, speciaal waar moet).

Dit impliceert de keuze voor inrichting van een onderwijsnetwerk, met scholen en voorzieningen van diverse aard. In veel gevallen zullen deze scholen en voorzieningen onder bevoegd gezag van het ROC behoren, maar samenwerking met overige besturen is onontbeerlijk bij het inrichten van een volledig dekkend netwerk aan voorzieningen.

Binnen de samenwerkingsverbanden wordt momenteel beleid gemaakt op het toeleiden naar en toewijzen van vormen van extra ondersteuning. Het beleid krijgt in de verschillende samenwerkingsverbanden een ander accent. Grootste gemene deler in het toewijzen van extra ondersteuning (op diverse niveaus, afhankelijk van de keuzen die een samenwerkingsverband maakt) is het arrangeren op basis van 5 'IVO-velden' uit het model Indiceren Vanuit Onderwijs-behoefte: middelen of de best passende voorzieningen worden toegekend op basis van de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Scholen gebruiken de toegekende middelen om tot een passend arrangement voor de leerling te komen. Een arrangement is de onderwijssituatie voor de leerling met inzet van aanvullende middelen.

Dit zijn de 5 IVO-velden:

- Hoeveelheid aandacht: hoeveel extra tijd is er nodig of beschikbaar, welke eisen moeten of kunnen we stellen aan het aantal handen in de klas of de groepsgrootte?
- Onderwijsmateriaal: welke onderwijsmaterialen zijn nodig of beschikbaar?

- Fysieke omgeving: welke aanpassingen in de klas, in en om het schoolgebouw zijn nodig of beschikbaar om een normale schoolgang van de leerlingen mogelijk te maken?
- Expertise: welke teamexpertise is nodig of beschikbaar en welke specialistische expertise is nodig of beschikbaar, met welke intensiteit?
- Samenwerking met andere instanties: samenwerking op welke basis en met welke intensiteit is nodig of beschikbaar met welke instellingen buiten het onderwijs (zoals jeugdzorg of een revalidatiekliniek)?

Een ander aandachtspunt voor de samenwerkingsverbanden is de toekomst van het Iwoo en pro. Dat betreft niet zozeer het onderbrengen van Iwoo en pro binnen de samenwerkingsverbanden, maar wel het feit dat landelijke criteria en licenties mogelijk losgelaten gaan worden. Dat gebeurt niet op korte termijn: er is onderzoek aangekondigd voor zomer 2014, waarna de wetgeving nog aangepast moet worden. ROC West-Brabant neemt stelling tegen het loslaten van de landelijke criteria en tegen het loslaten van de Iwoo-licenties.

Mbo

In 2013 werd de beleidsnotitie 'Elk talent telt, passend onderwijs in het mbo' afgerond. Deze bevat een visie op het onderwerp en een route die we gezamenlijk afleggen om 'passend onderwijs' te implementeren.

- Zo is de intakeprocedure voor studenten met een zware ondersteuningsvraag uitgewerkt.
- Het ROC-brede ondersteuningsprofiel is geschreven en de vijf IVO-velden worden gebruikt om de ondersteuningsbehoefte in beeld te brengen. De zorgcoördinatoren van alle 8 colleges hebben meegewerkt aan de notitie en de inhoud is steeds voorgelegd aan vertegenwoordigers van de Regionale Samenwerkingsverbanden. Met dit laatste beoogden we een naadloze aansluiting met het voorliggend onderwijs. Dit heeft erin geresulteerd dat ook de regionale samenwerkingsverbanden gaan werken met de IVO-velden.
- Er is een pilot gestart om de overgang van leerlingen van onze vo-zorglocatie in Bergen op Zoom naar ons mbo intensiever te begeleiden. Trajectadviseurs van het Servicecentrum Studie & Beroep sluiten aan bij leerlin-

genbesprekingen vanaf halverwege leerjaar 3 om hun overgang zo goed mogelijk te laten verlopen. Tijdens de pilot wordt ook nadrukkelijk gekeken naar de relatie met de transfercoaches.

- In 2014 wordt een aantal ambulant begeleiders van Stichting Het Driespan in dienst genomen. Verder worden de diensten van REC3 ingehuurd voor studenten die deze expertise nodig hebben. De inzet van de ambulant begeleiders van REC1 (visuele beperkingen) en REC2 (auditiële beperkingen) blijft ongewijzigd. Over de inzet van het huidige schooldeel van de rugzakken worden separaat afspraken gemaakt met de instellingen voor cluster 1 en 2. Zij beschikken immers vanaf 1-8-2014 ook over dit deel van het ondersteuningsbudget.

4.8 Interne kwaliteitszorg

De Inspectie van het Onderwijs heeft een toezicht-houdende taak met betrekking tot de kwaliteit van het primair proces bij onderwijsinstellingen. Omdat zowel vo- als mbo onderwijs wordt aangeboden, heeft ROC West-Brabant te maken met de Toezichtkaders VO en BVE.

In de kaders wordt benoemd aan welke criteria het onderwijs en de organisatie dienen te voldoen. In beide toezichtkaders wordt aandacht besteed aan kwaliteitszorg.

In het scholenoverzicht in bijlage 1 is per school en college een samenvatting opgenomen van de uitgevoerde onderzoeken. Bijlage 2 bevat een overzicht van alle inspectieonderzoeken die in 2013 werden uitgevoerd.

Vmbo

- Om de kwaliteitszorg te meten en borgen, maakt de vmbo-entiteit gebruik van verschillende instrumenten zoals het Zelfevaluatiekader (ZEK). Drie groepen belanghebbenden (leerlingen, ouders en personeel) worden bevraagd middels standaardvragenlijsten. Binnen de school worden de onderlinge scores vergeleken en geanalyseerd. De uiteindelijke zelfevaluatie wordt vast-

gesteld in een zogeheten consensusbijeenkomst onder aanvoering van een externe adviseur.

- In 2013 werd een start gemaakt met de invoering van het ondersteunende zelfevaluatie instrument Yucan. Een drietal scholen maakt hier nu gebruik van. In 2014 zal dit instrument verder uitgerold worden bij de overige vmbo scholen.
- De in 2012 gestarte interne auditsystematiek, verloopt zeer voorspoedig en heeft er mede toe geleid dat inmiddels alle vmbo scholen een basisarrangement hebben gekregen van de Inspectie van het Onderwijs.

Mbo

Eind 2012 vond het driejaarlijkse onderzoek naar de Staat van de Instelling plaats. Zowel de Kenniskring Kwaliteitszorg als de Inspectie van het Onderwijs concludeerden dat de kwaliteitszorg en -borging binnen ons ROC onvoldoende op orde was. Naar aanleiding hiervan heeft de Raad van Bestuur een stuurgroep en projectgroep opdracht gegeven om een kwaliteitszorgsysteem (KZS) primair proces voor ROC West-Brabant te ontwikkelen. Dit systeem is december 2013 opgeleverd.

Een goed functionerend KZS geeft ons inzicht in de kwaliteit van onze primaire processen en de resultaten die hieruit voortkomen. Dit inzicht wordt vervolgens gebruikt om onze onderwijskwaliteit te borgen en waar nodig te verbeteren, zodat we onze operationele kwaliteitsdoelstelling uit onze missie 'Onderwijs met Passie 2 - excellente onderwijsorganisatie in (volledige) control' kunnen realiseren. De nulmeting voor de implementatie van dit KZS wordt begin 2014 uitgevoerd. De verwachting is dat ROC-breed het KZS in het najaar van 2016 overal is geïmplementeerd.

4.9 Stakeholdersonderzoeken

Met vaste regelmaat meet ROC West-Brabant de tevredenheid onder stakeholders. In 2012 vond het bedrijvenonderzoek plaats (het volgende onderzoek is in 2015), evenals deelname aan de JOB-monitor (waarvan de volgende in 2014 is). In 2011 was er het personeelsonderzoek, en ook dat vindt

wederom in 2014 plaats. In 2013 kwamen de resultaten beschikbaar van het alumni-onderzoek dat in 2012 plaatsvond.

Tevredenheidsonderzoeken

ROC West-Brabant heeft het INK-managementmodel gekozen als kwaliteitszorg- en verbeterinstrument. De filosofie van dit model is dat kwaliteitszorg in de bedrijfsvoering en kernwaarden verankerd wordt, en dus geen separaat thema is.

Een tweede belangrijk element van dit model is de verbetercyclus, ofwel de 'plan-do-check-act'-cyclus (PDCA-cyclus). In dit kader wordt periodiek de mate van tevredenheid onder stakeholders gemeten via enquêtes. De resultaten hiervan worden gebruikt om verbeteringen te realiseren.

Alumnionderzoek 2012

Met de MBO-Kaart 2009 is voor het eerst onderzoek gedaan naar de positie, het kwaliteitsoordeel en de behoefte aan aanvullende scholing van onze alumni, de gediplomeerde schoolverlaters mbo en vavo. Bij dit onderzoek werd een beknopte vragenlijst opgestuurd naar gediplomeerde schoolverlaters van schooljaar 2008-2009.

September 2011 is het voorstel aangenomen om 2-jaarlijks een alumnionderzoek uit te (laten) voeren in de jaren dat de JOB-monitor niet uitgevoerd wordt. Het tweede alumnionderzoek was daarom de MBO-Kaart 2012, waarbij de gediplomeerde schoolverlaters van schooljaar 2011-2012 bevestigd werden. De doelgroep van het onderzoek betrof dit keer niet alleen de gediplomeerde schoolverlaters mbo en vavo, maar ook de schoolverlaters vmbo.

In onderstaand overzicht is te zien hoeveel schoolverlaters aangeschreven zijn en hoeveel er aan het onderzoek deelnamen:

	Uitgezet	Binnen-gekomen	Respons-percentage
Vmbo	2.944	756	56%
Vavo	277	117	42%
Mbo	5.770	2.262	39%

Enkele resultaten in vogelvlucht:

Vmbo:

- Schoolverlaters kiezen met 25% vaker voor (voltijds) vervolgopleiding dan landelijk
- Meerderheid zou achteraf opnieuw kiezen voor huidige school (82%) en opleiding (83%)
- Schoolverlaters zijn meest tevreden over 'sfeer op school' (79%) en minst tevreden over 'voorlichting over vervolgmogelijkheden' (67%)

Vavo:

- Alumni leren met 68% minder vaak door dan in 2009, maar nog steeds vaker dan landelijk
- Keuze voor hbo is met 64% iets gedaald, maar een stuk hoger dan landelijk (55%)

Mbo:

- Van alumni gaat 70% werken, dit is vaker dan in 2009 en dan landelijk
- Werkloosheid is met 5% lager en minder gestegen dan landelijk
- Belangstelling voor bijscholing is gedaald naar 34%

Op basis van de resultaten zijn op verschillende niveaus in de organisatie speerpunten bepaald en actieplannen opgesteld. ROC-breed gaat het hierbij vooral om de (keuze) begeleiding richting vervolgopleiding of arbeidsmarkt en het verbeteren van de interne doorstroom vmbo-mbo.

4.10 Onderwijsinnovatie

Het Innovatienetwerk activeert, stimuleert en faciliteert onderwijsveranderingen binnen ROC West-Brabant. Het ondersteunt het management en de onderwijsteams. Het draagt bij aan kennisdelen en stimuleert het ontwikkelen van nieuwe kennis. Er was een volle agenda voor 2013, met veel ruimte voor inspiratie.

Een volledig overzicht van de activiteiten is te lezen in het Jaarverslag Innovatienetwerk (bijlage op de bijgesloten cd-rom). Hierna wordt een aantal speerpunten vermeld.

Speerpunt beleid en beleidsadviesing

Het Innovatienetwerk is voortdurend op zoek naar onderwijsvernieuwingen die op een bestendige manier ten dienste kunnen zijn aan het primaire proces.

Resultaten op het gebied van beleid en beleidsuitvoering:

- Een strategische verankering in de regio middels het opzetten van een Innovation Board.
- Met de ROC Academie is een samenwerking gestart om scholing uit te voeren, als vervolg op inspiratiesessies en andere activiteiten van het Innovatienetwerk.
- Deelname aan de kenniskring innovatiemanagers van ECBO, de programmacommissie van CVI (Consortium voor Innovatie) en het innovatieoverleg in het kader van ROC4NL.

Speerpunt Inspiratiesessies

In 2013 werden verschillende inspiratiesessies vanuit het Innovatienetwerk verzorgd over onderwerpen die een bijdrage kunnen leveren aan onderwijsvernieuwing.

Speerpunt community site

www.hetinnovatienetwerk.nl

Met de website wil het Innovatienetwerk inspirerende ideeën ophalen, delen en verbinden. In 2013 werd een flink aantal leden geworven voor het netwerk én de oogst aan

ideeën werd vergroot. Een aantal ideeën werd daadwerkelijk door de community opgepakt en uitgevoerd.

Speerpunt Inspiration Room

Twee 'facilitators' werden geschoold, op de manier van werken in een Inspiration Room. Zij hielpen de verschillende gebruikers om op inspirerende wijze, diverse onderwerpen te bespreken.

Speerpunt: ondersteuning bieden in diverse projecten

In de voorgaande speerpunten is al een aantal projecten genoemd waarin het Innovatienetwerk op enige manier een ondersteunende rol speelde. Dit zijn nog enkele voorbeelden, waarin het netwerk een rol had:

- De duurzaamste klas van Nederland, uitgevoerd bij Prinsentuin Andel (vmbo) met een uitbreiding naar andere groene scholen.
- Ecoschools, het behalen van het internationaal certificaat Eco-School. Prinsentuin Andel en Prinsentuin Van Cooth (beide vmbo) deden mee.

Vooruitblik naar 2014

De omvang van de begroting van het Innovatienetwerk is voor 2014 beperkter dan in 2013. Subsidies zijn moeilijker te verwerven en soms zelfs geheel verdwenen. Er zijn wel duidelijk kansen, bijvoorbeeld naar aanleiding van het bestuursakkoord of in Europees verband.

Krapte leidt tot creativiteit! Het Innovatienet wil nog meer werk maken van de community site, en nog actiever in de netwerksamenleving om ons heen staan.

4.11 Internationalisering

International Office zorgt dat wij aangesloten blijven bij internationale ontwikkelingen en in verbinding zijn met internationale samenwerkingspartners. Ook zorgt dit bureau voor ondersteuning aan onze leerlingen en studenten die in het buitenland stage-ervaring op willen doen.

In 2013 waren dit de belangrijkste zaken die speelden in en door International Office:

Beleid

De inmiddels goed bekende Europese subsidies van het Leven Lang Leren programma worden vanaf 2014 vervangen door Erasmus Plus. Dit nieuwe Europese programma zal lopen van 2014 tot 2020. Met dit in het vooruitzicht werd in 2013 veel tijd en aandacht geïnvesteerd in de voorbereiding op Erasmus Plus. Zo is op nationaal en Europees niveau bijgedragen aan de lobby voor het beroepsonderwijs in dit nieuwe programma. International Office adviseerde ook de colleges over de overgang van het Leven Lang Leren programma naar het nieuwe Erasmus Plus.

Structuur voor uitvoering

De bezetting van het International Office werd in 2013 verder geprofessionaliseerd om de adviesfunctie richting colleges beter in te kunnen richten. Tevens werd de directie lijn naar Brussel voortgezet door een van de medewerkers van International Office die een aantal dagen per maand in Brussel werkzaam is.

Activiteiten

Een greep uit de activiteiten van 2013:

- De registratie van mobiliteiten en de financiële verantwoording is verscherpt. Door de nieuwe interne procedure voor de toekenning van Leonardo da Vinci beurzen is er meer zicht op de kwaliteit van buitenlandstages en

worden de subsidiemogelijkheden ten volle benut. In de voorbereiding worden eisen gesteld ter verbetering van de taal- en interculturele competenties.

- ROCAbroad: in samenwerking met IT-Workz werd verder gewerkt aan een website, waarin internationale activiteiten (denk aan bijvoorbeeld stages) worden geregistreerd en de opbrengst van kerncompetenties voor de opleidingen helder zichtbaar gemaakt worden.
- Tellmore: 109 studenten hebben een extra taaltraining gevolgd via deze 'blended learning' omgeving.
- Europass mobiliteit database: aan 211 studenten is een Europass mobiliteit uitgereikt na voltooiing van een stage in de EU.
- De volgende Europese projecten zijn in 2013 afgerond: de partnerships Safecare (Kellebeek College) en Love the Nature (Prinsentuin Breda, vmbo) en een vijftal *Transfer of Innovation* projecten (Tol).
- Het International Office helpt de colleges bij het opzetten van de projectplannen, het vinden van de passende subsidiemogelijkheid en goede partners en de administratieve eisen van het indienen van de aanvragen. Daarbij komt steeds meer nadruk te liggen op de kwaliteit van de projectvoorstellen en de verwachte resultaten. De Europese Commissie (subsidieverlener) stelt strengere eisen aan de projectaanvragen, met name wat betreft de impact en de bijdrage aan het verwezenlijken van de Europese beleidsdoelstellingen. Het International Office heeft bijdragen verleend bij de aanvraag van 4 verschillende projecten.

Personeel

In dit hoofdstuk leest u over de meest in het oog springende zaken ten aanzien van onze personele situatie. Paragraaf 5.1 geeft informatie over een aantal kengetallen. De paragrafen daarna vertellen over de belangrijkste veranderingen in onze organisatie (paragraaf 5.2) en de belangrijkste ontwikkelingen in ons personeelsbeleid (overige paragrafen).

5.1 Personeelsbezetting

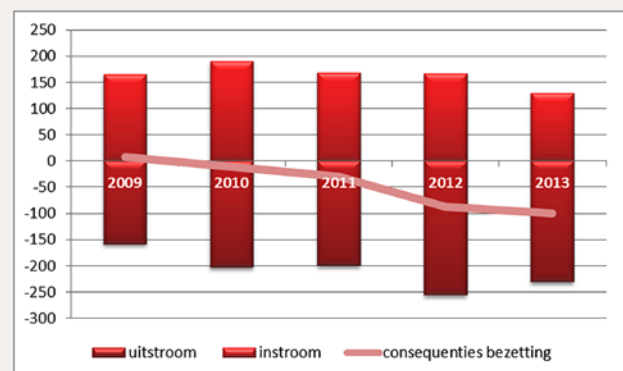
Het meest in het oog springende kengetal betreft de omvang van de personele bezetting. De dalende lijn zet zich verder voort.

Deze ontwikkeling sluit aan bij de ontwikkelingen die te zien zijn in de aantallen leerlingen en studenten. Ook daar is een afname waar te nemen (zie ook paragraaf 4.2.1).

Vanaf 2010 was de instroom steeds lager dan de uitstroom. In 2012 bleek dat nog eens extra het geval te zijn: het resultaat van de in- en uitstroom - de netto afname - was 88 (in aantallen). Het betrof hier veelal de beëindiging van kortdurende tijdelijke uitbreidingen.

Ook in 2013 is van een behoorlijk aantal medewerkers afscheid genomen (de uitstroom was 230 in aantallen). Het betrof hier met name de formatieproblematiek; als gevolg daarvan werd aan het eind van schooljaar 2012-2013 van een groot deel van de medewerkers met een tijdelijk dienstverband afscheid genomen.

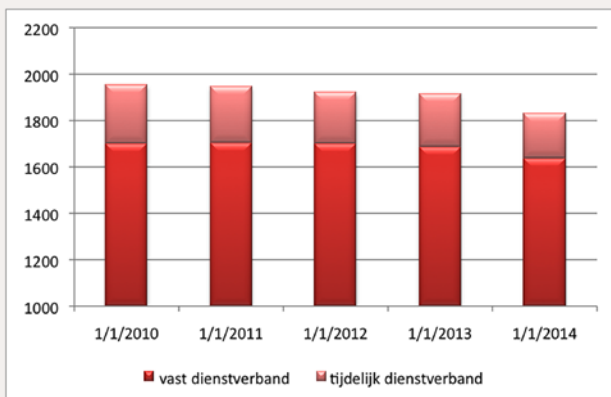
In- en uitstroom in aantallen

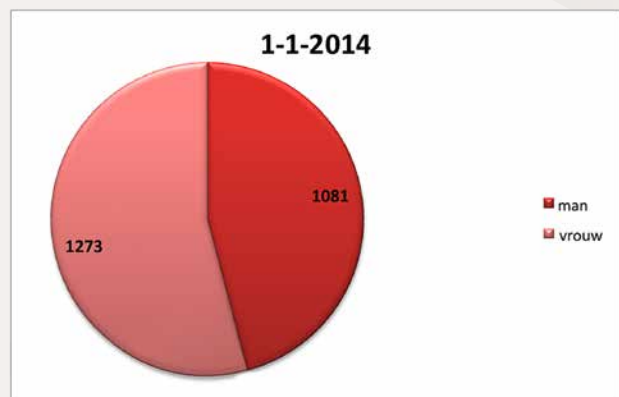
De volgende grafieken bevestigen dat beeld, zowel in fte'n als in aantallen is een sterkere afname te zien in de tijdelijke dienstverbanden.

Uit deze tabellen is op te maken dat onze personeelsbezetting aan het eind van het jaar 2354 medewerkers betrof.

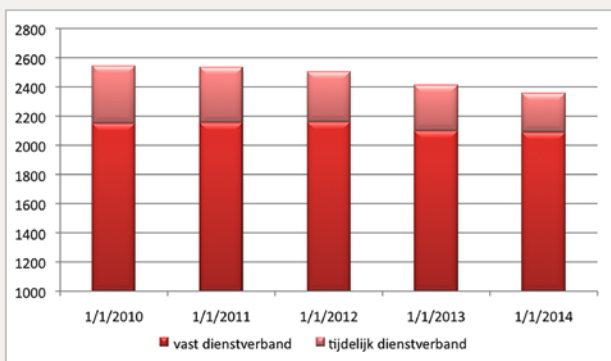
Vast en tijdelijk dienstverband in fte

Verhouding man/vrouw

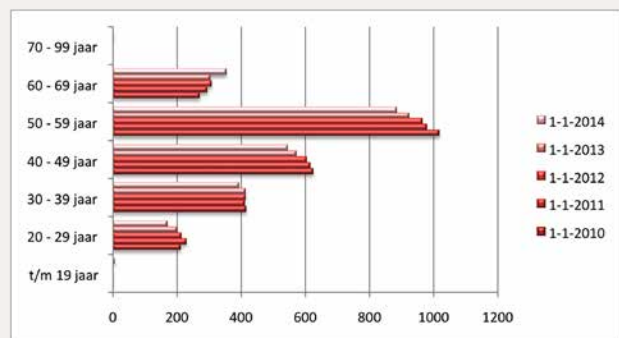

Vast en tijdelijk dienstverband in aantallen

De leeftijdsopbouw is relatief stabiel. Meer dan 50% van de medewerkers is ouder dan 50 jaar.

Leeftijdsopbouw

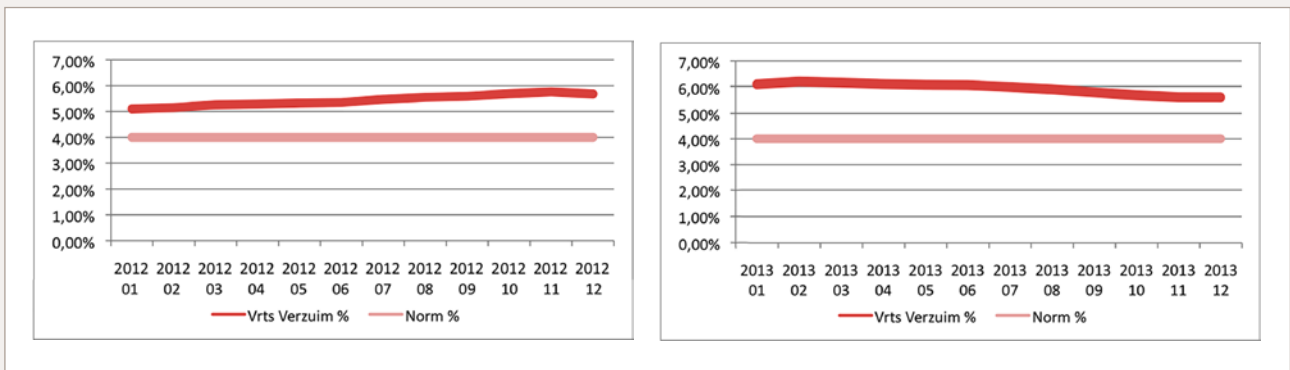

De verhouding man-vrouw blijft verschuiven ten gunste van vrouwen, zij het met slechts 0,6% ten opzichte van 2012. Eind 2013 is de verhouding: 54,1% vrouwen en 45,9% mannen.

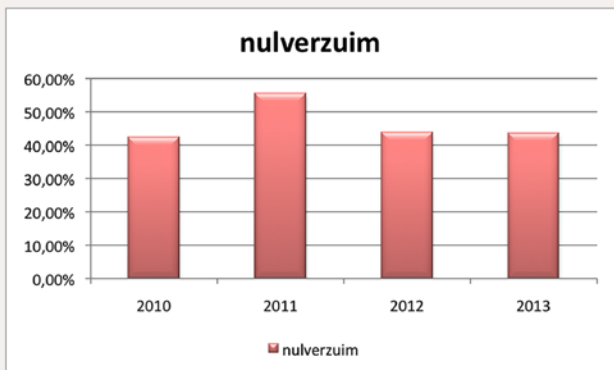
De norm voor ziekteverzuim die ROC West-Brabant hanteert is 4%. In 2012 was gedurende het jaar een stijging te zien, van 5,10% in januari naar 5,68% in december. 2013 geeft een ander beeld: van 6,08% in januari naar 5,59% in december.

Dat percentage wordt te hoog geacht. Het ziekteverzuim behoeft bij voortduring extra aandacht. Het is een terugkerend onderwerp in de halfjaarsgesprekken die de Raad van Bestuur voert met alle directeuren.

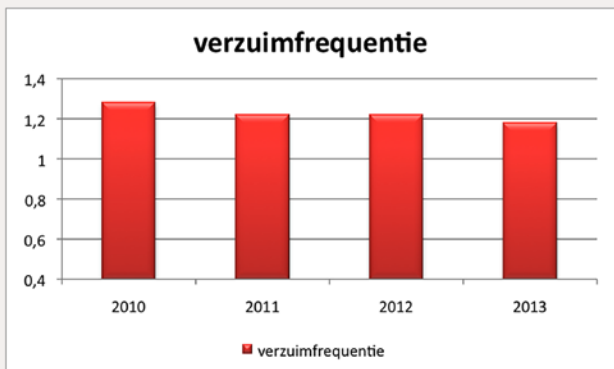
Verzuim in 2012 en 2013

Het percentage nulverzuim is in 2013 nagenoeg gelijk aan het percentage in 2012. Daarmee ligt het nog steeds behoorlijk onder het percentage van 2011.

De meldingsfrequentie is iets omlaag gegaan: van 1,22 in 2011/2012 naar 1,18 in 2013.

5.2 Aanpassingen in de organisatie

5.2.1 Aanpak formatieproblematiek

In hoofdstuk 1 meldt de Raad van Bestuur als een van de ingrijpende beslissingen in 2013, de aanpak van de formatieproblematiek (een van de oorzaken van de exploitatieproblematiek). Door goede samenwerking tussen de directies werd zodanig doorgepakt, dat ROC West-Brabant vanaf augustus 2013 formatief weer op orde was.

De formatieaanpassing werd bewust uitgesteld tot het eind van schooljaar 2012-2013, om het onderwijsproces tijdens het lopende schooljaar zo goed mogelijk doorgang te laten vinden. Daartoe werden de volgende stappen gezet:

- De kwalitatieve en kwantitatieve formatie werd in kaart gebracht.
- Binnen het directieteam vond in april een matchings-sessie plaats, onder leiding van de Raad van Bestuur. Het doel was collectief te komen tot oplossingen voor de formatieve frictie. Als gevolg hebben diverse medewerkers de overstap gemaakt naar een andere school of een ander college binnen ROC West-Brabant. Deze werkwijze is door betrokkenen als constructief en slagvaardig ervaren.
- Naast de matchingsessie is er een parallelsessie georganiseerd met als resultaat: samenwerkingsafspraken. Aan de parallelsessie heeft een afvaardiging van het management van alle colleges en de vmbo-entiteit deelgenomen.

De managementvertegenwoordigers benadrukten de collectieve verantwoordelijkheid met betrekking tot formatieproblemen.

De afspraken zijn door de Raad van Bestuur vastgesteld. Alles bij elkaar had dit tot gevolg dat de formatie in augustus volgens prognose was.

ROC West-Brabant streeft ernaar om de uitgaven inzake uitkeringen na ontslag te beheersen door een zorgvuldig aannamebeleid, het met regelmaat voeren van functionerings- en beoordelingsgesprekken, mobiliteitsbeleid en het in stand houden van een flexibele schil.

Mocht onverhoopt noodzaak zijn tot een ontslagtraject, dan wordt de bepaling van de ontsluitkering voorgelegd aan de rechter.

5.2.2 Transitie ROC Service en Advies (RSA)

In 2013 werd de eerste tranche in het kader van de transitie van ROC Service en Advies (RSA) voorbereid. Het betrof alle ondersteunende diensten op het gebied van financiën, personeelsadministratie, salarisadministratie, deelnemersadministratie en (deels) control.

In 2012 werd gestart met het beschrijven van de processen van deze diensten; in 2013 werden ze opgeleverd. Er werd een organisatiestructuur voor de nieuwe ondersteunings-

organisatie ontworpen, met als resultaat twee nieuwe organisatieonderdelen: ROC Diensten en Bedrijfsvoering. Voor beide werd een directeur geworven. De daadwerkelijke invoering van de eerste tranche is per 1 januari 2014 begonnen. Per die datum zijn de centrale diensten P&O en Financiën opgehouden te bestaan.

5.3 Vertrouwenspersoon

ROC West-Brabant hecht groot belang aan een veilige leer- en werkomgeving voor leerlingen, studenten en medewerkers en heeft om deze reden vertrouwenspersonen benoemd.

Leerlingen, studenten en medewerkers, die met ongewenste omgangsvormen te maken hebben (gehad), kunnen zich wenden tot een vertrouwenspersoon. Jaarlijks brengt iedere vertrouwenspersoon schriftelijk verslag uit aan de directie van het betreffende school of college. Tevens wordt het verslag verwerkt in een jaarrapportage ten behoeve van de Raad van Bestuur. Deze rapportage maakt onderdeel uit van het sociaal jaarverslag (bijlage op cd-rom).

5.4 Interne geschillencommissie

In 2013 heeft de Interne Geschillencommissie Personeelsbeleid twee geschillen behandeld.

In maart 2013 behandelde de commissie een bezwaar van een medewerker tegen een oproep van de werkgever tot deelname aan een preventief mobiliteitstraject. Bezwaar werd gegrond verklaard wegens ontbreken van twee aanleidingsfactoren (formatieve frictie en ongeschiktheid voor de huidige functie). De Raad van Bestuur nam het advies over.

In oktober 2013 behandelde de commissie een bezwaar van een medewerker tegen het besluit van de werkgever om een verzoek om benoeming in een hogere functie en functieschaal af te wijzen. Het bezwaar werd door de commissie ongegrond verklaard. De Raad van Bestuur nam het advies over.

De klachten in relatie tot de transitie RSA zullen worden verantwoord in het Geïntegreerd Jaardocument 2014.

5.5 Professionalisering

Professionalisering wordt binnen ROC West-Brabant beschouwd als een van de strategische beleidsissues. Hierna volgen de belangrijkste activiteiten op dat vlak in 2013.

Professionalisering medewerkers en leidinggevenden

In 2013 werd besloten om geen eigen Lerarenregister op te stellen en evenmin aan de landelijke pilot mee te doen. Tijdens de managementdagen in maart 2013 werd aandacht besteed aan thema's leiderschap, gesprekscyclus en cultuurverandering.

Vmbo

In het schooljaar 2012-2013 is voor de vmbo-entiteit een professionaliseringstraject opgestart voor management en docenten. Het managementtraject 'Compassare' bestaat uit individuele leiderschapstrajecten, een gezamenlijke masterclass Strategie en Omgeving verzorgd door NCOI en een intervisietraject met trainingen.

De aanpak die binnen de vmbo-entiteit is ontwikkeld voor de professionalisering van leidinggevenden heeft de volgende uitgangspunten:

- het integreren van leren en werken
- het toerusten van leidinggevenden in het leidinggeven aan schoolontwikkeling, gekoppeld aan resultaatgericht werken
- het vergroten van de (vakinhoudelijke) deskundigheid van leidinggevenden
- het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid van medewerkers voor het leveren van een actieve bijdrage aan de eigen professionele ontwikkeling en die van de organisatie
- daarbij worden de dagelijkse praktijk en het dagelijkse werk steeds als vertrekpunt genomen voor het verbeteren van het professioneel functioneren van medewerkers

Gesprekscyclus

In 2013 is de kerngroep Gesprekscyclus gestart, naar aanleiding van het plan van aanpak dat eind 2012 door de dienst P&O was opgesteld. Aan deze kerngroep namen zowel managers als medewerkers vanuit de dienst P&O deel. Het kernteam had als doel de doorontwikkeling van de gesprekscyclus binnen ROC West-Brabant vorm te geven. De concrete opdracht bestond uit drie elementen:

- doorontwikkeling van beleid
- implementatieplan inclusief de ontwikkeling van een professionaliseringsprogramma voor management
- optimale ICT ondersteuning

Het zwaartepunt van de opdracht lag bij het implementatieplan en de ontwikkeling van het professionaliseringsprogramma.

Eind 2013 is het adviesdocument opgeleverd aan de beleidsadviesgroep Human Resources (HR) en is de verdere aanpak overgedragen aan het nieuwgevormde team HR-advies (behorend tot het nieuwe organisatieonderdeel Bedrijfsvoering). Het aantal gesprekken (functionerings- en beoordelingsgesprekken) wordt sinds 2013 gerapporteerd in de management rapportage (MARAP).

ROC Academie

In 2013 is de ROC Academie verder ingericht en ontwikkeld. Naast uitbreiding van het aanbod van scholings-trajecten en cursussen is er aandacht geweest voor het leren van elkaar. Een voorbeeld hiervan is de netwerkdag van het onderzoekersnetwerk op 5 september. Docenten en leidinggevenden wisselden kennis uit en zochten naar een goede match tussen vragen vanuit de praktijk en onderzoeksthema's voor masteropleidingen.

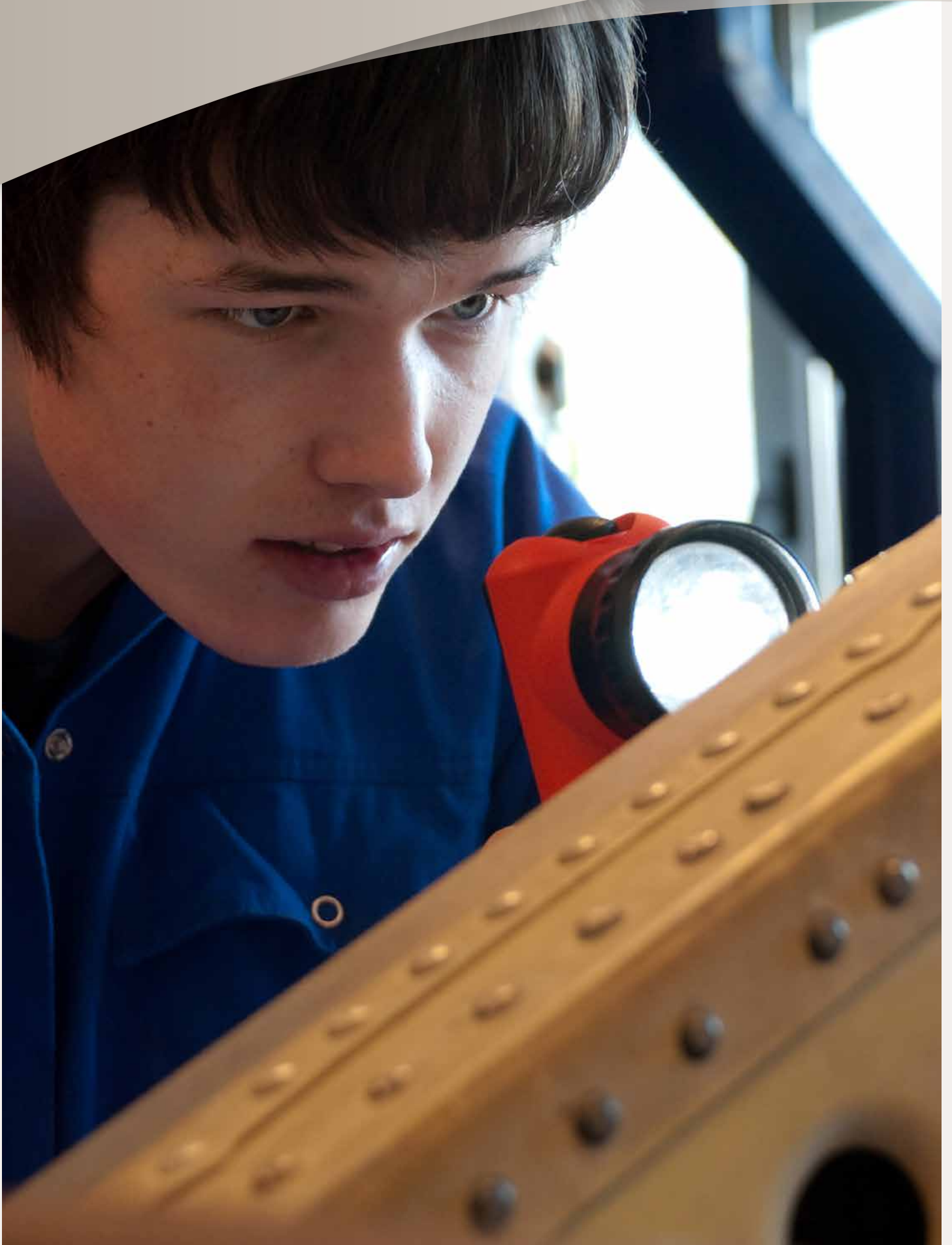
Een ander voorbeeld is het opzetten van een leernetwerk voor instructeurs en docenten die in de onderwijspraktijk werken met 3D printers.

Er is een advies opgesteld voor de professionalisering van examenfunctionarissen. Ook hier staat 'leren van en met elkaar' centraal.

Andere voorbeelden van activiteiten van de ROC Academie:

- Ondersteunen van het ontwikkel- en scholingstraject voor ROC Diensten en Bedrijfsvoering.
- Voorbereiding en organisatie van de Onderwijsdag 2014 samen met het Innovatienetwerk.
- Organisatie van een studium generale over coaching en ontwikkelingen in het mbo.
- Begeleiden en afronden traject PDA (pedagogische didactische aantekening) 2012-2013. Opstarten en begeleiden traject PDG (pedagogisch didactisch getuigschrift) 2013-2014.
- Organiseren en begeleiden van het ROC-brede scholings-traject Coach in Onderwijs.

6

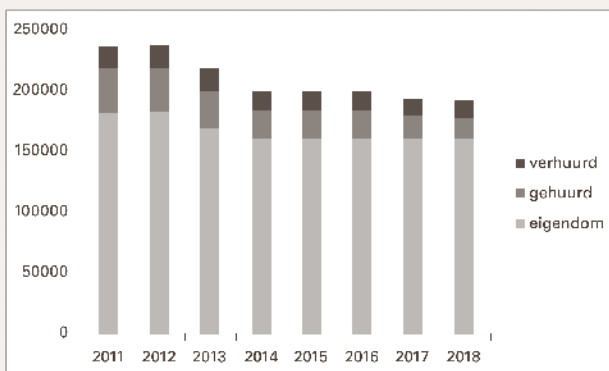

Bedrijfsvoering en financiën

6.1 Huisvestingsprojecten

Het huisvestingsbeleid van ROC West-Brabant wordt gekenmerkt door reductie in kwantiteit (locaties en m²) en investeringen in kwaliteit.

ROC West-Brabant maakte in 2013 in totaal gebruik van ruim 217.420 m² bruto vloeroppervlakte (bvo). In 2013 werd 14% van de m² bvo gehuurd en was 86% eigendom van het ROC. Ongeveer 8% van de m² bvo in eigendom wordt verhuurd aan derden. De verwachting is dat de komende jaren zowel het totaal aantal m² in eigendom als het aantal m² dat gehuurd wordt zal afnemen.

Het totaal aantal m² bvo in 2013 was verdeeld over 62 locaties. In 2018 zal het aantal locaties afgenomen zijn tot 50 indien de voorgenomen huisvestingsplannen worden uitgevoerd:

Projecten	Belangrijke doelen	Realisatie
Kellebeek College	<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie nieuwbouw Oostelijke Havendijk Roosendaal • Overeenkomsten sluiten met zorgpartners in nieuwbouw Roosendaal • Renovatie en functioneel maken van locatie Beemd Breda 	<ul style="list-style-type: none"> • Het gebouw wordt eind juni 2014 opgeleverd. De faillissementen tijdens de bouw in 2013 van twee belangrijke onderaannemers van de hoofdaannemer zijn adequaat opgevangen. • Eind 2013 zijn vrijwel alle verhuurbare m² ten behoeve van zorgpartners in een huurovereenkomst vastgelegd. • Met de verbouwing van de voormalige zorgvleugel is in 2013 de Beemd als AKA-locatie volledig gerenoveerd en functioneel aangepast.
Markiezaat College	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding procestechniek Nobellaan 50 Bergen op Zoom 	<ul style="list-style-type: none"> • Eind 2013 is de 1e fase van de uitbreiding gestart. De nieuwe proceshal moet ruimte bieden voor groei van de opleiding en verbetert de kwaliteit van het praktijkonderwijs.
Praktijkschool Breda	<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie nieuwbouw Frankenthalerstraat Breda • Huidige locatie Baronielaan Breda 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2013 startte de bouw van de nieuwe Praktijkschool. Het gebouw wordt eind juni 2014 opgeleverd. Het gebouw voorziet in een ruimere en uitdagende leeromgeving voor de leerlingen. • De verkoop van de oude locatie is inmiddels gerealiseerd.
Prinsentuin Andel (vmbo)	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding school 	<ul style="list-style-type: none"> • Het leerlingenaantal maakte het noodzakelijk om binnen een zeer beperkend bestemmingsplan een uitbreiding van de school te realiseren. Dit is gelukt door boven de aula 8 nieuwe onderwijsruimten te bouwen.
Prinsentuin College	<ul style="list-style-type: none"> • Branding gebouw Frankenthalerstraat Breda 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2013 is fase 1 van de branding van de onderwijs- en onderwijs-ondersteunende ruimten gerealiseerd. Dit heeft geresulteerd in een aantrekkelijke en inspirerende leeromgeving.
Radius College	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing ruimten aan onderwijsontwikkeling Terheijdenseweg 350 Breda • Realisatie van een opnamestudio Terheijdenseweg 348 Breda 	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn 9 ruimten geschikt gemaakt om te gebruiken voor probleemgestuurd onderwijs. • Om tegemoet te komen aan de praktischeisen van de opleiding is een beeld- en geluidstudio gerealiseerd.
Tessenderlandt (vmbo)	<ul style="list-style-type: none"> • Modernisering praktijkruimten 	<ul style="list-style-type: none"> • Het restaurant voor de opleiding Horeca, Toerisme en Voeding is volledig getransformeerd naar een contextrijke, inspirerende werkplek voor de leerlingen.
ROC gebouwen algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Verduurzaming door toepassing van innovatieve technieken en materialen 	<ul style="list-style-type: none"> • Proefopstelling decentrale klasse ventilatie • Energiezuinige verlichting • Isolatiemaatregelen (daken en ramen) • Zonnepanelen.

6.2 Management en control

Binnen ROC West-Brabant wordt een management control model gehanteerd als uitgangspunt voor alle beheersmaatregelen en de ondersteuning van de Raad van Bestuur. Dit model benadert de klassieke beleid- en managementcirkel (Plan-Do-Check-Act-cyclus) zeer dicht.

In 2010 zijn de volgende hoofdthema's van ondersteuning vastgesteld:

- **strategie en marktanalyse** - gericht op een kompas en radar gestuurde organisatie, koersvast en permanente omgevingsverkenning annex scenarioanalyses
- **besluitvorming en implementatie** - gericht op integrale besluitvorming en implementatietrajecten
- **beheersing van processen** - gericht op continuïteit van de instelling
- **beleidsverantwoording** - gericht op maximale transparantie ten behoeve van (horizontale en verticale) stakeholders en optimalisering van back office processen
- **interne risicobeheersings en -controlesysteem** - behoort tot het domein van elk van de hoofdthema's

In 2013 hebben onder meer de volgende ontwikkelingen plaatsgevonden op de hoofdthema's:

- **Strategie:** in 2010 is het strategisch beleidsdocument 'Onderwijs met Passie 2, 2010-2015' vastgesteld. In 2013 is verder gegaan met de uitwerking van de strategische keuzes voor diverse beleidsterreinen. Er waren echter dusdanige veranderingen in de omgeving en de organisatie dat een strategische heroriëntatie niet kan wachten

tot 2015. Om deze reden is besloten al in 2014 een nieuw strategisch beleidsdocument te ontwikkelen.

- **Besluitvorming en implementatie:** de Minister van OCW heeft in februari 2011 het actieplan 'Mbo 2011 - 2015 Focus op Vakmanschap' aangeboden aan de Tweede Kamer. De invoering van het actieplan heeft op detailniveau aanzienlijke wijzigingen ondergaan, zoals bijvoorbeeld het uitstellen van de invoering van de nieuwe kwalificatiestructuur. De uitgangspunten van 'Focus op Vakmanschap' zijn overeind gebleven:
 - in het mbo ligt de focus op goed, initieel beroepsonderwijs
 - de besturing en de bedrijfsvoering van alle instellingen zijn op orde
 - het beroepsonderwijs is competitief met het algemeen vormend onderwijs

In het kader van de realisatie van dit actieplan is aan alle mbo-instellingen gevraagd een plan van aanpak op te stellen. ROC West-Brabant is in haar plan van aanpak uitgegaan van het eigen Strategisch Beleidsdocument Onderwijs met Passie 2. Uitdrukkelijk is de link gelegd tussen de aangekondigde maatregelen in 'Focus op Vakmanschap' en de eigen strategie. Het plan van aanpak is inmiddels deels gerealiseerd. In paragraaf 4.4 wordt dit nader toegelicht.

- **Beheersing van processen:** in paragraaf 1.4 en 1.5.1 leest u over ROC Services en Advies (RSA). RSA gaat gepaard met intensieve standaardisatie van werkprocessen waarmee de foutenkans wordt gereduceerd. De nieuwe processen worden geleidelijk aan in de loop van 2014-2015 ingevoerd, vergezeld van stappen op het gebied van automatisering. Parallel heeft de Raad van Bestuur in 2013 de inhoud van het directiereglement gereviseerd en aangepast aan hedendaagse verhoudingen en inzichten.
- **Beleidsverantwoording:** de halfjaargesprekken tussen Raad van Bestuur en directeuren, waarmee in 2011 is gestart, werden in 2013 geëvalueerd met zowel de Raad van Bestuur als het directieteam. Bij de ronde medio 2013 stond de reflectie van de directeur op zijn instituut (of vennootschap) centraal. In deze reflectie werd zowel terug- als vooruitgekeken op resultaten en ontwikkelingen. Inmiddels is afgesproken deze wijze van halfjaargesprekken te continueren. Informatie zoals tevredenheidsonderzoeken, interne - en inspectieaudits en

andere managementinformatie diende ter onderbouwing van de reflectie en verantwoording van de directeur.

- **Interne risicobeheersings en -controlesysteem:** de organisatorische wijzigingen in verband met het programma RSA waren aanleiding de planning en control-cyclus tegen het licht te houden en waar nodig aan te passen. Zo zal structureel risicomanagement onlosmakelijk onderdeel uit gaan maken van de P&C cyclus. Dit betekent niet dat risicobeheersing een nieuw fenomeen is binnen de organisatie. Het instrument risicoanalyse is veelvuldig toegepast met name bij grotere projecten zoals de samenvoeging van het vmbo in de West en ook bij het programma RSA. Verschillende malen zijn risicoanalyses uitgevoerd gedurende de looptijd van het RSA programma. Daarnaast wordt binnen het mbo door risicoanalyse op kwaliteitsaspecten de keuze gemaakt voor de inzet van het instrument kwaliteitsaudits.

6.3 Financiën

6.3.1 Financieel Beleid

Het financieel beleid van ROC West-Brabant richt zich op de instandhouding van onze financiële gezonde positie op de lange termijn. In 2013 is een belangrijke stap gezet door een meerjaren-dashboard op te zetten met tal van kengetallen in 1 overzicht. Dit overzicht zal in 2014 verder worden doorontwikkeld op collegeniveau en wordt daarmee een belangrijk sturingsinstrument.

Op ROC-niveau worden de kaders voor strategie, positionering en bedrijfsvoering opgesteld. De scholen en colleges bepalen binnen de gestelde kaders op welke wijze men het onderwijs wil organiseren en inrichten. Door het hanteren en handhaven van een financieel kader wordt invulling gegeven aan de beheersing van de risico's terwijl er tevens duidelijkheid en ruimte ontstaat voor ondernemerschap.

De interne streefnorm voor het saldo der baten en lasten is - als basis - vastgesteld op +2% van de som der baten. De uiteindelijke normering is echter mede afhankelijk van

het inzetten van middelen uit voorgaande jaren, investeringen in nieuwe opleidingen en initiatieven en geaccepteerde verliezen. Teneinde de interne norm te realiseren wordt bij de vaststelling van de bekostiging per college rekening gehouden met een afroming voor centrale kosten. Basisuitgangspunt is dat met de - uiteindelijke - vastgestelde bekostiging per college een sluitende begroting moet kunnen worden gerealiseerd.

De gerealiseerde resultaten van de scholen en colleges blijven voor hen, en daarmee voor het onderwijs, beschikbaar. Voorwaarde is dat deze resultaatmiddelen alleen besteed kunnen worden aan incidentele of projectmatige activiteiten. Voor de OVO-scholen zijn er geen specifieke beperkingen gesteld aan de vrije besteding van het eigen vermogen.

Het beleid van ROC West-Brabant met betrekking tot financiële instrumenten luidt als volgt:

Renterisico

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van ROC West-Brabant te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid heeft geleid tot het aangaan van een 2-tal renteswaps bij het afsluiten van een financiering waarvan de ingangsdatum in de toekomst was gelegen, waardoor dit slechts mogelijk was tegen een variabele rente.

Op moment van afsluiten van de financiering was de vaste rente die ontstond door het afsluiten van de renteswaps historisch gezien relatief laag.

Liquiditeitsrisico

Voor het afdekken van het renterisico op een langlopende schuld aan de ING bank met een boekwaarde van € 41,8 miljoen (incl. het kortlopende deel) heeft ROC West-Brabant per 31 december 2013 een renteswap lopen van € 41,8 miljoen met een negatieve reële waarde van € 8,6 miljoen. Met deze renteswap wordt het risico van een variabele

rente (gebaseerd op 3-maands Euribor plus een opslag van 0,55%) afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 5,10% voor de gehele looptijd.

Voor het afdekken van het renterisico op langlopende schulden aan de Rabobank met een boekwaarde van € 13,3 miljoen (incl. het kortlopende deel) heeft ROC West-Brabant per 31 december 2013 een renteswap lopen van € 13,3 miljoen met een negatieve reële waarde van € 0,5 miljoen. Met deze renteswap wordt het risico van een variabele rente (gebaseerd op 3-maands Euribor plus een opslag van 0,7%) afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 5,25% voor de gehele looptijd. Voor de verwerking van beide renteswaps past ROC West-Brabant kostprijs-hedge-accounting toe. De kostprijs van de renteswaps bedraagt nihil.

Indien de reële waarde van de renteswap behorende bij de langlopende schuld aan de ING bank negatief is, heeft ROC West-Brabant geen verplichting om een onderpand te storten. Indien de reële waarde van de renteswap behorende bij de langlopende schuld aan de Rabobank negatief is, is ROC West-Brabant verplicht een onderpand in depot te storten ter hoogte van de negatieve reële waarde min een drempelwaarde van € 2,7 miljoen (margin call).

Bij tussentijdse beëindiging van de renteswap wordt onderling afgerekend op basis van de reële waarde op het moment van beëindiging. De reële waarden van deze leningen is gelijk aan de boekwaarden.

6.3.2 Financieel resultaat

Het begrote resultaat na belasting bedroeg circa € 3,1 miljoen negatief. Het gerealiseerde resultaat betrof 3,5 miljoen euro negatief.

Wel is sprake van een lager resultaat in het aandeel in het resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen tegenover een hoger overig resultaat (resultaat van ROC West-Brabant zelf).

	Begroting		Realisatie				
	2014	2013	2013	2012	2011	2010	2009
Baten	214.255	217.160	211.990	222.863	224.325	221.761	216.100
Lasten	209.789	217.665	212.584	230.578	220.803	218.758	214.172
Saldo baten en lasten	4.466	-505	-594	-7.715	3.522	3.003	1.928
Financiële baten en lasten	-2.407	-2.468	-2.604	-2.306	-2.524	-2.154	-559
Resultaat	2.059	-2.973	-3.198	-10.021	998	849	1.369
Belastingen	-133	-90	-207	-108	363	-270	-407
Resultaat deelnemingen	0	0	-764	0	0	0	0
Minderheidsbelang derden	-16	-82	693	286	-60	-107	0
Resultaat na belastingen	1.910	-3.145	-3.476	-9.843	1.301	472	962

Het resultaat van de maatschappijen waarin wordt deelgenomen is met name achtergebleven door incidentele lasten. Zo heeft bij Corbeille een afwaardering van de vordering op het Trivium Hotel plaatsgevonden. Bij ATG heeft op het gebouw te Woensdrecht een bijzondere waardevermindering plaatsgevonden en WCAA is geconfronteerd met een verlies door de verkoop van het belang in RWTC BV ultimo 2013.

Ook het verschil in het overig resultaat hangt met name samen met incidentele baten en lasten. Zo liggen de baten aanzienlijk hoger dan begroot door het vrijkomen van rijksbijdragen vanuit de Herfstakkoorden en voor jonge leerkrachten en doordat prestatieboxgelden vo, school-ex gelden en gelden voor maatschappelijke stage niet begroot waren.

Daar tegenover zijn de lasten beïnvloed door een hogere dotatie aan de voorziening sociaal beleid vanwege afspraken met medewerkers van met name de ondersteunende diensten die hen stimuleren vrijwillig te vertrekken (naar aanleiding van de reorganisatie van de ondersteunende diensten die met ingang van 1 januari 2014 is ingegaan) en een herziening van de berekening van de voorziening voor medewerkers die in voorgaande jaren in het kader van reorganisatie zijn vertrokken.

Daarnaast zijn de afschrijvingen hoger dan begroot door een afwaardering van niet doorgegangene nieuwbouwprojecten en heeft nog een aanvullende afwaardering van de vordering op P3transfer plaats moeten vinden.

6.3.3 Toestand op balansdatum

	31-12-2013	31-12-2012	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Vaste activa	171.522	173.209	170.550	175.300	170.070
Vlottende activa	55.427	61.342	75.975	81.568	39.611
Totaal activa	226.949	234.551	246.525	256.868	209.681
Eigen vermogen	114.174	118.768	127.262	124.471	123.999
Voorzeningen	12.777	11.989	8.829	10.499	10.394
Langlopende schulden	56.795	60.502	64.246	69.135	29.455
Kortlopende schulden	43.203	43.292	46.188	52.763	45.833
Totaal passiva	226.949	234.551	246.525	256.868	209.681

Verklaringen gegeven bij de afwijkingen tussen begroot en gerealiseerd resultaat (tabel 6.3.2) hebben ook hun sporen nagelaten op de toestand op balansdatum. De afname van de vaste activa wordt veroorzaakt door de bijzondere waardevermindering op het gebouw te Woensdrecht samen met de afwaardering van niet doorgegangene nieuwbouwprojecten.

De vlottende activa worden beïnvloed door de afwaardering van de vordering op P3transfer vanwege het faillissement en de afwaardering van de vordering op het Trivium Hotel.

De voorzieningen voor wachtgeld zijn herrekend en er heeft een hogere dotatie aan de voorziening voor sociaal beleid plaatsgevonden. Daartegenover staat de vrijval van de voorziening groot onderhoud.

6.3.4 Kengetallen

Door de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen zijn in 2009 signaleringsgrenzen vastgesteld voor kengetallen voor vermogensbeheer en budgetbeheer.

kengetal	31-12-2013	31-12-2012	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2009
Solvabiliteit	0,50	0,51	0,52	0,48	0,59
Gem ROC's 1		0,45	0,43	0,44	0,37
Kapitalisatiefactor	41,93	40,82	45,06	48,18	29,25
Gem ROC's		32,27	37,75	37,76	36,25
Liquiditeit	1,28	1,42	1,64	1,55	0,86
Gem ROC's		0,95	0,88	0,83	0,82
Rentabiliteit	-1,6%	-4,4%	0,6%	0,2%	0,4%
Gem ROC's		0,3%	-1,0%	0,5%	0,5%

Door het vrijkomen van een lening per 1 juli 2010 en een vertraging in de huisvestingsplannen is de liquiditeit in 2010 en 2011 boven de door de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen gestelde bovengrens van 1,50 uitgekomen. In 2012 is aangevangen met de nieuwbouw van Kellebeek College en in 2013 met de nieuwbouw van de Praktijkschool waardoor de liquiditeit is gedaald naar 1,28. De komende jaren zal de liquiditeit, als gevolg van de nieuwbouw, verder dalen.

6.3.5 Treasury

Het kader, de doelstellingen alsmede de administratieve organisatie en interne controle rondom het treasurybeleid zijn vastgelegd in het 'Treasurystatuut Stichting ROC West-Brabant'.

Het statuut is gebaseerd op de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010 en daarnaast op eigen financiële kaders. De hoofddoelstelling van het financieel beleid van Stichting ROC West-Brabant, afgeleid van het strategisch beleidsplan, luidt: "behoud van een gezonde financiële positie" waarmee de financiële continuïteit wordt gewaarborgd.

De hiervan afgeleide eigen financiële kaders luiden:

- De solvabiliteit bedraagt minimaal 0,35
- De liquiditeit bedraagt minimaal 1,0

Ten aanzien van het beleggen van de financiële middelen wordt een terughoudend beleid gevoerd. In de basis geschiedt dit via termijndeposito's, maar omdat de rente-opbrengsten op termijndeposito's momenteel lager zijn dan die op reguliere, direct opvraagbare bankrekeningen zijn de beschikbare gelden volledig uitgezet op direct opvraagbare bankrekeningen. Gelet op de spreiding van risico's staan de direct opvraagbare gelden uit bij verscheidene banken.

Medezeggenschap

Binnen ROC West-Brabant wordt veel waarde gehecht aan inbreng van de dichtst betrokkenen bij het ROC, in de vorm van formeel én informeel overleg en dialoog.

Het formele overleg is georganiseerd via decentrale overlegorganen voor leerlingen en studenten en hun ouders, op iedere school en college. Afgevaardigden van de onderdeelraden vormen de Leerlingen/Studentenraad en de Ouderraad.

Dit is anders bij de Ondernemingsraad; de leden die daarin zijn gekozen, worden afgevaardigd naar de onderdeelcommissies waar ze lid zijn.

De centrale raden hebben regelmatig overleg met de Raad van Bestuur.

7.1 Ondernemingsraad

De voorzitter van de Ondernemingsraad omschrijft 2013 als een "hectisch jaar voor de medezeggenschap binnen ROC West-Brabant". Juist vanwege enkele belangrijke onderwerpen, staken zowel de leden van de onderdeelcommissies als de leden van de Ondernemingsraad veel tijd en energie in het overleg.

In 2013 werd het overleg tussen de onderdeelcommissies en de centrale Ondernemingsraad geïntensiveerd. In periodiek overleg werd informatie uitgewisseld, zodat er heldere afstemming was over onderwerpen waar zowel de onderdeelcommissie op locatie als de Ondernemingsraad op centraal niveau bij betrokken waren.

Het actieplan Focus op Vakmanschap, dat in het begin van 2013 sterk in de politieke schijnwerpers stond, was een

belangrijk onderwerp van gesprek. Het jaar 2013 leek het jaar van de stille voorbereiding door de Taskforce Focus op Vakmanschap, die het ROC in het leven had geroepen. Om de interne ontwikkelingen in de fase van beleidsvoorbereiding te kunnen volgen, heeft de commissie die zich met dit onderwerp bezighoudt, het gesprek gezocht met de Taskforce. Vanaf begin 2014 resulteerde dit in een periodiek voortgangsoverleg.

Het belangrijkste voor de ondernemingsraad waren de ontwikkelingen met betrekking tot ROC Service en Advies. De Ondernemingsraad heeft daar duidelijk laten zien wat medezeggenschap kan inhouden.

De voorzitter van de Ondernemingsraad verwoordde het zo: "Raad van Bestuur, directie en Ondernemingsraad zijn het niet altijd met elkaar eens, maar dat hoeft en moet ook niet. Juist door tegenstellingen bereik je discussie en door discussies kom je tot nieuwe of andere inzichten, maar steeds met respect voor elkaar en ieders standpunt."

Ondanks de uiteenlopende standpunten van de Raad van Bestuur en de Ondernemingsraad werd het onderwerp ROC Service en Advies geen zaak voor de werknemersorganisaties. De Ondernemingsraad koos voor een advies waarbij de belangen van de medewerkers en de organisatie het uitgangspunt waren.

In de bijlagen (op de cd-rom) is het volledige jaarverslag van de Ondernemingsraad te lezen.

7.2 Leerlingen/Studentenraad

In principe heeft iedere vmbo school en ieder mbo college binnen ROC West-Brabant een eigen Leerlingen/Studentenraad, met een voorzitter en secretaris. Een afvaardiging vormt de centrale Leerlingen/Studentenraad. Deze voert het overleg met de Raad van Bestuur.

Het is een uitdaging om op alle scholen en colleges een Leerlingen/Studentenraad te installeren. Dergelijke raden bestaan pas sinds 2011 in deze vorm. Er is dus sprake van een tamelijk nieuw fenomeen. Er zijn binnen het ROC veel jongeren die slechts voor een korte periode of in deeltijd op school aanwezig zijn waardoor voor deelname aan een raad de binding of tijd ontbreekt.

Vertegenwoordigers van de scholenraden mogen in principe twee jaar in de centrale raad deelnemen. Vanwege het feit dat er regelmatig leerlingen en studenten hun diploma halen, is er nogal wat doorstroom. Deze mensen worden dan weer vervangen door iemand anders uit een decentrale raad.

De centrale Leerlingen/Studentenraad heeft inmiddels zijn plek in het ROC gevonden. Een van de leden verwoordt het zo: "Het leukste is dat wij iets te zeggen hebben en dat de Raad van Bestuur naar onze mening luistert. Zo kun je echt iets voor een ander betekenen, dat merken wij in elk geval in onze gesprekken met de Raad van Bestuur. Het zou dan ook goed zijn als iedere school en ieder college óók een eigen Leerlingen/Studentenraad had. De scholen moeten hun leerlingen en studenten daar écht van zien te overtuigen."

Daar is een goede reden voor. "Het is best moeilijk om aan te geven wat we in 2013 precies hebben bereikt. Maar het is heel bijzonder dat we over bijvoorbeeld nieuwe regels zoals de 'praktijkovereenkomst' of over veranderingen in het onderwijs mogen stemmen. En mogen aangeven of we het ermee eens zijn of niet. Het is belangrijk dat leerlingen en studenten ook iets mogen vinden van grote plannen die in de scholen worden ingevoerd, zoals digitaal onderwijs of het tegengaan van pesten." Dat wordt binnen ROC West-Brabant zeker onderschreven. Daarom proberen alle scholen

en colleges, soms met extra inzet, een eigen Leerlingen/Studentenraad te installeren.

7.3 Ouderraad

De Ouderraad op centraal niveau werd aan het begin van het schooljaar 2011-2012 opgericht. De deelnemers zijn tevens lid van Ouderraden op scholen.

"De belangrijkste onderwerpen die in 2013 in het overleg van de Ouderraad aan de orde zijn geweest, waren de jaarrekening 2012 en de begroting 2014. Daarnaast werden ook belangrijke thema's zoals kwaliteitszorg en passend onderwijs besproken. De Ouderraad heeft het als zeer zinvol ervaren dat er uitgebreid werd stilgestaan bij de samenvoeging van de 3 vmbo scholen in de regio Bergen op Zoom. Ook de sessie met de Ondernemingsraad en de Leerlingen/Studentenraad over onderwijsmethoden en ICT was zeer interessant."

De Ouderraad heeft een helder beeld van de eigen rol: "De Ouderraad zou je kunnen beschrijven als een soort 'schaduw-Raad van Toezicht'. Een goede relatie met de bestuurder waarbij je als 'sparringpartner' en spiegel fungeert is belangrijk. Instemming met of advies over documenten die ons worden voorgelegd zijn eigenlijk een resultante van die relatie. Hoe beter de Ouderraad functioneert als 'schaduw-Raad van Toezicht' hoe minder spannend de advies- en instemmingsaanvragen zijn; de échte discussie heb je dan al met elkaar gehad. Dát hebben we afgelopen jaar met elkaar bereikt: Raad van Bestuur en Ouderraad nemen elkaar serieus, we respecteren elkaars rollen en gaan open het gesprek aan."

Ondanks de inspanningen die daartoe worden verricht blijkt het lastig om op alle scholen en colleges een Ouderraad te kunnen installeren, om diverse redenen. Zo heeft bijvoorbeeld een aantal scholen van ROC West-Brabant veel deeltijdstudenten, waarvan de ouders wellicht minder het belang van deelnemen in een raad zien. Een andere reden is de wetgeving rondom Ouderraden. Alleen het vmbo heeft de wettelijke verplichting tot het formeren van een

Ouderraad, in het mbo wordt dit 'slechts' als mogelijkheid benoemd.

De Ouderraad hierover: "Het is jammer dat een aantal lokale directies een 'sparringpartner' mist. Zowel de ouders als wellicht ook een aantal directeuren realiseren zich wellicht nog onvoldoende de waarde van dit overleg."

7.4 Overige interne dialoog

Er worden ook andere bijeenkomsten en gelegenheden benut om in gesprek te raken met leerlingen, ouders en studenten. Zo voert de Raad van Bestuur regelmatig informele lunchgesprekken met vertegenwoordigers van studenten van de mbo colleges en wordt het digitale studentenpanel een enkele maal bevroegd over een onderwerp. Een aantal medewerkers maakt deel uit van het digitale medewerkerspanel en wordt ongeveer 6 maal per jaar gevraagd een vragenlijst in te vullen, daarnaast worden de leden zo'n 2 keer per jaar uitgenodigd voor een 'live' bijeenkomst.

Vanzelfsprekend zijn de vele werkbezoeken op locatie momenten waarop de leden van de Raad van Bestuur de gelegenheid aanpakken om met zowel leerlingen en studenten als medewerkers te spreken.

Continuïteitsparagraaf

Hoewel het pas over een jaar een verplicht onderdeel van het Geïntegreerd Jaardocument vormt, voegen we in dit verslag reeds een continuïteitsparagraaf in.

Dit hoofdstuk komt voort uit afspraken die zijn gemaakt tussen de Minister van Onderwijs en de MBO Raad, geldend vanaf het jaarverslag 2014. Bijgevolg ontbreken nu nog enkele gegevens, doubleert dit hoofdstuk soms met informatie elders in het jaarverslag of wordt kort verwezen naar informatie in andere hoofdstukken. Voor het jaarverslag over 2014 zal dit hoofdstuk verder conform de richtlijnen worden opgesteld.

8.1 Meerjarenperspectief

In 2013 werd het meerjarenperspectief van ROC West-Brabant herijkt met een dashboardmodel op ROC-niveau. Dit meerjarenperspectief heeft ook geholpen om de begrotingsopstelling 2014 te verrijken met een beleidsrijkere doorkijk naar 2015 en 2016.

Het meerjarenperspectief omvat overzichten waarbij 2 jaar terug wordt gekeken en 5 jaar vooruit. Bij de overzichten wordt gekeken naar het verband tussen ontwikkelingen van deelnemersaantallen, bekostiging, formatie, huisvesting en investeringen en financiële indicatoren zoals rentabiliteit, solvabiliteit en liquiditeit. Dit meerjarenperspectief werd eind 2013 opgesteld op ROC-niveau en verwerkt in de begrotingen voor 2014-2016. Als volgende stap zal dit dashboardmodel worden opgesteld op het niveau van colleges en vmbo-entiteit.

Welke trends nemen we waar en welke ontwikkelingen zien we binnen de regio West-Brabant die van invloed zijn op ROC West-Brabant? Het gaat daarbij om de cijfers én om het verhaal er achter.

8.2 Verwachte ontwikkelingen

In deze paragraaf volgen de ontwikkelingen met betrekking tot de financiële kengetallen, leerlingen- en studentenaantallen, formatie en huisvesting.

8.2.1 Ontwikkelingen in financiële kengetallen 2011-2018

financiële kengetallen	norm/ signaleringsgrens	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
solvabiliteit 1		0,52	0,51	0,50	0,53	0,54	0,54	0,56	0,57
solvabiliteit 2	0,30	0,55	0,56	0,56	0,58	0,59	0,58	0,60	0,62
liquiditeit	0,75	1,64	1,42	1,28	0,55	0,53	0,72	0,46	0,26
rentabiliteit	0,0%	0,6%	-4,4%	-1,6%	0,9%	1,8%	1,8%	1,0%	1,0%

De rentabiliteit was in 2012 zoals bekend fors negatief (-4,40%). Ook in 2013 is sprake van een negatieve rentabiliteit (-1,6%).

Voor 2014 en daarna wordt weer een positief rendement verwacht van 0,87%. Dat zal in de daarop volgende jaren positief blijven. Het jaar 2014 is voorzichtig begroot.

Binnen ons ROC is zowel solvabiliteit 1 (Eigen Vermogen / Totale Vermogen) als solvabiliteit 2 ((Eigen Vermogen + voorzieningen)/Totale Vermogen) op orde met een percentage dat zich beweegt tussen 0,50 en 0,62 ruim binnen de normen van het Ministerie van Onderwijs.

De liquiditeit was de afgelopen jaren goed te noemen en in 2011 boven de bandbreedte van het ministerie. Als gevolg van de resultaten van 2012 en 2013 en de nieuwbouwprojecten zien we de liquiditeit teruglopen naar 0,53 in 2015. In 2013 is de norm voor liquiditeit die gehanteerd wordt door het ministerie verhoogd naar 0,75. Hierdoor zakt de liquiditeit eerder dan voorzien onder de norm van het ministerie. De daling van de liquiditeit in 2017 wordt veroorzaakt doordat ons ROC gebruik zal maken van aanvullende faciliteiten ten behoeve van nieuwbouw. In 2016 is het voornemen gebruik te maken van een voorziening van € 10 mln ten behoeve van nieuwbouw, deze is opgenomen in de gepresenteerde cijfers. Uiteraard zal de komende periode de liquiditeit gemonitord worden.

8.2.2 Ontwikkelingen in leerling- en studentaantallen 2011-2018

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VO								
Leerlingaantallen								
Leerling regulier	5.321	5.226	5.330	5.313	5.350	5.356	5.362	5.375
Leerling LWOO	2.079	1.983	1.873	1.805	1.827	1.817	1.808	1.799
Totaal VO	7.400	7.209	7.203	7.118	7.177	7.173	7.170	7.174
EDUCATIE								
Studentenaantallen								
Vavo voltijd	149	129	95	148	148	145	142	139
Vavo deeltijd	289	307	298	301	301	295	289	283
Overige educatie	721	450	253	420	420	420	420	420
Totaal Educatie	1.159	886	646	869	869	860	851	842
MBO								
Studentenaantallen								
Deelnemers BOL	9.947	10.198	10.922	11.194	11.261	11.263	11.263	11.265
Deelnemers BBL	9.832	9.453	7.529	5.955	5.614	5.586	5.698	5.719
Totaal ongewogen	19.779	19.651	18.451	17.149	16.875	16.849	16.961	16.984
Totaal gewogen	13.880	13.979	13.934	13.576	13.507	13.497	13.542	13.553

Binnen het vo blijven de leerlingaantallen tot 2018 nagenoeg op hetzelfde peil. Voor de educatie is het beeld vanaf 2014 eveneens stabiel. Binnen het mbo zien we tussen 2011 en 2014 twee elkaar compenserende ontwikkelingen: een forse daling binnen de bbl tegenover een groei van de bol. Per saldo is de resultante een daling van het ongewogen studentenaantal, ook wel aangeduid als het aantal 'koppen'. Echter gemeten in gewogen aantallen (exclusief bedrijfs-groepen), waarbij een bol-student ongeveer 3 maal zo zwaar meetelt als een bbl-student, blijft het mbo-studenten-volume stabiel. In totaliteit levert dit eveneens een stabiel beeld op voor de totale ROC-populatie voor de komende periode 2014-2018. Voor een toelichting op de cijfers tot 2013 verwijzen we naar paragraaf 4.2.

8.2.3 Ontwikkelingen in formatie 2011-2018

Fte'n (exclusief stagiaires); loonkosten in € 1.000

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
fte vast	1.888	1.874	1.783	1.750	1.713	1.695	1.683	1.662
fte flexibel	270	288	197	199	181	177	184	195
Totaal fte	2.158	2.162	1.980	1.949	1.894	1.872	1.867	1.857
loonkosten* € 1.000	€145.301	€ 146.204	€ 141.866	€ 144.821	€ 140.178	€ 137.493	€ 137.276	€ 136.777

* In het verleden is besloten docenten in het vmbo conform een met het mbo vergelijkbare hogere schaal te betalen terwijl de bekostiging wel gebaseerd is op die lagere schaal.

Terugkijkend is zichtbaar dat de formatie tussen 2012 en 2013 fors is gedaald. Die daling zet naar verwachting nog door in 2014 en 2015. De oorzaak hiervan ligt in slechts geringe mate in dalende leerling-/studentenaantallen: dat speelde alleen bij de krimp in de educatie en bij het samenvoegen van vmbo-vestigingen (zoals Prinsentuin Van Cooth in Breda). Het grootste deel van de formatiedaling werd noodzakelijk vanwege het wegvallen van incidentele inkomstenstromen zoals Innovatiebox- en Stagebox-trajecten. Met het formatieniveau van 2014-2015 en het betrekkelijk stabiele beeld van het toekomstige (gewogen) leerling- en studentenvolume van zowel vmbo als mbo, is er nu weer sprake van een zekere stabiliteit. Hoewel er nog een onzekerheid ligt bij de toekomst van de educatie lijkt er geen kwantitatieve frictie te zijn tussen de ontwikkeling van de leerling-/studentenaantallen en de formatieontwikkeling. Meer informatie over dit onderwerp is ook te lezen in paragraaf 1.3.5. over educatie en 1.4 over personele ontwikkelingen.

De uitdaging voor de komende jaren is het vergroten van de flexibele schil. Als gevolg van de krimp in formatie is die flexibele schil sterk afgenomen. Het vergroten van de flexibele schil wordt mogelijk gemaakt door natuurlijk verloop in de komende jaren. Vast personeel kan dan (deels) vervangen worden door nieuwe instroom in tijdelijke dienst. Het natuurlijk verloop (enkel als gevolg van pensionering) tussen 2011 en 2018 bedraagt ruim 360 fte. De verdeling over de jaren ziet als volgt uit:

Natuurlijk verloop	2013	2014	2015	2016	2017	2018
fte	20,07	46,05	57,43	77,1	80,4	80,38

In de begroting is uitgegaan van een ongewijzigde gemiddelde personeelslast. De verwachting is echter dat deze zal afnemen als gevolg van de uitstroom van relatief dure medewerkers. Tevens is uitgegaan van ongewijzigde BAPO, echter de verwachting is dat deze zal afnemen. We dienen wel rekening te blijven houden met oude verplichtingen, met name de LB/LC-problematiek, die nog jaren doorwerken in het resultaat.

8.2.4 Ontwikkelingen in huisvesting 2011-2018

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
aantal 1.000 m ² bvo	260	260	237	219	217	217	212	211
aantal locaties	72	72	65	60	58	58	54	53
investeringen in € 1.000	4.600	8.600	14.343	18.000	3.200	5.200	13.000	13.000
desinvesteringen in € 1.000						2.564	PM	
Huisvestingslasten in € 1.000	22.270	21.249	21.931	22.753	21.663	22.123	22.138	22.587

Algemeen

De huisvestingskosten op stichtingsniveau waren in 2011 € 86 per m² en lopen op via € 104 per m² in 2014 naar € 107 per m² 2017. De hogere kosten in 2014 en 2017 zijn voornamelijk te verklaren vanuit de verhuiskosten naar de opgeleverde nieuwbouwlocaties en afstoting van reeds afgeschreven locaties. Ter vergelijking: de huisvestingskosten per m² in de Mbo Benchmark 2011 zijn € 104.

In 2013 staan in totaal 65 panden op naam van Stichting ROC West-Brabant, hiervan worden 19 panden gehuurd, de overige panden zijn in eigendom. Om een goed totaalbeeld te krijgen van de huisvesting is een aantal groepen te onderscheiden. Naast de huisvesting voor vo en mbo is tevens de huisvesting voor 'privaat', verhuur aan derden en de scholen van SKVOB waarvoor ROC West-Brabant het beheer uitvoert inzichtelijk gemaakt.

Huisvesting vo

Binnen het vo zien we een teruggang in locaties van 13 naar 11 per 2014. In de regio Bergen op Zoom worden 3 locaties geconcentreerd en teruggebracht tot 1. De oorzaak ligt in de demografische krimp als gevolg waarvan het aantal leerlingen in het westelijk deel van Noord-Brabant en Zeeland (Tholen) daalt.

Huisvesting mbo

Bij het mbo vindt de grootste verandering in 2014 plaats als Kellebeek College overgaat naar de nieuwbouwlocatie. Kellebeek College gaat dan terug van 6 locaties (huur) naar 1 locatie (eigendom). Voor 2017 is gepland dat Vitalis College nieuwbouw betreft en daarmee eveneens teruggaat in aantal locaties.

Huisvesting privaat

Binnen de groep huisvesting privaat was in 2013 nog sprake van een pand in Gilze-Rijen, voor RWTC. Vanwege de aandelenoverdracht aan Gate2 is dat pand inmiddels afgestoten. Verder hebben we nog het pand op Aviolanda (Hoogerheide) voor ATG. Dat pand is in hoofdzaak in gebruik voor publieke doeleinden.

Verhuur aan derden

De verhuur aan derden betreft verschillende panden met verschillende bestemmingen. Op korte termijn zijn in dit verband twee risico's te benoemen: het hotel in het Trivium in Etten-Leur en het kinderdagverblijf van de Stichting KOB in Bergen op Zoom.

8.2.5 Meerjarenstaat van baten en lasten

(bedragen in € 1.000)

	2013	2014	2015	2016
BATEN				
Rijksbijdrage	191.837	188.984	181.603	176.482
Overige Overheidsbijdragen	2.748	3.326	2.786	2.754
Cursus, les- en examengelden	875	685	681	664
Baten werk i.o.v. derden	6.973	9.802	10.763	10.970
Overige baten	<u>9.557</u>	<u>11.458</u>	<u>11.134</u>	<u>10.934</u>
SOM DER BATEN	211.990	214.255	206.967	201.804
LASTEN				
Personeelslasten	159.540	157.110	151.581	146.545
Afschrijvingen	15.335	12.767	12.889	12.836
Huisvestingslasten	13.949	15.409	13.616	13.956
Overige lasten	<u>23.760</u>	<u>24.503</u>	<u>22.486</u>	<u>22.035</u>
SOM DER LASTEN	212.584	209.789	200.572	195.372
SALDO BATEN EN LASTEN	- 594	4.466	6.395	6.432
Saldo financiële baten en lasten	<u>- 2.604</u>	<u>- 2.407</u>	<u>- 2.383</u>	<u>- 2.289</u>
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	- 3.198	2.059	4.012	4.143
Belastingen	- 207	- 133	- 142	- 190
Resultaat deelnemingen	<u>- 764</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
RESULTAAT NA BELASTINGEN	- 4.169	1.926	3.870	3.953
Minderheidsbelang derden in resultaat	<u>693</u>	<u>-16</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
RESULTAAT	- 3.476	1.910	3.870	3.953

Deze meerjarenstaat van baten en lasten is voor de jaren 2014 tot en met 2016 gebaseerd op de begroting 2014.

Deze begroting is vastgesteld op 17 december 2013. De financiële kengetallen opgenomen in paragraaf 8.2.1 zijn bepaald bij het opstellen van het jaarverslag 2013.

8.3 Beleidsmatige ontwikkelingen richting 2018

In deze paragraaf worden het huisvestingsbeleid en organisatie en besturing toegelicht.

8.3.1 Huisvestingsbeleid

ROC West-Brabant werkt op basis van een strategisch huisvestingsplan uit 2005. Dit wordt jaarlijks bijgewerkt, gekoppeld aan liquiditeitsprognoses en besproken door de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht. In de overzichten in paragraaf 8.2.4 is al zichtbaar dat het beleid van de afgelopen jaren heeft geleid tot een aanzienlijke reductie in vloeroppervlakte.

Er is behoefte geconstateerd om een nieuw strategisch huisvestingsplan op te stellen met de horizon op 2025. In dit plan zal onze toekomstgerichte visie worden vertaald in eisen die wij stellen aan onze gebouwenvoorraad, waarbij aandacht is voor de omvang van de gebouwenvoorraad, de locatiekeuze en de eigendomssituatie. Het nieuwe strategisch huisvestingsplan wordt in 2015 opgesteld, eerst dan nadat het ROC-brede meerjarenplan 2020 is vastgesteld.

De verwachting is overigens dat de komende jaren zowel het totaal aantal m² in eigendom als het aantal m² dat gehuurd wordt verder zullen afnemen. We onderkennen het risico op onderbezetting van de gebouwen indien zich een terugloop van studenten- en leerlingaantallen zou voordoen. Deze terugloop lijkt nu niet waarschijnlijk gelet op de prognoses in paragraaf 8.2.2. Wel zullen we pas in 2015 meer zicht hebben op gevolgen voor de bekostiging van Focus op Vakmanschap.

8.3.2 Organisatie en besturing

In 2013 is de organisatiestructuur als gevolg van het programma ROC Service en Advies qua ondersteuning ingrijpend veranderd. De per domein ingerichte decentrale en centrale diensten zijn deels getransformeerd naar twee centraal georganiseerde ondersteunende organisaties: ROC Diensten en Bedrijfsvoering. De diensten Financiën, P&O, Audit en Control (deels) en de Deelnemersadministratie

zijn in de eerste tranche RSA vanuit colleges en bestuurscentrum samengevoegd tot de eerder genoemde organisatieonderdelen. In het najaar van 2014 zal de analysefase voor de tweede tranche van RSA starten voor de overige ondersteunende diensten/domeinen. De implementatie daarvan, krijgt zijn beslag in 2015.

De beleidsvoorbereidingscyclus is via de introductie van beleidsadviesgroepen (BAG's) dieper in de organisatie belegd met een steviger inbreng vanuit directeuren. Via jaarplannen per beleidsadviesgroep (georganiseerd rond de domeinen HR, IM, F&C en Zorg) zal de beleidsontwikkeling geoperationaliseerd en gevolgd gaan worden.

8.4 Risicomanagement

Onze aandacht voor risicomanagement is bewust gericht geweest op kritische projecten (nieuwbouw, scholenfusies, ROC Service en Advies) en op zaken rondom kwaliteitszorg. Deze focus was nodig gezien de urgent optredende problematiek van de afgelopen anderhalf jaar en heeft tot verbeteringen in de projectresultaten geleid.

Het belang van strategisch en gestructureerd risicomanagement wordt door ons erkend. Bij de inrichting van de controlfuncties in de context van ROC Service en Advies hebben we het 'three-lines-of-defence'-model als uitgangspunt genomen. In de tweede helft van 2014 en eerste helft van 2015 wordt dit breder opgepakt. In aansluiting op de handreiking risicobeheersing hbo worden 5 hoofdrisicogebieden onderscheiden: onderwijs en onderzoek, bedrijfsvoering, personeel, compliance, externe omgeving.

• Onderwijs en onderzoek

Bij onderzoek (in 2012) van de Onderwijsinspectie naar de Staat van de Instelling heeft ROC West-Brabant bij de rapportage (2013) een onvoldoende gekregen voor kwaliteitsborging. Mede met het oog daarop is er inmiddels een ROC-breed kwaliteitszorgsysteem ontwikkeld. Verdere implementatie hiervan heeft prioriteit met als doel het op orde brengen van de kwaliteitsborging.

• Bedrijfsvoering

De 1e tranche van het programma ROC Service en

Advies moet vruchten af gaan werpen dankzij de effecten van gestandaardiseerde, efficiënt ingerichte processen die adequaat ondersteund worden door middel van automatisering. Een belangrijke opbrengst moet liggen in goede sturingsinformatie, cruciaal voor het (bij)sturen en beheersen op ieder niveau van de organisatie. De 2e tranche RSA zal minder omvangrijk en ingrijpend zijn maar daarmee niet minder belangrijk. Leerpunten uit de eerste tranche worden meegenomen bij de opzet en uitwerking van de tweede tranche.

- **Personeel**

We voorzien, rekening houdend met gewogen aantallen in het mbo, stabiliteit in studenten- en leerlingenaantallen en daarnaast een relatief omvangrijke uitstroom van oudere personeelsleden vanwege pensionering. Het feit dat deze twee verschillende demografische trends van ontgroening en vergrijzing zich simultaan manifesteren heeft voor- en nadelen. Voordeel is dat beide ontwikkelingen elkaar compenseren: de beperkte terugloop van leerlingen en studenten kunnen we formatief opvangen door het benutten van natuurlijk verloop. Een nadeel is dat beide trends hun eigen uitdagingen stellen: enerzijds is er de vraag hoe we afdelingen levensvatbaar houden bij krimp. Anderzijds is het de vraag hoe we ons personeelsbestand kwantitatief en kwalitatief op peil houden. Voor wat betreft het eerste zijn er zowel in Breda en omgeving als in de westelijke regio rond Bergen op Zoom inmiddels forse stappen gezet om de vmbo scholen, die gelet op hun omvang als eerste bedreigd worden bij krimp, door herschikking en herprofilering toekomstbestendig te maken. Op het tweede, de toekomstige personeelsvoorziening, moet de versterkte HR-ondersteuning met een proactieve wervingsstrategie tijdig en adequaat inspelen. De uitdaging hier is zowel kwantitatief als ook kwalitatief. De kwalitatieve uitdaging is om mensen te kunnen werven die over de juiste bevoegd- en bekwaamheden beschikken. Daarnaast is het van belang de flexibele schil weer te vergroten.

Onder het personeelsbeleid gaven we hierboven al aan dat we de verantwoordelijkheid voor het onderwijs steeds dieper in de organisatie leggen bij resultaatverantwoordelijk teams. Vanuit een oogpunt van risico moeten we ons er daarbij van bewust zijn dat mogelijk nog niet alle teams al een voldoende niveau van taakvolwassenheid hebben kunnen ontwikkelen.

- **Compliance**

Wijzigingen en onduidelijkheden in wet- en regelgeving worden door de wetgever regelmatig steeds strikter geïnterpreteerd. Het publieke debat en politieke druk doen zich hier gelden. Hierdoor veranderen de spelregels soms al tijdens het spel. Zo leidt de aanscherping van de regeltoepassing betreffende de scheiding publiek-privaat tot discussies over in het verleden genomen besluiten.

- **Externe omgeving**

Economische ontwikkelingen in de regio hebben een grote impact op de vraag naar onze opleidingen. Doet de recessie in zijn algemeenheid zich al gelden, daarnaast leiden specifieke gebeurtenissen zoals de sluiting van Philip Morris en Tetrapak tot een zeer beweeglijke en soms onvoorspelbare omgevingscontext. Wanneer grotere invloed van het bedrijfsleven op onze opleidingen hoog op de politieke agenda staat leidt dat tot een vraag naar meer flexibiliteit. Het voldoen aan deze beweeglijke vraag, opleiden voor de wat langere termijn en daarbovenop tevens voldoen aan wet- en regelgeving zijn krachtenvelden die soms met elkaar op gespannen voet staan.

Tot slot

Er is een flinke stap gezet in het denken in mogelijke risico's en het anticiperen daarop, door middel van beleidsmaatregelen. Op basis van de aangesneden problematieken in dit hoofdstuk, menen wij met deze benadering de continuïteit van onze organisatie voldoende geborgd te hebben. Dat neemt niet weg dat een verdere uitwerking van risico-beheersing en -controle in onze bedrijfsvoering onze voortgaande aandacht heeft.

Jaarrekening 2013

VASTGESTELD DOOR RAAD VAN TOEZICHT, D.D. 23 JUNI 2014

Jaarrekening 2013

Jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2013	90
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2013	91
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2013	92
Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	93

Enkelvoudige jaarrekening

Balans per 31 december 2013	123
Staat van baten en lasten over 2013	124
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	125

Overige gegevens

Voorstel bestemming saldo staat van baten en lasten	134
Gebeurtenissen na balansdatum	135
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	135

Bijlagen

Gegevens over de rechtspersoon	137
OVO scholen	138
Huisvesting Scholen Masterplan Breda	139

Jaarrekening

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2013

(na verwerking resultaatbestemming en x € 1.000)

	Ref.	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	4	65	0
Materiële vaste activa	5	171.357	173.109
Financiële vaste activa	6	<u>100</u>	<u>100</u>
<u>Totaal vaste activa</u>		171.522	173.209
Vlottende activa			
Vorraden	7	277	136
Vorderingen	8	9.437	11.553
Liquide middelen	9	<u>45.713</u>	<u>49.653</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>		55.427	61.342
Totaal activa		<u><u>226.949</u></u>	<u><u>234.551</u></u>
Groepsvermogen			
Aandeel van de rechtspersoon	10	114.208	117.693
Aandeel van derden	11	<u>-34</u>	<u>1.075</u>
<u>Totaal groepsvermogen</u>		114.174	118.768
Vorzieningen	12	12.777	11.989
Langlopende schulden	13	56.795	60.502
Kortlopende schulden	14	<u>43.203</u>	<u>43.292</u>
Totaal passiva		<u><u>226.949</u></u>	<u><u>234.551</u></u>

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2013
(x € 1.000)

	Ref.	2013	Begroting 2013	2012
Baten				
Rijksbijdragen	16	191.837	185.516	194.042
Overige overheidsbijdragen	17	2.748	4.683	7.495
Cursus, les en examengeld	18	875	361	1.205
Baten werk i.o.v. derden	19	6.973	16.174	10.496
Overige baten	20	9.557	10.426	9.625
Totaal baten		211.990	217.160	222.863
Lasten				
Personeelslasten	21	159.540	163.693	173.987
Afschrijvingen	23	15.335	13.325	15.075
Huisvestingslasten	24	13.949	15.552	14.588
Overige lasten	25	23.760	25.095	26.928
Totaal lasten		212.584	217.665	230.578
Saldo baten en lasten		-594	-505	-7.715
Financiële baten en lasten	27	-2.604	-2.468	-2.306
Resultaat		-3.198	-2.973	-10.021
Belastingen	28	-207	-90	-108
Resultaat deelnemingen	29	-764	0	0
Resultaat na belastingen		-4.169	-3.063	-10.129
Minderheidsbelang derden in resultaat	30	693	-82	286
Nettoresultaat		-3.476	-3.145	-9.843

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2013
 (x € 1.000)

	Ref.	2013	2012
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		-594	-7.715
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Afschrijvingen (excl. boekresultaat)	23	15.360	15.148
Mutaties voorzieningen		788	3.160
		16.148	18.308
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>			
Voorraden		-141	9
Vorderingen		2.116	3.970
Schulden		-89	-2.896
		1.886	1.083
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		17.440	11.676
Interestbaten	27	893	1.340
Vennootschapsbelasting	28	-207	-108
Interestlasten	27	-3.497	-3.646
Resultaat deelnemingen	29	-764	0
		-3.575	-2.414
Kasstroom uit operationele activiteiten		13.865	9.262
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in immateriële vaste activa	4	-75	0
Investerings in materiële vaste activa	5	-16.755	-17.815
Investerings in financiële vaste activa	6	0	-100
Desinvesteringen in materiële vaste activa	5	3.157	108
Vervreemding groepsmaatschappijen		-425	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-14.098	-17.807
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	13	-3.707	-3.744
Agiostorting	39	0	1.635
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-3.707	-2.109
Mutatie liquide middelen		-3.940	-10.654
<u>Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:</u>			
		2013	2012
Stand per 1 januari		49.653	60.307
Mutatie boekjaar		-3.940	-10.654
Stand per 31 december		45.713	49.653

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1 Algemene toelichting**1.1 Activiteiten**

De activiteiten van Stichting ROC West-Brabant te Breda, kantoorhoudende te Etten-Leur, en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit dienstverlening op het gebied van onderwijs.

1.2 Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van Stichting ROC West-Brabant opgenomen, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Stichting ROC West-Brabant overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd.

De waarderingsgrondslagen van de groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn gelijk.

Aangezien de staat van baten en lasten over 2013 van Stichting ROC West-Brabant in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is (in de enkelvoudige jaarrekening) volstaan met weergave van een beknopte staat van baten en lasten in overeenstemming met artikel 2: 402 BW.

De in de consolidatie begrepen verbonden partijen (zie eveneens referentie 35) zijn:

ROC Corbeille B.V. (100%)
 P3transfer* B.V. (100%)
 ROC Bedrijfsopleidingen B.V. (100%)
 ROC Personeel B.V. (100%)
 Novalis Personeel B.V. (100%)
 IT Workz B.V. (100%)
 ATG B.V. (100%)
 ROC ICT Services B.V. (100%)

Stichting ROC West-Brabant kan daarnaast de financiële en operationele activiteiten van de Stichting tot Steun aan het Baronie College beheersen en zij heeft de overheersende zeggenschap over de activiteiten van Stichting Talentenfonds ROC West-Brabant.

Deze rechtspersonen zijn echter afzonderlijk en gezamenlijk van te verwaarlozen betekenis. Derhalve is ook in 2013 afgezien van consolidatie van deze rechtspersonen.

* P3transfer is in 2013 failliet gegaan. In de geconsolideerde staat van baten en lasten 2013 zijn de cijfers van P3transfer B.V. tot aan het moment van faillissement meegenomen.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

1.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

1.4 Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bevoegd gezag van Stichting ROC West-Brabant over verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat het bevoegd gezag schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2: 362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

In 2013 heeft zich de volgende schattingswijziging voorgedaan:

De resterende periode waarin het gebouw aan de Terheijdenseweg 414 wordt afgeschreven is met ingang van 2013 vastgesteld op 6 jaar. Ultimo 2018 wordt dit pand verlaten en wordt nieuwbouw betrokken.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 660), die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.5.

Goodwill wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Goodwill	20,0%
----------	-------

2.4 Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.5.

Overige activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Gebouwen	3,3%
Verbouwingen	5-10%
Terreinvoorzieningen	10%
Terreinen	0%
Hard- en software	25-33,3%
Meubilair	6,7%
Overig inventaris	5-10%
Vervoermiddelen	25%

Bij gebouwen wordt rekening gehouden met een restwaarde van 10%.

Bij vervoermiddelen wordt rekening gehouden met een restwaarde van 20%.

Subsidies op investeringen zijn in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de gebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt. Jaarlijks wordt het plan geactualiseerd.

2.5 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

2.6 Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd op vervaardigingsprijs indien nodig onder aftrek van een voorziening voor incurantheid. De vervaardigingsprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging, alsmede kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen.

2.7 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

2.9 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. De bestemmingsfondsen zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door derden is aangebracht.

Voor een verdere toelichting van het vermogen wordt verwezen naar het enkelvoudige deel van deze jaarrekening.

2.10 Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het nettobelang in de netto-activa van de desbetreffende groepsmaatschappijen.

Voor zover de betreffende groepsmaatschappijen een negatieve nettovermogenswaarde hebben, worden de negatieve waarden alsmede eventuele verdere verliezen niet toegewezen aan het minderheidsbelang derden, tenzij de derden-aandeelhouders een feitelijke verplichting hebben en in staat zijn om de verliezen voor hun rekening te nemen.

2.11 Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De contante waardebepaling heeft plaatsgevonden op basis van een discontering tegen 4%.

Voorziening wachtgelden

De voorziening wachtgelden is gevormd voor toekomstige wachtgelduitkeringen aan ex-werknemers die ultimo boekjaar aanspraak maken op een wachtgelduitkering.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

De voorziening arbeidsongeschiktheid is opgenomen voor de verwachte verplichting die op balansdatum bestaat tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening sociaal beleid

De voorziening sociaal beleid heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van verwachte (ontslag) uitkeringen en reorganisatiekosten.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. Deze voorziening wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Voorziening latente belastingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

2.12 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

2.13 Financiële instrumenten

ROC West-Brabant past de wijzigingen in RJ 290 Financiële instrumenten als gevolg van RJ-uiting 2013-15 nog niet volledig toe voor boekjaar 2013, maar pas vanaf boekjaar 2014.

De wijzigingen in RJ 290 Financiële instrumenten zullen naar verwachting geen effect hebben op de jaarrekening 2014 van ROC West-Brabant.

ROC West-Brabant past kostprijshedge-accounting toe voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde variabel rentende schulden worden omgezet in vast rentende leningen. Het effectieve deel, wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Op iedere balansdatum wordt bepaald of er een indicatie is voor ineffectiviteit door de kritische kenmerken van het hedge-instrument te vergelijken met de kritische kenmerken van de afgedekte positie. In het geval dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de kritische kenmerken van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd.

Ineffectiviteit wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt indien en voor zover uit de kwantitatieve ineffectiviteitsmeting (cumulatief) een verlies blijkt. In 2013 is er geen sprake van een ineffectief deel.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.2 Opbrengstverantwoording

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3 Rijksbijdrage

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

3.4 Overige overheidsbijdragen

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de condities voor ontvangst kunnen worden aangetoond.

Investeringsubsidies

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

3.5 Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen, die bij aanvang van het cursusjaar in rekening worden gebracht, worden tijdsevenredig als baten in het betreffende boekjaar verantwoord.

3.6 Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

ROC West-Brabant heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP die wordt gekwalificeerd als een toegezegd-pensioenregeling. Onder een toegezegd-pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren.

ROC West-Brabant heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfspensioenfonds verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Voor zover de verschuldigde premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

Tezamen met andere rechtspersonen past ROC West-Brabant dezelfde bedrijfstakpensioenregeling toe. ROC West-Brabant heeft in geval van een tekort bij de bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het ABP per 31 december 2013 is 106% (per 30 april 2014 105%).

3.7 Afschrijvingen

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen evenals afboekingen in verband met een duurzame waardevermindering.

3.8 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt.

3.9 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

3.10 Segmentatie

De segmentatie van de staat van baten en lasten is gebaseerd op de diverse onderwijstypen binnen Stichting ROC West-Brabant. Er worden 3 onderwijstypen onderscheiden. Het AOC, het VO en de BVE. Het AOC omvat het volledige groene onderwijs - MBO en VO - binnen Stichting ROC West-Brabant. Het VO omvat alle overige V(MB)O scholen binnen Stichting ROC West-Brabant. De BVE omvat alle MBO scholen binnen Stichting ROC West-Brabant met uitzondering van MBO school voor groen onderwijs. Ook de activiteiten van de diverse BV's worden meegenomen binnen de sector BVE.

4 Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Goodwill
Stand per 1 januari 2013	
Boekwaarden	0
Mutaties	
Investerings	75
Afschrijvingen	-10
Saldo	<u>65</u>
Stand per 31 december 2013	
Verkrijgingsprijs	75
Cumulatieve afschrijvingen	-10
Boekwaarden	<u><u>65</u></u>

De goodwill is ontstaan bij overname vanuit de 'boedel' van het failliete P3transfer B.V.

5 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Gebouwen en terreinen	In uitvoering	Inventaris en appa- ratuur	Overig	Investe- ringssub- sidies	Totaal
Stand per 1 januari 2013						
Verkrijgingsprijs	241.267	5.072	71.960	1.421	-12.276	307.444
Cumulatieve afschrijvingen	-98.227	0	-42.411	-711	7.014	-134.335
Boekwaarden	143.040	5.072	29.549	710	-5.262	173.109
Mutaties						
Investeringen	2.568	10.874	3.546	270	-503	16.755
Desinvesteringen	-44	0	-3.016	-97	0	-3.157
Afschrijvingen	-6.781	0	-7.093	-203	606	-13.471
Bijzondere waardevermindering	-1.105	-774	0	0	0	-1.879
Saldo	-5.362	10.100	-6.563	-30	103	-1.752
Stand per 31 december 2013						
Verkrijgingsprijs	243.285	15.172	68.282	1.348	-11.713	316.374
Cumulatieve afschrijvingen	-105.607	0	-45.296	-668	6.554	-145.017
Boekwaarden	137.678	15.172	22.986	680	-5.159	171.357

De investeringen in gebouwen en terreinen betreffen de volgende verbouwingen en aankoop terrein:

Nobellaan 50, Bergen op Zoom	433
Frankenthalerstraat 13-15, Breda	311
Tuinzichtlaan 10, Breda	339
Buitenlaan 3, Andel	852
Terheijdenseweg 348, Breda	121
Terheijdenseweg 350, Breda	114
Beemd 10, Breda	131
Rijnesteinstraat 1, Breda	123
Overige	144
	2.568

De investeringen inzake gebouwen in uitvoering betreffen met name de nieuwbouw van het Kellebeek College en de nieuwbouw van de Praktijkschool.

De investeringen in inventaris en apparatuur zijn als volgt opgebouwd:

Meubilair	344
Hard- en software	1.612
Overig inventaris	1.590
	3.546

Bijzondere waardevermindering

In 2013 is het gebouw te Woensdrecht getaxeerd. De taxatiewaarde lag fors lager dan de boekwaarde. Dit is een indicatie voor een impairment. Gelet op de onderbezetting van het gebouw is waardering op realiseerbare waarde hier aannemelijk. De realiseerbare waarde is de hoogste van opbrengstwaarde of bedrijfswaarde. De opbrengstwaarde (waarbij in dit geval kon worden uitgegaan van de taxatie die medio 2013 heeft plaatsgevonden is in dit geval hoger dan de bedrijfswaarde.

Er heeft een bijzondere waardevermindering plaatsgevonden tot de lagere opbrengstwaarde.

Tevens is besloten een aantal nieuwbouwprojecten niet door te laten gaan. De hiermee samenhangende investeringen (veelal aanloopkosten) zijn afgeboekt.

OZB en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

		<u>peildatum</u>
OZB-waarde gebouwen en terreinen	187.980	1-1-2012 en later
Verzekerde waarde gebouwen	370.702	1-1-2013
Verzekerde waarde inventaris	102.903	1-1-2013

6 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>Leningen u/g</u>
Stand per 1 januari 2013	100
Investerings	0
Stand per 31 december 2013	<u>100</u>

Leningen u/g

In 2012 is een lening verstrekt aan de English Education Group. Deze BV zet met ingang van 1 januari 2013 de activiteiten voort van Anglia. Tot 31 december 2012 een entiteit binnen ROC West-Brabant. Afspraken omtrent rente en aflossing zijn vastgelegd in een leningsovereenkomst. Aflossingen vinden plaats met ingang van 2014.

Financiële instrumenten*Renterisico*

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van ROC West-Brabant te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid heeft geleid tot het aangaan van een 2-tal renteswaps bij het afsluiten van een financiering waarvan de ingangsdatum in de toekomst was gelegen, waardoor dit slechts mogelijk was tegen een variabele rente. Op moment van afsluiten van de financiering was de vaste rente die ontstond door het afsluiten van de renteswaps historisch gezien relatief laag.

Liquiditeitsrisico

Voor het afdekken van het renterisico op een langlopende schuld aan de ING bank met een boekwaarde van € 41,8 miljoen (incl. het kortlopende deel) heeft ROC West-Brabant per 31 december 2013 een renteswap lopen van € 41,8 miljoen met een negatieve reële waarde van € 8,6 miljoen. Met deze renteswap wordt het risico van een variabele rente (gebaseerd op 3-maands Euribor plus een opslag van 0,55%) afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 5,10% voor de gehele looptijd. Voor het afdekken van het renterisico op langlopende schulden aan de Rabobank met een boekwaarde van € 13,3 miljoen (incl. het kortlopende deel) heeft ROC West-Brabant per 31 december 2013 een renteswap lopen van € 13,3 miljoen met een negatieve reële waarde van € 0,5 miljoen. Met deze renteswap wordt het risico van een variabele rente (gebaseerd op 3-maands Euribor plus een opslag van 0,7%) afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 5,25% voor de gehele looptijd. Voor de verwerking van beide renteswaps past ROC West-Brabant kostprijs-hedge-accounting toe. De kostprijs van de renteswaps bedraagt nihil.

Indien de reële waarde van de renteswap behorende bij de langlopende schuld aan de ING bank negatief is, heeft ROC West-Brabant geen verplichting om een onderpand te storten. Indien de reële waarde van de renteswap behorende bij de langlopende schuld aan de Rabobank negatief is, is ROC West-Brabant verplicht een onderpand in depot te storten ter hoogte van de negatieve reële waarde min een drempelwaarde van € 2,7 miljoen (margin call).

Bij tussentijdse beëindiging van de renteswap wordt onderling afgerekend op basis van de reële waarde op het moment van beëindiging.

De reële waarden van deze leningen is gelijk aan de boekwaarden.

7 Voorraden

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Gebruiksgoederen	<u>277</u>	<u>136</u>

Een voorziening voor incourantheid wordt niet noodzakelijk geacht.

8 Vorderingen

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Debiteuren	3.403	4.173
Deelnemers/cursisten	1.816	1.400
Ministerie	266	374
Overige overheden	1.360	2.194
Belastingvorderingen	121	113
Overige vorderingen	90	98
Overlopende activa	4.775	5.148
Voorziening wegens oninbaarheid	-2.394	-1.947
Totaal vorderingen	9.437	11.553

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

<u>Ministerie</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Ministerie OCW	266	199
Ministerie EZ	0	175
	266	374

<u>Ministerie OCW</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
LWOO ISK	165	0
1e Opvang vreemdelingen 2e halfjaar 2013	101	0
Personele en exploitatievergoeding VO 2012	0	199
	266	199

De LWOO leerlingen van ISK Breda zijn abusievelijk als regulier bekostigd. In overleg met het Ministerie zijn de gegevens op basis waarvan dit gecorrigeerd kan gaan worden opnieuw aangeleverd. Daarnaast is de 1e opvang van vreemdelingen van het 2e halfjaar wel aangevraagd, maar heeft dit abusievelijk nog niet tot een beschikking geleid. In mei 2014 is vanuit DUO aangegeven dat onze melding terecht is en in beeld bij DUO. Correspondentie hierover vindt plaats onder emailnummer GO-3575.

Ministerie EZ
Begin 2013 heeft een nabetaling over 2012 plaatsgevonden inzake brinnummer 21CY.

<u>Overige overheden</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Gemeenten	642	566
Overig	718	1.628
	1.360	2.194

<u>De vordering op gemeenten is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Educatiegelden boekjaar	397	480
Inburgering boekjaar	73	3
Ov.gemeentelijke subsidies boekjaar	94	18
	564	501
Nog te ontvangen m.b.t. voorgaande jaren	78	65
	642	566

<i>De verdeling over de gemeenten is als volgt:</i>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Bergen op Zoom	31	103
Breda	60	51
Drimmelen	7	81
Etten-Leur	139	8
Geertruidenberg	2	0
Halderberge	69	48
Moerdijk	37	29
Oosterhout	27	4
Roosendaal	169	119
Rucphen	65	38
Steenbergen	29	32
Woensdrecht	5	28
Zundert	2	25
	<u>642</u>	<u>566</u>

De vordering op overige overheden betreft met name een vordering op het Ministerie van SZW uit hoofde van ESF-subsidies.

<u>Belastingvorderingen</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Omzetbelasting	121	0
Vennootschapsbelasting	0	113
Totaal belastingen	<u>121</u>	<u>113</u>

<u>Overige vorderingen</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Borgsommen	73	73
Vorderingen op personeel	17	25
Totaal overige vorderingen	<u>90</u>	<u>98</u>

<u>Overlopende activa</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Automatiseringskosten	1.400	1.273
Lopende projecten	867	915
Leerlingkosten	181	171
Rente-opbrengsten	313	519
Personeelskosten	618	402
Huisvesting	650	701
PR kosten	36	55
Loyalis	24	250
Kopieerkosten	188	172
Samenwerking VO-BVE	217	336
Overige	281	354
Totaal overlopende activa	<u>4.775</u>	<u>5.148</u>

<u>Voorziening wegens oninbaarheid</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Stand per 1 januari	-1.947	-1.073
af: onttrekking	995	154
bij: dotatie	-1.442	-1.028
Stand per 31 december	<u>-2.394</u>	<u>-1.947</u>

De toename van de voorziening wegens oninbaarheid hangt samen met de vorderingen op P3transfer B.V. die per 31 december nog open stonden maar vanwege het faillissement van P3transfer B.V. op 1 mei 2013 niet meer zullen worden voldaan. Daarnaast is de vordering inzake het Trivium Hotel voorzien.

9 Liquide middelen	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Kasmiddelen	47	61
Tegoeden op bankrekeningen	45.666	49.592
	<hr/>	<hr/>
Totaal liquide middelen	<u>45.713</u>	<u>49.653</u>

10 Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen

Het aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen wordt in de toelichting bij de (enkelvoudige) balans nader toegelicht.

11 Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het verloop van het aandeel van derden is als volgt:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Stand per 1 januari	1.075	577
Aandeel in agiostorting	0	784
Resultaat boekjaar	-693	-286
Af: ivm verkoop RWTC	-416	0
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	<u>-34</u>	<u>1.075</u>

<u>Aandeel van derden in deelneming</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Briljant B.V.	-34	-83
RWTC B.V.	0	1.158
	<hr/>	<hr/>
	<u>-34</u>	<u>1.075</u>

RWTC B.V. is ultimo 2013 verkocht.

12 Voorzieningen	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
<u>Personeelsvoorzieningen</u>		
Wachtgelden	2.238	1.136
Jubilea	2.353	2.315
Arbeidsongeschiktheid	649	852
Sociaal beleid	<u>7.377</u>	<u>5.705</u>
	12.617	10.008
<u>Overige voorzieningen</u>		
Groot onderhoud	0	1.539
Latente belastingen	160	442
	160	1.981
	<hr/>	<hr/>
Totaal voorzieningen	<u>12.777</u>	<u>11.989</u>

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Wacht- gelden	Jubilea	Arbeids- ongeschikt- heid	Sociaal beleid	Totaal pers. voorzie- ningen	Overige voorzie- ningen	Totaal
Stand per 1 januari	1.136	2.315	852	5.705	10.008	1.981	11.989
Dotaties	3.208	38	2	4.778	8.026	79	8.105
Onttrekkingen	-1.425	0	0	-1.924	-3.349	-447	-3.796
Vrijval	-681	0	-205	-1.182	-2.068	-1.453	-3.521
Stand per 31 december	2.238	2.353	649	7.377	12.617	160	12.777
Kortlopend deel < 1 jaar	953	131	350	1.970	3.404	0	3.404
Langlopend deel > 1 jaar	1.285	2.222	299	5.407	9.213	160	9.373

Voorziening wachtgelden

De voorziening is opgenomen voor de verwachte wachtgelduitkeringen van lopende wachtgeld aanspraken. Met ingang van dit jaar wordt rekening gehouden met de aanspraak op het bovenwettelijk deel en met de kans dat iemand ander werk vindt. Het effect van deze schattingswijziging op het resultaat 2013 bedraagt € 0,7 miljoen negatief.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is opgenomen voor verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband van de werknemers.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

De voorziening arbeidsongeschiktheid is opgenomen voor de verwachte verplichting die op balansdatum bestaat tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening sociaal beleid

De dotatie vloeit met name voort uit afspraken met medewerkers van met name de ondersteunende diensten die hen stimuleren om vrijwillig te vertrekken. Dit naar aanleiding van de reorganisatie van de ondersteunende diensten die met ingang van 1 januari 2014 is ingegaan. De onttrekkingen betreffen de betalingen die in 2013 hebben plaatsgevonden aan medewerkers die in het kader van eerdere reorganisaties van bedrijfsonderdelen zijn vertrokken.

Groot onderhoud

Vanuit meerjarenonderhoudsplannen welke jaarlijks worden geëvalueerd/ bijgesteld, wordt de omvang van de benodigde voorziening bepaald. Ultimo boekjaar is de voorziening nihil omdat door een betere spreiding van het groot onderhoud, de kosten zich over de jaren egaliseren.

Voorziening latente belastingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen zijn opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

13 Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2013	Aflossingen 2014	Stand per 31-12-2013	looptijd > 1 jaar	looptijd > 5 jaar	Rentevoet (%)
Kredietinstellingen						
Deutsche Bank	1.903	-102	1.801	411	1.390	6,23
ING	41.875	-2.500	39.375	10.000	29.375	5,10
Rabobank *	1.554	-75	1.479	300	1.179	variabel
Rabobank *	1.928	-107	1.821	426	1.395	3,40
Rabobank *	3.556	-250	3.306	998	2.308	5,72
Rabobank	9.666	-667	8.999	2.667	6.332	5,24
Rabobank	10	-3	7	7	0	6,50
Rabobank	10	-3	7	7	0	6,50
Totaal langlopende schulden	60.502	-3.707	56.795	14.816	41.979	

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

Deutsche Bank

Als zekerheid voor de door Deutsche Bank verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 4.537.800 op onroerend goed te Breda (Markendaalseweg).

ING

Als zekerheid voor de door de ING verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 75.000.000 op onroerend goed van St. ROC West-Brabant.

De kredietfaciliteit bestaat uit een geldlening en een rekening courant krediet van € 25.000.000.

Op de lening met rentepercentage 5,05% is een renteswap afgesloten. Deze renteswap heeft een looptijd tot en met juni 2025. De marktwaarde van de renteswap bedraagt ultimo boekjaar - € 8.552.939

Er zit geen margin-call op deze renteswap hetgeen betekent dat St. ROC West-Brabant geen bijstortingsverplichting heeft.

Rabobank

Als zekerheid voor de door de Rabobank verstrekte geldleningen en kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 25.000.000 op het onroerend goed te Etten-Leur

- borgtocht ad € 7.038.000 door St. Waarborgfonds BVE op de leningen aangeduid met een *

- verpanding huurpenningen en afstanddoening huurrechten

- negative pledge/ pari-passu verklaring en cross-default.

Op de leningen is een renteswap afgesloten met een looptijd tot en met 2 januari 2014.

De marktwaarde van de renteswap bedraagt ultimo boekjaar - € 532.245.

Inmiddels is de looptijd van de renteswap verstreken.

Op deze renteswap zit een margin-call. Het bedrag waarboven sprake kan zijn van een bijstortverplichting bedraagt € 2,7 miljoen. Gegeven de resterende looptijd van 2 dagen zal de negatieve marktwaarde niet meer boven het (huidige) afgesproken bedrag uit kunnen komen. Bijstorting uit hoofde van een negatieve marktwaarde is hier dan ook niet aan de orde.

Op basis van individuele documentatie is vastgesteld dat de beide hedges effectief zijn.

14 Kortlopende schulden

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Kredietinstellingen	8.416	3.744
Crediteuren	6.472	7.731
Ministerie	0	51
Belastingen en premies soc. verz.	6.280	6.816
Schulden terzake van pensioenen	2.175	2.738
Overige kortlopende schulden	199	129
Overlopende passiva	19.661	22.083
	<hr/>	<hr/>
Totaal kortlopende schulden	43.203	43.292

De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar.

<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Loonheffing (incl. sociale premies)	5.937	6.751
Omzetbelasting	0	65
Vennootschapsbelasting	343	0
	<hr/>	<hr/>
Totaal belastingen en premies	6.280	6.816

De belastingen ultimo boekjaar betreffen met name afdrachten over de maand december en de 13e maand.

<u>Schulden terzake van pensioenen</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Premie ouderdoms-/ nabestaandenpensioen	1.799	2.362
Premie VUT/FPU	334	337
Premie invaliditeits/arbeidsongeschiktheidspensioen	36	33
Partner plus	6	6
	<hr/>	<hr/>
Totaal schulden terzake pensioenen	2.175	2.738

De schulden ultimo boekjaar betreffen afdrachten over de maand december en de 13e maand.

<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Borgsommen	106	85
Personeelsvereniging	37	41
Schulden aan personeel	49	0
Ouderraad/ leerlingraad	3	0
Overigen	4	3
	<hr/>	<hr/>
Totaal overige kortlopende schulden	<u>199</u>	<u>129</u>

De schulden aan personeel betreffen nabetalings van netto lonen over 2013.

<u>Overlopende passiva</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Vooruitontvangen wettelijk cursusgeld	1.276	1.671
Geoormerkte subsidies OCW - met verrekening	2.632	4.959
Geoormerkte subsidies EZ - met verrekening	1.342	1.630
Geoormerkte subsidies OCW - zonder verrekening	1.032	772
Geoormerkte subsidies EZ - zonder verrekening	89	69
Niet-geoormerkte subsidies OCW	1.136	1.366
Niet-geoormerkte subsidies EZ	181	185
Lopende projecten	1.002	1.237
Vakantiegeld en -dagen	4.561	5.005
Bijdragen deelnemers restant schooljaar	819	1.306
Rente langlopende leningen	1.112	640
Energie	507	212
Eindejaarsuitkering	169	176
Bindingstoelage	224	0
Huisvesting	395	618
Ouderbijdragen	441	339
Accountants- en advieskosten	99	216
Detachering/uitzendkrachten	550	259
Bijdragen bedrijven	121	831
Terug te betalen subsidie	570	0
Nieuwbouw nota's	439	0
Overige personeelskosten	372	149
Leerlingkosten	100	69
Onderwijsontwikkeling	36	43
Automatisering	23	30
Vooruitontvangen opbrengst	160	30
Overige	273	271
	<hr/>	<hr/>
Totaal overlopende passiva	<u>19.661</u>	<u>22.083</u>

Het verloop van de post vooruitontvangen wettelijk cursusgeld luidt als volgt:

Jaar	Te innen cursusgeld	Inhouding cursusgeld	Saldo 31-12-2012	Te innen cursusgeld 2013	Inhouding cursusgeld 2013	Verlies tlv exploitatie 2013	Vrijval tgv exploitatie 2013	Saldo 31-12-2013
2011	3.645	-2.760	885	-5	-611	0	-269	0
2012	3.452	-2.666	786	69	0	0	0	855
2013				2.808	-2.587	200	0	421
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	7.097	-5.426	1.671	2.872	-3.198	200	-269	1.276

Het te innen cursusgeld betreft het cursusgeld dat verschuldigd is door deelnemers die gedurende het kalenderjaar gestart zijn aan een opleiding. De inhouding cursusgeld betreft de inhouding inzake wettelijk cursusgeld vanuit CFI. Deze inhouding is gebaseerd op de deelnemers per 1-10 in het jaar t-2. Een eventueel overschot wordt niet meteen ten gunste van het resultaat gebracht, omdat deze gelden alsnog (grotendeels) in het jaar t+2 afgedragen zullen moeten worden. De post bevat dan ook maximaal twee jaarlagen. Een eventueel tekort (verlies) wordt wel meteen ten laste van het resultaat gebracht.

Overzicht geoordeelde subsidies OCW en EZVerantwoording subsidies OCW met verrekeningsclausule*Aflopend per ultimo verslagjaar*

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2013	Ontvangen t/m 2013	Lasten 2013	Lasten t/m 2013	Te verrekenen
Energiezuinigheid/ binnenmilieu	2010 - 67062	1	7	1	0	-1	0
Energiezuinigheid/ binnenmilieu	2010 - 66957	1	1	1	0	-1	0
Energiezuinigheid/ binnenmilieu	2010 - 66958	1	7	1	0	-1	0
Energiezuinigheid/ binnenmilieu	2010 - 67019	1	36	1	0	-1	0
Schoolmaatschappelijk werk	2012 - 21737	791	791	791	-791	-791	0
Stagebox 2011	2011 - 19683	1.795	37	1.795	-37	-1.795	0
Stagebox 2012	2012 - 21967	1.630	874	1.630	-874	-1.630	0
Subtotaal (1)		4.220	1.753	4.220	-1.702	-4.220	0

Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2013	Ontvangen t/m 2013	Lasten 2013	Lasten t/m 2013	Saldo 31-12-2013
Schoolmaatschappelijk werk	2013 - 24762	807	0	807	0	0	807
Nederlandse taal en rekenen	2011 - 19303	1.603	185	1.603	-185	-1.603	0
Nederlandse taal en rekenen	2012 - 21673	1.641	345	1.641	-345	-1.641	0
Nederlandse taal en rekenen	2013 - 24623	1.760	0	1.760	-1.295	-1.295	465
Doorontwikkeling PRO/PS	2012 - 102479	20	20	20	-20	-20	0
VSV prestatiesubsidie	2011 - 20887	842	14	842	-14	-842	0
VSV prestatiegelden aanv.	2012 - 20750	34	34	34	-34	-34	0
VSV prestatiesubsidie extra	2012 - 21403	302	32	302	-32	-302	0
VSV projectsubsidie	2011 - 21503	1.037	189	1.037	-161	-1.009	28
VSV regiommiddelen	2012 - 22696	1.400	438	1.400	-830	-1.092	308
VSV regiommiddelen	2013 - 22679	1.112	0	1.112	-749	-749	363
VSV vast 2013 MBO	2012 - 22833	150	150	150	-98	-98	52
VSV vast 2013 VO	2012 - 23503	10	10	10	-10	-10	0
VSV vast 2013 VO	2012 - 23771	20	20	20	-20	-20	0
VSV vast 2013 VO	2012 - 23901	20	20	20	0	0	20
VSV vast 2013 VO	2013 - 23564	10	10	10	-10	-10	0
VSV vast 2014 VO	2013 - 25775	10	0	10	0	0	10
VSV vast 2014 VO	2013 - 25836	10	0	10	0	0	10
VSV vast 2014 VO	2013 - 26043	20	0	20	0	0	20
VSV vast 2014 VO	2013 - 26173	20	0	20	0	0	20
VSV prestatiegelden	2012 - 23227	66	64	66	-64	-64	2
VSV prestatiegelden	2012 - 23362	956	751	956	-460	-915	41
VSV prestatiesubsidie	2013 - 25065	46	0	46	0	0	46
VSV prestatiegelden extra	2012 - 24277	16	16	16	-16	-16	0
VSV prestatiegelden extra	2012 - 24412	302	302	302	-291	-291	11
VSV prestatiegelden extra	2013 - 25055	11	0	11	0	0	11
VSV prestatiegelden extra	2013 - 25059	10	0	10	0	0	10
<i>-transport-</i>		12.235	2.600	12.235	-4.634	-10.011	2.224

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2013	Ontvangen t/m 2013	Lasten 2013	Lasten t/m 2013	Saldo 31-12-2013
<i>-transport-</i>		12.235	2.600	12.235	-4.634	-10.011	2.224
VSV prestatiebox	2013 - 25639	150	0	150	0	0	150
Zij-instroom	2010 - 31607	494	33	494	0	-461	33
Zij-instroom	2010 - 34166	323	47	323	-9	-285	38
Zij-instroom	2011 - 34695	114	6	114	0	-108	6
Zij-instroom	2011 - 34716	95	2	95	0	-93	2
Zij-instroom	2011 - 34829	266	8	266	0	-258	8
Zij-instroom	2011 - 38022	418	11	418	-6	-413	5
Zij-instroom	2012 - 38594	551	355	551	-292	-488	63
Zij-instroom	2013 - 45706	40	0	40	-8	-8	32
Zij-instroom	2013 - 42497	57	0	57	-11	-11	46
Zij-instroom	2013 - 19132	-9	0	-9	9	9	0
Zij-instroom	2013 - 19134	-17	0	-17	17	17	0
M&ICT the long tail	2012 - 90559	194	5	194	-5	-194	0
Meesterschap in techniek	2011 - 21614	250	190	250	-223	-225	25
Subtotaal (2)		15.161	3.257	15.161	-5.162	-12.529	2.632
Totaal		19.381	5.010	19.381	-6.864	-16.749	2.632
In voorgaande jaren ontvangen				-14.895			
Dit jaar ontvangen				4.486			
Van derden (*)				0			
Via OCW in 2013 (conform Gefis)				4.486			
Naar investeringen					0		
Naar derden (m.n. Plusvoorziening, projectsubs.VSV)					-497		
Exploitatie					-6.367		
			<u>31-12-2012</u>				<u>31-12-2013</u>
Naar overlopende passiva 31-12			4.959				2.632
Schuld aan OCW			51				0
			<u>5.010</u>				<u>2.632</u>

Verantwoording subsidies EZ met verrekeningsclausule*Aflop per ultimo verslagjaar*

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2013	Ontvangen t/m 2013	Lasten 2013	Lasten t/m 2013	Te verrekenen
Stagebox regeling 2012	2012 - 21946	87	87	87	-87	-87	0
Subtotaal (1)		87	87	87	-87	-87	0

Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2013	Ontvangen t/m 2013	Lasten 2013	Lasten t/m 2013	Saldo 31-12-2013
VSV prestatiesubsidie extra	2012 - 22864	29	29	29	-29	-29	0
VSV prestatiesubsidie	2012 - 22876	80	116	80	-80	-80	0
VSV vast 2013 VO	2012 - 23398	35	35	35	-35	-35	0
VSV vast 2013 MBO	2012 - 2033	20	20	20	-20	-20	0
VSV prestatiebox 2014 MBO	2013 - 2279	20	0	20	0	0	20
VSV vast 2014 VO	2013 - 25673	35	0	35	0	0	35
Praktijkleren	2011 - 1451	513	151	513	-151	-513	0
Praktijkleren	2012 - 1841	860	860	860	-589	-589	271
Praktijkleren	2013 - 2021	896	0	896	0	0	896
Kennisverspreiding	2011 - 1451	127	127	127	-127	-127	0
Professionalisering	2011 - 1451	30	30	30	-30	-30	0
Versterking primaire opleidingen	2011 - 1451	186	15	186	-15	-186	0
Nederlandse Taal en Rekenen	2011 - 19284	119	32	119	-32	-119	0
Nederlandse Taal en Rekenen	2012 - 19284	128	128	128	-128	-128	0
Nederlandse Taal en Rekenen	2013 - 24604	134	0	134	-20	-20	114
Schoolmaatschappelijk werk	2013 - 2151	37	0	37	-37	-37	0
Studieverlof	2014 - 44778	10	0	10	-4	-4	6
Subtotaal (2)		3.259	1.543	3.259	-1.297	-1.917	1.342
Totaal		3.346	1.630	3.346	-1.384	-2.004	1.342
In voorgaande jaren ontvangen				-2.250			
Dit jaar ontvangen				1.096			
Van derden (*)				0			
Via OCW in 2013 (conform Gefis)				1.096			
Naar investeringen					0		
Naar exploitatie					-1.384		

Verantwoording Project Kies Kleur in Groen in verband met vaststelling subsidie

Verplichtingnummer: 1.400.003.977
 Kenmerkbrief: TRCDKI/2009/2467

	<u>Begroot</u>	<u>Realisatie</u>
Bijdrage EZ	25	10
Co-financiering ROC WB (AOC)	50	80
Totaal kosten	<u>75</u>	<u>90</u>

De kosten zijn reeds in voorgaande jaren gemaakt en verantwoord in de jaarrekening.

Verantwoording subsidies OCW zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2013	Ontvangen t/m 2013	Lasten 2013	Lasten t/m 2013	Te verrekenen
Bekwaamheid en profess.	2012 - 22098	772	772	772	-772	-772	0
Bekwaamheid en profess.	2013 - 42153	1.154	0	1.154	-122	-122	1.032
Totaal		<u>1.926</u>	<u>772</u>	<u>1.926</u>	<u>-894</u>	<u>-894</u>	<u>1.032</u>
In voorgaande jaren ontvangen				<u>-772</u>			
Dit jaar ontvangen				<u>1.154</u>			
Via OCW in 2013 (conform Gefis)				1.154			
Naar investeringen					0		
Naar exploitatie					<u>-894</u>		

Verantwoording subsidies EZ zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2013	Ontvangen t/m 2013	Lasten 2013	Lasten t/m 2013	Te verrekenen
Bekwaamheid en profess.	2012 - 1943	69	69	69	-69	-69	0
Bekwaamheid en profess.	2013 - 2126	98	0	98	-9	-9	89
Totaal		<u>167</u>	<u>69</u>	<u>167</u>	<u>-78</u>	<u>-78</u>	<u>89</u>
In voorgaande jaren ontvangen				<u>-69</u>			
Dit jaar ontvangen				<u>98</u>			
Via OCW in 2013 (conform Gefis)				98			
Naar investeringen					0		
Naar exploitatie					<u>-78</u>		

Verantwoording niet-geoormerkte subsidiesVerantwoording subsidies OCW

	Saldo 31-12-2012	Ontvangen 2013	Lasten 2013	Investing 2013	Saldo 31-12-2013
Totaal niet-geoormerkt	1.366	11.327	-11.519	-139	1.035
Ontvangen van derden		-1.929			
Conform Gefis		9.398			
Naar derden (innovatiearrangement)			-221		
Naar exploitatie			-11.298		
	<u>31-12-2012</u>				<u>31-12-2013</u>
Naar overlopende passiva 31-12	1.366				1.136
Vordering op OCW	0				-101
	<u>1.366</u>				<u>1.035</u>

De aanvraag voor 1e opvang vreemdelingen voor het 2e halfjaar 2013 heeft abusievelijk niet geleid tot een beschikking. Dit is hersteld in 2014.

De onder de niet-geoormerkte subsidies opgenomen post 'ontvangen van andere scholen' betreft met name door VO scholen doorbetaalde rijksbijdragen voor leerlingen die in het kader van het Besluit Samenwerking VO-BVE via de vavo opleiding hun opleiding afronden.

Het saldo per 31-12-2013 is als volgt te specificeren:

	<u>Jaar en kenmerk</u>	
LGF MBO 2013/2014	2013 - 25326	492
Lerarenbeurs	2012 - 38907	42
Lerarenbeurs	2013 - 42596	67
Lerarenbeurs	2013 - 44459	6
Lerarenbeurs	2013 - 44543	4
Lerarenbeurs	2013 - 44624	19
Lerarenbeurs	2013 - 44719	38
Maatschappelijke stage	2013 - 107940	5
Maatschappelijke stage	2013 - 108402	5
Visueel gehandicapten	2013 - 24908	3
Maatschappelijke stage	2013 - 107940	37
Maatschappelijke stage	2013 - 108133	16
Maatschappelijke stage	2013 - 108263	76
Maatschappelijke stage	2013 - 108402	102
Maatschappelijke stage	2013 - 108003	33
Innovatiearrangement	via St. Platform Beroepsonderwijs	191
		<u>1.136</u>

Het saldo per 31-12-2013 zal in 2014 besteed worden.

Verantwoording subsidies EZ

	Jaar en kenmerk	Bedrag toewijzing	Saldo 31-12-2012	Ontvangen t/m 2013	Lasten 2013	Lasten t/m 2013	Saldo 31-12-2013
							0
Maatschappelijke stage	2012 - 2049	126	126	126	-126	-126	0
Maatschappelijke stage	2013 - 1815	126	0	126	0	0	126
Lerarenbeurs	2012 - 39508	7	4	7	-4	-7	0
Lerarenbeurs	2012 - 43043	13	0	13	0	0	13
L.L gebonden fin. MBO	2012 - 22439	92	55	92	-53	-92	0
L.L gebonden fin. MBO	2013 - 25309	74	0	74	-32	-32	42
L.L gebonden fin. VO	2013 - 730495	214	0	214	-214	-214	0
Lesmateriaal VO	2013 - 2205	14	0	14	-14	-14	0
Prestatiebox VO	2013 - 1927	306	0	306	-306	-306	0
School-ex	2013 - 2340	31	0	31	-31	-31	0
Visueel gehandicapten	2013 - 2160	3	0	3	-3	-3	0
Visueel gehandicapten	2013 - 24873	3	0	3	-3	-3	0
Afrekening uitkeringskosten	2013 - 2288	13	0	13	-13	-13	0
Wachtgeld	2013 - 2003	870	0	870	-870	-870	0
Doorbetaling andere scholen		0	0	18	-18	-18	0
Totaal niet-geormerkte subsidies		1.892	185	1.910	-1.687	-1.729	181
In voorgaande jaren ontvangen				-225			
Dit jaar ontvangen				1.685			
Van andere scholen				-18			
Conform Gefis				1.667			
Naar exploitatie					-1.687		

Het saldo per 31-12-2013 zal in 2014 besteed worden.

15 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingenStichting Waarborgfonds BVE

Door de OKF-operatie zijn de gebouwen economisch eigendom geworden van ROC West-Brabant. Voorwaarde voor de overdracht is dat alle ROC's zich aansluiten bij de Stichting Waarborgfonds BVE. Als deelnemer van het Waarborgfonds heeft ROC West-Brabant de verplichting in geval van toekomstige calamiteiten met betrekking tot gebouwen van aangesloten deelnemers een bijdrage te voldoen aan deze Stichting indien het kapitaal van genoemde Stichting onder het stichtingsvermogen van € 10 miljoen komt.

De bijdrage voor ROC West-Brabant bedraagt maximaal 2% van de aan de instelling rechtstreeks verstrekte Rijksbijdrage. Het mogelijk maximale risico bij calamiteiten bedraagt, op basis van de cijfers 2013, een bedrag van € 2,3 miljoen.

Meerjarige financiële verplichtingen

Het totaal van de verplichtingen met een looptijd langer dan 1 jaar (telefonie, internet, software, auto's, energie en studieboeken) bedraagt berekend over de totale looptijd, circa € 7,7 miljoen.

Investeringsverplichtingen

Voor enkele bouwprojecten zijn investeringsverplichtingen aangegaan voor een bedrag van totaal € 14,2 miljoen.

Huurverplichtingen

Het totaal van de huurverplichtingen inzake onroerend goed met een looptijd langer dan 1 jaar bedraagt, berekend over de totale looptijd, circa € 8,1 miljoen.

Fiscale eenheden

Voor de omzetbelasting is sprake van een fiscale eenheid tussen ROC West-Brabant en haar deelnemingen IT Workz B.V., Novalis Personeels B.V., ROC Personeel B.V. (tot 1-2-2014), Aviation Training Group B.V., World Class Aviation Academy B.V., Aircraft Maintenance & Training School B.V., Brilljant Breda B.V. en ROC ICT Services B.V..
Alle entiteiten betrokken in de fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor schulden aan de belastingdienst inzake de omzetbelasting.

Voor de vennootschapsbelasting is sprake van een fiscale eenheid tussen Aviation Training group B.V. en haar deelnemingen World Class Aviation Academy B.V. en Aircraft Maintenance & Training School B.V. Alle entiteiten betrokken in de fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor schulden aan de belastingdienst inzake de vennootschapsbelasting.

Koopoptie

Trivium Hotel Etten-Leur B.V. heeft een koopoptie op het pand Trivium 72 te Etten-Leur gedurende de periode 1 september 2007 tot 1 september 2014 voor een bedrag van € 5.850.000. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

Wet vermindering afdracht (WVA)

In maart 2012 is een convenant ondertekend tussen het Ministerie van OCW en het directoraat-generaal Belastingdienst van het Ministerie van financiën. Dit convenant is op 19 december 2013 verlengd. Het convenant stelt de Belastingdienst in staat om gemakkelijker in bezit te komen van inspectierapporten van de Onderwijsinspectie. Op basis van dergelijke inspectierapporten kan de Belastingdienst gemakkelijker een oordeel vormen over de vraag of door leerwerkbedrijven de WVA correct is toegepast.

Middels de WVA ontvangt een werkgever een compensatie voor gemiste arbeidstijd wanneer werknemers een (BBL) opleiding volgen.

Er is een verschil in benadering bij beide organisaties bij de constatering van omissies.

Wanneer de Onderwijsinspectie tekortkomingen in onderwijskwaliteit of kwaliteitsborging constateert, wordt er een hersteltermijn gehanteerd. De Belastingdienst daarentegen kan een organisatie bij het constateren van een afwijking van de belastingwetten, een naheffingsaanslag opleggen voor de afgelopen vijf jaar. Dat leidt dus in de praktijk tot situaties die lastig te hanteren zijn.

Door organisaties die met het ROC een praktijkleervereenkomst zijn aangegaan werd veelvuldig een beroep gedaan op de WVA. Bij een aantal van deze bedrijven/organisaties heeft de Belastingdienst een controle uitgevoerd op de juiste toepassing van de WVA wetgeving. Het negatieve oordeel van de Onderwijsinspectie met betrekking tot de maatwerktrajecten uitgevoerd door P3transfer, is hierbij niet onopgemerkt gebleven. Het is niet ondenkbaar dat ROC West-Brabant hierdoor ook in de toekomst nog met verplichtingen ten opzichte van deze klanten zal worden geconfronteerd. Het is onzeker wat de aard en de omvang zal zijn van deze verplichtingen. Ze kunnen van materiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening geeft van de vermogenspositie van ROC West-Brabant.

Er is per 31 december 2013 geen voorziening gevormd omdat de omvang van een dergelijke voorzieningen niet betrouwbaar kan worden bepaald.

ROC West-Brabant staat leerwerkbedrijven die een verschil van inzicht hebben met de Belastingdienst over de toepassing van de WVA daar waar mogelijk en gewenst bij.

16 Rijksbijdragen	2013	Begroting 2013	2012
Rijksbijdragen OCW	161.588	156.558	163.921
Rijksbijdragen EZ	30.249	28.958	30.121
Totaal rijksbijdragen	191.837	185.516	194.042
<u>Rijksbijdragen OCW</u>	2013	Begroting 2013	2012
Rijksbijdrage sector BVE	103.873	99.386	102.288
Rijksbijdrage sector VO	39.156	40.398	40.886
Totaal rijksbijdrage	143.029	139.784	143.174
Geoormerkte OCW subsidies	7.261	7.434	10.468
Niet-geoormerkte OCW subsidies	11.298	9.340	10.279
Totaal overige subsidies	18.559	16.774	20.747
Totaal rijksbijdragen OCW	161.588	156.558	163.921
<u>Rijksbijdragen EZ</u>	2013	Begroting 2013	2012
Rijksbijdrage sector BVE	9.364	7.868	8.425
Rijksbijdrage sector VO	17.736	18.261	18.674
Totaal rijksbijdrage	27.100	26.129	27.099
Geoormerkte EZ subsidies	1.462	993	1.340
Niet-geoormerkte EZ subsidies	1.687	1.836	1.682
Totaal overige subsidies	3.149	2.829	3.022
Totaal rijksbijdragen EZ	30.249	28.958	30.121

De begroting 2013 van de rijksbijdrage voor de onderscheiden sectoren is gebaseerd op het reguliere macrobudget voor 2013. Met name door extra gelden vanuit het Herfstakkoord is de realisatie 2013 uiteindelijk fors hoger dan begroot.

De stijging van de post geoormerkte subsidies EZ ten opzichte van de begroting komt voornamelijk doordat geoormerkte subsidies uit 2011 niet in 2012 zijn besteed maar pas in 2013. Bij het opstellen van de begroting was de verwachting dat deze gelden ultimo 2012 reeds besteed zouden zijn.

De stijging van de post niet-geoormerkte subsidies OCW ten opzichte van de begroting komt voornamelijk doordat een aantal niet-geoormerkte subsidies (prestatiebox VO, school-ex en maatschappelijke stage) niet begroot waren.

De aansluiting tussen de in de exploitatierekening 2013 opgenomen post rijksbijdrage per sector en de bedragen volgens CFI brieven luidt als volgt:

<u>OCW</u>		<u>BVE</u>	<u>VO</u>
Rijksbijdrage 2013 MBO	25 LX	102.427	
Vavo overgangsbekostiging	25 LX	2.016	
Personele vergoeding VO 2013	25 LX		10.671
Exploitatie vergoeding VO 2013	25 LX		1.347
Vermindering uitkeringen 2013	25 LX		-159
Aanvullende bekostiging 2013	25 LX		402
Jonge leerkrachten 2013	25 LX		125
Personele vergoeding VO 2011	02 HI		-19
Exploitatie vergoeding VO 2011	02 HI		-2
Personele vergoeding VO 2012	02 HI	*	194
Exploitatie vergoeding VO 2012	02 HI	*	5
Personele vergoeding VO 2013	02 HI		5.644
Exploitatie vergoeding VO 2013	02 HI		919
Vermindering uitkeringen 2013	02 HI		-86
Aanvullende bekostiging 2013	02 HI		159
Jonge leerkrachten 2013	02 HI		49
Personele vergoeding VO 2013	15 NY		3.172
Exploitatie vergoeding VO 2013	15 NY		419
Vermindering uitkeringen 2013	15 NY		-46
Aanvullende bekostiging 2013	15 NY		73
Jonge leerkrachten 2013	15 NY		22
Personele vergoeding VO 2013	19 XV		9.654
Exploitatie vergoeding VO 2013	19 XV		1.225
Vermindering uitkeringen 2013	19 XV		-140
Aanvullende bekostiging 2013	19 XV		323
Jonge leerkrachten 2013	19 XV		100
Personele vergoeding VO 2013	03 AM		4.419
Exploitatie vergoeding VO 2013	03 AM		560
Vermindering uitkeringen 2013	03 AM		-64
Aanvullende bekostiging 2013	03 AM		186
Jonge leerkrachten 2013	03 AM		58
		<hr/>	<hr/>
Volgens Gefis		104.443	39.210
af: reeds toegerekend aan 2012 *		0	-199
bij: vergoeding VO - ISK Breda	25 LX	0	145
af: boete over 2011 en 2012	25 LX	-570	0
		<hr/>	<hr/>
		<u>103.873</u>	<u>39.156</u>

<u>EZ</u>		<u>BVE</u>	<u>VO</u>
Rijksbijdrage 2013 MBO/ VMBO	21 CY	9.364	16.651
Rijksbijdrage 2012 VMBO	21 CY *		175
Personele vergoeding VO 2013	21 CY		449
Exploitatie vergoeding VO 2013	21 CY		23
Vermindering uitkeringen 2013	21 CY		-2
Aanvullende bekostiging 2013	21 CY		469
Jonge leerkrachten 2013	21 CY		146
		<hr/>	<hr/>
Volgens Gefis		9.364	17.911
af: reeds toegerekend aan 2012 *			-175
		<hr/>	<hr/>
		<u>9.364</u>	<u>17.736</u>

17 Overige overheidsbijdragen	<u>2013</u>	<u>Begroting 2013</u>	<u>2012</u>
<u>Gemeentelijke bijdragen en subsidies</u>			
Bijdrage educatie	1.571	1.837	4.122
Overige gemeentelijke bijdragen	<u>1.219</u>	<u>1.173</u>	<u>1.309</u>
Totaal gemeentelijke bijdragen en subsidies	2.790	3.010	5.431
<u>Overige overheidsbijdragen</u>			
Bijdragen Provincies	679	906	527
Bijdragen overige Ministeries	-721	753	1.528
Overigen	<u>0</u>	<u>14</u>	<u>9</u>
Totaal overige overheidsbijdragen	-42	1.673	2.064
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>2.748</u>	<u>4.683</u>	<u>7.495</u>

Gemeentelijke bijdragen betreft met de gemeenten afgesloten contracten inzake educatiegelden, eigen gemeentelijke en overige gemeentelijke subsidies.

De 'bijdragen overige Ministeries' is negatief door een terugvordering van ESF-gelden vanuit het Ministerie van SZW. Tegen de terugvordering is bezwaar aangetekend.

18 Cursus-, les en examengelden	<u>2013</u>	<u>Begroting 2013</u>	<u>2012</u>
Cursusgelden sector BVE	208	-21	-117
Lesgelden sector VO	90	0	98
Examengelden	577	382	1.224
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal cursus-, les en examengelden	<u>875</u>	<u>361</u>	<u>1.205</u>

De cursusgelden sector BVE betreffen de cursusgelden die geïnd worden bij educatie alsmede het saldo van de vrijval van vooruitontvangen wettelijk cursusgeld (uiterlijk na 2 jaar) en het verlies op wettelijk cursusgeld dat meteen genomen wordt (zie de toelichting bij het verloop van de post vooruitontvangen wettelijk cursusgeld).

19 Baten werk in opdracht van derden	2013	Begroting 2013	2012
Contractonderwijs	1.373	6.015	5.692
Contracten t.b.v. inburgeringsvoorzieningen	68	76	280
Overige	5.532	10.083	4.524
Totaal baten werk i.o.v. derden	6.973	16.174	10.496

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2013 (najaar 2012) was de verwachting dat de opdrachten voor derden door IT Workz weer zouden stijgen en dat ook het contractonderwijs op peil zou blijven. In het voorjaar van 2013 werd duidelijk dat ten gevolge van de recessie de opdrachten voor derden door IT Workz achter zouden blijven op de verwachting. Daarnaast zijn de inkomsten uit het contractonderwijs door het faillissement van P3transfer eind april 2013 fors achtergebleven op de begroting.

20 Overige baten	2013	Begroting 2013	2012
Verhuur	1.590	1.642	1.488
Detachering personeel	1.244	1.681	974
Sponsoring	2	0	9
Ouderbijdragen	176	258	163
Schoolbijdragen	5	5	134
Bijdragen activiteiten / doorverkoop	4.076	3.637	4.241
<u>Overige baten</u>			
Inkomsten kantines en restaurants	359	350	410
Samenwerkingsverbanden OVO	966	1.008	1.195
Overigen	1.139	1.845	1.011
Totaal overige	2.464	3.203	2.616
Totaal overige baten	9.557	10.426	9.625

Vanaf schooljaar 2012/2013 is de schoolbijdrage per leerling aanzienlijk gedaald vanwege de aangescherpte regelgeving. De bijdrage aan activiteiten wordt veelal voorzichtig begroot.

21 Personeelslasten	2013	Begroting 2013	2012
Brutolonen en salarissen	140.493	145.611	119.981
Sociale lasten	0	0	12.720
Pensioenpremies	0	0	16.287
<u>Lonen en salarissen</u>	140.493	145.611	148.988
Mutatie personele voorzieningen	5.958	3.044	8.137
Kosten afvloeiingsregelingen	276	681	0
Personeel niet in loondienst	10.007	10.224	13.275
Overige	3.672	4.381	4.358
<u>Overige personele lasten</u>	19.913	18.330	25.770
Af: uitkeringen	-866	-248	-771
Totaal personele lasten	159.540	163.693	173.987

De begroting van de lonen en salarissen is gebaseerd op het prijspeil ultimo 2012. Ondanks een stijging van de premies voor sociale lasten en pensioenlasten ten opzichte van 2012 is de realisatie lager dan de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door het faillissement van P3transfer B.V. ultimo april 2013. Daarnaast is het aantal fte binnen ROC West-Brabant vanaf 1 augustus 2013 met bijna 100 fte afgenomen.

De mutatie personele voorzieningen betreft het saldo van de dotatie aan personele voorzieningen ad € 9.204 en de vrijval ad € 3.870 (zie ref. 12). De overschrijding ten opzichte van de begroting bedraagt € 2.290. Deze overschrijding hangt grotendeels samen met afspraken met medewerkers van met name de ondersteunende diensten die hen stimuleren vrijwillig te vertrekken (naar aanleiding van de reorganisatie van de ondersteunende diensten die met ingang van 1 januari 2014 is ingegaan) en een herziening van de berekening van de voorziening voor medewerkers die in voorgaande jaren in het kader van reorganisatie zijn vertrokken.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is ingegaan op 1 januari 2013. De WNT vervangt de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT). De bezoldingsmaxima voor topfunctionarissen binnen het beroeps-onderwijs en educatie is voor 2013 vastgesteld op € 198.279.

		Duur dienstverband		beloning	belastbare onkosten	pensioen-premie	Totaal
		van	tot	EUR	EUR	EUR	EUR
<i>Raad van Bestuur</i>							
A. Kastelein	voorzitter	01-01-13	31-12-13	159.339	8.868	30.072	198.279
I.D. Dulfer - Kooijman	lid	01-01-13	31-12-13	148.007	0	27.016	175.023
							373.302
<i>Raad van Toezicht</i>							
N.C.M. Koch	voorzitter	01-01-13	31-12-13	8.500	0	0	8.500
H.A.W.M. Brons	lid	01-01-13	24-09-13	2.693	0	0	2.693
J.J.M. Tromp	lid	01-01-13	31-12-13	9.000	0	0	9.000
A.M.L. Verpaalen	lid	01-01-13	31-12-13	8.500	0	0	8.500
C. Daleboudt	lid	01-01-13	31-12-13	9.691	0	0	9.691
H.C.W. Beijerinck	lid	26-02-13	31-12-13	4.800	0	0	4.800
							43.184

De beide bestuurders hebben een dienstverband van 1 fte.

22 Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2013 waren gemiddeld 2.138 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2012: 2.325)

23 Afschrijvingen	Begroting		
	2013	2013	2012
Immateriële vaste activa	10	0	0
Materiële vaste activa	13.471	13.342	13.248
Bijzondere waardevermindering	1.879	0	1.900
Boekresultaat verkoop materiële vaste activa	-25	-17	-73
Totaal afschrijvingen	15.335	13.325	15.075

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt zowel het boekresultaat in verband met verkoop van materiële vaste activa alsmede een eventuele afboeking in verband met een duurzame waardevermindering verantwoord onder de afschrijvingen. Omdat het een bijzondere post is, worden deze items (indien van toepassing) separaat opgenomen.

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn met name hoger dan begroot door een afwaardering van niet doorgegangene nieuwbouwprojecten.

De bijzondere waardevermindering heeft betrekking op het gebouw te Woensdrecht. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf bijzondere waardevermindering onder referentie 5.

24 Huisvestingslasten	2013	Begroting 2013	2012
Huur	3.546	3.550	3.760
Verzekeringen	317	301	261
Onderhoud	3.378	3.667	4.584
Energie en water	3.573	3.639	3.341
Schoonmaakkosten	2.550	2.475	2.560
Heffingen	638	705	685
Mutatie onderhoudsvoorziening	-841	63	-1.557
Overige huisvestingslasten	788	1.152	954
Totaal huisvestingslasten	13.949	15.552	14.588

De mutatie onderhoudsvoorziening is gebaseerd op de meest recente onderhoudsplannen. Deze zijn onlangs voor de jaren 2014 t/m 2021 opnieuw vastgesteld.

25 Overige lasten	2013	Begroting 2013	2012
<u>Administratie- en beheerslasten</u>			
Beheer en administratie	7.085	8.023	7.741
Overige beheerslasten	2.306	1.403	2.073
Subtotaal	9.391	9.426	9.814
<u>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</u>			
Inventaris en apparatuur	1.549	1.981	1.763
Leermiddelen	7.348	7.105	7.845
Subtotaal	8.897	9.086	9.608
<u>Overige</u>			
PR kosten	978	1.655	1.803
Kosten leerlingen	4.142	4.542	5.298
Kosten restaurant	266	265	299
Kosten kantine	86	121	106
Subtotaal	5.472	6.583	7.506
Totaal overige lasten	23.760	25.095	26.928

De afname van de post beheer en administratie wordt met name veroorzaakt door lagere telefoonkosten en lagere kosten voor het HRM/ salarispakket ten gevolge van een gunstige aanbesteding.

De toename van de post overige beheerslasten hangt samen met de extra dotatie aan de voorziening debiteuren in verband met het afwaardering van de vordering op P3transfer gegeven het faillissement in 2013 alsmede het afwaarderen van de vordering op het Trivium hotel.

De daling van de post inventaris en apparatuur hangt met name samen met een forse reductie van het aantal kleine aanschaffingen.

Door een aangescherpt beleid inzake PR kosten zijn de kosten wederom fors lager dan in voorgaande jaren.

26 Accountantshonoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten lasten van het resultaat gebracht:

	2013			2012
	controleerend accountant	overige accountants	totaal	totaal
Controle van de jaarrekening	133	0	133	159
Andere controlewerkzaamheden	54	10	64	32
Fiscale advisering	8	90	98	113
Andere niet-controlediensten	24	14	38	314
	<u>219</u>	<u>114</u>	<u>333</u>	<u>618</u>

De in 2012 onder andere niet-controlediensten opgenomen kosten betreffen met name kosten samenhangende met de implementatie review Edicitis, kwantitatieve analyse kostenniveau ondersteunende diensten, optimalisatie ondersteunende diensten en forensisch onderzoek.

27 Financiële baten en lasten	2013	Begroting 2013	2012
	Rentebaten	893	824
Rentelasten	-3.497	-3.292	-3.646
Saldo financiële baten en lasten	<u>-2.604</u>	<u>-2.468</u>	<u>-2.306</u>

Door een hoger gemiddeld saldo zijn de werkelijk rentebaten hoger dan begroot.

28 Belastingen	2013	Begroting 2013	2012
	Vennootschapsbelasting	<u>-207</u>	<u>-90</u>

Dit betreft de vennootschapsbelasting welke verschuldigd is over het door de groepsmaatschappijen ROC Corbeille B.V. en IT Workz B.V. behaalde resultaat.

29 Resultaat deelnemingen	2013	Begroting 2013	2012
	RWTC B.V.	-1.204	0
P3transfer B.V.	440	0	0
	<u>-764</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Het negatieve resultaat inzake RWTC B.V. vloeit voort uit de verkoop van deze B.V. ultimo 2013. RWTC B.V. is ultimo 2013 verkocht voor € 1 met de afspraak dat het negatieve resultaat over 2013 reeds volledig ten laste van de overnemende partij komt. Het aandeel in RWTC was op 1 januari 2013 € 1,2 miljoen waard.

Het positieve resultaat inzake P3transfer B.V. hangt samen met het faillissement van P3transfer B.V. in 2013.

30 Minderheidsbelang derden in resultaat	2013	Begroting 2013	2012
	IT Workz B.V.	-48	-34
RWTC B.V.	741	-48	332
	<u>693</u>	<u>-82</u>	<u>286</u>

Dit betreft het aandeel van derden in de resultaten van Briljant B.V. en RWTC B.V.. IT Workz B.V. heeft ultimo 2011 51% van de aandelen van Briljant B.V. in handen. WCAA B.V. heeft ultimo 2013 haar aandelen in RWTC B.V. verkocht met de afspraak dat het negatieve resultaat over 2013 volledig ten laste van de overnemende partij komt.

31 Staat van baten en lasten per bedrijfssegment

Binnen ROC West-Brabant zijn de volgende bedrijfssegmenten te onderscheiden:

	Resultaat 2013
ROC BVE-sector	-2.213
ROC VO sector	-1.950
AOC (BVE en VO sector)	687
	<hr/>
	-3.476
	<hr/> <hr/>

Hiernavolgend wordt de staat van baten en lasten per bedrijfssegment weergegeven.
De activiteiten van de groepsmaatschappijen zijn met name gericht op de BVE sector. De staat van baten en lasten van de groepsmaatschappijen zijn dan ook opgenomen in die van het bedrijfssegment ROC BVE-sector.

ROC BVE-sector

	2013	Begroting 2013	2012
Baten			
Rijksbijdragen	122.128	117.572	121.920
Overige overheidsbijdragen	2.445	4.450	7.291
Cursus-, les en examengelden	623	211	1.038
Baten werk i.o.v. derden	6.778	16.065	10.258
Overige baten	4.512	5.476	4.536
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Bijdrage vanuit AOC	136.486	143.774	145.043
	2.456	2.339	2.515
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	138.942	146.113	147.558
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Lasten			
Personeelslasten	101.210	105.007	110.171
Afschrijvingen	12.386	10.816	12.626
Huisvestingslasten	10.584	11.645	11.144
Overige lasten	14.035	15.576	16.617
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	138.215	143.044	150.558
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo baten en lasten	727	3.069	-3.000
Financiële baten en lasten	-2.662	-2.544	-2.384
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Resultaat	-1.935	525	-5.384
Belastingen	-207	-90	-108
Resultaat deelnemingen	-764	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Resultaat na belastingen	-2.906	435	-5.492
Aandeel derden in resultaat	693	-82	286
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Nettoresultaat	-2.213	353	-5.206
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

ROC VO-sector

	2013	Begroting 2013	2012
Baten			
Rijksbijdragen	39.922	38.993	41.959
Overige overheidsbijdragen	297	225	203
Cursus-, les en examengelden	90	99	99
Baten werk i.o.v. derden	53	34	62
Overige baten	2.535	2.442	2.485
Totaal baten	<u>42.897</u>	<u>41.793</u>	<u>44.808</u>
Lasten			
Personeelslasten	36.488	36.460	40.086
Afschrijvingen	1.385	913	859
Huisvestingslasten	1.773	2.132	1.949
Overige lasten	5.346	5.123	5.786
Totaal lasten	<u>44.992</u>	<u>44.628</u>	<u>48.680</u>
Saldo baten en lasten	-2.095	-2.835	-3.872
Financiële baten en lasten	145	161	176
Resultaat	<u>-1.950</u>	<u>-2.674</u>	<u>-3.696</u>

AOC (BVE en VO sector)

	2013	Begroting 2013	2012
Baten			
Rijksbijdragen	29.787	28.951	30.163
Overige overheidsbijdragen	6	8	1
Cursus-, les en examengelden	162	51	68
Baten werk i.o.v. derden	142	75	176
Overige baten	2.510	2.508	2.604
	32.607	31.593	33.012
Bijdrage ROC West-Brabant	-2.456	-2.339	-2.515
Totaal baten	<u>30.151</u>	<u>29.254</u>	<u>30.497</u>
Lasten			
Personeelslasten	21.842	22.226	23.730
Afschrijvingen	1.564	1.596	1.590
Huisvestingslasten	1.592	1.775	1.495
Overige lasten	4.379	4.396	4.525
Totaal lasten	<u>29.377</u>	<u>29.993</u>	<u>31.340</u>
Saldo baten en lasten	774	-739	-843
Financiële baten en lasten	-87	-85	-98
Resultaat	<u>687</u>	<u>-824</u>	<u>-941</u>

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2013

(na verwerking resultaatbestemming)

	Ref	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	33	49	0
Materiële vaste activa	34	140.544	135.687
Financiële vaste activa	35	<u>24.105</u>	<u>27.025</u>
<u>Totaal vaste activa</u>		164.698	162.712
Vlottende activa			
Vorraden		67	93
Vorderingen	36	6.943	9.029
Liquide middelen	37	<u>45.170</u>	<u>46.853</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>		52.180	55.975
<u>Totaal activa</u>		<u><u>216.878</u></u>	<u><u>218.687</u></u>
Eigen vermogen	38	114.208	117.693
Voorzieningen	41	12.518	11.311
Langlopende schulden	42	47.782	50.816
Kortlopende schulden	43	42.370	38.867
<u>Totaal passiva</u>		<u><u>216.878</u></u>	<u><u>218.687</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2013

	2013	Begroting 2013	2012
Aandeel in resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen	-5.050	-1.322	-3.641
Overig resultaat	1.574	-1.823	-6.202
Nettoresultaat	-3.476	-3.145	-9.843

Het nettoresultaat 2013 ligt in lijn met de begroting 2013. Wel is sprake van een lager resultaat in het aandeel in het resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen tegenover een hoger overig resultaat (resultaat van ROC West-Brabant zelf).

Aandeel in resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen

De afwijking van het gerealiseerde en begrote resultaat is met name als volgt ontstaan:

	2013	Begroting 2013	verschil
Corbeille	-1.224	-459	-765
ATG	-1.126	5	-1.131
WCAA	-1.418	-130	-1.288
Totaal	-3.768	-584	-3.184

Het resultaat van de maatschappijen waarin wordt deelgenomen blijft met name fors achter op de begroting door incidentele lasten.

Bij Corbeille is de vordering op het Trivium Hotel volledig voorzien.

Bij ATG heeft een bijzondere waardevermindering plaatsgevonden van het gebouw te Woensdrecht en bij WCAA is sprake van een negatief resultaat uit deelnemingen in verband met de verkoop van RWTC ultimo 2013.

Overig resultaat

Het resultaat van ROC West-Brabant zelf valt met € 1,6 miljoen circa € 3,4 miljoen gunstiger uit dan begroot.

Ook hier liggen met name incidentele baten en lasten aan ten grondslag.

De baten liggen bijna € 6,2 miljoen hoger dan begroot. Dit is met name het gevolg van ultimo 2013 extra ontvangen rijksbijdragen vanuit het Herfstakkoord en voor jonge leerkrachten en fors hogere niet-geoordeelde subsidies dan begroot. Ook het niveau van de overige baten ligt over het algemeen (iets) hoger dan begroot. Het effect van de terugvordering van ESF-gelden wordt hiermee gecompenseerd.

De lasten liggen circa € 2,9 miljoen hoger dan begroot. Deze overschrijding hangt grotendeels samen met een hogere dan begrote dotatie aan de voorziening sociaal beleid vanwege afspraken met medewerkers van met name de ondersteunende diensten die hen stimuleren vrijwillig te vertrekken (naar aanleiding van de reorganisatie van de ondersteunende diensten die met ingang van 1 januari 2014 is ingegaan) en een herziening van de berekening van de voorziening voor medewerkers die in voorgaande jaren - mede in het kader van reorganisaties - zijn vertrokken.

Daarnaast zijn de afschrijvingen hoger dan begroot door een afwaardering van niet doorgegangene nieuwbouwprojecten en heeft nog een aanvullende afwaardering van de vordering op P3transfer plaats moeten vinden.

<u>Recapitulatie</u>	<u>in miljoenen</u>
Rijksbijdragen vanuit het Herfstakkoord en voor jonge leerkrachten	4,4
Niet begrote niet-geoordeelde subsidies (prestatiebox VO, School-ex, Maatschappelijke stage)	1,5
Terugvordering ESF-gelden	-1,0
Overige baten	1,3
	<hr/>
	6,2
Hogere dotatie aan voorziening sociaal beleid	-2,3
Afschrijving niet doorgegangene nieuwbouwprojecten	-0,8
Afwaardering vordering P3transfer	-0,4
	<hr/>
Totaal	2,7

Gegeven het verwachte negatieve resultaat is waar mogelijk bezuinigd op de overige lasten en huisvestingslasten hetgeen per saldo ook een positief effect heeft gehad op het resultaat.

TOELICHTING OP DE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

32 Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaardemethode wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voorzover Stichting ROC West-Brabant in deze situatie geheel of gedeeltelijk in staat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen. Indien Stichting ROC West-Brabant in deze situatie een vordering op de deelneming heeft die uitstijgt boven de negatieve nettovermogenswaarde, wordt de voorziening in mindering gebracht op de vordering.

Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen op deelnemingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voor de overige grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de paragrafen 2 en 3 zoals opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

In 2013 heeft een juridische fusie plaatsgevonden tussen Stichting Beheer Florijngebouwen en ROC West-Brabant. De vergelijkende cijfers over 2012 zijn, waar nodig, aangepast.

33 Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	<u>Goodwill</u>
Stand per 1 januari 2013	
Boekwaarden	0
Mutaties	
Investeringen	56
Desinvesteringen	0
Afschrijvingen	-7
Bijzondere waardevermindering	0
	<hr/>
Saldo	49
Stand per 31 december 2013	
Verkrijgingsprijs	56
Cumulatieve afschrijvingen	-7
	<hr/>
Boekwaarden	<u>49</u>

34 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Gebouwen en terreinen	In uitvoering	Inventaris en apparatuur	Overig	Investe- ringssub- sidies	Totaal
Stand per 1 januari 2013						
Verkrijgingsprijs	202.365	5.072	55.330	1.274	-11.116	252.925
Cumulatieve afschrijvingen	-87.548	0	-36.008	-647	6.965	-117.238
Boekwaarden	114.817	5.072	19.322	627	-4.151	135.687
Mutaties						
Investeringen	2.552	10.874	2.490	243	-449	15.710
Desinvesteringen	0	0	-72	-83	0	-155
Afschrijvingen	-5.793	0	-4.519	-179	567	-9.924
Bijzondere waardevermindering	0	-774	0	0	0	-774
Saldo	-3.241	10.100	-2.101	-19	118	4.857
Stand per 31 december 2013						
Verkrijgingsprijs	204.426	15.172	55.582	1.244	-10.480	265.944
Cumulatieve afschrijvingen	-92.850	0	-38.361	-636	6.447	-125.400
Boekwaarden	111.576	15.172	17.221	608	-4.033	140.544

De onderbouwing van de post bijzondere waardevermindering staat vermeld onder referentie 5.

35 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Groeps- maatschap- pijen	Vorderingen op groeps- maat- schappij	Leningen u/g	Totaal
Stand per 1 januari 2013				
Afwaardering beginsaldo	3.003	23.922	100	27.025
Investeringen	-13.697	0	0	-13.697
Resultaat deelnemingen	-93	0	0	-93
Opwaarderingen	-5.050	0	0	-5.050
Desinvesteringen/ afgeloste leningen	18.468	0	0	18.468
	441	-2.989	0	-2.548
Stand per 31 december 2013	3.072	20.933	100	24.105

Groepsmaatschappijen	Afwaardering				Resultaat boekjaar 2013	Opwaardering 2013	Boekwaarde 31-12-2013
	Boekwaarde 1-1-2013	boekwaarde	ringboekwaarde	Investeren en dividend			
ROC-Corbeille B.V.	0	-7.004	0	0	-1.224	8.228	0
P3transfer B.V.	252	0	0	441	-693	0	0
ROC Bedrijfsopl. B.V.	0	0	0	0	-44	44	0
ROC Pers. B.V.	0	-41	0	0	56	0	15
Novalis Pers. B.V.	0	0	7	0	-1	0	6
IT Workz B.V.	2.751	0	-100	0	400	0	3.051
ATG B.V.	0	-5.829	0	0	-3.539	9.368	0
ROC ICT Services B.V.	0	-823	0	0	-5	828	0
Totaal	3.003	-13.697	-93	441	-5.050	18.468	3.072

Middels de post afwaardering boekwaarde wordt het negatieve eigen vermogen van de groepsmaatschappij op 1-1 weer zichtbaar. Op jaareinde wordt een eventueel negatief eigen vermogen verrekend met de vordering op de deelneming.

De desinvestering bij P3transfer B.V. vloeit voort uit het faillissement van deze B.V. in 2013.

De afboeking bij IT Workz vloeit voort uit het besluit om dividend uit te keren op de preferente aandelen.

Ultimo 2013 is de boekwaarde van ROC Corbeille B.V., ROC Bedrijfsopleidingen B.V., ROC ICT Services B.V. en ATG B.V. negatief. Deze negatieve waarden worden, zoals hierboven vermeld, verrekend met de vordering op de deelneming.

<u>Vorderingen op groepsmaatschappijen</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
ROC Corbeille B.V.	12.614	13.010
IT Workz B.V.	1.633	1.633
ROC ICT Services B.V.	2.780	2.786
Aviation Training Group B.V.	3.906	6.493
	<u>20.933</u>	<u>23.922</u>

De vordering op ROC Corbeille B.V. is met name ontstaan vanuit het verstrekken van gelden vanuit ROC West-Brabant ter financiering van onroerend goed. Het rentepercentage over de resterende vordering heeft 2,5% bedragen (het gemiddelde rentepercentage over uitstaande gelden). Omtrent zekerheden en aflossing zijn nog geen afspraken gemaakt.

De vordering op IT Workz BV is met name ontstaan uit het verstrekken van gelden ter financiering van de aankoop van hard- en software ten behoeve van ROC West-Brabant. Het rentepercentage over deze vordering heeft 4,5% bedragen. Afspraken zijn vastgelegd in leningsovereenkomsten.

De vordering op ROC ICT Services B.V. is ontstaan door het verstrekken van gelden ter financiering van de aankoop van Edictis, het softwarepakket voor de deelnemersadministratie van ROC West-Brabant. Er moeten nog afspraken worden gemaakt m.b.t. aflossing en rentepercentage. In 2013 bedroeg de rentevergoeding 2,5%.

De vordering op Aviation Training Group B.V. (ATG) is met name ontstaan uit het verstrekken van gelden vanuit ROC West-Brabant ter financiering van onroerend goed. Het rentepercentage over de vordering bedraagt 6%. Afspraken zijn vastgelegd in leningsovereenkomsten. Het onroerend goed dat eigendom is van ATG en gefinancierd vanuit ROC West-Brabant wordt voor 80% gebruikt door AM&TS B.V., de resterende 20% is in gebruik door WCAA B.V.. Beiden zijn 100% dochters van ATG. AM&TS verzorgt het reguliere onderwijs in vliegtuigonderhoud. WCAA B.V. verzorgt het commercieel onderwijs in vliegtuigonderhoud. Het vermogen van WCAA B.V. wordt dan ook meegenomen onder het private vermogen.

Leningen u/g

Ultimo 2012 is een lening verstrekt aan de English Education Group. Deze BV heeft met ingang van 1 januari 2013 de activiteiten voortgezet van Anglia. Tot 31 december 2012 een entiteit binnen ROC West-Brabant. Afspraken omtrent rente en aflossing zijn vastgelegd in een leningsovereenkomst. Aflossingen vinden plaats met ingang van 2014.

Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Publiek/ privaat (pb/pv)	Eigen vermogen 31-12-2013	Exploitatie- saldo 2013	Verklaring art. 2:403 BW	Deelname- percentage	Consolidatie ja/nee
Bergen op								
Corbeille	B.V.	Zoom	pb	-8.228	-1.224	N	100	J
P3transfer*	B.V.	Etten-Leur	pv	0	-693	N	100	J
ROC Bedrijfsopl.	B.V.	Etten-Leur	pv	-44	-44	N	100	J
ROC Personeel	B.V.	Etten-Leur	pb	15	56	N	100	J
Novalis Personeel	B.V.		pb	6	-1	N	100	J
IT Workz	B.V.	Etten-Leur	pb/pv	3.051	400	N	100	J
ATG	B.V.	Breda	pb/pv	-9.368	-3.539	N	100	J
ROC ICT	B.V.	Etten-Leur	pb	-828	-5	N	100	J
				-15.396	-5.050			
Effect faillissement P3transfer*					441			
Steun aan BC	Stichting	Breda	pb	132	-20	N	nvt	N
Talenteffonds	Stichting	Breda	pb	-7	1	N	nvt	N
				-15.271	-4.628			

* In 2013 is het faillissement van P3transfer aangevraagd.

Op 29 april 2013 is ROC Bedrijfsopleidingen B.V. opgericht.

ROC Personeel heeft op 27 december 2013 haar aandelen in Novalis Personeels B.V. (100%) verkocht aan ROC West-Brabant. Daarmee is Novalis Personeel B.V. een directe deelneming van Stichting ROC West-Brabant.

IT Workz heeft 51% van de aandelen van Briljant B.V. Briljant B.V. is daarmee indirect een deelneming van Stichting ROC West-Brabant.

ATG heeft 100% van de aandelen van WCAA B.V. en AM&TS B.V. WCAA B.V. en AM&TS B.V. zijn daarmee ultimo boekjaar indirect een deelneming van Stichting ROC West-Brabant. WCAA B.V. had 51% van de aandelen van RWTC B.V. maar heeft deze aandelen op 31 december 2013 verkocht.

ROC Bedrijfsopleidingen verzorgt commerciële onderwijsactiviteiten en is derhalve aangemerkt als een private B.V. evenals WCAA die het commerciële onderwijs in vliegtuigonderhoud verzorgt. Deze B.V.'s dienen zelf inkomsten te genereren om hun activiteiten uit te kunnen voeren. Slechts in de opstartfase mag sprake zijn van aanloopverliezen. Deze aanloopverliezen worden tijdelijk gedekt vanuit het private vermogen van het ROC (verkregen vanuit in het verleden gegenereerde private activiteiten) maar dienen uiteindelijk terugverdiend te worden. AM&TS verzorgt het reguliere onderwijs in vliegtuigonderhoud en is derhalve aangemerkt als publiek.

<u>Naam</u>	<u>Doelstelling</u>	<u>Bestuurder/ directie per 31-12-2013</u>
Corbeille	Het verzorgen van goede huisvesting voor onderwijsdoeleinden voor onder ROC West-Brabant ressorterende opleidingen	Stichting ROC West-Brabant
P3transfer	Deze B.V. is in staat van faillissement	Stichting ROC West-Brabant
ROC Bedrijfs-opleidingen	Het bevorderen van een kwalitatief goede onderwijsverstrekking binnen West-Brabant	Stichting ROC West-Brabant C.N. Bink (operationeel directeur)
ROC Personeel	Verlenen van diensten onder andere door het werven en ter beschikking stellen van personeel	Stichting ROC West-Brabant C.N. Bink (operationeel directeur)
Novalis Personeel	Het verzorgen van intake gesprekken en assessments en plaatsing van onderwijsvragenden	Stichting ROC West-Brabant G.H.M.S. Zacht (operationeel directeur)
IT Workz	Beheer en ontwikkeling van ICT-infrastructuur, ontwikkelen en produceren van maatwerksoftware, beheer van computerfaciliteiten	Stichting ROC West-Brabant J.M.L.M. Broeken (operationeel directeur)
ATG	Het aanbieden van hoogwaardige luchtvaarttechnische opleidingen aan klanten en holdingactiviteiten.	Stichting ROC West-Brabant
ROC ICT	Beheer en ontwikkeling van ICT-infrastructuur en software consultancy	Stichting ROC West-Brabant
Steun aan BC	Ondersteunen van niet-subsidiabele activiteiten van St. ROC West-Brabant	A.C.A.D. Koreman F.H.A.B. de Bekker I.A.M. Sutorius W.M.M. van Fessem A.Kastelein
Talenteffonds	Belonen van bijzondere prestaties en stimuleren en financieel ondersteunen van ideeën en initiatieven van studenten van ROC West-Brabant	A.C.J. Flink A.Kastelein F.J.A.M. van Beijsterveldt

36 Vorderingen

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Debiteuren	1.569	2.205
Groepsmaatschappijen	76	92
Deelnemers/cursisten	1.807	1.908
Ministerie	266	374
Overige overheden	1.360	2.194
Belastingvorderingen	184	
Overige vorderingen	83	92
Overlopende activa	3.037	3.725
Voorziening wegens oninbaarheid	-1.439	-1.561
Totaal vorderingen	6.943	9.029

<u>Groepsmaatschappijen</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Rek.courant IT Workz B.V.	76	92
	<u>76</u>	<u>92</u>

37 Liquide middelen

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Kasmiddelen	46	59
Tegoeden op bankrekeningen	45.124	46.794
Totaal liquide middelen	45.170	46.853

De liquide middelen staan alle ter vrije besteding van ROC West-Brabant per 31 december 2013.

38 Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2013	Resultaat 2013	Overige mutaties	Stand per 31-12-2013
Algemene reserve	112.078	-2.273	-799	109.006
<u>Bestemmingsreserve - privaat</u>				
Algemeen	-1.290	-1.203	1.253	-1.240
Totaal bestemmingsreserve - privaat	-1.290	-1.203	1.253	-1.240
<u>Herwaarderingsreserve</u>				
OKF-gebouwen	3.413	0	-280	3.133
Deelneming ROC Corbeille	3.475	0	-166	3.309
Inventaris	17	0	-17	0
Totaal herwaarderingsreserve	6.905	0	-463	6.442
Totaal eigen vermogen	117.693	-3.476	-9	114.208

Het exploitatiesaldo 2013 is conform het voorstel resultaatbestemming toegevoegd aan de algemene reserve voor wat betreft het publieke deel en aan de bestemmingsreserve - privaat voor wat betreft het private deel.

In 2013 zijn de activiteiten de IT Workz B.V. en ATG B.V. niet langer volledig als publiek respectievelijk privaat aangemerkt. Bij beide B.V.'s is een reële verdeling over publiek en privaat aangehouden. Dit is doorgevoerd met terugwerkende kracht tot 2010 respectievelijk 2009.

De herwaarderingsreserve OKF betreft de in 1997 overgenomen gebouwen in het kader van de OKF. De herwaarderingsreserve overige gebouwen is in 2003 ontstaan en bepaald als het verschil tussen de actuele waarde van de materiële vaste activa in uitvoering en de met derden aangegane verplichtingen inzake de aankoop en afbouw van de onroerende zaken. Ter zake van de herwaarderingsreserve is geen voorziening voor latente belastingverplichtingen berekend. Deze herwaarderingsreserves worden in 30 jaar, conform de afschrijvingstermijn van de gebouwen, aan de algemene reserve toegevoegd.

Het saldo van de overige mutaties betreft een correctie op het resultaat over 2012.

39 Verschillen in het vermogen tussen de enkelvoudige en geconsolideerde balans

Het verschil tussen het eigen vermogen en het groepsvermogen heeft zich in het boekjaar als volgt ontwikkeld:

	31-12-2013	31-12-2012
Eigen vermogen volgens de enkelvoudige balans	114.208	117.693
bij: minderheidsbelang derden in beginsaldo	1.075	577
af: minderheidsbelang derden in resultaat boekjaar	-693	-286
af: minderheidsbelang derden i.v.m. verkoop RWTC	-416	784
Groepsvermogen volgens de geconsolideerde balans	<u>114.174</u>	<u>118.768</u>

40 Segmentatie groepsvermogen

Het saldo van het groepsvermogen volgens de geconsolideerde balans is als volgt te verdelen:

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Publiek	115.414	118.916
Privaat	-1.240	-148
	<u>114.174</u>	<u>118.768</u>

Het private vermogen is opgebouwd vanuit de commerciële activiteiten. Sinds 2009 zijn de commerciële activiteiten ondergebracht binnen BV's.

Het huidige negatieve private vermogen wordt met name veroorzaakt door de opstartfase van WCAA B.V.

	<u>31-12-2013</u>
ROC West-Brabant	968
ROC Bedrijfsopleidingen	-44
ATG	-3.435
IT Workz	1.271
	<u>-1.240</u>
Totaal	<u>-1.240</u>

Met de verkoop van RWTC (tot moment van verkoop behorende tot de ATG groep) is ingegrepen teneinde het oplopen van het negatieve private vermogen binnen de ATG groep een halt toe te roepen.

41 Voorzieningen

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
<u>Personeelsvoorzieningen</u>		
Wachtgelden	2.238	1.136
Jubilea	2.254	2.220
Arbeidsongeschiktheid	649	852
Sociaal beleid	<u>7.377</u>	<u>5.705</u>
	12.518	9.913
<u>Overige voorzieningen</u>		
Groot onderhoud	0	1.398
Totaal voorzieningen	<u>12.518</u>	<u>11.311</u>

Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar de tekst zoals opgenomen in paragraaf 12.

42 Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2013	Aflossingen 2014	Stand per 31-12-2013	looptijd > 1 jaar	looptijd > 5 jaar	Rentevoet (%)
<u>Kredietinstellingen</u>						
Deutsche Bank	1.903	-102	1.801	411	1.390	6,23
ING	41.875	-2.500	39.375	10.000	29.375	5,10
Rabobank *	1.554	-75	1.479	300	1.179	variabel
Rabobank *	1.928	-107	1.821	426	1.395	3,40
Rabobank *	3.556	-250	3.306	998	2.308	5,72
Totaal langlopende schulden	50.816	-3.034	47.782	12.135	35.647	

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

ING

Als zekerheid voor de door de ING verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 75.000.000 op onroerend goed van St. ROC West-Brabant.

De kredietfaciliteit bestaat uit een geldlening en een rekening courant krediet van € 25.000.000.

Op de lening met rentepercentage 5,05% is een renteswap afgesloten. Deze renteswap heeft een

looptijd tot en met juni 2025. De marktwaarde van de renteswap bedraagt ultimo boekjaar - € 8.552.939

Er zit geen margin-call op deze renteswap hetgeen betekent dat St. ROC West-Brabant geen

bijstortingsverplichting heeft.

Rabobank

Als zekerheid voor de door de Rabobank verstrekte geldleningen en kredietfaciliteiten is verstrekt:

- borgtocht ad € 7.038.000 door St. Waarborgfonds BVE op de leningen aangeduid met een *

43 Kortlopende schulden

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Kredietinstellingen	9.855	3.071
Crediteuren	6.159	5.970
Ministerie	0	51
Groepsmaatschappijen	0	0
Belastingen en premies soc. verzekeringen	5.722	6.357
Schulden terzake van pensioenen	2.163	2.566
Overige kortlopende schulden	196	130
Overlopende passiva	18.275	20.722
Totaal kortlopende schulden	42.370	38.867

44 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Hiervoor wordt verwezen naar de tekst zoals opgenomen in paragraaf 15.

Overige gegevens

45 Voorstel bestemming saldo staat van baten en lasten

Het resultaat over 2013 bedraagt - € 3.316.000. Voorgesteld wordt om het resultaat als volgt toe te rekenen aan de posten binnen het eigen vermogen:

Algemene reserve - publiek	BVE	-1.010
Bestemmingsreserve - privaat	BVE	-1.203 *
Algemene reserve - publiek	AOC	687
Algemene reserve - publiek	VO	-1.950
		<hr/>
		-3.476
		<hr/> <hr/>

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

* dit betreft het resultaat van de commerciële activiteiten van de B.V.'s.

46 Gebeurtenissen na balansdatum

Op 5 juni 2014 is het Trivium Hotel te Etten-Leur failliet verklaard. Het hotel huurde het hotel gedeelte van het pand aan het Trivium te Etten-Leur. Dit pand is eigendom van ROC Corbeille één van de BV's van Stichting ROC West-Brabant. Eventuele vorderingen op het Trivium Hotel waren reeds geheel voorzien. Er hebben zich al partijen gemeld die interesse hebben om op die locatie een hotel te exploiteren.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van Stichting ROC West-Brabant
te Breda

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit geïntegreerd jaardocument opgenomen jaarrekening 2013 (tot en met referentienummer 44) van Stichting ROC West-Brabant te Breda gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2013 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De Raad van Bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.5.3, lid 4 van de Wet educatie en beroepsonderwijs en artikel 18, lid 3 van het Bekostigingsbesluit W.V.O. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2013 en de Beleidsregels toepassing WNT, exclusief het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting ROC West-Brabant per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de Beleidsregels toepassing WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2013.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393, lid 5 onder e en f van het BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 van het BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392, lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391, lid 4 van het BW. Ten slotte vermelden wij dat het jaarverslag, met uitzondering van hetgeen hieronder is vermeld, voldoet aan de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.2.5 Jaarverslag van het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2013.

Meerjarige balans ontbreekt in de continuïteitsparagraaf

De in het jaarverslag opgenomen continuïteitsparagraaf is niet volledig in overeenstemming met artikel 4, lid 4 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de brief van de Minister van OCW d.d. 20 december 2013, met kenmerk 554828. De voorgeschreven meerjarige balans ontbreekt in de continuïteitsparagraaf.

Eindhoven, 26 juni 2014
Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. W.J.P.M. van de Rijdt RA

Bijlagen

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Rechtspersoon

Bestuursnummer 31107
 Naam instelling Stichting ROC West Brabant

Adres Trivium 76
 Postadres Postbus 699
 Postcode / Plaats 4870 AR ETTEN-LEUR
 Telefoon 076 - 50 48 000
 Internet-site www.rocwb.nl

Contactpersoon

Naam mw. I.J.H.M. van Toren
 Functie Vakspecialist Consolidatie en Rapportage
 Telefoon 076 - 50 48 065
 E-mail i.vantoren@rocwb.nl

Brinnummers

03 AM Stedelijk Gymnasium
 19 XV Prisma College
 02 HI Markiezaat vmbo
 15 NY Praktijkschool Breda
 21 CY Prinsentuin College
 25 LX ROC West-Brabant

Samenstelling Raad van Toezicht juni 2014

A. Heikens voorzitter
 J.J.M. Tromp lid
 A.M.L. Verpaalen lid
 C. Daleboudt lid
 H.C.W. Beijerinck lid

Samenstelling Raad van Bestuur juni 2014

A. Kastelein voorzitter
 I.D. Dulfer - Kooijman lid

OVO SCHOLEN

Staat van baten en lasten

	2013	Begroting 2013	2012
Baten			
Rijksbijdragen	18.049	17.214	20.255
Overige overheidsbijdragen	260	247	329
Cursus-, les en examengelden	90	0	98
Baten werk i.o.v. derden	0	0	0
Overige baten	1.620	1.771	1.621
Totaal baten	<u>20.019</u>	<u>19.232</u>	<u>22.303</u>
Lasten			
Personele lasten	17.827	16.941	19.026
Afschrijvingen	718	630	688
Huisvestingslasten	702	883	1.068
Overige instellingslasten	2.480	2.232	2.691
Totaal lasten	<u>21.727</u>	<u>20.686</u>	<u>23.473</u>
Saldo baten en lasten	-1.708	-1.454	-1.170
Financiële baten en lasten	147	163	177
Resultaat	<u><u>-1.561</u></u>	<u><u>-1.291</u></u>	<u><u>-993</u></u>

Het resultaat is als volgt verdeeld over de OVO scholen

	2013	Begroting 2013	2012
Stedelijk gymnasium	-262	-341	-458
Prisma College*	-1.299	-950	-535
	<u><u>-1.561</u></u>	<u><u>-1.291</u></u>	<u><u>-993</u></u>

* dit betreft de scholen: de Ronde, van Cooth en Graaf Engelbrecht.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van het OVO bedraagt 24% (2012: 29%) en valt daarmee binnen de met de VO raad afgesproken signaleringsgrenzen van 10%(min) en 40%(max).

HUISVESTING SCHOLEN MASTERPLAN BREDA

Algemeen

In 2009 zijn in het kader van het Masterplan Breda de gebouwen van de vmbo scholen die tot dan toe eigendom waren van de Gemeente Breda overgedragen aan ROC West-Brabant. Het gaat daarbij om de volgende gebouwen/ vmbo-scholen:

<u>lokatie</u>	<u>vmbo school</u>
Baronielaan 4	Praktijkschool Breda
Groene Woud 2	de Ronde
Biesdonkweg 33*/ Tuinzigtlaan 10	van Cooth
van Riebeecklaan 2	Tessenderlandt
Heuvelstraat 52a	Kompas
Rijnesteinstraat 1	Christoffelschool

* Van Cooth is inmiddels gehuisvest op de Tuinzigtlaan te Breda.

Ook de daarbij behorende vergoedingen worden doorbetaald aan ROC West-Brabant. ROC West-Brabant dient jaarlijks verantwoording af te leggen over de besteding van de vergoeding die de gemeente hiervoor doorbetaalt.

Onderstaande cijfers hebben betrekking op bovengenoemde panden en maken onderdeel uit van de enkelvoudige cijfers van ROC West-Brabant zoals opgenomen in deze jaarstukken.

De vergoeding vanuit de gemeente Breda aangevuld met een bijdrage vanuit de scholen was in 2013 niet toereikend. De investeringsuitgaven en en uitgaven voor groot onderhoud waren in de afgelopen jaren hoog. Deze uitgaven zijn gefinancierd vanuit middelen vanuit ROC West-Brabant hetgeen heeft geleid tot een toename van de rentelasten.

Ook voor de eerstkomende jaren is de verwachting dat de vergoeding niet toereikend zal zijn en er door ROC West-Brabant eigen middelen geïnvesteerd moeten worden.

De volgende grote investeringsprojecten lopen/ staan nog gepland.

1. Herhuisvesting Praktijkschool in 2014; verwachte investering € 6,5 miljoen.
2. Herhuisvesting Christoffel/ Kompas; verwachte investering ca € 2,7 miljoen.

De investeringen leggen eveneens, middels de daarmee gepaard gaande afschrijvingen en financieringen, een grote druk op de exploitatie.

Balans per 31 december 2013

(na verwerking resultaatbestemming)

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	<u>12.041.240</u>	<u>13.030.359</u>
<u>Totaal vaste activa</u>	12.041.240	13.030.359
Vlottende activa		
Liquide middelen	<u>-13.608.684</u>	<u>-14.179.698</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>	-13.608.684	-14.179.698
Totaal activa	<u><u>-1.567.444</u></u>	<u><u>-1.149.339</u></u>
Eigen vermogen	-1.761.444	-1.477.339
Vorzieningen	194.000	253.000
Kortlopende schulden	0	75.000
Totaal passiva	<u><u>-1.567.444</u></u>	<u><u>-1.149.339</u></u>

Staat van baten en lasten over 2013

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen	157.425	152.175	169.575
Overige overheidsbijdragen	891.918	914.575	917.488
Overige baten	0	0	0
Totaal baten	1.049.343	1.066.750	1.087.063
Lasten			
Personeelslasten	66.089	50.000	40.137
Afschrijvingen	347.981	340.000	242.138
Huisvestingslasten	241.613	475.000	349.903
Overige lasten	0	0	0
Totaal lasten	655.683	865.000	632.178
Saldo baten en lasten	393.660	201.750	454.885
Financiële baten en lasten	-677.765	-500.000	-551.530
Resultaat	-284.105	-298.250	-96.645

Kasstroomoverzicht 2013

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat	393.660	454.885
<u>Aanpassingen voor:</u>		
Afschrijvingen (excl. boekresultaat)	347.981	242.138
Mutaties voorzieningen	<u>-59.000</u>	<u>-728.000</u>
	288.981	-485.862
<u>Veranderingen in vlottende middelen</u>		
Vorderingen	0	0
Kortlopende schulden	<u>-75.000</u>	<u>-2.362.406</u>
	-75.000	-2.362.406
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>607.641</u>	<u>-2.393.383</u>
Betaalde interest	<u>-677.765</u>	<u>-551.530</u>
	-677.765	-551.530
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-70.124</u>	<u>-2.944.913</u>
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings materiële vaste activa	-955.643	-3.007.433
Desinvesterings materiële vaste activa	<u>1.596.781</u>	<u></u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	641.138	-3.007.433
	<u>571.014</u>	<u>-5.952.346</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
Beginstand liquide middelen	-14.179.698	-8.227.352
Mutatie liquide middelen	571.014	-5.952.346
	<u>-13.608.684</u>	<u>-14.179.698</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>		

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten**Materiële vaste activa**

De materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	Aanschaf- prijs t/m 2012	Afschrij- vingen t/m 2012	Boek- waarde 31-12-2012	Investering en 2013	Desinveste- ringen 2013	Afschrij- vingen 2013	Boek- waarde 31-12-2013
	€	€ (-)	€	€	€	€ (-)	€
Gebouwen							
Baronielaan 4	409.790	-196.150	213.640	0	0	-74.038	139.602
Groene Woud 2	4.494.755	-101.910	4.392.845	0	0	-142.431	4.250.414
Biesdonkweg 33	140.228	-87.223	53.005	0	-53.005	0	0
Tuinzigtlaan 10			0	809.287		-54.268	755.019
van Riebeecklaan 2	680.301	-16.810	663.491	19.936	0	-68.528	614.899
Heuvelstraat 52a	0	0	0	3.606	0	-60	3.546
Rijnesteinstraat 1	66.088	-12.366	53.722	122.814	0	-8.656	167.880
Totaal gebouwen	5.791.162	-414.459	5.376.703	955.643	-53.005	-347.981	5.931.360
Terreinen							
Baronielaan 4	1.006.167	0	1.006.167	0	0	0	1.006.167
Groene Woud 2	364.895	0	364.895	0	0	0	364.895
Biesdonkweg 33	1.543.776	0	1.543.776	0	-1.543.776	0	0
van Riebeecklaan 2	3.553.086	0	3.553.086	0	0	0	3.553.086
Heuvelstraat 52a	71.694	0	71.694	0	0	0	71.694
Rijnesteinstraat 1	1.114.038	0	1.114.038	0	0	0	1.114.038
Totaal terreinen	7.653.656	0	7.653.656	0	-1.543.776	0	6.109.880
Generaal totaal	13.444.818	-414.459	13.030.359	955.643	-1.596.781	-347.981	12.041.240

Liquide middelen

Dit betreft de negatieve kasstroom met betrekking tot de masterplan gebouwen. Dit vloeit met name voort uit de aankoop van de gebouwen begin 2010, de investeringen in de daarna volgende jaren, alsmede de betaling van de schuld aan Building Breda.

Deze aankoop, investeringen en betaling van de schuld zijn aan de liquide middelen van het ROC onttrokken.

Eigen vermogen

	Saldo 31-12-2012	Bestem- ming resultaat	Saldo 31-12-2013
	€	€	€
Algemene reserve	-1.477.339	-284.105	-1.761.444

Vorzieningen

	Saldo		Saldo 31-12-2013	Onderverdeling saldo 2013	
	31-12-2012	Vrijval 2013		< 1 jaar	> 1 jaar
	€	€			
Groot onderhoud	253.000	-59.000	194.000	28.000	166.000
Totaal voorzieningen	253.000	-59.000	194.000	28.000	166.000

Rijksbijdragen

Dit betreft het vanuit de scholen doorbetaalde aandeel in de instandhoudingskosten welke dienen ter dekking van huisvestingslasten. In 2013 is hiervoor een tarief van € 75 per leerling aangehouden.

Deze post is als volgt opgebouwd:	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Praktijkschool	24.450	24.600	23.175
Rotonde	28.125	28.200	28.425
van Cooth	13.950	13.950	26.700
Tessenderlandt incl. Christoffel/ Kompas	90.900	85.425	91.275
Totaal rijksbijdragen	157.425	152.175	169.575

Overige overheidsbijdragen	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Bijdrage 2013 resp. 2012	891.918	914.575	917.488

Dit betreft de via Building Breda ontvangen bijdrage vanuit de Gemeente Breda inzake de panden welke zijn overgedragen in het kader van het Masterplan.

Personele lasten

Dit betreft de inzet van personeelsleden van de dienst Huisvesting van ROC West-Brabant welke is toe te rekenen aan de masterplan gebouwen.

Afschrijvingen	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Gebouwen	347.981	340.000	242.138

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Huisvestingslasten			
Huur	1.172	0	442
Verzekeringen	27.021	30.000	30.055
Onderhoud	205.516	365.000	932.290
Mutatie onderhoudsvoorziening	-59.000	0	-728.000
Heffingen	66.336	70.000	64.405
Overige huisvestingslasten	568	10.000	50.711
	<u>241.613</u>	<u>475.000</u>	<u>349.903</u>

Financiële baten en lasten

Dit betreft de rentelast over de negatieve kasstroom met betrekking tot de masterplan gebouwen.

Bijlagen

Bijlage 1 Onze scholen en colleges

In deze bijlage wordt per vmbo school en per mbo college een doorkijk gegeven in de onderwijsprestaties en een korte toelichting op onderzoeken van de Inspectie van het Onderwijs, alsmede de resultaten daarvan. Ook komen per school de highlights van het jaar aan de orde, gebaseerd op de jaarverslagen van de scholen en colleges.

1.1 Vmbo-entiteit

Highlights 2013

- Realisatie Masterplan Bergen op Zoom.
- Alle vmbo scholen ontvangen een basisarrangement van de Inspectie in 2013
- De start van de nieuwbouw voor de Praktijkschool Breda
- Inrichting van de vier nieuwe samenwerkingsverbanden voor Passend onderwijs

Hierna leest u per school van de vmbo-entiteit onder andere over het opbrengstenoordeel. Dit is als volgt bepaald (conform de toelichting van de onderwijsinspectie gepubliceerd op hun website):

Er zijn vier indicatoren die het opbrengstenoordeel VO bepalen:

- rendement onderbouw;
- van 3e leerjaar naar diploma (rendement bovenbouw);
- het gemiddeld CE-cijfer;
- het SE-cijfer minus CE-cijfer (SE-CE);

Een onderwijssoort op een vestiging krijgt een onvoldoende als meer dan één van de indicatoren onvoldoende is.

Voor elk van de eerste drie indicatoren wordt een gemiddelde berekend over drie jaren. Hiervoor worden de relatieve score (bolletjes) omgezet in een getal lopende van 1 tot en met 5. De waarde van de indicator is nu te bepalen door de getallen behorende bij de relatieve scores van de afgelopen drie jaar op te tellen en door drie te delen.

Voor het berekenen van het gemiddelde is als criterium gesteld dat ten minste van twee van de drie jaren gegevens aanwezig moeten zijn waaronder het meest recente jaar. Een oordeel over drie jaren is onvoldoende als het gemiddelde 2,0 of minder is.

Het driejaargemiddelde SE-CE is niet gebaseerd op de relatieve scores maar op de werkelijke cijfers en is onvoldoende als de uitkomst groter is dan een half punt.

Verklaring van de scores:

- 1 ruim onder gemiddeld
- 2 onder gemiddeld
- 3 gemiddeld
- 4 boven gemiddeld
- 5 ruim boven gemiddeld

De Ronde, Breda

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	5	5	5	Voldoende
Rendement bovenbouw	4	5	5	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	3	4	Voldoende
Verschil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	5	5	5	Voldoende
Rendement bovenbouw	5	3	5	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	3	4	Voldoende
Verschil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Gemengde leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	5	5	5	Voldoende
Rendement bovenbouw	5	3	4	Voldoende
Cijfers centraal examen	4	5	5	Voldoende
Verschil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	26	26	100,0%
Kaderberoepsgericht	32	32	100,0%
Gemengd	13	13	100,0%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

De Ronde Breda heeft drie leerwegen, vmbo-B, K en GT. Alle drie de leerwegen hebben een basistoezicht en voldoen volgens de Inspectie aan alle eisen.

Effent, Oosterhout

Opbrengstoordeel 2012-2013**Theoretische leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	4	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	3	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Theoretisch	202	188	93,1%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Effent Oosterhout heeft één leerweg vmbo-GT, of zoals het vroeger genoemd werd, de mavo. De leerweg voldoet volgens de Inspectie aan het VO toezichtkader en heeft het basistoezicht.

Praktijkschool Breda

Werken met het individueel ontwikkelingsplan (IOP)

In de zomer van	Doel van de Inspectie van het onderwijs	realisatie	
	Leerlingen met een IOP	absoluut	
2009	25%	68	195
2010	50%	148	295
2011	75%	233	308
2012	100%	327	327
2013	100%	318	318

Behaalde diploma's en certificaten

Indicator	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
AKA / niveau 1 diploma				
Aantal	12	19	17	30
Schoolpercentage		30%	29%	38%
Landelijk percentage		24%	27%	26%
Branchecertificaten				
Aantal	66	37	33	61
Schoolpercentage		59%	56%	76%
Landelijk percentage		43%	45%	47%

Plaatsing leerlingen bij uitstroom

Indicator	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Werk	10	17	7	19
Werk en vervolgonderwijs			6	9
Vervolgonderwijs	19	24	21	29
Overig onderwijs	6	14	19	18
Overig	14	6	6	5
Totaal	49	61	59	80

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Bij de Praktijkschool Breda heeft in februari 2013 de Inspectie een onderzoek uitgevoerd naar de opbrengsten, kwaliteitszorg en de bestendigheid na 2 jaar. Ze hebben tijdens dit onderzoek geen onvolkomen geconstateerd en de leerweg PRO krijgt wederom het predicaat basistoezicht toebedeeld.

Prinsentuin Andel

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	4	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	4	3	4	Voldoende
Cijfers centraal examen	5	3	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	4	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	4	4	5	Voldoende
Cijfers centraal examen	5	4	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Gemengde leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	4	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	5	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	5	5	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Voldoende	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	54	54	100,0%
Kaderberoepsgericht	51	50	98,0%
Gemengd	71	69	97,2%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Prinsentuin Andel heeft drie leerwegen, vmbo-B, K en GT. Alle drie de leerwegen hebben een basistoezicht en voldoen volgens de Inspectie aan alle eisen.

Eind juli 2013 wordt er (door een 'bezorgde oma') een klacht ingediend met betrekking tot het toelatingsbeleid bij Prinsentuin Andel. Deze klacht blijkt na reactie van de school, door de Inspectie als ongegrond verklaard.

Prinsentuin Halsteren

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	4	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	2	4	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	2	4	4	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	4	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	1	3	2	Onvoldoende
Cijfers centraal examen	2	2	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Gemengde en theoretische leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	4	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	2	2	1	Onvoldoende
Cijfers centraal examen	1	3	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	30	30	100,0%
Kaderberoepsgericht	40	37	92,5%
Gemengd en theoretisch	37	36	97,3%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Prinsentuin Halsteren kent drie leerwegen, te weten vmbo-K, B en GT. Alle drie de leerwegen worden door de Inspectie met een basis-toezicht gewaardeerd. In het voorjaar van 2013 vond er een onderzoek naar het Onderwijsverslag 2012/2013 plaats. Ook dit onderzoek werd met een voldoende beoordeeld.

Prinsentuin Oudenbosch

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	5	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	3	3	Voldoende
Verschil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	Voldoende	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	2	Voldoende
Rendement bovenbouw	1	3	5	Voldoende
Cijfers centraal examen	2	2	2	Onvoldoende
Verschil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Gemengde leerweg

Indicatoren	Voldoende	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	2	Voldoende
Rendement bovenbouw	2	5	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	3	4	Voldoende
Verschil school examen -centraal examen	Groot			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	46	46	100,0%
Kaderberoepsgericht	40	39	97,5%
Gemengd	26	24	92,3%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Prinsentuin Oudenbosch kent drie leerwegen, te weten vmbo-K, B en G/T. Alle drie de leerwegen worden met een basisarrangement beoordeeld. In juni vindt er n.a.v. het kwaliteitsonderzoek uit 2012, nog een herbeoordeling plaats op de onderwijstijd. Deze wordt na deze OKV weer als voldoende gezien.

Prinsentuin van Cooth / onderdeel Prinsentuin Breda

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	5	2	2	Voldoende
Cijfers centraal examen	5	5	5	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	Voldoende	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	3	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	4	5	4	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Gemengde leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	4	2	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	3	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	35	35	100,0%
Kaderberoepsgericht	32	30	98,3%
Gemengd	21	19	90,5%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Prinsentuin Breda kent drie leerwegen, te weten vmbo-K, B en GT. Alle drie de leerwegen worden door de Inspectie als voldoende beoordeeld en krijgen een basisarrangement.

Prinsentuin van Cooth / onderdeel van Cooth, Breda

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	2	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	4		Geen oordeel
Cijfers centraal examen	5	5		Geen oordeel
Verschil school examen -centraal examen				
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)				

Opbrengstoordeel 2012-2013

Geen oordeel

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	2	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	4	2	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	3	3	Voldoende
Verschil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Gemengde en theoretische leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	2	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	4		2	Voldoende
Cijfers centraal examen	5	2	3	Voldoende
Verschil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	<5	<5	100,0%
Kaderberoepsgericht	15	15	100,0%
Gemengd en theoretisch	18	17	94,4%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

De leerwegen vmbo-B en K worden beoordeeld met een basisarrangement. De leerweg vmbo-GT krijgt ondanks dat het rendement van de onderbouw onvoldoende is, toch een basisarrangement. De oorzaak van het te lage rendement ligt in de uitstroom van leerlingen nadat het besluit tot opheffing van de locatie Van Cooth was genomen.

Scala, Teteringen

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	2	1	Onvoldoende
Cijfers centraal examen	2	3	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	3	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	1	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Onder de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Mavo

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	1	3	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	2	3	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	42	40	95,2%
Kaderberoepsgericht	100	89	89,0%
Mavo	119	108	90,8%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Scala Teteringen heeft drie leerwegen, vmbo-B, K en GT. Alle drie de leerwegen hebben een basistoezicht.

't Bergse vmbo, Bergen op Zoom /Nobellaan

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	2	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	3	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	4	3	Voldoende
Vershil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	2	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	5	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	5	4	Voldoende
Vershil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	46	44	95,7%
Kaderberoepsgericht	25	25	100,0%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

't Bergse VMBO aan de Nobellaan verzorgt twee leerwegen, te weten vmbo-K en B. Er heeft geen kwaliteitsonderzoek plaatsgevonden. Het basistoezicht blijft toegekend.

't Bergse vmbo, Bergen op Zoom /Promonalaan

't Bergse **VMBO****Opbrengstoordeel 2012-2013****Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	2	3	5	Voldoende
Rendement bovenbouw	5			
Cijfers centraal examen	5			
Verschil school examen -centraal examen				
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)				

Opbrengstoordeel 2012-2013

Geen oordeel

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

't Bergse VMBO aan de Pomonalaan (zorglocatie) heeft twee leerwegen, te weten vmbo-K en vmbo-B. Eind mei 2013 heeft er op de leerweg vmbo-K een kwaliteitsonderzoek plaatsgevonden. Het onderzoek is zeer voorspoedig verlopen en beide leerwegen worden door de Inspectie met een basistoezicht beoordeeld.

Westerpoort, Tholen

Opbrengstoordeel 2012-2013**Basisberoepsgerichte leerweg**

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	2	5	Voldoende
Cijfers centraal examen	1	3	5	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Kaderberoepsgerichte leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	4	4	2	Voldoende
Cijfers centraal examen	5	4	1	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Gemengde en theoretische leerweg

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	4	2	Voldoende
Cijfers centraal examen	3	2	1	Onvoldoende
Verskil school examen -centraal examen	Groot			Onvoldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Onvoldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Basisberoepsgericht	21	21	100,0%
Kaderberoepsgericht	41	36	87,8%
Gemengde en theoretisch	33	27	81,8%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Westerpoort verzorgt drie leerwegen, te weten vmbo-K, B en GT. De leerweg vmbo-K en B worden met een basisarrangement beoordeeld en na een onderzoek naar de kwaliteitsverbeteringen, wordt ook in september aan de leerweg vmbo-GT weer een basisarrangement toegekend.

Ter voorbereiding van het OKV in september, heeft er in augustus een interne audit bij Westerpoort plaatsgevonden.

1.2 OVO scholen (Openbaar Voortgezet Onderwijs)

Graaf Engelbrecht, Breda

Highlights 2013

- Met een fundamenteel traject is getracht de oorzaken weg te nemen die hebben geleid tot de daling van het rendement van de school, waarbij onder meer langs de volgende sporen is gewerkt:
 - verbetering van het managementinformatiesysteem
 - scherper niveau van kwaliteitsbewaking (toetsing volgens RTTI)
 - verscherping van de overgangsregeling
 - verbetering van het onderwijsproces in de klas
 - versterking van de leerlingenzorg
 - invoering van een systeem van niet-vrijblijvende functioneringsgesprekken met alle docenten
- In het kader van het turbotraject is in eerste instantie gewerkt aan de realisatie van een zogenaamd sociaal contract, een document waarin is vastgelegd welke extra inspanningen van schoolleiding, docenten, mentoren, ouders en leerlingen mogen worden verwacht om het gewenste resultaat te boeken.
- De school is financieel gezond. De opgebouwde reserves kan de school benutten om de noodzakelijke onderwijskundige verbeteringen tot stand te brengen.
- De school gaat het komend jaar fors investeren in profilering. De aanvraag voor LOOT (Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport)-status loopt. Deze status moet er voor zorgen dat Graaf Engelbrecht dé TOPSPORT school van de regio wordt.

Opbrengstoordeel 2012-2013

Mavo

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	5	5	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	2	1	Onvoldoende
Cijfers centraal examen	1	2	1	Onvoldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Onder de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Onvoldoende

Havo

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	5	5	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	2	2	1	Onvoldoende
Cijfers centraal examen	1	1	1	Onvoldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Onvoldoende

Vwo

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	5	5	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	1	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	1	1	3	Onvoldoende
Vershil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Voldoende	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
Mavo	65	50	76,9%
Havo	89	61	68,5%
Vwo	38	34	89,5%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Graaf Engelbrecht is een openbare scholengemeenschap voor mavo (vmbo-GT), havo en Atheneum (vwo). De afdelingen mavo en havo worden ondanks een attendering op de dalende opbrengsten, door de Inspectie beoordeeld met het basistoezicht.

Sinds 2010 heeft de Inspectie de leerweg vwo als (zeer) zwak beoordeeld. De Inspectie heeft in het OKV in december van 2012 vastgesteld dat de kwaliteitszorg en het primaire proces van de leerweg vwo van voldoende niveau zijn. Tijdens het vierde voortgangsgesprek in het voorjaar van 2013 en een tussentijdsgesprek eind september, blijken de opbrengsten nog steeds onvoldoende te zijn. Het rendement bovenbouw is over het schooljaar 2011-2012 sterk gedaald. Dit is het gevolg van een nieuw en sterk verscherpt determinatiebeleid. In december van 2013 heeft er opnieuw een OKV plaatsgevonden dat gericht was op de bestending van de kwaliteitszorg en de verbetering van de opbrengsten. Deze OKV is zeer goed verlopen en de leerweg vwo wordt weer met een basisarrangement beoordeeld.

Stedelijk Gymnasium, Breda

Highlights 2013

- Het Stedelijk Gymnasium is de enige school voor categoriaal gymnasium onderwijs in Breda en richt zich als zodanig op de meer begaafde leerling. De leerlingen krijgen een brede, academische basis voor het tertiair onderwijs.
- De Inspectie heeft de onderwijsopbrengsten van het Stedelijk Gymnasium beoordeeld als voldoende. Dat is de hoogste waardering, die de Inspectie toekent. Ook de beoordeling van het Stedelijk Gymnasium in het afgelopen jaar in diverse "lijsten" in de media mag uitstekend genoemd worden.
- Op onderwijskundig gebied is er veel aandacht voor de problematiek van de motivatie van leerlingen in het algemeen en voor de problematiek van het voldoende uitdagen van getalenteerde leerlingen in het bijzonder. Voor de meer begaafde leerlingen zoekt de school naar mogelijkheden om meer maatwerk te bieden aan leerlingen, zowel binnen als buiten de vakken, als binnen en buiten de school.
- In het afgelopen jaar zijn er wijzigingen doorgevoerd in de organisatiestructuur van de school. Wat betreft het personeelsbeleid, zijn er in het kader van de functiemix het afgelopen jaar extra LD-functies toegekend, waardoor in alle secties voldoende innovatieve capaciteit op onderwijskundig gebied aanwezig is. Er is een nieuwe cyclus functioneringsgesprekken opgezet.
- De nieuwbouw is per augustus 2013 in gebruik genomen. Het bestuur van Building Breda, de coöperatieve vereniging die verantwoordelijk is voor de huisvesting van de VO-scholen in Breda, is er met grote voortvarend in geslaagd om in één jaar tijd nieuwbouw voor het SGB te realiseren op de oude locatie.

Opbrengstoordeel 2012-2013

vwo

Indicatoren	2011	2012	2013	Oordeel
Rendement onderbouw	3	3	3	Voldoende
Rendement bovenbouw	3	4	3	Voldoende
Cijfers centraal examen	4	4	3	Voldoende
Verskil school examen -centraal examen	Gering			Voldoende
Gemiddeld cijfer centraal examen (abs.)	Boven de norm			

Opbrengstoordeel 2012-2013

Voldoende

Slaagpercentage

Leerweg	Aantal deelnemers	Aantal geslaagden	Percentage geslaagden
vwo	127	115	90,6%

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Het Stedelijk Gymnasium is een school voor openbaar en gymnasium onderwijs (vwo). Deze afdeling wordt jaarlijks door de Inspectie beoordeeld en de Inspectie kent ook dit jaar de afdeling een basisarrangement toe.

1.3 Mbo colleges

Cingel College

Highlights 2013

- Het succes van de opleiding voor topkoks – de Cas Spijkers Academie – genoot breed belangstelling en kreeg een waardig collega met de komst van de topopleiding voor Patissiers.
- In 2013 is de opleiding tot Facilitair Leidinggevende geheel vernieuwd: hij werd ingekort, verrijkt met vele praktijkmomenten en praktijkopdrachten voor elk van de studenten en verzorgd door een nieuw team docenten.
- Het Cingel College heeft er in 2013 hard aan gewerkt om korte metten te maken met onterecht verzuim van studenten door het aanstellen van een verzuimcoördinator en het meewerken aan een regionale pilot samen met het Regionale Bureau Leerplicht. Daarbij konden absent zijnde studenten ter controle een bezoekje aan huis verwachten.
- Na verschillende zoektochten naar een goed sluitend kwaliteitszorgsysteem heeft het Cingel College in 2013 de kwaliteitsagenda geïntroduceerd: een jaarplanning waarop alle belangrijke te bespreken elementen uit de PDCA-cyclus in één helder schema zijn samengevoegd. Een mooie leidraad voor elk van de 4 teams.

Rendement

Niveau	rendementen inclusief bedrijfspgroepen			rendementen exclusief bedrijfspgroepen		
	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel
1	100%	100%	voldoende	100,0 %	100%	voldoende
2	80,5%	77,4%	voldoende	73,9%	66,4%	voldoende
3	62,2%	64,5%	onvoldoende	62,2%	64,5%	onvoldoende
4	68,2%	71,3%	voldoende	68,2%	71,3%	voldoende
totaal	73,1%	73,1%		69,2%	68,0 %	

Additionele toelichting

Ten opzichte van 2012 is er een verbetering zichtbaar: niveau 4 is van een onvoldoende oordeel naar een voldoende oordeel gegaan. Zowel jaar- als diplomaresultaat scoren boven de norm van de Inspectie.

Niveau 3 is echter van een voldoende naar een onvoldoende rendement gegaan. Het diplomaresultaat, dat in 2012 nog ruim boven de norm lag, ligt nu evenals het jaarresultaat onder de norm. Het diplomaresultaat wordt negatief beïnvloed door de gediplomeerde doorstroom van niveau 3 naar 4. Deze doorstroom ligt 3% hoger dan vorig jaar, met name bij de afdeling Brood & Banket. De voornaamste reden, die de student aangeeft als reden van doorstroom, is dat het, gezien de situatie op de arbeidsmarkt, beter is een jaar langer te studeren om een hoger niveau te bereiken en meer kans op een baan te hebben. Het jaarresultaat wordt met name bij de kleine opleidingen negatief beïnvloed door de studenten, die vroegtijdig de opleiding beëindigen. We betreuren het dat het rendement met name op niveau 3 niet naar behoren scoort. We blijven met de gehele school de feiten analyseren en waar we niet machteloos staan door redenen van buitenaf, zullen we er alles aan doen om gericht actie te blijven ondernemen. Bij de afdeling Facilitair heeft dit al duidelijk zijn vruchten afgeworpen. Er is het Cingel College namelijk enorm veel aan gelegen om het rendement te verbeteren, de programma's nog aantrekkelijker te maken, de betrokkenheid van de studenten bij hun studie en de school verder te vergroten en de begeleiding te blijven optimaliseren.

VSV**Totaaloverzicht**

Niveau	Aantal 1-10-2012	Maximaal VSV per- centage	Maximaal VSV- aantallen	Voorlopig aantal VSV-volgens DUO	Gerealiseerd VSV- percentage
1		32,5%			
2	234	13,5%	32	21	8,70%
3+4	499	4,25%	21	21	4,21%
	733		53	42	5,73%

Uitstroomredenen

Hoofdgroep	Detail	Aantal
Oorzaak bij student	Gezondheidsaspecten	3
	Bereikbaarheidsaspecten	
	Motivatieaspecten	18
	Omgevingsaspecten	2
	Gedragsaspecten	1
Oorzaak bij school	Instellingsaspecten	
	Opleidingsniveau	1
	Administratieve redenen	17
Totaal		42

Vervolg

Detail	Aantal
Binnen ROC	8
Binnen onderwijs	5
Buiten onderwijs	29
Totaal	42

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

In december 2011 heeft de Inspectie een Kwaliteitsonderzoek uitgevoerd bij het Cingel College. Tijdens dit onderzoek werd de opleiding Facilitair Leidinggevende onderzocht en als zeer zwak beoordeeld.

In maart 2013 heeft er een onderzoek naar kwaliteitsverbeteringen (OKV) plaatsgevonden. Daarbij zijn de opbrengsten en registratie VSV weer voldoende maar werden de onderwijsprocessen intake en studieloopbaanbegeleiding nog als onvoldoende beoordeeld. De aangepaste intakeprocedure is in orde maar kon nog niet in de praktijk beoordeeld worden. De beoordeling gaat van zeer zwak naar zwak.

Highlights 2013

- Implementatie en start uitvoering Flash concept op hoofdlocatie Florijn (na sluiten locatie Oosterhout); een onderwijsconcept dat individuele leertrajecten, maatwerk en versnelling mogelijk maakt. Voor al onze opleidingen is de gerichtheid op flexibel overstappen, meer maatwerk en werken met echte opdrachten uit de praktijk toegenomen.
- De stappen die gezet zijn met RSA en de impact van dit veranderproces.
- Inzet op en aandacht voor een werkbare structuur Kwaliteitszorg. Zowel op ROC niveau als op college niveau is de focus gericht op het verbeteren van borging. De aandacht gaat uit naar het volgen en evalueren van verbeteracties. Met teams en management is een structuur ingericht die dit proces gaat ondersteunen.
- De aandacht die is uitgegaan naar acties die het op orde brengen van onze begroting vroegen. De formatiereductie, het daarmee reduceren van onze flexibele schil en de consequenties voor de onderwijsteams hebben impact gehad.

Rendement

Niveau	rendementen inclusief bedrijfsgroepen			rendementen exclusief bedrijfsgroepen		
	jaar- resultaat	diploma- resultaat	Inspectie- oordeel	jaar- resultaat	diploma- resultaat	Inspectie- oordeel
1		100,0%	voldoende		100,0%	voldoende
2	72,4%	67,7%	voldoende	72,4%	67,7%	voldoende
3	76,1%	75,3%	voldoende	76,1%	75,3%	voldoende
4	79,0%	80,5%	voldoende	79,0%	80,5%	voldoende
totaal	77,0%	77,7%		77,0%	77,7%	

Het jaarresultaat en diplomaresultaat bij het Florijn College ziet er op alle niveaus goed uit. Het jaarresultaat vertoont een opwaartse lijn bij 13 van de 15 opleidingen. Alleen bij detailhandel zien we een lichte terugloop, maar deze opleidingen voldoen nog ruimschoots aan de norm. Hetzelfde beeld zien we terug bij het diplomaresultaat. De opleiding Commercieel medewerker Bank- en Verzekeringswezen heeft in 2013 beter gepresteerd maar voldoet nog net niet aan de norm. Er is actief gestuurd op verbetering. Gezien het kleine aantal deelnemers is het resultaat lastig te beïnvloeden.

VSV**Totaaloverzicht**

Niveau	Aantal 1-10-2012	Maximaal VSV-percentage	Maximaal VSV-aantallen	Voorlopig aantal VSV-volgens DUO	Gerealiseerd VSV-percentage
1		32,5%			
2	235	13,5%	32	29	12,34%
3+4	1.394	4,25%	59	61	4,38%
	1.629		91	90	5,52%

Uitstroomredenen

Hoofdgroep	Detail	Aantal
Doelstelling niet behaald	Doubleren	23
	Diploma net behaald	11
Oorzaak bij student	Gezondheidsaspecten	2
	Motivatieaspecten	42
	Gedragsaspecten	1
Oorzaak bij school	Administratieve redenen	5
Vervolg	Inschrijving extraneus	6
Totaal		90

Additionele toelichting

In schooljaar 2012-2013 is de target gehaald. Teams zijn zich bewust van het belang van het terugdringen van voortijdig schoolverlaten. Daarbij moet het volgende worden aangetekend: het beleid van het Florijn College is om toegankelijk te zijn en kansen te bieden aan alle studenten. Daar horen ook studenten bij die bijvoorbeeld een moeilijke thuissituatie hebben of die belemmerd worden door een stoornis. Deze beleidskeuze heeft invloed op de VSV-resultaten. We zijn dan ook trots op het feit dat we het aantal schoolverlaters beperkt weten te houden en toch een ruimhartig aannamenbeleid kunnen voeren.

De uitschrijfredenen zijn divers en bieden weinig sturingsinformatie. Duidelijk is wel dat de economische crisis invloed heeft op de keuzes die studenten maken.

Er is extra gestuurd op aanwezigheid en begeleiding. Dit draagt bij aan een goed resultaat. In 2013 zijn activiteiten om uitval te beïnvloeden verder doorgevoerd.

- Er wordt actief en intensief samengewerkt met Leerplicht en bijbehorende procedures en werkwijzen zijn kwalitatief verbeterd en geïmplementeerd.
- Het snel melden bij leerplicht en DUO is verder verbeterd (o.a. door actief gebruik van signaallijsten).
- Maandrapportages over VSV-ers intensief controleren en volgen.
- Scholing op het gebied van coaching en omgaan met belemmeringen.

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

In december 2011 werd tijdens een kwaliteitsonderzoek de registratie/melding van VSV negatief beoordeeld. De herbeoordeling die tijdens het onderzoek naar de Staat van de Instelling in het najaar van 2012 was ook toen weer onvoldoende. In april 2013 werd een tweede heronderzoek uitgevoerd en nu was de procedure weer in orde.

De Inspectie heeft tijdens het onderzoek naar de Staat van de instelling in het najaar van 2012 bij het Florijn College de opleiding Verkoopsspecialist (90383, team Detailhandel) beoordeeld. Hierbij werden de gebieden examinering en diplomering als slecht beoordeeld en de kwaliteitsborging als onvoldoende. Tevens werden de wettelijke vereiste schoolkosten als onvoldoende beoordeeld. Het OKV van de schoolkosten heeft in november 2013 plaatsgevonden en deze zijn nu weer voldoende.

Kellebeek College

Highlights 2013

- In 2013 werden processen en activiteiten vanuit het studentenperspectief aangevlogen. De externe ontwikkelingen op velerlei terreinen, waren voor het Kellebeek College aanleiding om met elkaar en met onze partners in gesprek te gaan over kwalitatief goed en toekomstbestendig onderwijs. Een aantal vernieuwingen is reeds uitgewerkt en voorzichtig uitgeprobeerd.
- De behoefte om met het inhoudelijk onderwijsdeel aan de slag te gaan werd nog eens versterkt door de komst van de nieuwbouw; het nieuwe gebouw kreeg onder onze eigen neus vorm, het ISK onderwijs diende zich te bezinnen op de eigen positionering om voorbereid te zijn op passend onderwijs en de AKA teams gingen aan de slag met de kansen die entree hen mogelijk ging bieden.
- Het jaar 2013 valt het best te typeren met de uitdrukking "never a dull moment". Dat maakt het onderwijs ook wat het nu is, voortdurend veranderingen in vraag, leidt tot voortdurend kritisch zijn op het aanbod waarbij het afleggen van verantwoording aan zowel interne klanten als externe partijen onze tweede natuur moet worden.
- Hierbij bewaken we de vorderingen in ontwikkeling, om zo ook de tussenliggende mijlpalen in het oog te houden én te vieren op weg naar een hoger ambitieniveau.
- Het was voor het Kellebeek College een jaar waarin onderwijsvernieuwing hand in hand ging met professionalisering. Een jaar zonder organisatorische wijzigingen, totdat RSA zijn intrede deed. Een proces dat het nodige van onze mensen heeft gevergd. Het project kende een lange aanloopperiode maar kwam eind 2013 in een stroomversnelling. Een uitdagende periode in een toch al complexe organisatie met een enorme diversiteit aan onderwijsvormen en locaties.

Rendement

Niveau	rendementen inclusief bedrijfsgroepen			rendementen exclusief bedrijfsgroepen		
	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel
1	71,0%	55,1%	voldoende	71,0%	54,9%	voldoende
2	78,9%	80,8%	voldoende	76,4%	77,1%	voldoende
3	59,4%	59,5%	onvoldoende	72,5%	76,3%	voldoende
4	76,4%	79,8%	voldoende	76,4%	79,7%	voldoende
totaal	69,1%	66,5%		73,5%	71,9%	

In 2013 werd een trend zichtbaar van het tussentijds beëindigen van arbeidscontracten. Dit gold met name voor de opleiding Verzorgende IG niveau 3. De grote zorginstellingen in onze regio zagen zich genoodzaakt erg kritisch te kijken naar de medewerkers in opleiding. Van zowel studenten in fase 1, fase 2 en fase 3 werd in de instelling afscheid genomen als medewerker. In niet alle gevallen was de student bereid mede op zoek te gaan naar oplossingen, in andere situaties kon het Kellebeek niet een andere BPV plaats garanderen. Voor veel BBL studenten bleek een onbetaalde stage ook geen optie te zijn in hun persoonlijke omstandigheden.

VSV**Totaaloverzicht**

Niveau	Aantal 1-10-2012	Maximaal VSV percentage	Maximaal VSV-aantallen	Voorlopig aantal VSV-volgens DUO	Gerealiseerd VSV- percentage
1	419	32,5%	136	134	31,98%
2	327	13,5%	44	27	8,26%
3+4	1.225	4,25%	52	48	3,92%
	1.971		232	209	10,60%

Uitstroomredenen

Hoofdgroep	Detail	Aantal
Doelstelling behaald		48
Oorzaak bij student	Gezondheidsaspecten	20
	Bereikbaarheidsaspecten	7
	Motivatieaspecten	30
	Omgevingsaspecten	6
	Gedragsaspecten	16
Oorzaak bij school	Instellingsaspecten	0
	Opleidingsniveau	9
	Administratieve redenen	73
Totaal		209

Additionele toelichting

De gestelde doelstelling met betrekking tot de reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters is binnen het Kellebeek College behaald. Vooral bij AKA zijn de VSV-aantallen hoog. Bij deze doelgroep is er vaak sprake van motivatie- en of gedragsproblemen die het met succes kunnen afronden van de opleiding in de weg staan. Verder zijn er ook relatief meer studenten die een beperking hebben.

Bij de opleidingen van zorg en welzijn is het aantal voortijdig schoolverlaters verhoudingsgewijs vooral in de niveau 3 opleidingen erg hoog. Dit heeft in de meeste gevallen te maken met een beroepsbeeld dat niet overeenkomt met de werkelijkheid (Pedagogisch medewerker), met als gevolg dat de motivatie te veel onder druk komt te staan en studenten stoppen. Ten opzichte van 2012 is wel al een sterke daling van VSV merkbaar.

Door de grote bezuinigingsronden in zowel de welzijns- als zorgsector hebben naast een groot aantal BBL'ers ook BOL studenten daar hinder van ondervonden. Op de eerste plaats is de begeleiding op de werkplek niet ideaal als er een reorganisatie wordt uitgevoerd en daarnaast staat ook het toekomstperspectief voor de studenten erg onder druk. In een aantal gevallen heeft dat geleid tot stoppen met de opleiding.

Uitval bij educatie

Educatie	Uitval	Norm uitval
Vavo	12,6%	<20%%
NT2	11,5%	<10%
BE	41,1%	<20%%

Voor het niet voldoen aan de norm voor uitval bij Basiseducatie en NT2 is de volgende verklaring aan de opdrachtgever gegeven.

Bij NT2 wordt de hogere uitval wordt vrijwel volledig veroorzaakt bij de alfabetiseringsopleidingen. 79 deelnemers van de 206 gestarte deelnemers hebben het traject niet afgemaakt. De wijziging in het Rijksbeleid om het niet meer toe te staan analfabete inburgeringsplichtigen op te leiden met WEB-financiering per 1-1-2013 is hier de overduidelijke oorzaak van. Immers een flink aantal gemeenten waaronder Breda waren niet in staat of bereid de nog beschikbare inburgeringsgelden aan te wenden om de financiering van deze groepen mogelijk te maken. Derhalve is een groot aantal analfabete deelnemers door de gemeenten van de cursussen gehaald per 1-1-2013.

Bij de basiseducatie is de volgende verklaring aan de opdrachtgever gegeven voor de hogere uitstroom.

- Als gevolg van de foutieve toekenning van de educatiebudgetten voor 2013 ontving ROC West-Brabant € 700.000,-- minder dan voorzien. Op basis van dit gegeven waren wij genoodzaakt per 1-1-2013 maatregelen te nemen om de kosten te beperken. Dit heeft geleid tot de sluiting van 2 vestigingen te weten in Oudenbosch en Made. De deelnemers van deze locaties bleken niet bereid naar een van onze andere vestigingen te reizen en zijn derhalve met de studie gestopt.
- Door de activiteiten voor de basiseducatie te beperken tot taal en rekenen heeft een aantal deelnemers aan bijvoorbeeld de cursussen Engels besloten hun opleiding te staken omdat er na 1/8/2013 geen mogelijkheden voor verdere studie bij ons waren.

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

De Inspectie heeft in het najaar van 2012 tijdens het onderzoek naar de Staat van de Instelling bij het Kellebeek College de opleidingen Zorghulp (91420, team Helpende Zorg & Welzijn) en Apothekersassistent (91300, team Apothekersassistent) beoordeeld. Tijdens dit onderzoek, werd de onvoldoende VSV (Schoonheidsspecialist) die tijdens het kwaliteitsonderzoek in december 2011 was geconstateerd opnieuw beoordeeld en net als bij de opleiding Zorghulp, als onvoldoende beoordeeld. In mei 2013 is bij de opleiding Schoonheids-specialiste voor de tweede keer en Zorghulp voor de eerste keer de VSV registratie onderzocht en beide werden weer als onvoldoende beoordeeld. Het derde/tweede heronderzoek VSV heeft in januari/februari 2014 plaatsgevonden en nu als voldoende beoordeeld.

Markiezaat College

Highlights 2013

- **Onderzoek imago en naamsbekendheid**
Een stagiaire van Hogeschool Zeeland heeft in 2013 een onderzoek uitgevoerd naar de naamsbekendheid en het imago van het Markiezaat College. Uit de resultaten blijkt: 'Markiezaat College staat bekend als hoogwaardige techniekschool'.
- **Succesvolle activiteiten doorlopende leerlijn vmbo-mbo-hbo**
De doorlopende leerlijn vmbo-mbo in samenwerking met het Da Vinci College heeft in september 2013 een vervolg gekregen. Uit onderzoek blijkt dat studenten van het Markiezaat College minder vaak dan gemiddeld uitvallen bij hbo-studies.
- **Toptechniek in Bedrijf**
In programmalijn 1 van Toptechniek in Bedrijf was vooral de Topweek zeer succesvol. Dertienhonderd vmbo'ers hebben tijdens deze week kennism gemaakt met techniekopleidingen. In programmalijn 2 is op 10 oktober de ontwikkeling van het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Passie voor Biobased formeel gestart.
- **Nieuwbouw Procestechiek**
De nieuwbouw van de procesfabriek is in volle gang. Conform planning zal de nieuwe fabriek in augustus 2014 in gebruik worden genomen.
- **Nieuwe markten**
In oktober is Markiezaat Contract van start gegaan. Markiezaat Contract moet inspelen op de vraag van de arbeidsmarkt met betrekking tot maatwerkopleidingen en om- en bijscholing.

Rendement

Niveau	rendementen inclusief bedrijfsgroepen			rendementen exclusief bedrijfsgroepen		
	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel
1	82,4%	76,0%	voldoende	82,4%	76,0%	voldoende
2	72,6%	67,9%	voldoende	72,4%	67,6%	voldoende
3	83,5%	90,7%	voldoende	83,5%	90,7%	voldoende
4	70,0%	79,1%	voldoende	70,0%	79,1%	voldoende
totaal	75,8%	78,3%		75,8%	78,2%	

De uitsplitsing van de rendementen exclusief bedrijfsgroepen is wel gemaakt, maar de invloed is vrijwel nihil omdat de omvang klein is (4 studenten niveau 2).

VSV

Totaaloverzicht

Niveau	Aantal 1-10-2012	Maximaal VSV percentage	Maximaal VSV-aantallen	Voorlopig aantal VSV-volgens DUO	Gerealiseerd VSV- percentage
1	10	32,5%	3	1	10%
2	703	13,5%	95	61	8,70%
3+4	962	4,25%	41	12	1,25%
	1.675		139	74	4,42%

Uitstroomredenen

Hoofdgroep	Detail	Aantal
Geen specificatie	Reden onbekend	12
Oorzaak bij student	Gezondheidsaspecten	4
	Bereikbaarheidsaspecten	0
	Motivatiesaspecten	8
	Omgevingsaspecten: (geen leerbedrijf, financiële beperkingen)	15
Oorzaak bij school	Gedragsaspecten	4
	Instellingsaspecten	22
	Opleidingsniveau	4
Vervolg	Administratieve redenen	
	Inschrijving extraneus	5
Totaal		74

Additionele toelichting

De afgelopen jaren heeft het Markiezaat College sterk ingezet op uitbreiding van het zorgaanbod en de begeleiding van studenten om zo een daling van het aantal VSV-ers te realiseren.

In 2012 en 2013 zijn de zorgactiviteiten uitgebreid met subsidie vanuit Programmagelden VSV. Deze gelden zijn op twee manieren ingezet: intensieve begeleiding van studenten die dreigen uit te vallen én scholing van alle docenten en ondersteunend personeel, onder meer door de training 'Coach in Onderwijs'. De in 2012 ontwikkelde handelingswijzers worden gebruikt: 'Zien en doen bij':

- Asperger
- Dyslexie
- Depressie
- ADHD
- OOD
- PDD-NOS1

Op het terugdringen van het aantal VSV'ers wordt gestuurd met behulp van de maandrapportage, waarin de DUO-rapportages, zijn opgenomen. Alle teams ontvangen maandelijks het overzicht van de uitvallers (op naam) en de reden van uitval. De afdelingsmanagers bespreken deze lijsten met hun teams en de zorg/trajectbegeleiding. De DUO-rapportages worden maandelijks door de trajectbegeleiding geanalyseerd. De terugkoppeling van de bevindingen naar het Bestuurscentrum vindt plaats door de coördinator Zorg/Trajectbegeleiding.

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Bij het Markiezaat College hebben er in 2013 geen Inspectiebezoeken plaatsgevonden.

1 Per handelingswijzer is kort omschreven: de definitie van het probleem, hoe het gedrag/stoornis te herkennen, de beste aanpak in de klas door middel van bondige adviezen en wat je in ieder geval niet moet doen.

Gedrukte exemplaren van de handelingswijzers zijn verder verspreid binnen het ROC en naar diverse toeleverende scholen in ons werkgebied.

Prinsentuin College

Highlights 2013

- Forse stappen in de voorbereiding/implementatie CC 2.0, incl. Focus op Vakmanschap,
- Ontwikkeling naar resultaatverantwoordelijke teams; van 8 naar 3 teams,
- Cyclische teamplannen en afstemmen met jaarplannen/jaarverslagen Prinsentuin College,
- Brede inzet op scholing/professionalisering,
- Invoering van een strategische agenda, afgestemd met de operationele agenda.

Rendement

Niveau	rendementen inclusief bedrijfsgroepen			rendementen exclusief bedrijfsgroepen		
	jaar- resultaat	diploma- resultaat	Inspectie- oordeel	jaar- resultaat	diploma- resultaat	Inspectie- oordeel
1	89,7%	88,5%	voldoende	88,5%	87,0%	voldoende
2	51,0%	50,4%	voldoende	51,0%	50,4%	voldoende
3	78,6%	83,8%	voldoende	77,5%	82,9%	voldoende
4	72,5%	79,0%	voldoende	72,5%	79,0%	voldoende
totaal	71,2%	74,7%		70,4%	73,9%	

Additionele toelichting

De uitstroom bij niveau 2 is hoog omdat met name vanuit het bedrijfsgerichte opleidingen veel studenten ongediplomeerd zijn uitgestroomd. Deze grote uitstroom is ontstaan omdat de studenten niet meer werkzaam zijn bij het BPV-bedrijf of niet in staat blijken de opleiding met een goed gevolg af te ronden. Bij niveau 1 en 3 is het jaarresultaat aanzienlijk verbeterd, niveau 4 loopt terug. Alleen niveau 2 ligt beneden de Inspectienorm.

VSV**Totaaloverzicht**

Niveau	Aantal 1-10-2012	Maximaal VSV per- centage	Maximaal VSV- aantallen	Voorlopig aantal VSV-volgens DUO	Gerealiseerd VSV- percentage
1	6	32,5%	2	1	16,67%
2	200	13,5%	27	15	7,50%
3+4	977	4,25%	42	25	2,56%
	1.183		139	41	3,47%

Uitstroomredenen

Hoofdgroep	Detail	Aantal
Geen specificatie	Reden onbekend	1
Doelstelling behaald	Niveau 1 diploma met werk	2
Oorzaak bij student	Gezondheidsaspecten	6
	Motivatie	24
	Omgevingsaspecten: (geen leerbedrijf)	1
Oorzaak bij school	Instellingsaspecten	1
	Opleidingsniveau	1
	Administratieve redenen	
Vervolg	Inschrijving extraneus	5
Totaal		41

Additionele toelichting

De reden voor de reductie waarbij de instelling een rol speelt, is met name door verbeterde intake. Hier is nog duidelijker dan voorheen aangegeven wat de opleiding inhoudt en wat iemand er straks mee kan doen. Voor komend jaar verwachten we dat de aanscherping van de instroomeisen ervoor zorgt dat van alle studenten voortaan bij aanvang van het schooljaar duidelijk is of er capaciteitsproblemen te verwachten zijn.

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

In het najaar van 2013 heeft er bij het Prinsentuin College naar aanleiding van signalen bij een drietal opleidingen van Natuur en Groene Ruimte (maatwerktrajecten), een incidenteel onderzoek plaatsgevonden. De afhandeling van de rapportage vindt op dit moment plaats maar de Inspectie geeft aan grote risico's op het gebied van het onderwijs, de examinering en de diplomering te hebben gesignaleerd. De Inspectie ontraadt ten eerste om de studenten te diplomeren.

Radius College

Highlights 2013

- Het Radius online bekwaamheidsdossier voor onderwijsmedewerkers is succesvol geïmplementeerd
- De VSV-reductie is tot ver onder de norm gekomen met instandhouding van de laagdrempeligheid
- Het traject tot invoering van resultaatverantwoordelijke teams is voortvarend van start gegaan met een vastgesteld projectplan, teamscan en trainingsdagen in de Radius Academie
- De scholing op de tien breinprincipes ligt op schema, inclusief de succesvolle breinateliers

Rendement

Niveau	rendementen inclusief bedrijfspgroepen			rendementen exclusief bedrijfspgroepen		
	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel
1	84,1%	81,6%	voldoende	84,1%	81,6%	voldoende
2	76,0%	72,1%	voldoende	76,0%	72,1%	voldoende
3	76,8%	82,9%	voldoende	76,8%	82,9%	voldoende
4	69,4%	72,2%	voldoende	69,4%	72,2%	voldoende
totaal	74,9%	75,4%		74,9%	75,4%	

Het Radius College komt op alle niveaus ruim boven de rendementsnorm van de Onderwijsinspectie uit. Dit geldt zowel bij het jaarresultaat als het diplomaresultaat. Het rendement van de niveau 1 opleiding AKA wordt nog positief beïnvloed door studenten die geen diploma hebben behaald maar wel een baan hebben gevonden; bovenstaand jaarresultaat van niveau 1 is slechts gebaseerd op de behaalde diploma's. Het gemiddelde jaarresultaat steeg van 72,3% (2010/2011) naar 74,9% en het gemiddelde diplomaresultaat van 72,6% naar 75,4%. Het Radius College hoort daarmee tot de kopgroep binnen ROC West-Brabant v.w.b. de hoogste rendementen.

VSV**Totaaloverzicht**

Niveau	Aantal studenten tot 23 jr op 1-10-2012	Maximaal VSV-percentage	Maximaal VSV-aantal	Voorlopig aantal VSV-volgens DUO	Gerealiseerd VSV-percentage
1	49	32,50%	16	13	26,53%
2	784	13,50%	106	64	8,16%
3+4	1519	4,25%	65	57	3,75%
	2.352		186	134	5,70%

Uitstroomredenen

Hoofdgroep	Detail	Aantal
Doelstelling	Doelstelling behaald	5
Oorzaak bij student	Gezondheidsaspecten	2
	Bereikbaarheidsaspecten	
	Motivatieaspecten	25
	Omgevingsaspecten	9
	'Niet kunnens'	22
Oorzaak bij school	Gedragsaspecten	9
	Instellingsaspecten	
	Opleidingsniveau	18
	Administratieve redenen	44
Totaal		134

Vervolg

Detail	Aantal
Binnen ROC	40
Binnen onderwijs	13
Buiten onderwijs	76
Nvt	5
	134

Additionele toelichting

Bij de start van het schooljaar 2012-2013 is het tweede convenant voortijdig schoolverlaten ingegaan. Het nieuwe convenant onderscheidt zich o.a. van het oude doordat groepen deelnemers, die tot 2012 nog onterecht als VSV'er werden geregistreerd, vanaf het schooljaar 2012-2013 niet meer als zodanig zullen worden aangemerkt. Ook wordt de uitvalreductie niet meer op basis van absolute aantallen weergegeven, maar zal met percentages en normen worden gewerkt.

ROC West-Brabant hanteert deze nieuwe meetsystematiek al sinds het schooljaar 2011-2012 in de eigen uitvalrapportages aan de colleges. Deze maandrapportages nemen, als sturings- en meetinstrument, in de evaluaties met de afzonderlijke colleges een steeds prominenter plaats in en dragen zo bij aan een groter bewustzijn over de problematiek in alle lagen van de organisatie. De laatste jaren zijn er binnen het Radius College een aantal gerichte maatregelen getroffen om de uitval te beperken. De belangrijkste zijn onderwijskundig van aard. Door veranderingen in het onderwijs zelf (didactiek) is het onderwijs aantrekkelijker geworden. Daarnaast hebben we een aantal verkortingen in het studieprogramma doorgevoerd waardoor er minder overlap is met het vmbo en demotivatie ('hebben we al gehad') wordt voorkomen. De invoering van het werken in kleine groepen verhoogt de veiligheid en verkleint daarmee ook de uitval, immers de sociale controle in kleine groepen is toegenomen en verzuim valt sneller op. Studieloopbaan-begeleidingsuren worden vast opgenomen in het rooster en docenten zijn getraind in gespreksvoering en coaching.

Het aantal werkelijke VSV'ers ligt 52 onder het 'maximaal toegestane' aantal van 186. Dit is o.a. bereikt door een aantal eerder in gang gezette maatregelen die nu hun vruchten afwerpen:

- Digitaal mutatieformulier: Eind 2010 is een nieuw digitaal mutatieformulier ingevoerd dat er tot moet leiden dat het invullen en aanleveren van mutaties uniform gebeurt en dat de redenen vastgelegd worden conform de uitschrijfredenen in Edictis zodat een nog zuiverder beeld ontstaat van de werkelijke uitvalredenen. Het mutatieformulier is beschikbaar via de Radius-portal voor de studieloopbaanbegeleiders waarbij de vaste gegevens gevuld worden vanuit Edictis-export.
- Doorlopende Training studieloopbaanbegeleiders: In de training voor studieloopbaanbegeleiders via de Radius Academie wordt zeer nadrukkelijk aandacht besteed aan de begeleiding van de student tijdens zijn studieloopbaan zodat vroegtijdig signalen opgevangen kunnen worden bij dreigende uitval.

- Verdere professionalisering van voorlichting en intake.
- Begeleidingsmodule Edictis en ComTak: Inrichting en gebruik van de begeleidingsmodules met scholing voor de studieloopbaanbegeleiders,
- Overstapmogelijkheden: Tussen opleidingen is overstap mogelijk gedurende het schooljaar, het inrichten van oriëntatietrajecten, intensieve samenwerking met Kellebeek College in het kader van Matchpoint en met het Servicecentrum voor Studie en Beroep
- Verzuimprotocol: Sterke focus op verzuim (inclusief meldingen verzuimloket); er is een intern Radiusprotocol geschreven inclusief trainingen voor studieloopbaanbegeleiders op basis van het verzuimprotocol van de samenwerkende gemeenten in West-Brabant.
- VSV als KPI: maandelijks worden de teams geïnformeerd m.b.t. de actuele stand van zaken rondom VSV.

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

De Inspectie heeft tijdens het onderzoek naar de Staat van de instelling bij het Radius College de opleiding Gezel schilderen beoordeeld. De opbrengsten die tijdens dit onderzoek bij deze opleiding onvoldoende waren, zijn in augustus 2013 tijdens een deskstudie weer als voldoende beoordeeld.

Na een signaal voerde de Inspectie in november 2012 een onderzoek uit naar de schoolkosten / vrijwillige bijdrage van de opleiding Mediavormgeving. In het voorjaar van 2013 werden deze tijdens de herbeoordeling, weer als voldoende beoordeeld.

Vitalis College

Highlights 2013

- Er heeft zich in 2013 bij het Vitalis College een forse toename van het aantal studenten voorgedaan (+ 140). Het betreft vooral voltijdsstudenten in de sectoren Gezondheidszorg en Mode & Veiligheid. Het Vitalis College toont daarmee aan bij haar doelgroep zeer in trek te zijn. En dat stemt tot gepaste trots!
- 2013 was voor het Vitalis College het jaar waarin alles in het werk is gesteld om weer een gezonde financiële basis voor onze onderwijsorganisatie te creëren. Om dit herstel te kunnen realiseren moesten er veel structurele maatregelen worden genomen die direct of indirect gevolg hadden voor het primaire proces.
- Het zal duidelijk zijn dat de gevolgen hiervan op onze onderwijsorganisatie ingrijpend zijn. Zo is de werkdruk bij veel collega's fors toegenomen.
- Aan het eind van 2013 kan geconstateerd worden dat de financiële gezondheid van het Vitalis college is hersteld en de huidige onderwijskwaliteit in grote mate behouden is gebleven.

Rendement

Niveau	Rendementen inclusief bedrijfspgroepen			Rendementen exclusief bedrijfspgroepen		
	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel
1	85,7%	81,8%	voldoende	85,7%	81,8%	voldoende
2	84,1%	81,1%	voldoende	84,1%	81,1%	voldoende
3	78,1%	76,9%	voldoende	78,1%	76,9%	voldoende
4	74,5%	78,6%	voldoende	74,5%	78,6%	voldoende
totaal	79,4%	78,9%		79,4%	78,9%	

Additionele toelichting

De resultaten zijn vergeleken met de laatst bekende Inspectienorm, die van medio 2010. Over het geheel scoort het Vitalis College op beide resultaten en op alle niveaus voldoende. De vergelijking met de resultaten 2011-2012 laat zien dat het resultaten voor alle niveaus gestegen zijn. De reeds ingezette verbeterplannen hebben de dalende trend doen keren. Een aantal opleidingen scoort onder de norm. Van deze opleidingen is een analyse van het rendement en verbeterplannen gemaakt.

VSV**Totaaloverzicht**

Niveau	Aantal studenten tot 23 jr op 1-10-2012	Maximaal VSV-percentage	Maximaal VSV-aantal	Voorlopig aantal VSV-volgens DUO	Gerealiseerd VSV-percentage
1	29	32,50%	9	5	17,24%
2	488	13,50%	66	33	6,76%
3+4	1.454	4,25%	62	51	3,51%
	1.9712		137	89	4,52%

Uitstroomredenen

Hoofdgroep	Detail	Aantal
Doelstelling	Doelstelling behaald	2
Oorzaak bij student	Gezondheidsaspecten	3
	Bereikbaarheidsaspecten	1
	Motivatiespecten	29
	Omgevingsaspecten	6
	'Niet kunners'	26
	Gedragsaspecten	3
	Administratieve redenen	17
Oorzaak bij school	Instellingsaspecten	1
	Opleidingsniveau	1
	Administratieve redenen	17
Totaal		89

Additionele toelichting

Dit aantal van 89 is een daling met 19 % ten opzichte van de 110 VSV-ers vorig schooljaar. Om voortijdige uitval verder tegen te gaan zijn er in de afgelopen jaren een aantal maatregelen genomen. Met de hulp van VSV-projectgelden is er een Student Succes Centrum (SSC) ingesteld, dat ondersteuning biedt aan studenten die dreigen uit te vallen. Inmiddels is het SSC verder geëvolueerd en biedt het nu ook een onderwijssetting om dreigende VSV-ers op te vangen.

Om dreiging van voortijdige uitval tijdig te kunnen signaleren is een Vitalis-brede applicatie ter registratie van aan- en afwezigheid van studenten geïmplementeerd. Ook is Vitalis-breed een intakebeleid vastgesteld, waarmee de teams aan het werk zijn gegaan. Binnen de verschillende teams zijn daarnaast diverse verbeteracties ter voorkoming van uitval ingezet.

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Net als de voorgaande 5 jaren, hebben er wederom in 2013 bij het Vitalis College geen Inspectieonderzoeken plaatsgevonden.

Zoomvliet College

Highlights 2013

- Vanaf 2 april 2013 is P. Selten-Bos directeur van het Zoomvliet College.
- In januari 2013 hebben we ons jaarplan gepresenteerd met als prioriteit nummer één het onderwijsaanbod- en proces zodanig te hervormen dat we dat met de beschikbare middelen uit kunnen voeren met behoud van kwaliteit. De teams en de clustermanagers hebben die uitdaging op een bewonderingswaardige wijze opgepakt. De financiële doelstelling in 2013 is ruim gerealiseerd en het onderwijsprogramma is vrijwel gehandhaafd op het niveau van het schooljaar daarvoor. Een oprecht woord van dank aan alle medewerkers waarmee we dit hebben kunnen realiseren.
- In de twee helft van het jaar is de aandacht weer meer komen liggen op de onderwijskwaliteit. Uit diverse audits blijkt steeds dat de kwaliteitsborging nog niet volledig op orde is. We hebben dan ook in het najaar een werkgroep kwaliteitszorg in het leven geroepen met als doelstelling een verbetering van de kwaliteit maar met name van de borging.
- In het jaarverslag van het Zoomvliet College vindt u de acties terug die we op basis van ons beleid in 2013 hebben uitgezet en de resultaten die we hebben bereikt.

Rendement

Niveau	rendementen inclusief bedrijfspgroepen			rendementen exclusief bedrijfspgroepen		
	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel	jaar-resultaat	diploma-resultaat	Inspectie-oordeel
1	100,0%	100,0%	voldoende	100,0%	100,0%	voldoende
2	75,2%	69,9%	voldoende	75,2%	69,9%	voldoende
3	77,3%	68,4%	voldoende	77,3%	68,4%	voldoende
4	77,8%	83,1%	voldoende	77,5%	83,1%	voldoende
totaal	77,0%	77,0%		69,2%	77,0%	

VSV**Totaaloverzicht**

Niveau	Aantal studenten tot 23 jr op 1-10-2012	Maximaal VSV-percentage	Maximaal VSV-aantal	Voorlopig aantal VSV-volgens DUO	Gerealiseerd VSV-percentage
1		32,50%			
2	313	13,50%	42	36	11,50%
3+4	1.491	4,25%	63	47	3,15%
	1.804		106	83	4,60%

Uitstroomredenen

Hoofdgroep	Detail	Aantal
Doelstelling	Doelstelling niet behaald	19
Oorzaak bij student	Gezondheidsaspecten	8
	Bereikbaarheidsaspecten	2
	Motivatieaspecten	19
	Omgevingsaspecten	34
	Gedragsaspecten	1
		83

Additionele toelichting

Het aantal VSV'ers bij het Zoomvliet College is lager dan het maximum. Van deze 83 VSV'ers heeft 1 deelnemer het diploma behaald in februari 2014 en zijn 4 deelnemers opnieuw ingeschreven voor een opleiding bij het ROC West-Brabant. In het bijzonder hebben zes maatregelen daar een bijdrage aan geleverd.

- Elke nieuwe student moet een AMN-test bij de intake maken waardoor de studiekeuze beter onderbouwd kan worden.
- Intake en de plaatsing krijgen extra accent.
- Studieloopbaanbegeleiding van de student staat centraal. In ieder cluster is een verzuimcoördinator aangesteld die m.n. de eerstejaars studenten volgt op absentie en in gesprek gaat met de studenten. Veel verzuim mondt vaak uit in uitstroom.
- De student wordt begeleid door een team van zorgcoördinatoren en hij/zij kan bij specifieke zorgbehoefte een beroep doen op 1e-, 2e- en 3e-lijnszorg.
- Iedere student die de opleiding wil staken, moet zich eerst melden bij de decaan. Deze probeert in een indringend gesprek de student op andere gedachten te brengen.
- We hebben de zogenaamde oriëntatieklas waar twijfelende studenten een plaats kunnen vinden om hun keuze te heroverwegen.

Binnen het kader van het programma School Ex worden er exitgesprekken gevoerd met de examenkandidaten en wordt tijdens de intakegesprekken aandacht besteed aan de arbeidsmarkt relevantie van de te kiezen opleiding.

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

In december 2013 heeft er na een signaal bij de Inspectie bij de opleiding Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening een onderzoek plaatsgevonden naar de schoolkosten. Na een gedegen onderbouwing van het Zoomvliet College, is dit signaal afgehandeld. De klacht is ongegrond verklaard

ROC West-Brabant

Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

In het voorjaar van 2012 heeft de Inspectie een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd bij een aantal bekostigde en onbekostigde opleidingen. Na het faillissement van P3transfer zijn de onbekostigde trajecten stop gezet en is het verbeterplan dat naar aanleiding van dit onderzoek gemaakt is, verder doorgevoerd bij alle bekostigde opleidingen. In het najaar van 2013 heeft de Inspectie een OKV uitgevoerd op deze trajecten. Geconstateerd is dat ondanks alle inspanningen, de kwaliteit van de opleidingen nog niet voldoende is.

Bijlage 2 Onderzoeken door de Inspectie van het Onderwijs

Onderstaand een overzicht van alle onderzoeken die in 2013 bij het ROC West-Brabant zijn uitgevoerd door de Inspectie van het Onderwijs.

Onderzoek	Instituut /School	Leerweg	Kwaliteitsoordeel	Gebied (BVE 2012)
1. Kwaliteitsonderzoeken mbo				
Tweede heronderzoek VSV	Cingel College	10892/94180 – Facilitair Leidinggevende	Voldoende	Wettelijke vereisten – VSV
	Florijn College	90112 – Commercieel Medewerker Binnendienst	Voldoende	
	Kellebeek College	10506/91190 - Schoonheidsspecialist	Onvoldoende	
Onderzoek naar Kwaliteitsverbetering Kwaliteitsonderzoek	Cingel College	10892/94180 - Facilitair Leidinggevende	Zwak	Wettelijke vereisten - Intake en studieloopbaan-begeleiding
Onderzoek naar Kwaliteitsverbetering Schoolkosten	Florijn College	90383 - Verkoopsspecialist	Voldoende	Wettelijke vereisten – Schoolkosten
Incidenteel onderzoek	Prinsentuin College	97252 – Vakbekwaam medewerker groenvoorziening	Onvoldoende	Onderwijsproces
		97531 – Medewerker buitenruimte		Examinering-Diplomerings
		97090 – Manager natuur en recreatie		Wettelijke vereisten - intake
Heronderzoek Stelselonderzoek	Voorheen P3transfer	90452 – Assistent Operator (basisoperator)	Voldoende	Opbrengsten
Onderzoek naar Kwaliteitsverbetering Kwaliteitsonderzoek	Voorheen P3transfer	91830 – Chauffeur Goederenvervoer	Onvoldoende	
		90313 – Voedingsoperator		
		90311 – Operator A		
Onderzoek naar Kwaliteitsverbetering Schoolkosten	Radius College	90400 - Mediavormgeving	Voldoende	Wettelijke vereisten – Schoolkosten
Onderzoek naar Kwaliteitsverbetering Opbrengsten	Radius College	91463 – Gezel schilderen, totaal onderhoud	Voldoende	Opbrengsten
Signaal schoolkosten	Zoomvliet College	94891 – Juridisch medewerker zakelijke dienstverlening	Voldoende	Wettelijke vereisten – Schoolkosten

2. Kwaliteitsonderzoeken vmbo			
Kwaliteitsonderzoek	't Bergse VMBO Pomonalaan	vmbo-B	Basisarrangement
Kwaliteitsonderzoek (Opbrengsten en kwaliteitszorg en de bestending van de 2 jaar)	Praktijkschool	PRO	Basisarrangement
Klacht toelatingsbeleid	Prinsentuin Andel	School niveau	Verantwoord
Onderzoek onderwijsverslag 2012-2013	Prinsentuin Halsteren	vmbo-GT	Basisarrangement
Herbeoordeling onderwijstijd	Prinsentuin Oudenbosch	vmbo-GT	Basisarrangement
Onderzoek naar Kwaliteitsverbetering (Opbrengsten)	Westerpoort	vmbo-GT	Basisarrangement
3. Kwaliteitsonderzoeken ovo			
Voortgangsgesprek-4	Graaf Engelbrecht	vwo	Zwak
Voortgangsgesprek-5			Zwak
Onderzoek naar Kwaliteitsverbetering			Basisarrangement

De samenvattingen van bovenstaande onderzoeken zijn opgenomen in bijlage 1.

Bijlage 3 Verantwoording geormerkte gelden

Deze bijlage bevat de verantwoording Taal en Rekenen 2013, evenals de verantwoording schoolmaatschappelijk werk en stagebox beroepsonderwijs.

Verantwoording Taal en rekenen 2013 - ROCWB - breed

Het implementatieplan m.b.t. de regeling Intensivering Taal en Rekenen binnen ROC West-Brabant bevat een ROC-breed deel en aparte delen voor elk van de mbo-instituten.

De reflectie op de behaalde resultaten in 2013 is dus ook zodanig opgebouwd, dat elk van de instituten in het eigen jaarverslag een weerslag geeft van wat op dit terrein in 2013 is behaald binnen dat instituut (zie de Instituutsjaarverslagen in de bijlagen).

Gemeenschappelijke hoofdlijnen daarbij zijn:

- Uren taal- en rekenonderwijs verankerd in de roosters, bij alle opleidingen in alle instituten
- Het afnemen van entreetoetsen
- Het beoordelen van de diverse methodes, zowel voor taal als rekenen
- Het professionaliseren van de betrokken collega's
- Het ontwikkelen van objectieve beoordelingsmodellen
- Het optimaal organiseren van vak- en werkgroepen (centraal en decentraal)
- Mogelijkheden onderzoeken m.b.t. flexibilisering na het afnemen van entreetoetsen
- Experimenteren met variatie in werkvormen
- Het instellen van remedial teaching
- Integratie van taal en rekenen met beroepsgerichte kerntaken en werkprocessen
- Het deelnemen aan de pilots examinering voor zowel taal als rekenen
- Het evalueren en analyseren van de CITO resultaten
- Het opnemen van de eisen voor taal en rekenen in de examenplannen
- Het op zoek zijn naar de best mogelijke examenorganisatie ter voorbereiding op de centrale examinering (qua accommodatie, wijze van inschrijving, verdeling van taken, afname en verwerking van gegevens).

Onderstaand verslag completeert de jaarverslagen Taal en rekenen van de individuele instituten van ROCWB. Het bevat daarom slechts de 'boven institutionele' activiteiten van de centrale projectgroep.

Onderdeel 1:

Ondernomen activiteiten, bestede middelen en bereikte deelnemers en personeelsleden

Activiteiten	Betreft Nederlandse taal (T) en/of rekenen (R)	Hieraan bestede middelen in euro's	Aantal bereikte deelnemers	Aantal bereikte personeelsleden
A Aanpassingen in de didactiek van de beroepsopleiding met het oog op de intensivering van het taal- en rekenonderwijs				
1. Taal- en rekenonderwijs is binnen de beroepscontext uitgewerkt		334.731	4.884	63
2. Afstemmen taal- en rekenonderwijs op diverse niveaus	T en R	156.690	5.757	28
3. Methode evalueren en indien nodig vervangen	T en R	10.240	3.085	158
4. Remedial Teaching en Re-Teaching	T en R	113.995	2.665	n.v.t.
B. Toetsing van deelnemers				
1. Toetsing tijdens de opleiding	T en R	170.703	10.799	89
2. Deelname aan pilot examens	T en R	115.427	7.133	70
3. Afname entreetoetsen	T en R	74.586	1.627	24
C. Extra onderwijstijd				
1. Uren taal- en rekenonderwijs herkenbaar op het rooster	T en R	602.983	10.6084	
D. Nieuwe of aangepaste faciliteiten				
1. Ontwikkelen nieuwe faciliteiten	T en R	45.726	4.015	11
2. Aankoop nieuwe faciliteiten	T en R	103.311	1.400	17
E Professionalisering van docenten en overige functionarissen op het gebied van taal en rekenen				
E1 professionalisering docenten				
1. Assessortraining	T en R	44.033	n.v.t.	47
2. Vakdidactiek	T en R	147.934	n.v.t.	83
3. Overige trainingen	T en R	20.356	n.v.t.	19
E2 professionalisering overige functionarissen				
1. Projectorganisatie	T en R	60.060	n.v.t.	n.v.t.
2. Centrale examinering	T en R	23.111	n.v.t.	n.v.t.
Totaal		2.023.886		

De hier verantwoorde middelen zijn hoger dan de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Het verschil wordt verklaard doordat ook eigen middelen zijn besteed aan de activiteiten, die in dit overzicht zijn opgenomen.

Onderdeel 2:

Reflectie op behaalde resultaten

A Aanpassingen in de pedagogiek en didactiek van de beroepsopleidingen met het oog op de intensivering van het taal- en rekenonderwijs.

1. In 2013 heeft de deelname aan de verschillende pilotexamens centraal gestaan. Door vrijwel alle instituten is deelgenomen aan deze examens. Enerzijds om de voortgang in leerresultaten te meten, maar anderzijds nog meer om de examenorganisatie in te richten. De resultaten worden per instituut gemonitord en de uitslagen worden vergeleken met de landelijke gemiddelden. Vooralsnog zijn de resultaten Nederlands over de grote lijn voldoende, die van rekenen onvoldoende. We lopen als ROCWB daarmee in de pas bij de landelijke resultaten.
2. In opdracht van ROC West-Brabant is het rekenprogramma Stimmit ontwikkeld, dat de studenten in staat stelt op eigentijdse wijze het rekenen te trainen; de verdere implementatie daarvan zal met name in de 2e helft van het schooljaar 2013-2014 plaatsvinden.
3. Er is door het landelijk steunpunt taal en rekenen een onderzoek gestart naar het rekenbeleid op de bekostigde ROC-instellingen en de oorzaken m.b.t de onvoldoende rekenresultaten. Op ons ROCWB is daartoe, naast een analyse van de pilotresultaten, een interview afgenomen met Conny Janus en Annet Smits (Projectleider rekenen ROCWB). In 2014 volgt de verslaglegging van dit onderzoek.
4. In het nieuwe centrale examenreglement van ROCWB zijn de bepalingen t.a.v. taal – en rekenvoorschriften opgenomen.
5. In het kader van de drieslag taal en de drieslag rekenen, wordt er didactische aansluiting gezocht met de beroepsgerichte taken van de opleidingen. Duidelijk hierbij is dat er verschillen in opleidingen bestaan m.b.t de haalbaarheid en vanzelfsprekendheid hiervan. Vakdocenten moeten hiertoe gesteund en geschoold worden.
6. In het directieberaad is, na een uitgebreide oriëntatiefase i.s.m. de projectgroep T & R, It-Workz, de informatiemanager en de examenvertegenwoordigers van de instituten, besloten het planningsprogramma On Trac op de proef aan te schaffen en een pilot daarmee op het Cingel College en het Prinsentuin College voor te bereiden.
7. De reken – en taalcoördinatoren van ROCWB hebben meermalen gezamenlijk overleg gevoerd in z.g. kenniskringen taal & rekenen, geïnitieerd door projectleiders. Doel: kennisdeling, kennisuitwisseling, presenteren good practices (b.v. inzet taalmethode, implementatie RT, ontwikkeling examenproducten). Daarnaast zijn de projectleiders voor de instituten apart beschikbaar voor informatie en advies. Dit jaar heeft daar het Radius College expliciet gebruik van gemaakt.

B Toetsing van deelnemers

De resultaten van de CITO-examens wijzen uit, dat de studenten van ROCWB voor het vak Nederlands zowel op niveau 2F als 3F licht boven het landelijk gemiddelde scoren, en dat de gemiddelde score voldoende is.

Voor het vak rekenen is de gemiddelde score voor alle niveaus binnen ROCWB helaas nog niet voldoende.

Dit wijkt echter niet af van de landelijke tendens.

E Professionalisering van docenten en overige functionarissen op het gebied van taal en rekenen.

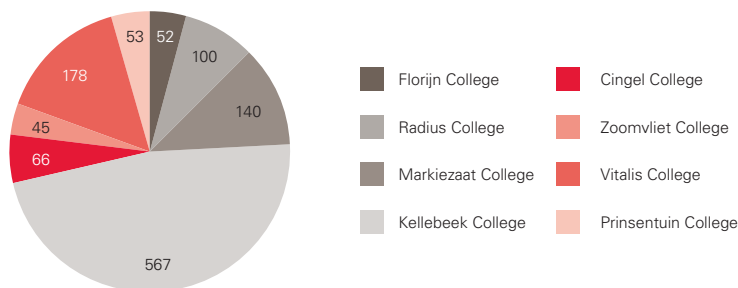
1. Trainingen Nederlands en rekenen.
Doel: professionalisering van docenten
Resultaat: er zijn in 2013 40 onderwijsmedewerkers geschoold door drie rekendocenten van het Zoomvliet College in vakdidactiek rekenen, afgerond met een certificaat. De evaluaties waren positief.
Er zijn 41 onderwijsmedewerkers van ROCWB door ITTA geschoold als assessor Nederlands, waarvan er 37 een certificaat hebben behaald. De evaluaties waren overwegend positief.
2. Alle instituten hebben op hun examenbureaus 'toetsleiders taal en rekenen'. Nieuwe toetsleiders zijn door COE/ CITO of intern geschoold m.b.t de logistieke, organisatorische en digitale aspecten van de centrale examinering.

Verantwoording SchoolMaatschappelijk Werk (SMW)

Op alle colleges en scholen zijn SchoolMaatschappelijk Werkers werkzaam. De meeste colleges hebben ervoor gekozen deze SMW'ers in te huren bij organisaties voor algemeen maatschappelijk werk zoals IMW en Traverse.

Op het mbo worden de SMW'ers bekostigd uit de geormerkte gelden van OC&W. Alle SMW'ers registreren de contacten die ze met de studenten hebben en wat de onderliggende problematiek is. In onderstaand schema kunt u aflezen dat veel studenten gebruik maken van SMW.

SMW: aantal studenten

De Schoolmaatschappelijk werkers van vmbo en mbo kwamen eenmaal bij elkaar onder voorzitterschap van Servicecentrum Studie en Beroep. Dit overleg wordt als zeer waardevol ervaren, alleen al om het feit dat men elkaar leert kennen en elkaar ook weet te vinden als het gaat om de overdracht of uitwisseling van informatie over leerlingen die extra zorg nodig hebben. In 2013 stond op de agenda de stand van zaken rondom de voorbereidingen voor Passend Onderwijs, wat betekent Passend Onderwijs voor de Schoolmaatschappelijk werkers. Ook de Meldcode kindermishandeling is besproken.

Regeling stagebox beroepsonderwijs 2006 tot en met 2010

De stageboxgelden zijn ingezet op de instituten voor een veelheid van activiteiten. Gedacht moet hierbij worden aan:

- Inroosteren van uren stagevoorbereiding waarbij aandacht wordt besteed aan bedrijfscultuur, beroepsmatig gedrag, persoonlijke presentatie en sollicitatie;
- Invoeren van speciale BPV-sprekuren
- Tijdens de lessen Breinleren en Nederlands is uitgebreid aandacht besteed aan de voorbereiding op de stage, het functioneren in een beroepspraktijk en het schrijven van een stage-sollicitatiebrief;
- BPV begeleiding en BPV mogelijkheden zijn uitgebreid onderwerp van bespreking geweest in interne overleggen, overleggen met vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven en landelijke overleggen;
- Intensieve begeleiding van studenten niveau 1 en 2 vooral op houding en gedrag;
- Promotieteam Allochtone jongeren
- Begeleiding AKA studenten bij toeleiding naar de BBL;
- Plegen van extra inzet op het zorgen voor voldoende en passende stageplaatsen;
- Creëren van simulatieplaatsen.

Bijlage 4 Helderheid

Uitbesteding

Het uitbesteden van bekostigd onderwijs aan een andere al dan niet bekostigde instelling of organisatie tegen betaling voor de geleverde prestaties (niet zijnde contractonderwijs).

Aan de volgende instellingen / organisaties is in 2013 door ROC West-Brabant bekostigd onderwijs uitbesteed:

	x € 1.000
World Class Education	1.034.000
You Improve Education BV	588.000
Detache total training management	99.000
Van Koppen & van Eijk	77.000
Rivas	67.000
Raaijmakers Loopbaanbegeleiding	67.000
Vacansoleil	60.000
M.A. Telgen	43.000
Verkeersschool Wierks BV	42.000
EasyStaff BV	35.000
L.B. Begeleiding	34.000
Vibo BV	33.000
E. Weile	31.000
Witteveen Verkeersopleidingen	29.000
H.F.M. Marcelissen	26.000
Verkeersschool Keijbeck BV	25.000
Overige < € 25.000	812.000
	3.102.000

Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Het huidige private vermogen bedraagt € 1,2 miljoen negatief. Dit wordt met name veroorzaakt door de opstartfase van WCAA BV

Het private vermogen ultimo boekjaar is als volgt opgebouwd:

ROC West-Brabant	968
ROC Bedrijfsopleidingen	-44
ATG	-3.435
IT Workz	1.271
Totaal	-1.240

Met de verkoop van RWTC (tot moment van verkoop behorende tot de ATG groep) is ingegrepen teneinde het oplopen van het negatieve private vermogen binnen de ATG groep een halt toe te roepen.

Een eigen fonds voor les- en cursusgeld

Dit is binnen ROC West-Brabant niet van toepassing.

Een overzicht van de deelnemers die relatief snel na 1 oktober de instelling verlaten

In de periode van 1 oktober 2013 t/m 31 december 2013 zijn 1.804 leerlingen uitgeschreven met de volgende redenen:

Met diploma beëindigd	827
Overige ongediplomeerde uitstroom	977
Totaal	1.804

NB: Het aantal deelnemers dat in dezelfde periode (van 1 oktober 2013 t/m 31 december 2013) aan een opleiding begonnen is bedraagt:

286

Inzicht in de geïntegreerde trajecten educatie-beroepsonderwijs

Het betreft hier deelnemers waarvoor educatiegelden (Rijksbijdrage WEB of WIN; uit productovereenkomsten met gemeenten) ontvangen worden en die ook een formele inschrijving in het beroepsonderwijs hebben, waar andermaal bekostiging voor wordt ontvangen. Er zijn geen leerlingen waarvoor dit op 1 oktober 2013 van toepassing was.

Een overzicht van de deelnemers die tijdens het schooljaar van opleiding / leerweg / intensiteit veranderd zijn binnen de instelling

In de periode van 1 oktober 2013 t/m 31 december 2013 is sprake van de volgende aantallen:

van opleiding veranderd	359
van leerweg veranderd	35
van intensiteit veranderd	0

Maatwerk aangeboden aan bedrijven of organisatie

(Voor wat betreft trajecten waarvoor zowel door de overheid als van een andere partij een bijdrage wordt ontvangen)

Door colleges worden maatwerktrajecten verzorgd voor de volgende bedrijven en organisaties:

A&R Carton	De Waarden (kraam)	OB Mech
AB Texel	Desch HC	Plomp en Zonen BV
Abemec	Desch Plantbak	Pouw
Actifood	Drie Mollen	Rasenberg Kabels en Leidingen
Aktiesport	Ferris Structural Steel	Receptel
Amsterdam Metallized Products	Flamco	RET
Bakkersland Bunschoten	Fonds Leren en Ontwikkelen Wooncorporaties	
Bakkersland Hedel	Franciscus Ziekenhuis	Rivas
Bakkersland Panningen	Franke RVS	Sapa Profile
Bakkersland Sevenum	Gemeente Barneveld	Smilda & Zn. Transport
Bakkersland Tilburg West	Gemeente Breda	Smilda & Zn. Verhuizingen
Bakkersland Wateringen	Gemeente Oosterhout	Smurfit Kappa
Bruynzeel Storage Systems	Gemeente Zoetermeer	Smurfit Kappa Zedek
BSW Bedrijven	GGZ Breburg (Tilburg)	Sovak
Budelpack	GGZ Eindhoven	St. Elisabeth
C1000 (Schuitema)	GGZ WNB	St. Volckaert (Dongen)
CleanLeaseFortex Amstedam	GL Plastics	Ten Brink (Euradius)
CleanLeaseFortex Eindhoven Acht	H&M	Texaco
CleanLeaseFortex Eindhoven Morgenlicht	H. Veldhuizen Transport	TGG Transportgroep Gelderland
CleanLeaseFortex Enschede	HTM Specials Schiphol	Th. Lubbe Reizen
CleanLeaseFortex Hulst	Hurks Beton	Thebe
CleanLeaseFortex Kerkrade	Hurks Geveltechniek	Thuiszorg West-Brabant (TWB)
CleanLeaseFortex Koudekerke	Hurks Kemper	Tieleman Transport
CleanLeaseFortex Nijkerk	Irado	Transpo Nuth
CleanLeaseFortex Ooij	Jan de Wit	Van Gansewinkel
CleanLeaseFortex Rotterdam	Jongbloed	Van Kwekel Installatie
CleanLeaseFortex Vaassen	Kennis Transport	Vebo Beton & Staal

CleanLeaseFortex Zoetermeer	KMWE	Verbrugge
Conf. Napoleon	Kraamvogel	VHC Kreko BV
Continental Bakeries	Kunststoffen Industrie Waalwijk	Vreugde Tours
Croon	Leen Bakker	W.A.A.K. groep
DDVS	Logistiek Centrum Westpoort Groningen (LCW)	
De Efteling	Mission Food	Weener Groep
De Haan Verhuizingen	NBA Nederlandse Bakkerij Academy	WVS Industrie Roosendaal

Horizontale, in de tijd verspreide, stapeling van diploma's

In het jaar 2013 heeft het ROC West-Brabant aan 228 deelnemers meer dan 1 diploma uitgereikt.

Aan deze deelnemers zijn in totaal 501 diploma's uitgereikt.

228 van deze diploma's zijn voor bekostiging in aanmerking gebracht.

Samenwerkingsverbanden BVE-VO

In het schooljaar 2013/2014 volgen 148 leerlingen die staan ingeschreven bij vo scholen, het onderwijs binnen de vavo-afdeling van ROC West-Brabant. Daarvan betreft het 22 leerlingen van vo scholen binnen het ROC.

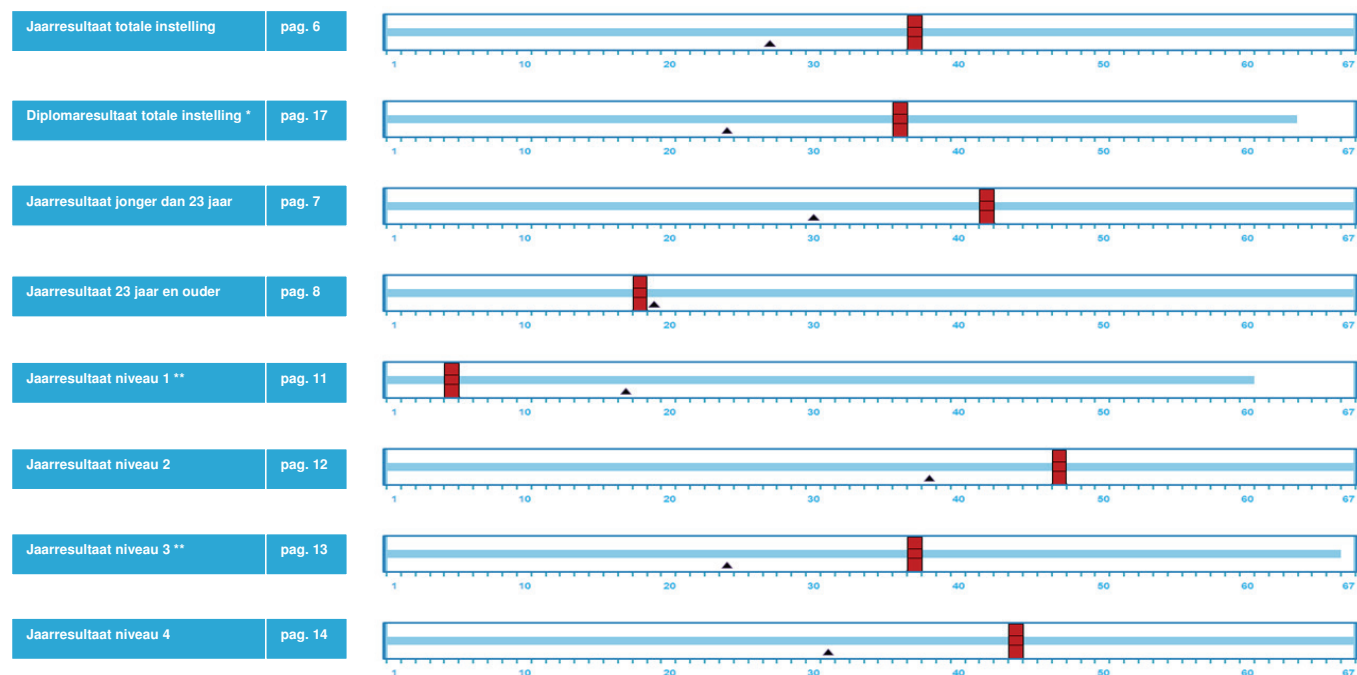
Er zijn twee leerlingen van vo scholen binnen het ROC die onderwijs volgen binnen de vavo-afdeling van andere ROC's met name Koning Willem I en ROC Tilburg.

Bijlage 5 Ranglijsten

Score ROC West-Brabant in MBO Benchmark

Uit MBO Benchmark 2012 - sectorrapportage studiesucces, topsheets per mbo school (via www.mboraad.nl)

ROC West Brabant ten opzichte van sectorgemiddelden

* Er ontbreken 4 instellingen (zie inleiding).

** Niveau 1 en niveau 3 komen niet in alle instellingen voor.

▲ = positie instelling met gemiddelde score mbo

Ligt de positie op de denkbeeldige 'schuif' links van het driehoekje, dan heeft uw instelling een lagere score dan het gemiddelde voor het mbo. Een positie rechts van het driehoekje betekent een hogere score.

Score ROC West-Brabant in MBO Keuzegids 2014

WAAR ZITTEN DE BESTE OPLEIDINGEN?

Veel mbo-scholen hebben sterke en zwakke opleidingen. Dus verschilt het per vakgebied wat de beste school is. Toch zijn er ook brede ROC's die in veel vakgebieden hoog scoren. En er zijn kleinere scholen die in hun specialisme zo goed zijn, dat dat het vermelden waard is. Die toppers springen eruit in de drie ranglijsten die we hiernaast hebben afgedrukt.

Als je naar het mbo gaat, wil je een vak leren – en goed ook. Dan wil je dus goede docenten, weinig lesuitval en leuke praktijkstages. Die zaken beoordelen wij in deze gids per vakgebied, voor alle mbo-scholen. En wat blijkt? Waar het ene ROC sterk is in techniek, kan de andere school weer beter zijn in horeca.

Lees dus na dit artikel vooral verder bij de vakrichtingen die je het meest interesseren. Maar hier vatten we alle oordelen eerst samen. Welke scholen doen het gemiddeld het beste?

ROC's

Regionale Opleidingscentra (ROC) verzorgen vaak opleidingen in een groot aantal vakken. Er valt veel te kiezen, maar het zijn ook regelmatig massale onderwijsfabrieken waarin het moeilijk is je thuis te voelen. De verpakking kan fraai zijn (website, nieuw gebouw), alleen zit er niet altijd een goede opleiding in.

Het kan geen toeval zijn dat juist enkele scholen met kleinschalig onderwijs bovenaan onze ROC-ranglijst staan. Zie de twee christelijke bolwerken: Hoornbeeck College, met leslocaties van Goes tot Apeldoorn, of het kleine neefje ROC Menso Alting in Groningen en Zwolle. Hier is het geloof een bindende kracht. Ook nummer drie op de lijst, het Brabantse onderwijscentrum De Rooi Pannen, is een compacte school - met toch nog ruim tweeduizend leerlingen.

De meeste andere ROC's zijn groter en ook completer. Het lukt sommige ervan wel degelijk om prima kwaliteit te leveren. Zoals het Koning Willem I College in Brabant,

dat zich het "beste grote ROC" kan noemen. KW1 heeft een flinke voorsprong op de concurrentie. Ze krijgt vooral veel lof in de landelijke leerlingenenquête.

Veel grote mbo-scholen uit het westen scoren lager. Dat geldt zeker voor de ROC's van Flevoland, Amsterdam en Leiden. Die laatste liet twee enorme gebouwen neerzetten, die nu boven de stad uit torenen. Tegelijk moest er helaas flink bezuinigd worden op docenten. Dan vraag je je af of zo'n school wel de juiste keuzes maakt!

Groene scholen (AOC's)

Een aparte groep zijn de *Agrarische Opleidingscentra* (AOC's), die allerlei groene opleidingen aanbieden. En dat vatten ze heeeel breed op. Van vers voedsel en hout-handel tot paardensport en milieubeheer. Je treft hier ook de opleiding tot loonwerker (*mighty machines*) aan. Bij deze scholen zijn de kwaliteitsverschillen beperkter; toch steekt Groenhorst hier al enkele jaren boven de rest uit. Citaverde en Edudelta vormen de achterhoede.

Vak scholen

De vakcolleges zijn gespecialiseerd op een beperkt terrein. Zoals hout en meubilering, grafische beroepen, techniek of scheepvaart. Je zit met mensen op school die dezelfde interesses hebben en het onderwijs is er vaak wat minder massaal.

Net als vorig jaar scoort de piepkleine Leidse Instrumentmakers School weer hoog bij de vakcolleges, maar dit keer steekt de vormgevingsschool CIBAP in Zwolle hier nog net bovenuit. Nummer drie in deze ranglijst (en terug in de top) zijn de designcollega's van SintLucas / De Eindhovense School.

BREDE MBO-SCHOLEN [ROC'S]

SCHOOL	REGIO	Aantal oordelen (1)	Totaalscore
1 Hoornbeek College	Diverse	6	85
2 ROC Menso Alting	Noord	2	74,5
3 De Rooi Pannen	Zuidoost	5	71
Koning Willem I College	Zuidoost	15	69
Graafschap College	Oost	13	65
ROC Friese Poort	Noord	10	65
Drenthe College	Noord	13	64,5
ROC Rivier	Oost	9	64,5
ROC de Leijgraaf	Zuidoost	12	64,5
Scalda	Zuidwest	14	64
Alfa-College	Noord, Oost	13	63,5
Landstede	Oost	14	63,5
Gilde Opleidingen	Zuidoost	14	62,5
Deltion College	Oost	15	62,5
Summa College	Zuidoost	14	62
ROC Kop v Noord-Holland	Noordwest	9	61,5
ROC West-Brabant	Zuidwest	15	61,5
ROC Ter AA	Zuidoost	8	61
Leeuwenborgh Opleidingen	Zuidoost	11	60,5
ROC Rijn IJssel	Oost	13	60,5
Noorderpoortcollege	Noord	14	60
ROC Midden-Nederland	Middenwest	15	60
Regio College	Noordwest	12	59
Friesland College	Noord	15	58,5
ROC Tilburg	Zuidoost	12	58
ROC Nijmegen	Oost, Zuidoost	13	57
ROC van Twente	Oost	15	57
Nova College	Noordwest	14	57
Da Vinci College	Middenwest	13	56,5
ID College	Middenwest	11	56,5
ROC Aventus	Oost	15	56,5
Horizon College	Noordwest	12	56,5
Arcus College	Zuidoost	11	56
ROC Mondriaan	Middenwest	11	55
Albeda College	Zuidwest	14	54
ROC A12	Oost	14	53,5
ROC van Amsterdam	Noordwest	15	51,5
ROC Leiden	Middenwest	12	50
ROC Flevoland	Middenwest	13	48,5

1) Aantal hoofdstukken waarin deze school is beoordeeld
Dit is een samenvatting van onze oordelen in 16 hoofdstukken.
Voor details, zie de vakartikelen - en de verantwoording op p 158

GROENE SCHOLEN [AOC'S]

SCHOOL	REGIO	Aantal oordelen (1)
1 AOC Groenhorst College	Oost	1
2 Lentiz Onderwijsgroep	Zuidwest	1
3 Nordwin College	Noord	1
Clusius College	Noordwest	1
Helicon Opleidingen	Oost	1
AOC Oost	Oost	1
Wellantcollege	Mw, Zw	1
AOC Terra	Noord	1
AOC De Groene Welle	Noord	1
CITAVERDE College	Zuidoost	1
Edudelta College	Zuidwest	1

VAKCOLLEGES

SCHOOL	REGIO	Aantal oordelen (1)
1 CIBAP vakcollege	Oost	2
2 Leidse Instrumentmakersschool	Middenwest	1
3 SintLucas - De Eindhovense School	Zuidoost	3
SVO Opleidingen	Diverse	2
Scheepvrt- en Transp. College	Zuidwest	2
Nimeto Utrecht	Middenwest	2
SOMA College	Oost	2
Grafisch Lyceum Rotterdam	Zuidwest	2
Hout- en Meubileringscollege	Zw, Nw	3
Grafisch Lyceum Utrecht	Middenwest	1
Mediacollege Amsterdam	Noordwest	1

Er zijn trouwens ook nog particuliere mbo-scholen
leiden bijvoorbeeld kappers, beveiligers of secretarissen op. Je betaalt er vaak flink lesgeld. Hun kwaliteit is minder duidelijk, want ze doen niet mee aan landelijke leerlingenenquête en er zijn ook geen cijfers over studiesucces beschikbaar. Wel kun je bij elke school een tijdelijk lezen of er particuliere scholen zijn die de oorspronkelijke wijsinspectie extra in de gaten houdt.

Score vmbo/vo scholen in Dronkers-lijst van schoolprestaties 2013 Volkskrant

(http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2664/schoolcijfers/integration/nmc/frameset/schoolcijfers_2013/schoolcijfers.dhtml)

't Bergse VMBO Nobellaan	Vmbo Basis	10,00
	Vmbo Kader	10,00
't Bergse VMBO Pomonalaan	-	-
De Rotonde	Vmbo G/L	9,50
	Vmbo Basis	9,00
	Vmbo Kader	8,50
Effent	Vmbo G/L	8,50
Praktijkschool Breda	-	
Prinsentuin Andel	Vmob G/L	9,00
	Vmbo Basis	9,00
	Vmbo Kader	8,50
Prinsentuin Breda	Vmbo G/L	8,00
	Vmbo Basis	10,00
	Vmbo Kader	9,50
Prinsentuin Halsteren	Vmbo G/L	8,00
	Vmbo Basis	9,50
	Vmbo Kader	8,50
Prinsentuin Oudenbosch	Vmbo G/L	7,50
	Vmbo Basis	9,00
	Vmbo Kader	6,50
Scala	Vmbo G/L	8,50
	Vmbo Basis	7,50
	Vmbo Kader	5,50
Van Cooth	Vmbo G/L	6,00
	Vmbo Basis	10,00
	Vmbo Kader	6,50
Westervoort	Vmbo G/L	7,50
	Vmbo Basis	8,00
	Vmbo Kader	7,50
Graaf Engelbrecht	Havo	7,50
	Vmbo G/L	7,50
	Vwo	7,00
Stedelijk Gymnasium	Vwo	9,50

